

รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์
การเติบโตของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ
กรณีศึกษาอำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา
Growth of Small and Medium Enterprises under Special Economic
Development Zone: Case Study Sadao District Songkhla Province.

คณะวิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปริญญา เฉ็ดโฉม	คณะเศรษฐศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปรีดิ์ถ พงษ์พรมณี	คณะเศรษฐศาสตร์
อาจารย์อริศรา ร่มเย็น	คณะเศรษฐศาสตร์
นางสาวมีนา โส๊ะเบ็ญอาหลี	คณะเศรษฐศาสตร์

โครงการวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากงบประมาณเงินรายได้มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ประจำปีงบประมาณ 2558 รหัสโครงการ ECO580922S

เมษายน 2559

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยโครงการ “การเติบโตของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ กรณีศึกษาอำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา” สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ทีมวิจัยได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ประกอบการ SMEs ในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษอำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา หน่วยงานราชการในพื้นที่ศึกษา ประกอบด้วย เทศบาลเมืองสะเดา เทศบาลตำบลสำนักขาม เทศบาลเมืองปาดังเบซาร์ และองค์การบริหารส่วนตำบลสำนักแก้ว ตลอดจนหน่วยงานราชการจากส่วนกลางต่าง ๆ ของจังหวัดสงขลา ที่ได้อำนวยความสะดวก สนับสนุนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัย และเข้าร่วมในเวทีนำเสนอผลการศึกษาและรับฟังความคิดเห็นเพื่อเสนอแนะแนวทางในการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสงขลา

นอกจากนี้ทีมวิจัยขอขอบคุณ ดร.มาลินี สืบสุข คุณชัยวัฒน์ ท่าจีน และคุณวรวิทย์ ปริสุทธิกุล ทีมวิจัยจากหอการค้าจังหวัดสงขลา ที่ช่วยประสานงาน และให้คำแนะนำปรึกษาในประเด็นที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินโครงการวิจัย

สุดท้ายทีมวิจัยขอขอบคุณท่านคณบดี คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ที่ให้คำแนะนำด้านการวิเคราะห์เชิงปริมาณ ตลอดจนอำนวยความสะดวกด้านอุปกรณ์สำนักงานในการทำวิจัยครั้งนี้ด้วยดี และขอขอบคุณสำนักวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ที่สนับสนุนงบประมาณเงินรายได้ประจำปี 2558 แก่คณะเศรษฐศาสตร์ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการดำเนินงานวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการขับเคลื่อนธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษอำเภอสะเดา จังหวัดสงขลาให้มีความเติบโตยิ่งขึ้นไป

ทีมวิจัย

เมษายน 2559

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์ความสัมพันธ์เศรษฐกิจมหภาคเชิงดุลยภาพระยะยาวและระยะสั้นระหว่างผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดสงขลา (GPP) ตามโครงสร้างภาคส่วนการผลิต 16 สาขาหลัก 2) ศึกษาแนวทางพัฒนากลไกการขับเคลื่อนโดยปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในเพื่อส่งเสริมการเติบโตของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ภายใต้เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษอำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา (SEZ) 3) ศึกษาผลของการเติบโตของ SMEs ใน SEZ ต่อ GPP จังหวัดสงขลา และ 4) เสนอแนะแนวทางในการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา เก็บรวบรวมข้อมูล GPP รายปีของจังหวัดสงขลา ตั้งแต่ปี 2538-2556 และข้อมูลปฐมภูมิ โดยใช้แบบสอบถามเชิงโครงสร้างสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ SMEs จำนวน 159 ราย จัดประชุมกลุ่มย่อยและสัมภาษณ์เชิงลึกเจ้าหน้าที่ภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่ 4 ตำบล ได้แก่ สะเดา สำนักขาม ปาดังเบซาร์และสำนักแก้ว และองค์กรภาคเอกชน ตลอดจนการจัดเวทีนำเสนอผลการศึกษาและรับฟังความคิดเห็น การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา การวิเคราะห์ศักยภาพและวิธีเศรษฐกิจมิติ

ผลการศึกษาพบว่า GPP จังหวัดสงขลามีความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพระยะยาวกับการผลิต 7 สาขาหลัก (เกษตรกรรม/ อุตสาหกรรม ประมง ไฟฟ้า/ประปา ก่อสร้าง การค้า การขนส่ง และการเงิน) และการปรับตัวเชิงดุลยภาพในระยะสั้น ที่ได้ศึกษา 2 รูปแบบ คือ รูปแบบ 1 สมการภาคอุตสาหกรรมมีค่าสัมประสิทธิ์การปรับตัวในระยะสั้น คือ -0.895216 (อุตสาหกรรม/การค้า/การขนส่ง) และรูปแบบ 2 สมการภาคเกษตรกรรมมีค่าสัมประสิทธิ์การปรับตัวในระยะสั้น คือ -1.02770 (เกษตรกรรม/ก่อสร้าง/การค้า/ขนส่งและการเงิน) อธิบายได้ว่าตัวแปรตามและตัวแปรอิสระมีการปรับตัวเข้าสู่ดุลยภาพในระยะสั้น

ผู้ประกอบการ SMEs ที่ศึกษากระจายใน 4 ตำบล ได้แก่ สะเดา ปาดังเบซาร์ สำนักขาม และสำนักแก้ว คิดเป็นร้อยละ 27.7, 39.0, 26.4 และ 6.9 ตามลำดับ ร้อยละ 78.6 ไม่เป็นนิติบุคคล มีทุนจดทะเบียนเฉลี่ย 1.43 ล้านบาทต่อราย ระยะเวลาการดำเนินกิจการเฉลี่ย 12.6 ปี ประเภทกิจการแตกต่างกันตามบริบทของพื้นที่ ส่วนใหญ่เป็นธุรกิจค้าปลีกค้าส่ง ร้านอาหาร บริการบำรุงรักษารถยนต์ ธุรกิจการผลิตสินค้าเกษตร เป็นต้น โดยเจ้าของกิจการส่วนใหญ่เป็นคนในพื้นที่และมีการจ้างแรงงานพื้นที่เช่นกัน สำหรับการวิเคราะห์ด้านอุปทานจากการดำเนินสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ต่อการค้าชายแดนไทย-มาเลเซียซึ่งมีความเชื่อมโยงกับการเติบโตของ SMEs พบว่าตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติ 0.10 และมีเครื่องหมายสอดคล้องตามทฤษฎี ได้แก่ ตัวแปรดัชนีราคาสินค้าส่งออก ดัชนีผู้บริโภค ส่งผลต่อการเติบโตการค้าชายแดนในทิศทางเดียวกัน ตัวแปรมาตรการภาษี (ภาษีนิติบุคคล ภาษีธุรกิจเฉพาะ ภาษีท้องถิ่น และภาษีมูลค่าเพิ่ม) ส่งผลในทิศทางตรงกันข้ามกับการค้าชายแดน เพราะการเก็บภาษีส่งผลให้ SMEs ไม่สามารถทำการผลิต

ได้อย่างเต็มที่ และตัวแปรงบประมาณโครงสร้างพื้นฐานของภาครัฐ มีผลในทิศทางเดียวกับมูลค่าการค้าชายแดน

การวิเคราะห์ปัจจัยภายในและภายนอก พบว่า SMEs มีจุดแข็งด้านการผลิต การตลาด การเงิน การบริหารจัดการความเสี่ยงและการจัดการแรงงาน แต่มีจุดอ่อนในการสร้างนวัตกรรม และข้อมูลสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ ส่วนปัจจัยภายนอก เช่น เสถียรภาพเศรษฐกิจภายในประเทศ การเมืองความมั่นคง กฎระเบียบหน่วยงานภาครัฐ เป็นต้น เป็นอุปสรรคต่อการเติบโตของ SMEs แต่มีโอกาสในการเติบโตจากสภาพสังคม ชุมชน วัฒนธรรม และโครงสร้างพื้นฐาน โดยได้เสนอแนวทางการขับเคลื่อน SMEs ประกอบด้วย (1) กลยุทธ์เชิงรุก คือ กลยุทธ์ส่งเสริมศักยภาพด้านตลาดให้กับ SMEs เช่น เพิ่มการประชาสัมพันธ์สินค้าที่มีเอกลักษณ์ท้องถิ่น และกลยุทธ์เสริมสร้างความเข้มแข็งของ SMEs เช่น สร้างความแตกต่างในการให้บริการเพื่อเจาะกลุ่มลูกค้าเฉพาะ เช่น กลุ่มนักท่องเที่ยวครอบครัว กลุ่มนักท่องเที่ยวสูงอายุ (2) กลยุทธ์เชิงแก้ไข คือ กลยุทธ์เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ SMEs เช่น สร้างเครือข่ายสถาบันวิชาการกับ SMEs เพื่อนำองค์ความรู้จากงานวิจัยสู่การพัฒนาผลิตภัณฑ์ (3) กลยุทธ์เชิงป้องกัน คือ กลยุทธ์เจาะตลาดลูกค้ากลุ่มใหม่ เช่น สร้างเครือข่ายธุรกิจในกลุ่มแปรรูปอาหารกับร้านอาหาร โรงแรม กลยุทธ์จำหน่ายสินค้าระบบ E-commerce และ (4) กลยุทธ์เชิงรับ คือ กลยุทธ์พัฒนาสินค้าที่มีจุดเด่นและมีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม และกลยุทธ์ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวและการประชาสัมพันธ์เพื่อกระตุ้นการท่องเที่ยว

สำหรับแนวทางในการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ได้แก่ (1) ด้านสิทธิพิเศษ (ยกเว้นภาษีท้องถิ่น การขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม ผลักดันนโยบายเขตปลอดภาษี) (2) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน (โครงการพัฒนาและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน ระบบสาธารณูปโภค ศูนย์แสดงสินค้านานาชาติ) (3) ด้านการบริหารจัดการร่วมกับสถาบันการศึกษาในการพัฒนาบุคลากรนวัตกรรม ปรับปรุงกฎระเบียบ ข้อปฏิบัติ กฎหมายต่าง ๆ การพัฒนาความสามารถแรงงาน การทำบันทึกข้อตกลงร่วมกันของสถาบันการเงินกับผู้ประกอบการเพื่อลดต้นทุนการทำธุรกรรมทางการ และ (4) ด้านการประชาสัมพันธ์และการตลาด (การเพิ่มมูลค่าสินค้าด้วยการพัฒนานวัตกรรม เร่งให้ความรู้ คำปรึกษากับผู้ประกอบการ ปรับปรุงรูปแบบการท่องเที่ยวและยกระดับมาตรฐานการให้บริการในพื้นที่)

Abstract

The objectives of this study are as follows: (1) To investigate the relation between Gross Provincial Product (GPP) of Songkhla Province and its sixteen production sectors in long term and short term of macroeconomic equilibriums; (2) To outline Small and Medium Enterprises (SMEs)-driven development strategies; (3) To examine SMEs enhancement in Special Economic Development Zone (SEZ) affecting to GPP; and (4) To conduct SEZ development guidance, The time-series data for GPP covered 1995-2013 were econometrically tested. For primary information, 159 SMEs were collected by the structural questionnaires. Additionally, focus group and in-depth interviews were conducted with government officers, local administrators, and private partnerships. The studied areas comprise of four sub- districts: Saodao, Samnak Kham, Padang Besar and Samnak Taao. The presentation of research results and public consultation were also contributed in these areas. The quantitative analyses were adopted based on statistical and econometric tools.

The empirical findings reveal that the seven sectors (consisting of agriculture/industry, fishery, infrastructure, construction, trade, logistic and finance) are cointegrated with GPP in the long-run equilibrium. For testing short-run dynamics, ECM-based Model 1: Industry Sector conducts the speed of adjustment at -0.895216 along with the statistically significant factors of industry, trade and logistic. For ECM-based Model 2: Agriculture Sector, the speed of adjustment is -1.02770 along with the significant factors of industry, trade and logistic. The study on short-term equilibrium have adjustment toward long-term equilibrium relationship.

Characteristics of SMEs in SEZ present that SMEs distribute all over Saodao district, counting for 27.7, 26.4, 39.0 and 6.9 percent at Saodao, Samnak Kham, Padang Besar and Samnak Taao respectively. Furthermore, 78.6 percent of entrepreneurs are non-juristic persons .The authorized capital is approximately 1.43 billion Baht and the average period of business operations is 12.6 years. There are several types of enterprises such as wholesale and retail trade, restaurant, automobile maintenance, agribusiness, etc. Ownerships are local investors and also employ local staffs.

According to supply-side effect to SMEs in SEZ, fiscal policies in terms of corporation tax, special tax, local tax and value added tax, achieve a significance level of

0.10 with negative relationships. Therefore, taxations can reduce the amount of resources available for investment in the private sectors. In contrast, export price, consumer price, and government spending on infrastructure are positively significant. Hence, these macroeconomic policies result directly to Songkhla's economy through SMEs.

For internal analysis, production, marketing, finance, risk and labor management are positive attributes, excepting innovation and information for decision-making being improved. On the other hand, domestic economic stability, political stability policy and regulation might be an unfavorable trend beyond control. However, strong community, culture strength as well as infrastructure and facilities are external attractive factors. Then, the proposed strategies based on TOWS matrix were conducted into four strategies. Strategy 1 (SO) illustrates the encouragement of potential market such as advertising and promoting identity products or services and enhancing the ability of SMEs such creating unique goods and services to new customers (family, elderly and healthy tour group). Strategy 2 (WO) depicts the enhancement of effective management such as establishing enterprise and academic network or implementing innovative goods to market. Strategy 3 (ST) presents the expansion new markets such as building up connections between agribusiness and hotels or using electronic commerce. Strategy 4 (WT) demonstrates the development of specific local good and services or tourism public relations.

According to the proposed government support measures, it can be categorized into four group as follows: (1) governmental supporting measures (exemption of local tax income, tax refund, duty free zone); (2) development of basic infrastructure (infrastructure and facility development, exhibition hall establishment); (3) collaboration between public-private partnerships and academic institutions in management and administration in terms of innovation development, improvement of business law and regulations, skill development, setting up of professional programmers to entrepreneurship, establishing financial cooperation between financial institution and SMEs to improve financial performance; and (4) tourism public relation (value-added products by implementing innovation, raising the service standards, entrepreneurial training program and tourism route development).

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	(2)
บทคัดย่อ	(3)
Abstract	(5)
สารบัญ	(7)
รายการตาราง	(10)
รายการภาพ	(13)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความสำคัญและที่มาของการวิจัย	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
1.3 กรอบแนวความคิดของการวิจัย	4
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	5
1.5 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	6
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 การตรวจสอบเอกสาร	7
2.1 แนวคิดเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษของไทย	7
2.2 รูปแบบการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษบริเวณชายแดนในต่างประเทศ	15
2.3 เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสงขลา	17
2.4 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย	26
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	29
บทที่ 3 วิธีวิจัย	39
3.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	39
3.2 ทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา	41
3.3 การวิเคราะห์ศักยภาพและสภาพแวดล้อมของธุรกิจขนาดกลางและขนาด ย่อมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา	52
3.4 การวิเคราะห์ Tows Matrix ของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขต พัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา	55

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ข้อมูลทั่วไปของพื้นที่ศึกษา	57
4.1 พื้นที่ตำบลสะเดา	57
4.2 พื้นที่ตำบลสำนักขาม	61
4.3 พื้นที่ตำบลปาดังเบซาร์	67
4.4 พื้นที่ตำบลสำนักแต้ว	72
บทที่ 5 ผลการศึกษา	77
5.1 โครงสร้างของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดสงขลา	77
5.2 ลักษณะโครงสร้างเศรษฐกิจของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษอำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา	90
5.3 การเติบโตของ SMEs ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษอำเภอสะเดาจังหวัดสงขลาต่อการขยายผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดสงขลา	97
5.4 ความคิดเห็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ	117
5.5 การวิเคราะห์ศักยภาพของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา	121
5.6 ข้อเสนอแนะในการพัฒนากลไกการขับเคลื่อนการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเพื่อเอื้อต่อการเติบโตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	139
บทที่ 6 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	145
6.1 สรุปผลการวิจัย	145
6.2 ข้อเสนอแนะ	149
6.3 ข้อจำกัดของงานวิจัยและข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อ	150
บรรณานุกรม	152
ภาคผนวกที่ 1 ประกาศคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.) ครั้งที่ ๑/๒๕๕๗	156
ภาคผนวกที่ 2 แบบสอบถามเชิงโครงสร้าง	158
ภาคผนวกที่ 3 แบบสอบถามกึ่งโครงสร้าง	168

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวกที่ 4 รายงานข้อมูลด้านเศรษฐกิจในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ อำเภอ สะเดาจังหวัดสงขลา	169
ภาคผนวกที่ 5 ข้อมูลแผนงานโครงการที่ดำเนินการในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดสงขลา	173
ภาคผนวกที่ 6 ภาพประกอบการลงพื้นที่สัมภาษณ์เชิงลึก สัมภาษณ์ และการ จัดเวทีนำเสนอผลการศึกษาและรับฟังความคิดเห็น	175

รายการตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 สิทธิประโยชน์ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ที่ 4/2557	11
ตารางที่ 2.2 กิจการเป้าหมายในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ 13 กลุ่มกิจการ	12
ตารางที่ 2.3 สิทธิประโยชน์ที่ได้รับจากกรมศุลกากร กระทรวงการคลัง กรณีจัดตั้งเขต ปลอดอากรและคลังสินค้าทัณฑ์บน	20
ตารางที่ 2.4 สิทธิประโยชน์และแรงจูงใจ ที่มีอยู่แล้ว	24
ตารางที่ 2.5 สิทธิประโยชน์และแรงจูงใจสำหรับ SAI ที่จะเสนอขอเพิ่มเติมจากรัฐ	25
ตารางที่ 3.1 แสดงการวิเคราะห์กลยุทธ์ Tows Matrix	56
ตารางที่ 4.1 จำนวนประชากรของตำบลสะเดา จำแนกเป็นรายชุมชน	59
ตารางที่ 4.2 จำนวนประชากรของตำบลสำนักขาม จำแนกเป็นรายหมู่บ้าน	62
ตารางที่ 4.3 หน่วยธุรกิจในพื้นที่เทศบาลตำบลสำนักขาม	63
ตารางที่ 4.4 การจัดเก็บรายได้ของด่านศุลกากรสะเดา	66
ตารางที่ 4.5 มูลค่าสินค้านำเข้า-ส่งออกผ่านด่านศุลกากรสะเดา	66
ตารางที่ 4.6 ผู้เดินทางเข้า-ออก ผ่านด่านศุลกากรสะเดา	66
ตารางที่ 4.7 รถบรรทุกสินค้าเข้า-ออก ผ่านด่านศุลกากรสะเดา	67
ตารางที่ 4.8 รถบรรทุกสินค้าเข้า-ออก ผ่านด่านศุลกากรสะเดา	67
ตารางที่ 4.9 จำนวนประชากรของตำบลปาดังเบซาร์ จำแนกเป็นรายชุมชน	69
ตารางที่ 4.10 รายได้ศุลกากรผ่านด่านศุลกากรปาดังเบซาร์	71
ตารางที่ 4.11 รายได้ที่จัดเก็บแทนหน่วยงานอื่นด่านศุลกากรปาดังเบซาร์	72
ตารางที่ 4.12 จำนวนประชากรของตำบลสำนักแก้ว จำแนกเป็นรายหมู่บ้าน	73
ตารางที่ 5.1 มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดสงขลาและกิจกรรมการผลิต 11 สาขา ในปี 2538-2556	78
ตารางที่ 5.2 ดัชนีราคาผู้บริโภคชุดทั่วไป ระดับภาคใต้ ปี 2537- 2558	80
ตารางที่ 5.3 เมทริกซ์ค่าสหสัมพันธ์ของทั้งตัวแปรตาม 11 ตัว	81
ตารางที่ 5.4 การถดถอยเชิงเส้นแบบพหุสำหรับการเติบโต GPP และกิจกรรมการผลิต 9 สาขาหลักที่เกี่ยวข้องกับการพาณิชย์และการบริการ	82
ตารางที่ 5.5 ผลการทดสอบอันดับความสัมพันธ์ของข้อมูลโดยวิธี Unit Root Test	83
ตารางที่ 5.6 การทดสอบความนิ่งของส่วนที่เหลือ (Residual)	85

รายการตาราง(ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 5.7 ค่า AIC เปรียบเทียบผลการทดสอบ Cointegrating Vector ทั้ง 3 รูปแบบของ VAR Model	86
ตารางที่ 5.8 ผลการทดสอบสมมติฐานการหาจำนวน Cointegrating Vectors ของแบบจำลอง VAR Model ไม่จำกัดค่าคงที่และไม่มีแนวโน้มเวลา (Unrestricted Intercepts, No Trends)	87
ตารางที่ 5.9 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระยะสั้นด้วยแบบจำลอง (1) ECM	88
ตารางที่ 5.10 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระยะสั้นด้วยแบบจำลอง (2) ECM	89
ตารางที่ 5.11 ข้อมูลของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ	91
ตารางที่ 5.12 ชนิดของสินค้าและบริการในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ	93
ตารางที่ 5.13 ข้อมูลด้านการจัดการแรงงานในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ	96
ตารางที่ 5.14 มูลค่าการค้าชายแดนไทย - มาเลเซีย จังหวัดสงขลา	101
ตารางที่ 5.15 ดัชนีราคาสินค้าส่งออก (Export Price Index) แบบไม่ปรับฤดูกาลของภาคเกษตรกรรมและภาคอุตสาหกรรม	102
ตารางที่ 5.16 ดัชนีราคาผู้บริโภคชุดทั่วไป ปี 2547-2557	102
ตารางที่ 5.17 ผลการจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีมูลค่าเพิ่ม และภาษีธุรกิจเฉพาะในเขตสำนักงานสรรพากร สงขลา 1	103
ตารางที่ 5.18 รายได้จากการจัดเก็บภาษีท้องถิ่นและรายการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษอำเภอสะเดา	104
ตารางที่ 5.19 อัตราดอกเบี้ยของสถาบันการเงินต่าง ๆ ปี 2548-2557	105
ตารางที่ 5.20 การถดถอยเชิงเส้นแบบพหุสำหรับอุปทานภาคเกษตรกรรม	106
ตารางที่ 5.21 การถดถอยเชิงเส้นแบบพหุสำหรับอุปทานภาคอุตสาหกรรม	107
ตารางที่ 5.22 การถดถอยเชิงเส้นแบบพหุสำหรับอุปทานภาคบริการ	108
ตารางที่ 5.23 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเติบโตของผู้ประกอบการ SMEs กับสิทธิพิเศษต่าง ๆ ที่ได้รับในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษอำเภอสะเดา	110
ตารางที่ 5.24 รายงานวงเงินให้สินเชื่อธนาคารพาณิชย์ในอำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา	112
ตารางที่ 5.25 ข้อมูลแผนงานโครงการที่ดำเนินการในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ	114
ตารางที่ 5.26 ศักยภาพของผู้ประกอบธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ	121

รายการตาราง(ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 5.27 การวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขต พัฒนาเศรษฐกิจพิเศษอำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา	126
ตารางที่ 5.28 แผนงานของรัฐและหน่วยงานราชการ เพื่อรองรับเขตพัฒนาเศรษฐกิจ พิเศษ อำเภอสะเดา	130
ตารางที่ 5.29 การวิเคราะห์ปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก (TOWS Matrix Analysis)	133
ตารางที่ 5.30 ตัวอย่างการดำเนินการภายใต้กลยุทธ์ส่งเสริมศักยภาพด้านตลาดและ เสริมสร้างความเข้มแข็งของ SMEs	135
ตารางที่ 5.31 ตัวอย่างการดำเนินการภายใต้กลยุทธ์เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหาร จัดการของ SMEs	137
ตารางที่ 5.32 ตัวอย่างการดำเนินการภายใต้กลยุทธ์เพิ่มช่องทางการตลาดเจาะกลุ่ม ลูกค้าใหม่	138

รายการภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดของโครงการวิจัย	4
ภาพที่ 1.2 กรอบการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ	5
ภาพที่ 2.1 ขอบเขตพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษระยะแรก	10
ภาพที่ 2.2 เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสงขลา	18
ภาพที่ 2.3 ด้านศุลกากรสะเดากับด้านนุกิตกายู อิตัม รัฐเคดาห์ ประเทศมาเลเซีย	21
ภาพที่ 2.4 ด้านป่าดงเบซาร์กับด้านป่าดงเบซาร์ รัฐเปอร์ลิส ประเทศมาเลเซีย	22
ภาพที่ 4.1 ศูนย์ราชการ อำเภอสะเดาจังหวัดสงขลา	57
ภาพที่ 4.2 อาณาเขตตำบลสะเดา อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา	58
ภาพที่ 4.3 ย่านธุรกิจ ด้านนอก ตำบลสำนักขาม อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา	62
ภาพที่ 4.4 ด้านศุลกากรสะเดา ตำบลสำนักขาม อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา	64
ภาพที่ 4.5 ชุมทางรถไฟ และย่านธุรกิจ ตำบลป่าดงเบซาร์ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา	68
ภาพที่ 4.6 ด้านศุลกากรป่าดงเบซาร์ ตำบลป่าดงเบซาร์ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา	70
ภาพที่ 4.7 เชื้อนคลองสะเดาและสวนยางพารา ตำบลสำนักแก้ว อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา	73
ภาพที่ 5.1 มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดสงขลา และกิจกรรมการผลิต 11 สาขา ใน ปี 2538-2556	79
ภาพที่ 5.2 ทิศทางการเติบโตของตัวแปรทางเศรษฐกิจ ในช่วงปี 2538-2556	84
ภาพที่ 5.3 ประเภทของธุรกิจ SME ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ	94
ภาพที่ 5.4 แนวคิดการวิเคราะห์ด้านอุปทาน (Supply – Side Effects)	98
ภาพที่ 5.5 ศักยภาพของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจ พิเศษ	125
ภาพที่ 5.6 สภาพแวดล้อมของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจ พิเศษ	127

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของงานวิจัย

ภายใต้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) ในปี 2558 ประเทศสมาชิก 10 ประเทศ ได้แก่ ไทย มาเลเซีย สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ เวียดนาม กัมพูชา ลาว เมียนมาร์ อินโดนีเซีย และบรูไน ดารุสซาลาม มีเป้าหมายการพัฒนาความร่วมมือในกลุ่มประเทศอาเซียน เพื่อให้เป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกันและเป็นภูมิภาคที่มีความสามารถในการแข่งขันสูง ส่งเสริมการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่เท่าเทียมกันและมีการบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลก ครอบคลุมความร่วมมือในภูมิภาคดังกล่าว ส่งผลต่อการขยายตัวของการค้าชายแดนของประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้านให้มีความสำคัญมากยิ่งขึ้น ซึ่งการค้าชายแดนได้มีบทบาทสำคัญที่ช่วยสนับสนุนการพัฒนาประเทศและภูมิภาค สร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและส่งเสริมความสามารถในการแข่งขันของสินค้าไทยในประเทศเพื่อนบ้าน สำหรับมูลค่าการค้าชายแดนได้กับมาเลเซียมีมูลค่าสูงสุดคิดเป็นร้อยละ 70 ของมูลค่าการค้าชายแดนทั้งประเทศ (คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2557)

ตั้งแต่ปี 2547 รัฐบาลมีแนวความคิดในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ (Special Economic Zones: SEZ) กระทั่งในวันอังคารที่ 15 กรกฎาคม 2557 มีการประชุมคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.) ครั้งที่ 1/2557 ได้มอบนโยบายการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ เห็นชอบพิจารณาพื้นที่ที่มีศักยภาพเหมาะสมในการจัดตั้งเป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษระยะแรกของไทยใน 5 พื้นที่ชายแดน เพื่อรองรับการก้าวเข้าสู่ AEC ได้แก่ 1) อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก 2) อำเภออรุณประเทศ จังหวัดสระแก้ว 3) พื้นที่ชายแดน จังหวัดตราด 4) พื้นที่ชายแดน จังหวัดมุกดาหาร 5) อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา (ด้านสะเดาและด่านปาดังเบซาร์) ตามกรอบแนวคิดการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ที่ต้องการดึงดูดการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (Foreign Direct Investment: FDI) เพิ่มขีดความสามารถของประเทศ กระจายความเจริญสู่ภูมิภาค ลดความเหลื่อมล้ำยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนและแก้ปัญหาความมั่นคง โดยมีกลยุทธ์ในการสร้างพื้นที่

เศรษฐกิจใหม่ สนับสนุนธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทยและการลงทุนต่อเนื่องของไทยในประเทศเพื่อนบ้าน

เห็นได้ชัดว่าภาวะเศรษฐกิจภาคค้าชายแดนใต้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในจังหวัดสงขลามีสภาพสูงมาก โดยมีด่านศุลกากร 2 แห่งที่สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจการค้าชายแดนสำคัญให้กับประเทศ ได้แก่ ด่านศุลกากรสะเดา มีมูลค่าการค้าชายแดนสูงที่สุดของประเทศ อยู่ที่ระดับ 330,023 ล้านบาท อันดับที่สองคือ ด่านศุลกากรปาดังเบซาร์ จังหวัดสงขลา มีมูลค่าเท่ากับ 163,300 ล้านบาท (คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2557) ส่วนใหญ่เป็นสินค้าทางการเกษตร สินค้าอุตสาหกรรม พืชผลการเกษตร ผักผลไม้และสินค้าอุปโภคบริโภคต่าง ๆ มูลค่าการค้าชายแดนมีแนวโน้มการเติบโตทั้งภาคเกษตร อุตสาหกรรม ภาคบริการและการท่องเที่ยว สำหรับภาคบริการและการท่องเที่ยว ในไตรมาส 2 ปี 2557 มีจำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศที่ผ่านด่านตรวจคนเข้าเมืองที่ด่านสะเดา มีจำนวน 517,504 คน และจำนวนผู้โดยสารผ่านท่าอากาศยานขนาดใหญ่ จำนวน 628,055 คน ประกอบกับระดับการใช้จ่ายอุปโภคภาคเอกชนขยายตัว สะท้อนจากการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มที่จัดเก็บได้เพิ่มขึ้น ส่งผลให้มูลค่าการค้าชายแดนโดยรวมเติบโตอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคลังเขต 9 สงขลา, 2557) ซึ่งการเติบโตของกิจกรรมทางเศรษฐกิจภาคการค้าชายแดนย่อมส่งผลต่อการเติบโตผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (Gross Domestic Product: GDP)

ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises: SMEs) เป็นหนึ่งในองค์ประกอบสำคัญของระบบเศรษฐกิจประเทศ เนื่องจากเป็นกลไกหลักที่สนับสนุนการขับเคลื่อนกิจกรรมและการเติบโตทางเศรษฐกิจ รวมถึงเป็นแหล่งจ้างงานและการส่งออกที่สำคัญ จากโครงสร้างมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศในช่วงปี 2551 – 2555 จะเห็นได้ว่ามีส่วนของ SMEs เป็นตัวขับเคลื่อนที่มีความสำคัญ โดยมีสัดส่วนมูลค่า GDP คิดเป็นร้อยละ 38.1, 37.8, 37.1, 36.6 และ 37.0 ตามลำดับ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2556) นอกจากนี้ในเศรษฐกิจระดับย่อยที่มีตัวชี้วัดคือ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด (Gross Provincial Product: GPP) ก็มีความเชื่อมโยงกับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ซึ่งเป็นผู้ประกอบการในพื้นที่เองที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับธุรกิจชุมชนได้ สำหรับธุรกิจ SMEs ที่โดดเด่นในอำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา ซึ่งเป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ได้แก่ ธุรกิจการท่องเที่ยวและบริการ (โรงแรม ร้านอาหาร ธุรกิจแลกเงิน) ธุรกิจค้าปลีก ธุรกิจแปรรูปยางและไม้ยางพารา กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตสินค้า OTOP ระดับ 4-5 ดาว เป็นต้น ดังนั้นกรอบการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา จึงน่าจะเป็นปัจจัยเอื้อต่อการเติบโตทางธุรกิจของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในพื้นที่ด่านพรมแดนสะเดาซึ่งเป็นเมืองหน้าด่านการค้า-การลงทุนสู่ประเทศมาเลเซีย อินโดนีเซีย และสิงคโปร์

โครงการวิจัยเรื่อง การเติบโตของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ กรณ์ศึกษาอำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา จึงมีขึ้นเพื่อตอบโจทย์วิจัยว่า ความสัมพันธ์ของเศรษฐกิจมหภาคระหว่างตัวแปร GPP กับกิจกรรมการผลิต 16 สาขาหลัก (เกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้, ประมง, การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน, อุตสาหกรรม, การไฟฟ้า แก๊ส และการประปา, การก่อสร้าง, การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน, โรงแรมและภัตตาคาร, การขนส่งคมนาคม การไฟฟ้า แก๊ส และการประปา, ตัวกลางทางการเงิน, การบริการด้านอาหารมทรัพย์ การให้เช่าและบริการทางธุรกิจโรงแรมและภัตตาคาร, การบริหารราชการ การป้องกันประเทศ และสังคมภาคบังคับ, การศึกษา, การบริการด้านสุขภาพและสังคม, การให้บริการด้านชุมชน สังคมและบริการส่วนบุคคลอื่นๆ และลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล) เป็นอย่างไร แนวทางพัฒนาภูมิภาคในการขับเคลื่อนโดยปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในจะส่งผลต่อการเติบโตของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอย่างไร และส่งผลต่อเศรษฐกิจในภาพรวมอย่างไร และสุดท้ายเพื่อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา เพื่อสร้างประโยชน์กับทุกภาคส่วน องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยนี้ ที่มีวิสัยทัศน์ว่าจะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ภาคส่วนราชการ เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พาณิชยจังหวัด อุตสาหกรรมจังหวัด การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ภาคใต้) ภาคเอกชน เช่น หอการค้า สภาอุตสาหกรรม สมาคมธุรกิจท่องเที่ยว ผู้ประกอบการ SMEs ตลอดจนประชาชนในพื้นที่ โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ สามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาภูมิภาคในการขับเคลื่อนการทำงาน เพื่อส่งเสริมการเติบโตของผู้ประกอบกลางขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และก่อให้เกิดการจ้างงานในระดับต่าง ๆ ตามมา ตลอดจนยังสามารถใช้ความรู้ที่ได้ จากการวิจัยครั้งนี้ไปเป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจจังหวัดสงขลา เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของประชาชนในพื้นที่ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

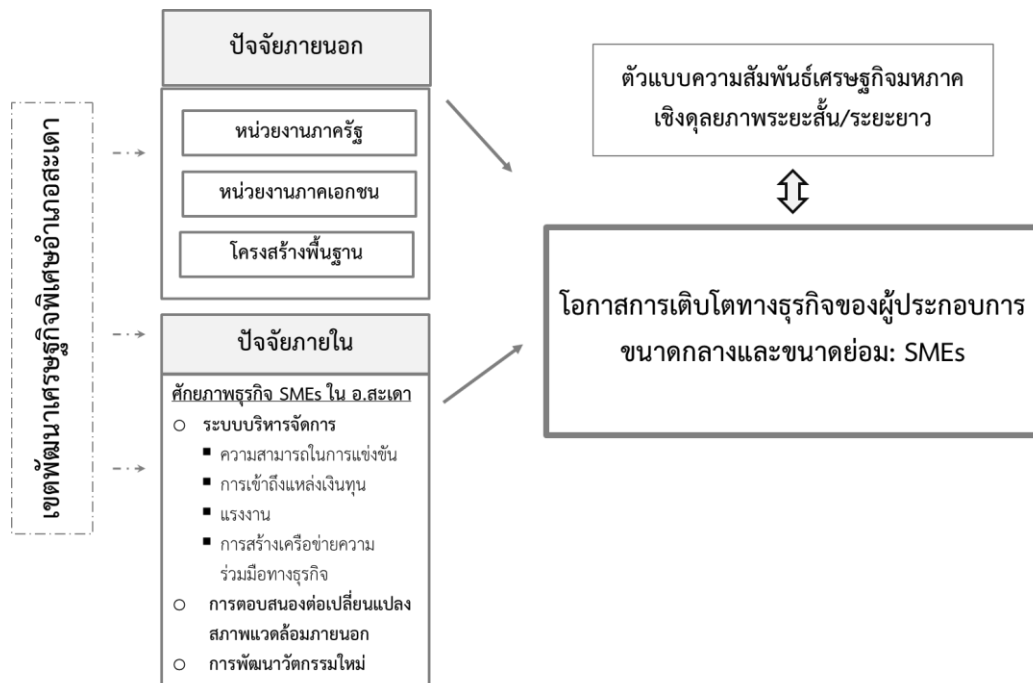
- 1) เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของเศรษฐกิจมหภาคเชิงดุลยภาพระยะสั้นและระยะยาวระหว่างตัวแปรผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดสงขลาตามโครงสร้างภาคส่วนการผลิต 16 สาขาหลัก
- 2) เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาภูมิภาคในการขับเคลื่อนโดยปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายใน เพื่อส่งเสริมการเติบโตของ SMEs ภายใต้เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา
- 3) เพื่อศึกษาผลกระทบของการเติบโตของ SMEs ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสะเดาต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดสงขลา (Gross Provincial Product: GPP)
- 4) เพื่อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา

1.3 กรอบแนวคิดของการวิจัย

องค์ประกอบหลักในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่

1) การจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งปัจจัยภายนอก (เช่น นโยบายและมาตรการของภาครัฐ โครงสร้างพื้นฐาน ฯลฯ) และปัจจัยภายใน (การปรับตัวด้านการบริหารจัดการของ SMEs ในมิติต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา) ดังนั้นการพัฒนากลไกการขับเคลื่อน SMEs เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้ SMEs เติบโตอย่างยั่งยืน จะส่งผลต่อการเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดสงขลา และมูลค่าการค้าชายแดนต่อไป

2) ในขณะเดียวกันความสัมพันธ์เศรษฐกิจมหภาคเชิงดุลยภาพระยะสั้นและระยะยาว ระหว่างตัวแปรผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดสงขลา กับมูลค่าการค้าชายแดน จะมีความสัมพันธ์และส่งผลกระทบต่อเนื่องกับการเติบโตของ SMEs ด้วยเช่นกัน (ภาพที่ 1.1)

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดของโครงการวิจัย “การเติบโตทางธุรกิจของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ กรณีศึกษาอำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา”

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1) ด้านพื้นที่ศึกษา

พื้นที่ศึกษาในงานวิจัยนี้ คือ กรอบการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ 4 ตำบล ได้แก่ ตำบลสะเดา ตำบลสำนักขาม ตำบลปาดังเบซาร์ และตำบลสำนักแต้ว ดังภาพที่ 1.2

2) ด้านประชากร

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ซึ่งแบ่งเป็น 3 ประเภท ได้แก่ กิจกรรมการผลิต (Production Sector) กิจกรรมการค้า (Trading Sector) และกิจกรรมบริการ (Service Sector) ที่ตั้งอยู่ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษอำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา

3) ด้านเนื้อหา

(1) ความสัมพันธ์เศรษฐกิจมหภาคเชิงคุณภาพระยะสั้นและระยะยาว ระหว่างตัวแปรผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดสงขลาตามโครงสร้างภาคส่วนการผลิต 16 สาขาหลัก ตลอดจนผลจากเติบโตของ SMEs ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษต่อการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดสงขลา

(2) แนวทางพัฒนากลไกในการขับเคลื่อนโดยปัจจัยภายนอก ได้แก่ นโยบายและมาตรการการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ การดำเนินงานของหน่วยงานภาคเอกชน และความพร้อมของสาธารณูปโภคและโครงสร้างพื้นฐานที่จะรองรับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา

(3) การศึกษาปัจจัยภายใน เป็นการศึกษาศักยภาพของธุรกิจ SMEs ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา ในประเด็นลักษณะการบริหารจัดการ การตอบสนองต่อเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมภายนอก การพัฒนานวัตกรรมใหม่

ภาพที่ 1.2 กรอบการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษครอบคลุม 4 ตำบล อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา

1.5 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ หมายถึง เขตพื้นที่ที่จัดตั้งขึ้นเป็นการเฉพาะตามกฎหมาย เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมสนับสนุน และอำนวยความสะดวก รวมทั้งให้สิทธิพิเศษบางประการในการดำเนินกิจการต่างๆ เช่น การอุตสาหกรรม การพาณิชย์กรรม การบริการ หรือกิจการอื่นใดที่เป็นประโยชน์แก่การเศรษฐกิจของประเทศ (สถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา, 2557)

ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises: SMEs): ธุรกิจขนาดย่อม หมายถึง กิจกรรมการผลิตและบริการที่มีจำนวนการจ้างงานไม่เกิน 50 คน หรือมีมูลค่าสินทรัพย์ถาวรไม่เกิน 50 ล้านบาท

ธุรกิจขนาดกลาง หมายถึง กิจกรรมการผลิตและบริการที่มีจำนวนการจ้างงานเกินกว่า 50 คน แต่ไม่เกิน 200 คน หรือมีมูลค่าสินทรัพย์ถาวรเกินกว่า 50 ล้านบาท แต่ไม่เกิน 200 ล้านบาท

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1) ผู้ประกอบการ SMEs ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา จะได้รับทราบโอกาสและแนวทางในการเติบโตทางธุรกิจ นอกจากนี้ผู้ประกอบการยังทราบถึงศักยภาพธุรกิจของ SMEs ในด้านระบบบริหารจัดการ การตอบสนองต่อเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมภายนอกและการพัฒนานวัตกรรมใหม่ ตลอดจนสิ่งที่ต้องพัฒนาและปรับปรุงในธุรกิจ เพื่อรองรับและเตรียมพร้อมกับการแข่งขันที่สูงขึ้นในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน อีกทั้งประชาชนในพื้นที่จะได้รับความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นจากการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจดังกล่าว

2) หน่วยงานรัฐ เช่น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (เทศบาลเมืองสะเดา เทศบาลตำบลสำนักขาม เทศบาลเมืองปาดังเบซาร์ และองค์การบริหารส่วนตำบลสำนักแก้ว) พาณิชย์จังหวัด หรืออุตสาหกรรมจังหวัด การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ภาคใต้) เป็นต้น และหน่วยงานเอกชน ได้แก่ หอการค้าจังหวัดสงขลา สามารถนำความรู้ที่ได้จากการวิจัยนี้ ไปเป็นแนวทางพัฒนากลไกในการขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมการเติบโตของ SMEs ภายใต้เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา อีกทั้งยังเป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจจังหวัดสงขลา เพื่อส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจในระดับจังหวัดต่อไป

การตรวจสอบเอกสาร

เนื้อหาในส่วนนี้ประกอบด้วย 1) แนวคิดเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษของไทย 2) รูปแบบการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษบริเวณชายแดนในต่างประเทศ 3) เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสงขลา 4) ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย และ 5) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษของไทย

เนื้อหาในส่วนนี้ประกอบด้วย ความเป็นมาของการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษและสิทธิประโยชน์ในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1.1 ความเป็นมาของการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษบริเวณชายแดนของประเทศไทยเริ่มขึ้นจากการผลักดันของธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชีย (Asian Development Bank: ADB) ภายใต้กลยุทธ์ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากโครงการระเบียงเศรษฐกิจ (Economic Corridors) โดย ADB ได้บรรจุแผนการพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษไว้เป็นแผนปฏิบัติการ (Action Plan) เพื่อการเปลี่ยนระเบียบการขนส่ง (Transport Corridors) ให้เป็นระเบียงเศรษฐกิจ ซึ่งทาง ADB ให้ความช่วยเหลือในการให้ข้อเสนอแนะเชิงเทคนิคกลยุทธ์ในการสร้างและดำเนินการเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในอนุภูมิภาคตลอดจนให้การสนับสนุนทางการเงินเพื่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นในการเชื่อมต่อเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษต่างๆ ในอนุภูมิภาคเข้าด้วยกัน รวมถึงการเชื่อมต่อเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษไปยังท่าเรือ จุดกระจายสินค้าและตลาดปลายทาง

ต่อมาสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) จึงได้ริเริ่มแผนการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ โดยเฉพาะบริเวณชายแดนตั้งแต่ปี 2547 (สถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา, 2557) และตั้งแต่ปี 2547-2555 รัฐบาลในแต่ละยุคได้มีแผนการพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษบริเวณชายแดนของประเทศไทยมาอย่างต่อเนื่อง ในวันที่ 31

มีนาคม 2556 มีมติคณะรัฐมนตรีมอบหมายคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ศึกษาความเหมาะสมในการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ต่อมาเมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2556 มีระเบียบสาระว่าด้วยเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ 3 ประเด็นสำคัญ ได้แก่ 1) ให้คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.) เป็นผู้ดูแลหลัก 2) ให้สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (สนพ.) ตั้งอยู่ที่ คสช. 3) ให้หน่วยงานที่ประสงค์จะจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ทำร่างแผนแม่บทเสนอ กนพ. และ ครม. การตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสามารถตั้งขึ้นได้ภายใต้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ 2556 และได้มีการประชุม กนพ. ครั้งที่ 1/2557 (รายละเอียดในภาคผนวกที่ 1) เห็นชอบพื้นที่ที่มีศักยภาพเหมาะสมในการจัดตั้งเป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษระยะแรกของไทย 5 พื้นที่ชายแดน รองรับการค้าเข้าสู่ประชาคมอาเซียนใน ปี 2558 (คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2557)

เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ระยะที่ 1 ตามประกาศ กนพ. ที่ 1/2558 มี 5 พื้นที่ที่มีศักยภาพเหมาะสมในการจัดตั้งเป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษระยะแรกของไทยใน 5 พื้นที่ชายแดน ได้แก่ (1) อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก (2) อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว (3) พื้นที่ชายแดนจังหวัดตราด (4) พื้นที่ชายแดนจังหวัดมุกดาหาร และ (5) อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา (ด้านศุลกากรสะเดาและด้านศุลกากรปางเบซาร์) โดยเน้นการตอบสนองต่อเป้าหมายการพัฒนาทั้งในด้านเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ ในการเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน เพิ่มการจ้างงานและสร้างความเป็นอยู่ที่ดีให้ประชาชน แก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวลักลอบเข้ามายังพื้นที่ตอนใน ปัญหาการลักลอบนำเข้าสินค้าเกษตรผิดกฎหมายจากประเทศเพื่อนบ้าน และปัญหาความแออัดบริเวณด้านชายแดน อีกทั้ง ที่ประชุม กนพ. ได้เห็นชอบหลักเกณฑ์และวิธีการสนับสนุนการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ 4 เรื่อง ได้แก่ 1) สิทธิประโยชน์สำหรับการลงทุน 2) การให้บริการจุดเดียวแบบเบ็ดเสร็จ 3) มาตรการสนับสนุนการใช้แรงงานต่างด้าว และ 4) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและด้านศุลกากรในพื้นที่เพื่อให้สามารถรองรับกิจกรรมในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ และเชื่อมโยงในภูมิภาคได้อย่างมีประสิทธิภาพ (คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ, 2558)

ขอบเขตพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษใน 5 พื้นที่ชายแดนเป้าหมาย รวม 36 ตำบล ใน 10 อำเภอ พื้นที่รวมประมาณ 1.83 ล้านไร่ (2,932 ตร.กม.) โดยกำหนดขอบเขตพื้นที่ในระดับตำบลที่อยู่ติดชายแดนและไม่ทับซ้อนพื้นที่ป่าไม้ ดังนี้ (ภาพที่ 2.1)

1) เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดตาก ประกอบด้วย 14 ตำบล 886,875 ไร่ (1,419 ตร.กม.) ใน 3 อำเภอ ได้แก่

- อำเภอแม่สอด 8 ตำบล ได้แก่ ตำบลแม่สอด ตำบลแม่ตาว ตำบลท่าสายลวด ตำบลพระธาตุผาแดง ตำบลแม่กาษา ตำบลแม่ปะ ตำบลแม่กุ และ ตำบลมหารัน

- อำเภอพบพระ 3 ตำบล ได้แก่ ตำบลพบพระ ตำบลช่องแคบ และ ตำบลวาลีย์

- อำเภอแม่ระมาด 3 ตำบล ได้แก่ ตำบลแม่จะรา ตำบลแม่ระมาด และ ตำบลชะเนือ

2) เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสงขลา ประกอบด้วย 4 ตำบล 345,187 ไร่ (552.3 ตร.กม.) ของอำเภอสะเดา ได้แก่ ตำบลสะเดา ตำบลสำนักขาม ตำบลสำนักแก้ว และตำบลปาดังเบซาร์

3) เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดมุกดาหาร ประกอบด้วย 11 ตำบล 361,542 ไร่ (578.5 ตร.กม.) ใน 3 อำเภอ ได้แก่

- อำเภอเมืองมุกดาหาร 5 ตำบล ได้แก่ ตำบลศรีบุญเรือง ตำบลมุกดาหาร ตำบลบางทรายใหญ่ ตำบลคำอาฮวน และ ตำบลนาสีนวน

- อำเภอหว้านใหญ่ 4 ตำบล ได้แก่ ตำบลบางทรายน้อย ตำบลชะโนด ตำบลหว้านใหญ่ และ ตำบลบึงขาม

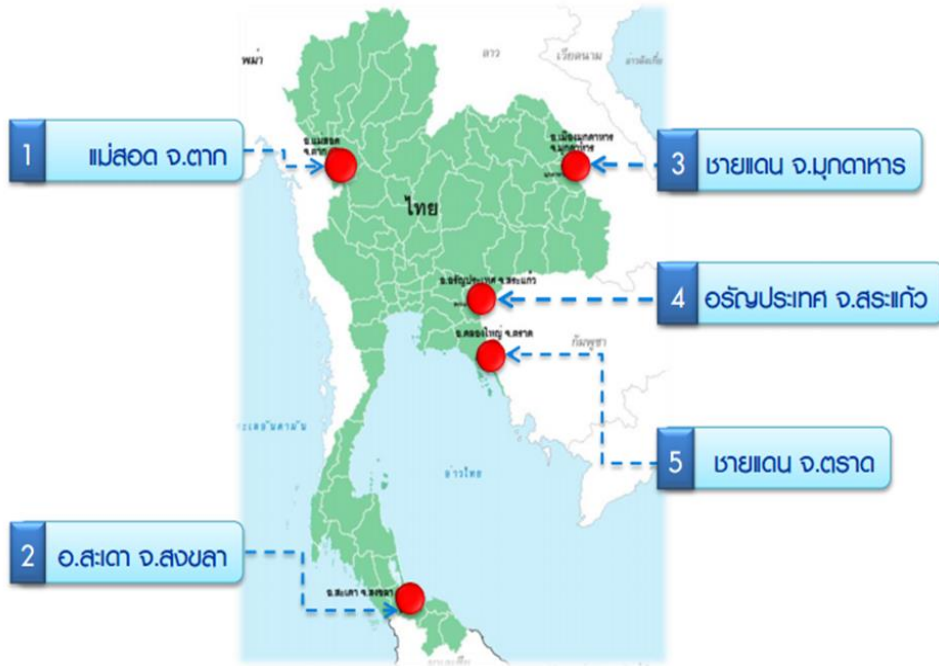
- อำเภอดอนตาล 2 ตำบล ได้แก่ ตำบลโพธิ์ไทร และ ตำบลดอนตาล

4) เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว ประกอบด้วย 4 ตำบล 207,500 ไร่ (332.0 ตร.กม.) ใน 2 อำเภอ ได้แก่

- อำเภออรัญประเทศ 3 ตำบล ได้แก่ ตำบลบ้านด่าน ตำบลป่าไร่ และ ตำบลท่าข้าม

- อำเภอวัฒนานคร 1 ตำบล ได้แก่ ตำบลผักชะ

5) เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดตราด ประกอบด้วย 3 ตำบล 31,375 ไร่ (50.2 ตร.กม.) ของอำเภอคลองใหญ่ ได้แก่ ตำบลคลองใหญ่ ตำบลหาดเล็ก และ ตำบลไม้รูด

ภาพที่ 2.1 ขอบเขตพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษระยะแรก
ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2558

2.1.2 สิทธิประโยชน์ในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

การสนับสนุนจากภาครัฐ กิจกรรมที่เข้าไปลงทุนในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจะได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ เช่น มาตรการสนับสนุนด้านภาษี การอำนวยความสะดวกของหน่วยงานต่าง ๆ เป็นต้น โดยหากอยู่ในประเภทกิจการที่กำหนดจะได้รับสิทธิประโยชน์ด้านภาษีอากร ได้แก่ มาตรการของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) มาตรการของกระทรวงการคลัง และมาตรการสนับสนุนอื่น ๆ จากภาครัฐ รายละเอียดดังนี้

1) มาตรการส่งเสริมการลงทุนของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

ตามประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ที่ 4/2557 ลงวันที่ 18 ธันวาคม 2557 เรื่อง นโยบายส่งเสริมการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ได้กำหนดสิทธิประโยชน์สำหรับกิจการที่ลงทุนในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเป็น 2 กรณี ดังตารางที่ 2.1

(1) กรณีเป็นกิจการทั่วไปตามประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (คกท.) ให้ได้รับสิทธิประโยชน์เท่ากับกรณีตั้งสถานประกอบการในพื้นที่ที่มีรายได้ต่อหัวต่ำที่สุดของประเทศ 20 จังหวัด

(2) กรณีเป็นกิจการเป้าหมายสำหรับ เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษตามที่ กนพ.กำหนด ให้ได้รับสิทธิประโยชน์ในระดับสูงสุด

ตารางที่ 2.1 สิทธิประโยชน์ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ที่ 4/2557

กรณีเป็นกิจการทั่วไปที่ คกท. ให้การส่งเสริม	กรณีเป็นกิจการเป้าหมาย ตามที่ กนพ.กำหนด
1. ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเพิ่มเติมเป็นเวลา 3 ปี แต่รวมแล้วไม่เกิน 8 ปี	1. ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นเวลา 8 ปี
2. กรณีได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นเวลา 8 ปีอยู่แล้ว (กลุ่ม A1 A2) ให้ได้รับลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคล ร้อยละ 50 เพิ่มเติมอีก 5 ปี	2. ลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลร้อยละ 50 เพิ่มเติมอีก 5 ปี
3. ให้หักค่าขนส่ง ค่าไฟฟ้า และค่าประปา 2 เท่า ในการคำนวณภาษี เป็นเวลา 10 ปี	✓
4. ให้หักค่าติดตั้งหรือก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกได้ร้อยละ 25 ในการคำนวณภาษี	✓
5. ยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักร	✓
6. ยกเว้นอากรขาเข้าวัตถุดิบและวัสดุจำเป็นสำหรับส่วนที่ผลิตเพื่อการส่งออกเป็นระยะเวลา 5 ปี	✓
7. ให้ใช้แรงงานต่างด้าวไร้ฝีมือในโครงการที่ได้รับการส่งเสริมตามที่ BOI จะกำหนด	✓
8. สิทธิและประโยชน์มิใช่ภาษีอากร (ซึ่งจะกำหนดในภายหลัง)	✓

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2558

สิทธิประโยชน์กิจการส่งเสริมการลงทุนกรณีเป็นกิจการเป้าหมายในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ มี 13 กลุ่มกิจการโดยจำแนกตามพื้นที่ 5 จังหวัด โดยรายละเอียดแสดงดังตารางที่ 2.2

ตารางที่ 2.2 กิจกรรมเป้าหมายในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ 13 กลุ่มกิจการ

กิจการ	ตาก	สระแก้ว	ตราด	มุกดาหาร	สงขลา
1. อุตสาหกรรมเกษตร ประมง และกิจการที่เกี่ยวข้อง	✓	✓	✓	✓	✓
2. เซรามิกส์	✓				
3. อุตสาหกรรมสิ่งทอ เครื่องนุ่งห่ม และเครื่องหนัง	✓	✓			✓
4. อุตสาหกรรมผลิตเครื่องเรือน	✓	✓			✓
5. อุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ	✓	✓			
6. การผลิตเครื่องมือแพทย์	✓	✓			
7. อุตสาหกรรมยานยนต์ เครื่องจักรและชิ้นส่วน	✓	✓			
8. อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์	✓	✓		✓	
9. การผลิตพลาสติก	✓	✓			
10. การผลิตยา	✓	✓			
11. กิจการโลจิสติกส์	✓	✓	✓	✓	✓
12. นิคมหรือเขตอุตสาหกรรม	✓	✓	✓	✓	✓
13. กิจการเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว	✓	✓	✓	✓	✓

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2558

สำหรับในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษอำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา มีกิจกรรมเป้าหมาย 6 กิจกรรม ได้แก่ 1) อุตสาหกรรมเกษตร ประมงและกิจการที่เกี่ยวข้อง 2) อุตสาหกรรมสิ่งทอ เครื่องนุ่งห่ม และเครื่องหนัง 3) อุตสาหกรรมผลิตเครื่องเรือน 4) กิจการโลจิสติกส์ 5) นิคมหรือเขตอุตสาหกรรม และ 6) กิจการเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว

2) มาตรการของกรมสรรพากร กระทรวงการคลัง

สำหรับกิจการที่ไม่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) เช่น กิจการที่ไม่เข้าข่ายประเภทที่ BOI ให้การส่งเสริมหรือไม่ผ่านเงื่อนไขขนาดการลงทุนขั้นต่ำของ BOI เป็นต้น สามารถขอรับสิทธิประโยชน์ภายใต้มาตรการของกรมสรรพากรกระทรวงการคลังได้ โดยมาตรการทางภาษี กรมสรรพากรจะให้สิทธิลดหย่อนอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลจากร้อยละ 20 เหลือร้อยละ 10 เป็นเวลา 10 รอบระยะเวลาบัญชี สำหรับกิจการที่ตั้งใหม่ภายในปี 2560 หรือขยายอาคารถาวรที่ใช้ในการประกอบกิจการ สำหรับรายได้ที่เกิดขึ้นจากการผลิตสินค้าเพื่อทดแทนการนำเข้า หรือเพื่อการส่งออกเป็นหลัก และการผลิตสินค้าที่มีแนวโน้มจะสูญเสีย

ความสามารถในการแข่งขัน หรือรายได้ที่เกิดจากการให้บริการและมีการใช้บริการนั้นในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

ในส่วนมาตรการทางการเงิน บรรษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) ค่าประกันสินเชื่อ SMEs ระยะ 7 ปี โดยยกเว้นค่าธรรมเนียมค่าประกันปีแรก ในปี 2-7 เสียในอัตราร้อยละ 1.75 ต่อปีของวงเงินค่าประกัน ค่าให้สูงสุด 40 ล้านบาท/ราย/ธนาคาร ดอกเบี้ยผ่อนปรน ร้อยละ 1-20 ล้านบาท (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, 2558)

3) มาตรการสนับสนุนอื่น ๆ จากภาครัฐ

เพื่อส่งเสริมการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ รัฐบาลได้กำหนดมาตรการสนับสนุนดังต่อไปนี้

3.1) แรงงานต่างด้าว

- (1) อนุญาตให้แรงงานต่างด้าวเดินทางเข้ามาทำงานแบบไป-กลับ หรือไม่เกิน 7 วัน
- (2) มีการฝึกอบรมแรงงานไทยและแรงงานต่างด้าว
- (3) สำหรับกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจาก BOI ในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษอนุญาตให้ใช้แรงงานต่างด้าวที่ถูกต้องกฎหมาย ทั้งผู้ชำนาญการและแรงงานต่างด้าวไร้ฝีมือ

3.2) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

รัฐบาลจะลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและด้านบุคลากรตลอดจนสาธารณูปโภค ในปี 2558-2559 ในพื้นที่เป้าหมายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษระยะแรกทั้ง 5 พื้นที่ 6 ด้าน วงเงิน 10,000 ล้านบาท

3.3) การจัดหาที่ดิน

การจัดหาที่ดินเพื่อรองรับการลงทุนในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษนั้น รัฐบาลได้มอบหมายให้กรมธนารักษ์จัดให้หน่วยงานของรัฐใช้ประโยชน์หรือจัดให้การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย หน่วยงานอื่นของรัฐหรือเอกชนเช่าเพื่อใช้เป็นพื้นที่พัฒนา ตามระยะเวลาหลักเกณฑ์วิธีการ เงื่อนไข และอัตราค่าเช่าที่คณะกรรมการกำหนด

3.4) ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้านการลงทุน (One Stop Service: OSS)

ในทุกเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษมีศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้านการลงทุน (One Stop Service: OSS) ที่จัดตั้งขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักลงทุนในลักษณะเชิงรุกเน้นการให้บริการด้านการค้าการลงทุนรวมถึงด้านแรงงาน สาธารณสุขและความมั่นคง ที่รวดเร็วและครบวงจร นักลงทุนสามารถติดต่อหลายหน่วยงานได้ในที่เดียว เป็นศูนย์ให้บริการเบ็ดเสร็จในการให้ข้อมูลและประสานการดำเนินงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการยื่นขอใบอนุญาตต่างๆ การให้บริการ

ของศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ ประกอบด้วยการให้บริการใน 3 ลักษณะ ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, 2558)

(1) การให้ข้อมูลและคำแนะนำ โดยมีระบบฐานข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ทั้งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกฎระเบียบ ฐานข้อมูลเพื่อประกอบการดำเนินธุรกิจในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ และข้อมูลการติดต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(2) การรับเรื่อง ส่งต่อ และติดตาม

(3) การอนุมัติ การอนุญาต เฉพาะที่ดำเนินการแบบเบ็ดเสร็จได้โดยเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์

สมชาย ศักดาเวคีอิศร (2557) ได้กล่าวถึง กรอบแนวคิดการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ว่ารัฐบาลให้สิทธิประโยชน์ จัดสร้างโครงสร้างพื้นฐานและปรับกฎระเบียบ โดยมีเอกชนเป็นผู้ลงทุน และประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมและได้รับประโยชน์จากการพัฒนา และไม่ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สังคม และความมั่นคง มีวัตถุประสงค์เพื่อดึงดูดการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (FDI) เพิ่มขีดความสามารถของประเทศ กระจายความเจริญสู่ภูมิภาค ลดความเหลื่อมล้ำ ยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชน และแก้ปัญหาความมั่นคง โดยมีกลยุทธ์สร้างพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ สนับสนุน SMEs ไทยและการลงทุนต่อเนื่องของไทยในประเทศเพื่อนบ้าน พร้อมทั้งจัดระเบียบพื้นที่เศรษฐกิจชายแดน แก้ปัญหาแรงงานต่างด้าว ผิดกฎหมายและสินค้าเกษตรลักลอบจากประเทศเพื่อนบ้าน สำหรับการค้าชายแดนภาคใต้ ด้านพรมแดนสะเดา อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา ได้รับการพิจารณาเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพในการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษในระยะแรก (ตามมติ กนพ. ครั้งที่ 1/2557) คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2557) โดยเป็นพื้นที่จุดเชื่อมโยงระดับภูมิภาค เป็นช่องทางขนส่งหลักทางถนนและรางเชื่อมต่อกับประเทศมาเลเซีย สู่ประเทศสิงคโปร์ เนื่องจากอยู่ใกล้ท่าเรือปีนังและท่าเรือกลางของประเทศมาเลเซีย อีกทั้งอยู่ใกล้พื้นที่อุตสาหกรรมหนัก อุตสาหกรรมยางพารา และอุตสาหกรรมฮาลาลของประเทศมาเลเซียมีศักยภาพเป็นพื้นที่ต่อขยายนิคมอุตสาหกรรมเชื่อมโยงเพื่อการส่งออกและความเชื่อมโยงกับด่านพรมแดนปาดังเบซาร์ เพื่อการขนส่งต่อเนื่องสินค้าเกษตร เช่น ยางพารา อาหารทะเล และอาหารฮาลาล เป็นต้น

2.2 รูปแบบการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษบริเวณชายแดนในต่างประเทศ

เนื้อหาในส่วนนี้จะเป็นการยกตัวอย่างรูปแบบการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจบริเวณชายแดนในต่างประเทศโดยเขตเศรษฐกิจพิเศษบริเวณชายแดนในต่างประเทศที่นำมายกตัวอย่าง ประกอบด้วย

1) เขตเศรษฐกิจพิเศษของเมียนมาร์ 2) เขตเศรษฐกิจพิเศษ Iskandar ประเทศมาเลเซีย และ 3) เขตเศรษฐกิจพิเศษในประเทศฟิลิปปินส์โดย PEZA

2.2.1) เขตเศรษฐกิจพิเศษของเมียนมาร์

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2557) ได้ทำการศึกษาศักยภาพพื้นที่ชายแดนและเขตเศรษฐกิจพิเศษไทย-เมียนมาร์ ณ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก – เมืองเมียวดี – เมืองพะออัน และกรุงย่างกุ้ง ได้กล่าวถึงเขตเศรษฐกิจพิเศษของเมียนมาร์โดยปัจจุบันเมียนมาร์อยู่ระหว่างการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษจำนวน 3 แห่ง ได้แก่ เขตเศรษฐกิจพิเศษจ้าวผิว (Kyauk Phyu SEZ) รัฐยะไข่ โดยจีนเข้ามาลงทุน เขตเศรษฐกิจพิเศษทวาย (Dawei SEZ) โดยรัฐบาลไทยให้ความช่วยเหลือด้านวิชาการ และเขตเศรษฐกิจพิเศษติลาวา (Thilawa SEZ) ตอนใต้ของกรุงย่างกุ้งโดยนักลงทุนญี่ปุ่นในแต่ละเขตเศรษฐกิจพิเศษจะมีคณะกรรมการบริหาร (Management Committee) เฉพาะของตนเองเพื่อประสานงานกับผู้พัฒนาโครงการและอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ Myanmar SEZ Central Working Body และ Myanmar SEZ Central Body ซึ่งเป็นคณะกรรมการสูงสุด

สิทธิประโยชน์ในเขตเศรษฐกิจพิเศษเมียนมาร์ ผู้ที่เข้ามาลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษของเมียนมาร์จะได้รับสิทธิต่าง ๆ เช่น ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้ 5 ปีแรกนับตั้งแต่เริ่มทำการผลิตหรือให้บริการ และได้รับการลดหย่อนภาษีเงินได้ร้อยละ 50 ในช่วง 5 ปี ได้รับการยกเว้นภาษีการค้าและภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับสินค้าส่งออกที่ผลิตในเขตเศรษฐกิจพิเศษ ได้รับการยกเว้นภาษีศุลกากรในการนำเข้าวัตถุดิบ เครื่องจักร และอุปกรณ์ในการผลิต และสิทธิในการเช่าที่ดินเป็นระยะเวลาอย่างน้อยที่สุด 30 ปี และสามารถขยายเวลาต่อไปได้อีก 30 ปี และ 15 ปี เป็นต้น

ในส่วนของเขตเศรษฐกิจพิเศษติลาวา (Thilawa Special Economic Zone) ทางตอนใต้ของกรุงย่างกุ้ง มีพื้นที่รวม 15,000 ไร่ ห่างจากย่างกุ้ง 23 กม. มีแผนการก่อสร้างท่าเรือน้ำลึกและนิคมอุตสาหกรรม โดยรัฐบาลเมียนมาร์และญี่ปุ่นให้การสนับสนุน อุตสาหกรรมเป้าหมาย ได้แก่ (1) อุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง (2) ยานยนต์และอิเล็กทรอนิกส์ (3) สิ่งทอเครื่องนุ่งห่ม (4) อุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานเข้มข้น และ (5) อุตสาหกรรมการผลิต โดยสิทธิประโยชน์ที่จะได้รับ อาทิเช่น สามารถเช่าที่ดินได้สูงสุด 50 ปี และขอเช่าต่อได้อีก 25 ปี การยกเว้นภาษีเงินได้สำหรับผู้พัฒนาโครงการในระยะ 8 ปีแรก และเสียภาษีลดลงครึ่งหนึ่งในอีก 5 ปีต่อมา สำหรับนักลงทุนได้รับการยกเว้นในระยะ 7 ปีแรก และเสียภาษีลดลงครึ่งหนึ่งในอีก 5 ปีต่อมา รวมถึงได้รับการยกเว้นภาษีนำเข้าด้วย

2.2.2) เขตเศรษฐกิจพิเศษ Iskandar ประเทศมาเลเซีย และเขตเศรษฐกิจพิเศษในประเทศฟิลิปปินส์โดย PEZA

ชัยยุทธ บุณคง (2558) ได้ทำการศึกษาแนวทางการบริหารของเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนซึ่งในประเด็นการศึกษาวิธีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ โดยการนำกรณีศึกษาที่เป็น Best Practice ของการบริหารจัดการเขตเศรษฐกิจพิเศษในต่างประเทศ ได้กล่าวถึงเขตเศรษฐกิจพิเศษ Iskandar ประเทศมาเลเซีย และเขตเศรษฐกิจพิเศษในประเทศฟิลิปปินส์โดย PEZA โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) เขตเศรษฐกิจพิเศษ Iskandar ประเทศมาเลเซีย

เขตเศรษฐกิจพิเศษ Iskandar จัดตั้งเป็นพื้นที่แรกในระบียงเศรษฐกิจ 5 แห่งของประเทศมาเลเซียมีเนื้อที่ 2,217 ตารางกิโลเมตร หรือมีขนาดใหญ่กว่าประเทศสิงคโปร์ประมาณ 3 เท่า มีประชากรอาศัยอยู่ 1.4 ล้านคน ตั้งขึ้นในปี 2549 โดยอยู่ในรัฐยะโฮร์ทางตอนใต้ของประเทศมาเลเซีย ติดกับประเทศสิงคโปร์ ปัจจุบันถือว่าเป็นว่าเป็นเขตเศรษฐกิจสำคัญและมีแนวโน้มเติบโตอย่างรวดเร็ว เน้นการพัฒนาการบริการที่ใช้วิชาชีพ ได้แก่ ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านการศึกษา ด้านสุขภาพ ด้านโลจิสติกส์ ด้านการท่องเที่ยวและสันทนาการ และด้านธุรกรรมทางการเงิน เน้นอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานมีทักษะ ได้แก่ ปิโตรเคมีและไบโอดีเซล อิเล็กทรอนิกส์ การแปรรูปอาหารและวัตถุดิบทางการเกษตร

ในส่วนกลไกการบริหารจัดการเขตเศรษฐกิจพิเศษ Iskandar อาศัยกลไกในลักษณะคณะกรรมการร่วมระหว่างรัฐบาลกลาง รัฐบาลท้องถิ่น และภาคเอกชน โดยได้รับมอบอำนาจให้รับผิดชอบบูรณาการแผนแม่บทการพัฒนาให้สอดคล้องกับแนวนโยบายระดับชาติและได้มาตรฐานโลก ภายใต้กฎหมายเฉพาะ (Iskanda Regional Development Authority หรือ IRDA Act) เพื่ออำนวยความสะดวก ส่งเสริมการลงทุน วางแผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน พัฒนาระบบบริการเบ็ดเสร็จ และจัดตั้งศูนย์ข้อมูล เป็นตัวกลางการประสานและอำนวยความสะดวกระหว่างภาครัฐและเอกชน โดยเน้นการลงทุนของภาคเอกชนเป็นหลัก

2) เขตเศรษฐกิจพิเศษในประเทศฟิลิปปินส์โดย PEZA

ตามกฎหมาย Special Economic Zone Act of 1995 ได้กำหนดเขตเศรษฐกิจพิเศษเพื่อกระตุ้นการพัฒนาเศรษฐกิจ เรียกว่า "Ecozones" ภายใต้การกำกับดูแลของ Philippine Economic Zone Authority หรือ PEZA ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายเขตเศรษฐกิจพิเศษในรูปแบบรัฐวิสาหกิจ มีหน้าที่กำกับดูแลกิจการที่อยู่ในเขตเศรษฐกิจพิเศษซึ่งมีมากกว่า 270 แห่งทั่วประเทศ สำหรับกิจการที่ตั้งอยู่ในเขตส่งเสริมการลงทุนภายใต้การกำกับดูแลของ PEZA แบ่งได้ 5 ประเภท

(1) Industrial Estate (IEs) คือ นิคมอุตสาหกรรม ซึ่งมีโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับอุตสาหกรรม

(2) Export Processing Zone (EPZs) นิคมส่วนใหญ่ผลิตสินค้าเพื่อส่งออก จะได้สิทธิประโยชน์ด้านการยกเว้นภาษีนำเข้าเครื่องจักร วัตถุดิบ และชิ้นส่วน

(3) Free Trade Zone (FTZs) เป็นเขตที่อยู่ใกล้ ท่าเรือ และท่าอากาศยาน สินค้าที่นำเข้ามาเพื่อรอการขนถ่าย เปลี่ยนบรรจุภัณฑ์ จัดเรียงใหม่ หรืออื่น ๆ ไม่ต้องเสียภาษีนำเข้า ยกเว้นเมื่อนำออกเขตนี้

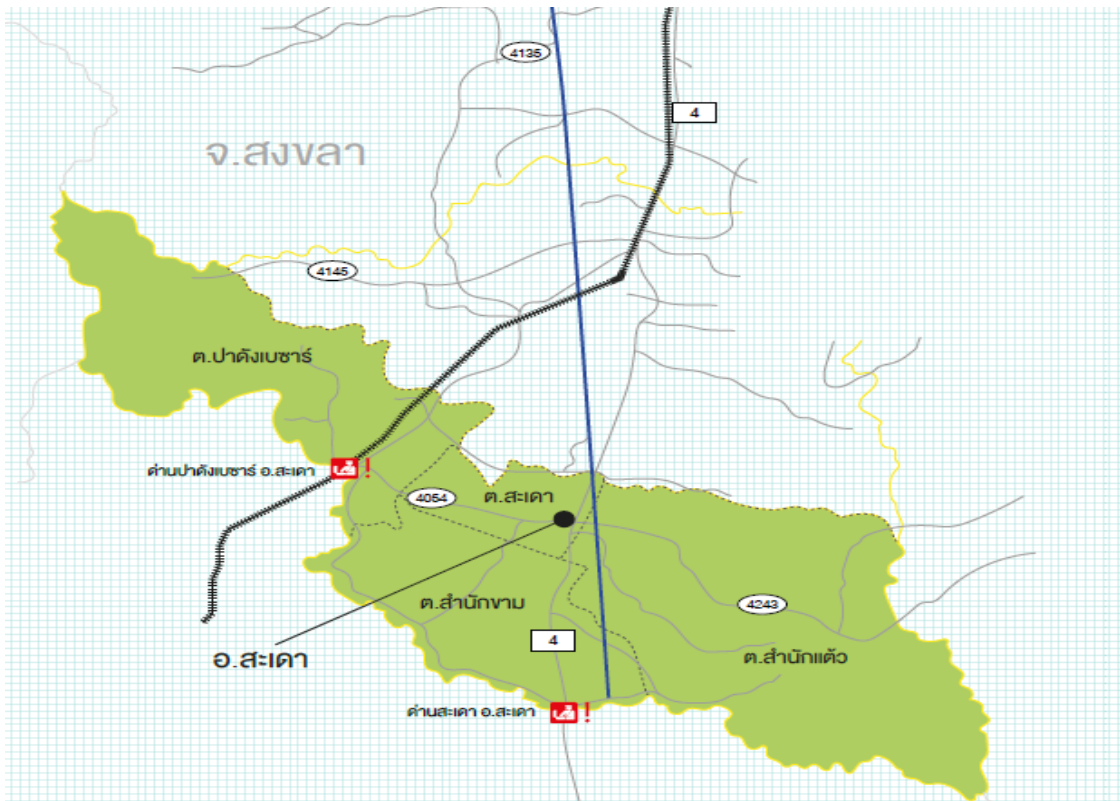
(4) Tourism Ecozone เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษที่ต้องการส่งเสริมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ศูนย์กีฬา แหล่งบันเทิง ที่พักอาศัย อาคารแสดงสินค้าและวัฒนธรรม ร้านอาหาร และเครื่องดื่ม ร้านค้าพาณิชยกรรม เป็นต้น

(5) IT Parke & IT Building เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษสำหรับโครงการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและบริการ ซึ่งประกอบด้วยอาคาร IT และสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้ลงทุนด้าน IT

2.3 เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสงขลา

จังหวัดสงขลาเป็นศูนย์กลางของภาคใต้มีด้านศุลกากรสะเดาและด้านศุลกากรปาดังเบซาร์ ซึ่งเป็นด้านทางบก มีมูลค่าการค้าสูงสุดอันดับหนึ่งและอันดับสองของไทยตามลำดับ ทั้งสองพื้นที่อยู่ใกล้ท่าเรือปีนังและท่าเรือกลางของมาเลเซีย และมีการเชื่อมโยงทางรถไฟระหว่างไทย-มาเลเซีย ผ่านทางปาดังเบซาร์มีฐานการผลิตในพื้นที่ เช่น อุตสาหกรรมแปรรูปยางพารา อาหารทะเล อิเล็กทรอนิกส์ อีกทั้งยังเป็นพื้นที่ภายใต้โครงการความร่วมมือเขตเศรษฐกิจสามฝ่ายอินโดนีเซีย-มาเลเซีย-ไทย (IMT-GT) ซึ่งจะช่วยสนับสนุนกิจกรรมทางเศรษฐกิจในพื้นที่ให้ขยายออกสู่ประเทศเพื่อนบ้านได้มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะโอกาสการพัฒนาเป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษร่วมระหว่างสะเดากับบูกิตกาฮูฮัตัม (มาเลเซีย) เพื่อการลงทุนในภาคอุตสาหกรรมและบริการ ซึ่งสามารถขยายความร่วมมือทางการค้าการลงทุนต่อเนื่องในแนวทางด่วน เหนือ-ใต้ (North-South Expressway) ในมาเลเซียเข้าสู่พื้นที่ตอนในของมาเลเซีย (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, 2558)

ตามประกาศ กนพ. ที่ 1/2558 เรื่อง กำหนดพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ข้อที่ 4 ให้ท้องที่ตำบลสะเดา ตำบลสำนักขาม ตำบลสำนักแคว และตำบลปาดังเบซาร์ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา เป็น “เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสงขลา” ครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมด 345,187 ไร่ (552.3 ตารางกิโลเมตร) ดังภาพที่ 2.2

ภาพที่ 2.2 เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสงขลา

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, 2558

1) ลักษณะเด่นทางภูมิศาสตร์ของพื้นที่

อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลาเป็นจุดยุทธศาสตร์สำคัญของภูมิภาค เชื่อมโยงแหล่งการค้าการลงทุนที่สำคัญ ประกอบด้วยระบบคมนาคมที่มีจุดเชื่อมต่อ ท่าเรือน้ำลึกสงขลา (ระยะทาง 80 กม.) ท่าเรือป็นัง (ระยะทาง 177.4 กม.) ท่าเรือกลางมาเลเซีย (ระยะทาง 839 กม.) สนามบินนานาชาติหาดใหญ่ (ระยะทาง 53.8 กม.) และนิคมอุตสาหกรรมภาคใต้ จังหวัดสงขลา (นิคมฉลุง ระยะทาง 71 กม.) และเชื่อมโยงแผนพัฒนารัฐทางภาคเหนือของมาเลเซีย (Northern Corridor Economic Region: NCER) เปอร์ลิส เกดะห์ เประ และป็นัง ซึ่งเน้นการพัฒนาธุรกิจการเกษตร (Agribusiness) การคมนาคมขนส่งและการท่องเที่ยว อีกทั้งยังเชื่อมโยงแผนพัฒนาเศรษฐกิจบริเวณชายฝั่งตะวันออก (East Coast Economic Region: ECR) ครอบคลุมพื้นที่รัฐกลันตัน รัฐตรังกานู รัฐปาหัง และพื้นที่ทางตอนเหนือของเขต Mersing รัฐยะโฮร์ ซึ่งเน้นการพัฒนาด้านปิโตรเลียม การท่องเที่ยว เกษตรกรรม และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ นอกจากนี้ยังเชื่อมโยงกับประเทศอินโดนีเซียในพื้นที่เขตเศรษฐกิจสุมาตรา (Sumatra Economic Corridor)

ซึ่งจะมีการพัฒนาเป็นศูนย์กลางการผลิตและแปรรูปทรัพยากรธรรมชาติ และเป็นแหล่งสำรวจพลังงานชาติ (กลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดสงขลา, 2558)

2) การจัดสรรที่ดินของภาครัฐเพื่อใช้ประโยชน์ ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสงขลา

จังหวัดสงขลาได้กำหนดพื้นที่เพื่อใช้ประโยชน์ในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ ในพื้นที่ตำบลสำนักขาม อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา จำนวน 1,095 ไร่ ตั้งอยู่บนถนนกาญจนวนิช ตำบลสำนักขาม ระยะทางห่างจากด่านศุลกากรสะเดา 2 กิโลเมตร ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ศาลแพ่งได้มีคำสั่งให้ยึดและอายัดทรัพย์สิน ตามคำสั่ง คณะกรรมการธุรกรรมโดยให้เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเป็นผู้ดำเนินการดูแลทรัพย์สิน

ทั้งนี้ มีมติคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.) ครั้งที่ 3/2558 เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน 2558 กำหนดให้การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยเป็นผู้ดำเนินการพัฒนาพื้นที่โดยนำข้อเสนอการพัฒนาซึ่งจังหวัดสงขลาและภาคเอกชนจัดทำไว้มาประกอบการดำเนินงานและประสานสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.) ให้เร่งรัดการส่งมอบพื้นที่ต่อไป (กลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดสงขลา, 2558)

3) สิทธิประโยชน์ที่ได้รับจากกรมศุลกากร กระทรวงการคลัง กรณีตั้งเขตปลอดอากรและคลังสินค้าทัณฑ์บน

เขตปลอดอากร (Free Zone) คือพื้นที่ที่กำหนดไว้สำหรับการประกอบอุตสาหกรรมพาณิชย์หรือกิจการที่เป็นประโยชน์แก่เศรษฐกิจโดยเขตดังกล่าวจะได้รับสิทธิประโยชน์ตามที่กำหนดไว้ รายละเอียดดังตารางที่ 2.3

ตารางที่ 2.3 สิทธิประโยชน์ที่ได้รับจากกรมศุลกากร กระทรวงการคลัง กรณีตั้งเขตปลอดอากรและคลังสินค้าทัณฑ์บน

สิทธิประโยชน์	เขตปลอดอากร (Free Zone)	คลังสินค้าทัณฑ์บน (Bonded Warehouse)
1. ยกเว้นอากรนำเข้าเครื่องจักร	✓	✓
2. ยกเว้นอากรนำเข้าวัตถุดิบที่นำมาผลิตเพื่อส่งออก	✓	✓
3. ยกเว้นอากรขาออก	✓	✓
4. ยกเว้นอากรการกำจัดหรือทำลายวัสดุ	✓	✓
5. ยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม(VAT) สำหรับวัตถุดิบที่นำเข้ามาผลิตเพื่อส่งออก	✓	✓
6. ยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม(VAT) สำหรับสินค้านำเข้า-ส่งออก	✓	✓
7. ไม่กำหนดระยะเวลาเก็บสินค้า	✓	ไม่เกิน 2 ปี

ที่มา: กลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับจังหวัดสงขลา, 2558

4) การค้าชายแดนจังหวัดสงขลา

จังหวัดสงขลา มีด่านศุลกากรทางบกจำนวน 3 ด่าน ดังนี้

1) ด่านศุลกากรสะเดา ตำบลสำนักขาม อำเภอสะเดา เป็นเขตติดต่อกับเมืองบุกิตกาญูอิตัม รัฐเคดาห์ ประเทศมาเลเซีย

2) ด่านศุลกากรปาดังเบซาร์ ตำบลปาดังเบซาร์ อำเภอสะเดา เป็นเขตติดต่อกับเมืองปาดังเบซาร์ รัฐเปอร์ลิส ประเทศมาเลเซีย

3) ด่านศุลกากรประกอบ ตำบลประกอบ อำเภอนาทวี เป็นเขตติดต่อกับเมืองคูเรียน บูรง รัฐเคดาห์ ประเทศมาเลเซีย

ทั้งนี้ด่านศุลกากรสะเดา ตำบลสำนักขาม และด่านศุลกากรปาดังเบซาร์ ตำบลปาดังเบซาร์ เป็นพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสงขลา ตามประกาศ กนพ. ที่ 1/2558

เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา มีลักษณะการเชื่อมโยงด้านดังนี้ (ภาพที่ 2.3 และ 2.4)

1) ด่านศุลกากรสะเดา ตำบลสำนักขาม อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา

ตั้งอยู่ที่บ้านคลองพรวน ถนนกาญจนวนิช ตำบลสำนักขาม อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา เป็นด่านศุลกากรทางบกติดเขตแดนไทยเชื่อมต่อกับประเทศมาเลเซียบริเวณตรงกันข้ามกับด่าน BUKIT KAYU HITAM ของรัฐเคดาห์ ประเทศมาเลเซีย

ด่านฝั่งไทย	ด่านฝั่งมาเลเซีย
ด้านสะเดา อำเภอสะเดา	ด่านบูกิตกาเยฮ์อิตัม รัฐเคดาห์
สถานที่ตั้ง	
○ ด้านสะเดา ตำบลสำนักขาม อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา	

ภาพที่ 2.3 ความเชื่อมโยงด้านศุลกากรสะเดากับด่านบูกิตกาเยฮ์อิตัม รัฐเคดาห์ ประเทศมาเลเซีย

ที่มา: สำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน, 2557

ด่านศุลกากรสะเดาและด่านศุลกากรบูกิตกาเยฮ์อิตัม มีความสำคัญสูงสุดในกลุ่มพื้นที่ภาคใต้ชายแดน เนื่องจากเป็นประตูส่งออกเชื่อมโยง ASEAN Highway No. 2 (ทางหลวงหมายเลข 4 ของประเทศไทย) และ North-South Expressway ของประเทศมาเลเซีย ไปยังเมืองป็นัง เมืองกัวลาลัมเปอร์และต่อไปยังประเทศสิงคโปร์

การพัฒนาขยายศักยภาพด้านพรมแดนสะเดาสามารถรองรับการขยายตัวของ การขนส่งสินค้าและการเดินทางได้ในระยะสั้นเท่านั้น จึงต้องเร่งพัฒนาด่านสะเดาแห่งใหม่โดยเฉพาะในพื้นที่ติดกับชายแดนเพื่อเปิดช่องทางขนส่งเพิ่มเติมโดยเฉพาะสำหรับรถบรรทุก และยังสามารถเชื่อมโยงกับการทางพิเศษหาดใหญ่-สะเดา ในอนาคตเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษบริเวณชายแดนไทยและประเทศเพื่อนบ้านจะเป็นยุทธศาสตร์สำคัญของรัฐบาลในการเตรียมการรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน การรักษาผลประโยชน์และเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย โดยต้องมีการเตรียมการอย่างรอบคอบในด้านที่ตั้ง และกิจกรรมการผลิตที่มีศักยภาพในแต่ละพื้นที่ มาตรการจูงใจนักลงทุน มีแรงงานรองรับการพัฒนาในอนาคตอย่างเพียงพอและตรงต่อสาขาที่ต้องการ (สำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน, 2557)

2) ด่านศุลกากรปาดังเบซาร์ ตำบลปาดังเบซาร์ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลาตั้งอยู่ที่ ถนนปาดังเบซาร์ ตำบลปาดังเบซาร์ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลาเป็นด่านศุลกากรทางบกติดเขตแดน

ประเทศไทยเชื่อมต่อกับประเทศมาเลเซียบริเวณตรงกันข้ามกับรัฐเปอร์ลิส ประเทศมาเลเซีย (สำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน, 2557)

ภาพที่ 2.4 ความเชื่อมโยงด่านพาดังเบซาร์ อำเภอสะเดา กับด่านพาดังเบซาร์ รัฐเปอร์ลิสประเทศมาเลเซีย
ที่มา: สำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน, 2557

5) โอกาสการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสงขลาบนฐานนวัตกรรม

5.1) แนวคิดของพื้นที่นวัตกรรมพิเศษ

กลุ่มยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดสงขลา (2558) ได้กล่าวถึง พื้นที่นวัตกรรมพิเศษ เป็นอีกหนึ่งนโยบายสำคัญของกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มุ่งสร้างความเข้มแข็งและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับประเทศด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม (วทน.) พื้นที่นวัตกรรมพิเศษจะเป็นพื้นที่เศรษฐกิจใหม่บนฐานนวัตกรรม การวิจัยและพัฒนา เพื่อผลิตสินค้าและบริการที่เปลี่ยนจากการใช้แรงงานเข้มข้น มีมูลค่าเพิ่มต่ำไปสู่การใช้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมอย่างเข้มข้น เป็นแหล่งการลงทุนวิจัยพัฒนาและนวัตกรรมของภาคเอกชน เป็นแหล่งจ้างงานบุคลากรในสายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ดึงดูดแรงงานฐานความรู้ (Knowledge Workers) นอกจากนี้จะเป็นสร้างรายได้ใหม่ให้กับประเทศและพื้นที่ในภูมิภาคได้อย่างยั่งยืน พื้นที่นวัตกรรมพิเศษเป็นพื้นที่ที่มีโครงสร้างพื้นฐาน วทน. และสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยและครบวงจร เช่น ห้องปฏิบัติการวิจัยพัฒนาโรงงานต้นแบบ สถานที่ทดลองการผลิต และพื้นที่ทดสอบตลาด (Living Lab) ซึ่งพร้อมสนับสนุนบริษัทเอกชนให้เข้ามาทำวิจัยพัฒนาและนวัตกรรมโดยจะมีการยกเว้นภาษีแก่นักลงทุน และบริษัทเอกชนสำหรับกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการ

วิจัยพัฒนาและนวัตกรรมในบริเวณพื้นที่นี้ นอกจากนั้น ยังเป็นพื้นที่ที่ให้สิทธิประโยชน์กับบุคลากรวิจัยผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง ด้าน วทน. ที่ทำงานประจำพื้นที่ เพื่อให้มีมวลวิฤตของการจ้างงานด้าน วทน. อีกทั้งให้สิทธิและความสะดวกในการตรวจคนเข้าเมืองและการอนุญาตทำงานของคนต่างด้าวในพื้นที่ดังกล่าว

พื้นที่นวัตกรรมพิเศษ (Special Area of Innovation: SAI) กำหนดขึ้นเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมที่จะดึงดูดการลงทุนด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม (วทน.) และแรงงานฐานความรู้เข้ามาในพื้นที่ โดย (1) เป็นพื้นที่ที่มีโครงสร้างพื้นฐาน วทน. ครบวงจร และพร้อมสนับสนุนบริษัทเอกชนให้เข้ามาทำวิจัยพัฒนาและนวัตกรรม (2) พื้นที่ที่ยกเว้นภาษีแก่นักลงทุนและบริษัทเอกชนสำหรับกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยพัฒนาและนวัตกรรม (3) พื้นที่ให้สิทธิประโยชน์กับบุคลากรวิจัย ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางด้าน วทน. ที่ทำงานประจำพื้นที่ (4) พื้นที่ให้สิทธิและความสะดวกในการตรวจคนเข้าเมืองและการอนุญาตทำงานของคนต่างด้าว

5.2) พื้นที่ที่จะพัฒนาเป็นพื้นที่นวัตกรรมพิเศษ (SAI)

กลุ่มยุทธศาสตร์การพัฒนารัฐวิสาหกิจ (2558) กล่าวถึง ช่วงเริ่มต้นพื้นที่นวัตกรรมพิเศษจะถูกขับเคลื่อนโดยสองแนวทางหลัก แนวทางแรกคือ การปรับเปลี่ยนอุทยานวิทยาศาสตร์ที่มีอยู่ ซึ่งรัฐได้ลงทุนโครงสร้างพื้นฐานไปแล้ว เช่น อุทยานวิทยาศาสตร์ประเทศไทย และอุทยานวิทยาศาสตร์ในภูมิภาค เช่น อุทยานวิทยาศาสตร์ภาคใต้ (สงขลา) ให้เป็นพื้นที่นวัตกรรมพิเศษ และการพัฒนาพื้นที่นวัตกรรมพิเศษเฉพาะอุตสาหกรรม สำหรับแนวทางที่สองซึ่งจะมีบทบาทสำคัญมากในการขับเคลื่อนให้เกิดพื้นที่นวัตกรรมพิเศษคือ การส่งเสริมให้ภาคเอกชนและนิคมอุตสาหกรรมเข้ามามีส่วนร่วมพัฒนาพื้นที่นวัตกรรมพิเศษ การปรับเปลี่ยนนิคมอุตสาหกรรมให้เป็น SAI นิคมอุตสาหกรรมที่สนใจ เช่น นิคมอุตสาหกรรมฉลุง (สงขลา) นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด (ระยอง)

5.3) สิทธิประโยชน์และแรงจูงใจเพิ่มเติมสำหรับพื้นที่นวัตกรรมพิเศษ (SAI)

ปัจจุบันมีสิทธิประโยชน์และแรงจูงใจให้มีการลงทุนทำวิจัยพัฒนาอยู่แล้ว เช่น สิทธิประโยชน์สำหรับประเภทอุตสาหกรรมฐานความรู้เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ มาตรการสนับสนุนการพัฒนาระบบส่งเสริมการวิจัย นวัตกรรม และการประกอบธุรกิจนวัตกรรมของไทย เช่น ภาษีร้อยละ 300 เป็นต้น (ตารางที่ 2.4)

ตารางที่ 2.4 สิทธิประโยชน์และแรงจูงใจ ที่มีอยู่แล้ว

BOI : สิทธิประโยชน์สำหรับประเภทอุตสาหกรรมฐานความรู้ เน้นการออกแบบ ทำ R&D เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ • ยกเว้นภาษีเงินได้ 8 ปี ไม่จำกัดวงเงิน และลดหย่อนภาษีเงินได้อีกร้อยละ 50 เพิ่มอีก 5 ปี • ยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักร • ยกเว้นอากรขาเข้าวัตถุดิบหรือวัสดุจำเป็นสำหรับส่วนที่ผลิตเพื่อการส่งออกเป็นเวลา 10 ปี	การนิคมอุตสาหกรรม: มาตรการภาษีอากรได้รับการยกเว้นอากรขาเข้าภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีสรรพสามิตสำหรับ • เครื่องจักร อุปกรณ์ เครื่องมือและเครื่องใช้ในการผลิต • ของที่นำเข้าเพื่อการผลิตสินค้าหรือเพื่อพาณิชย์กรรม • วัตถุดิบรวมทั้งผลิตภัณฑ์สิ่งพลอยได้และสิ่งอื่นที่ได้จากการผลิต
กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี : มาตรการสนับสนุนการพัฒนาระบบส่งเสริมการวิจัยนวัตกรรมและการประกอบธุรกิจนวัตกรรมของไทย • RDI Tax 30% • Talent Mobility • R&D Grant (NIA,NSTDA,TCELS) • Soft loan • บริการวิเคราะห์ทดสอบเทียบ	Non-Tax สิทธิในการถือกรรมสิทธิ์ที่ดินในนิคมอุตสาหกรรม • นำผู้เชี่ยวชาญ ช่างฝีมือต่างชาติ เข้ามาทำงานในประเทศพร้อมการให้บริการขอวีซ่า และใบอนุญาตทำงาน (Work Permission) • นำคู่สมรส บุตร และผู้อยู่ในอุปการะ เข้าพักอาศัยในประเทศพร้อมการให้บริการขอวีซ่า • นำส่งเงินตราต่างประเทศ ออกนอกราชอาณาจักรได้

ที่มา :กลุ่มยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบส่งเสริมการวิจัยนวัตกรรมและการประกอบธุรกิจนวัตกรรมของไทย

อย่างไรก็ตาม การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวย รวมทั้งการจัดให้มีสิทธิประโยชน์และแรงจูงใจเพิ่มเติมจะช่วยดึงดูดการลงทุนวิจัยพัฒนาและนวัตกรรมของภาคเอกชน และดึงดูดแรงงานฐานความรู้ให้เข้ามาในพื้นที่นวัตกรรมพิเศษ สิทธิประโยชน์และแรงจูงใจที่จะเสนอขอเพิ่มเติมสำหรับพื้นที่นวัตกรรมพิเศษ จะมีทั้งมาตรการทางภาษีและไม่ใช่ภาษี ดังตารางที่ 2.5

ตารางที่ 2.5 สิทธิประโยชน์และแรงจูงใจสำหรับ SAI ที่จะเสนอขอเพิ่มเติมจากรัฐ

มาตรการภาษีอากร	มาตรการที่ไม่ใช่ภาษีอากร
ยกเว้น Capital Gain Taxation ของผู้พัฒนาพื้นที่ SAI ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลและสะสมเครดิตเป็นเวลา X ปี ยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับผู้เชี่ยวชาญ นักวิจัย นักวิทยาศาสตร์ นักเทคโนโลยี และนวัตกรรมที่ทำงานประจำในพื้นที่ เป็นเวลา 5 ปี และหลังจากนั้นจ่ายภาษีในอัตราคงที่ไม่เกินร้อยละ 10 ยกเว้นภาษีนำเข้าสำหรับวัตถุดิบ วัสดุอุปกรณ์ และต้นแบบผลิตภัณฑ์ สำหรับการวิจัยพัฒนา ยกเว้นภาษีโรงเรือน เฉพาะพื้นที่ทำกิจกรรมวิจัยและนวัตกรรม	สิทธิในความเป็นเจ้าของทรัพย์สินทางปัญญาที่ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากงบประมาณของรัฐ สิทธิพิเศษในการขึ้นบัญชีนวัตกรรมเพื่อขายผลิตภัณฑ์ในตลาดภาครัฐ ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดตั้ง หรือขยายศูนย์วิจัยพัฒนาและนวัตกรรม ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรในศูนย์วิจัย สนับสนุนการร่วมลงทุนใน startups สามารถขอ ใบอนุญาตทำงาน (Work Permission) สำหรับแรงงานฐานความรู้ได้ 5 ปี สิทธิในการขอวีซ่าถาวร สิทธิในการพักอาศัยในประเทศระยะยาวสำหรับผู้เชี่ยวชาญ นักวิจัย นักวิทยาศาสตร์ นักเทคโนโลยี และนวัตกรรม คนต่างด้าวสามารถถือกรรมสิทธิ์อาคารชุดที่อยู่ในพื้นที่ SAI ตามกฎหมายว่าด้วยอาคารชุด เพื่อประกอบกิจการ หรืออยู่อาศัยได้แม้ว่าจะเกินกำหนดที่พึงมีได้ตามกฎหมายอื่น (ถ้าไม่ต้องแก้กฎหมาย)

ที่มา :กลุ่มยุทธศาสตร์การพัฒนาลำปางสงขลา, 2558

กลุ่มยุทธศาสตร์การพัฒนาลำปางสงขลา (2558) ได้กล่าวถึง การบูรณาการเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสงขลา นิคมอุตสาหกรรมภาคใต้ และอุทยานวิทยาศาสตร์ภาคใต้ เป็นการมองภาพการพัฒนาเศรษฐกิจสงขลาด้วยนวัตกรรมเป็นภาพเดียวกัน ไม่แยกกันทำงาน จะทำให้เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสงขลาแตกต่างจากเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษที่เน้นแรงงานเข้มข้นมากกว่าการพัฒนาและเพิ่มมูลค่าอุตสาหกรรม โดยแต่ละหน่วยงานมีภารกิจดังนี้

(1) อุทยานวิทยาศาสตร์ภาคใต้จะถูกกำหนดให้เป็นพื้นที่นวัตกรรมพิเศษ (SAI) ที่เน้นการสร้างนวัตกรรมของบริษัทร่วมกับนักวิจัยของมหาวิทยาลัย เมื่อได้ผลงานนวัตกรรมที่พร้อมถ่ายทอดหรือนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ก็จะส่งต่อไปให้ภาคการผลิต นิคมอุตสาหกรรมหรือเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ โดยบริษัทและบุคลากรที่อยู่ในพื้นที่นวัตกรรมพิเศษจะได้รับสิทธิประโยชน์ตามที่ระบุไว้

(2) เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสงขลา (สะเดา) และนิคมอุตสาหกรรมภาคใต้จะเป็นนิคมอุตสาหกรรมที่เน้นการผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่าโดยการนำนวัตกรรมที่สร้างขึ้นจากอุทยานวิทยาศาสตร์

มาสู่การผลิต โดยอาจแบ่งประเภทของอุตสาหกรรมที่จะผลิตทั้ง 2 แห่งให้ชัดเจนแต่ทั้ง 2 แห่งจะได้รับสิทธิประโยชน์ที่เหมือนกัน

2.4 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยประกอบด้วย ทฤษฎีการเปิดเสรีทางการค้า ทฤษฎีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการธุรกิจสมัยใหม่

2.4.1 ทฤษฎีการเปิดเสรีทางการค้า

ในทางทฤษฎีการเปิดเสรีทางการค้านำมาซึ่งผลประโยชน์สุทธิที่เป็นโอกาสสำหรับประเทศต่าง ๆ ได้มาก โดยมีต้นทุนที่อาจเกิดขึ้นในรูปของผลประโยชน์ทั้งภาครัฐและกลุ่มผู้ผลิตดั้งเดิม ผลได้จากการค้าระหว่างประเทศ (Gain From Trade) เป็นผลประโยชน์ในแง่ของโอกาสที่เป็นไปได้ ดังนั้นผลประโยชน์สุทธิของการเปิดเสรีทางการค้าจึงมีใช่ผลประโยชน์ที่ต้องเกิดขึ้นเสมอ เว้นแต่ว่าการปรับตัวทางเศรษฐกิจภายในประเทศจะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีกระบวนการชดเชยในการช่วยเหลือผู้ที่ได้รับผลกระทบทางด้านลบ (ตีรณ พงศ์มณฑิณี และคณะ, 2544) การเปิดเสรีทางการค้าเป็นกระบวนการลดหรือผ่อนคลายนโยบายจำกัดทางการค้าระหว่างประเทศ เพื่อนำไปสู่การปรับตัวและเชื่อมโยงที่แน่นแฟ้นยิ่งขึ้นระหว่างเศรษฐกิจภายในประเทศกับเศรษฐกิจระหว่างประเทศหรือเศรษฐกิจโลก รวมถึงลดแรงกดดันจากประเทศผู้ส่งออกที่มีต่อผู้กำหนดนโยบาย เช่น การกำหนดกำแพงภาษีเพื่อปกป้องผู้ผลิตภายในประเทศ ทำให้ผู้ผลิตภายในประเทศอ่อนแอ เนื่องจากอาศัยแรงจูงใจทางภาษีในการแสวงหาผลกำไรมากกว่าการเร่งพัฒนาคุณภาพการผลิต เพื่อให้สินค้าของตนเป็นที่ยอมรับของผู้บริโภคภายในประเทศ ดังนั้นการเปิดเสรีทางการค้าจึงเป็นการลดภาระภาษีที่ตกแก่ผู้บริโภคและลดแรงกดดันที่ประเทศผู้ส่งออกมีต่อการกำหนดกำแพงภาษี รวมถึงเพิ่มพูนความสามารถในการแข่งขันให้แก่ระบบเศรษฐกิจโดยรวม

นอกเหนือจากการเปิดเสรีทางการค้าแล้ว การศึกษาของ Viner (1950) (อ้างถึงในองอาจ สุขุมมาลวรรณ, 2546) ได้เสนอแนวคิดการขยายปริมาณการค้า (Trade Creation) และการเบี่ยงเบนทิศทางการค้า (Trade Diversion) ทำให้สามารถประเมินได้ชัดเจนยิ่งขึ้นว่าภายใต้เงื่อนไขใดบ้างที่การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ หรือการก่อตั้งศุลกากรให้ประโยชน์สุทธิในทางเศรษฐกิจ ทั้งนี้ ผลดีและผลเสียที่เกิดจากการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจกับผลสุทธิต่อผลประโยชน์ด้านใดจะมีมากกว่ากัน โดยในส่วนของขยายปริมาณการค้า เกิดจากสินค้าภายในประเทศมีต้นทุนสูงกว่าถูกแทนที่ด้วยการนำเข้าสินค้าจากประเทศสมาชิกที่มีต้นทุนต่ำกว่า เป็นประโยชน์ต่อประเทศที่ให้

สิทธิพิเศษทางศุลกากร ขณะที่ในส่วนของการเบี่ยงเบนทิศทางการค้าเกิดจากสินค้านำเข้าจากประเทศนอกกลุ่มซึ่งมีต้นทุนต่ำกว่าถูกแทนที่ด้วยสินค้านำเข้าจากประเทศสมาชิก เนื่องจากการกีดกันทางการค้า ซึ่งจะมีผลเสียต่อการจัดสรรทรัพยากร

2.4.2 ทฤษฎีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ หมายถึง การขยายตัวของผลิตภัณฑ์ในประเทศที่แท้จริงเฉลี่ยตลอดระยะเวลายาวนาน โดยไม่ว่าจะเป็มูลค่าผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ ผลิตภัณฑ์ประชาชาติ หรือรายได้ก็ตาม จะต้องมีการปรับมูลค่าในราคาประจำปีให้เห็นมูลค่าที่แท้จริงก่อน การสูงขึ้นของผลิตภัณฑ์ที่แท้จริงเฉลี่ยหรือรายได้ที่แท้จริงเฉลี่ยนี้จะต้องสูงเป็นระยะเวลานาน (Long-Term Growth) ซึ่งอาจจะวัดอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์ที่แท้จริงเฉลี่ยหรือรายได้ที่แท้จริงเฉลี่ยในแต่ละช่วงเวลา หรืออัตราการขยายตัวในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ โดยพิจารณาปัจจัยทางเศรษฐกิจ (Economic Factors) และปัจจัยที่ไม่เกี่ยวกับเศรษฐกิจ (Economic Factors) (รัตน สหายคณิต, 2546)

John Maynard Keynes ได้เสนอทฤษฎีกำหนดขึ้นเป็นรายได้ประชาชาติ โดยให้ความสนใจเกี่ยวกับการลดลงของการลงทุนและการจ้างงานในระยะยาว ทำให้การศึกษาของเคนส์เกี่ยวข้องกับเรื่องการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างมาก ซึ่งทฤษฎีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจกรณีเป็นระบบเปิด รายได้ประชาชาติกำหนดโดยตรงจากการบริโภค (C) การลงทุน (I) การลงทุนในภาครัฐบาล (G) และการลงทุนสุทธิในต่างประเทศ (X-M) โดยมีสมการดังนี้

$$Y = C + I + G + (X - M)$$

แนวคิดการจัดทำผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross Domestic Product: GDP) ของประเทศเป็นการประมวลรายได้ที่มาจากกิจกรรมการผลิตทั้งหมดของประเทศ โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งใช้เป็นพื้นฐานแนวคิดสำหรับการพิจารณาค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (Gross Provincial Product: GPP) เป็นข้อมูลด้านเศรษฐกิจของจังหวัดที่ประมวลรายได้จากกิจกรรมการผลิตทั้งหมดที่ดำเนินการอยู่ในพื้นที่จังหวัด แบบ Bottom - Up โดยคำนวณมูลค่าเพิ่ม (Value Added: VA) การผลิตสินค้าและบริการของหน่วยผลิต (ครัวเรือน บริษัท ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ อปท. มูลนิธิและสมาคม) ใน 16 สาขา ตามมาตรฐานอุตสาหกรรมหลักของประเทศไทย (Thailand Standard Industrial Classification : TSIC) (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554)

สำหรับการพิจารณามูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดตามโครงสร้างภาคส่วนการผลิต 16 สาขาหลัก ได้แก่ (1) เกษตรกรรม การล่าสัตว์และการป่าไม้ (2) การประมง (3) การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน (4) อุตสาหกรรม (5) การไฟฟ้า แก๊ส และการประปา (6) การก่อสร้าง (7) การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน (8) โรงแรมและภัตตาคาร (9) การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและคมนาคม (10) ตัวกลางทางการเงิน (11) บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและบริการทางธุรกิจ (12) การบริหารราชการและการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกันสังคมภาคบังคับ (13) การศึกษา (14) การบริการด้านสุขภาพและสังคม (15) การให้บริการด้านชุมชน สังคมและบริการส่วนบุคคลอื่นๆ (16) ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล

2.4.3 ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการธุรกิจสมัยใหม่

ปีระวัฒน์ ชาติพฤกษ์พันธุ์ (2555) ได้สรุปแนวคิดของ Barnard เป็นนักทฤษฎีสมัยปัจจุบัน ที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นบิดาแห่งพฤติกรรมศาสตร์ (Behavior Science) โดยได้ศึกษาวิเคราะห์องค์การในเชิงระบบตั้งตั้งแต่ปี ค.ศ. 1938 แล้วนำมาเขียนหนังสือชื่อ “The Functions of the Executive” เป็นหนังสือที่เกี่ยวกับการบริหารองค์การในสมัยปัจจุบัน โดยเห็นว่าองค์การเป็นระบบสังคมที่เปลี่ยนแปลงได้ ภายในระบบดังกล่าวจะมีความเกี่ยวพันที่ประสานกันโดยมีเป้าหมายของการตอบสนองความต้องการส่วนบุคคล และเห็นว่าบุคคลแต่ละคน องค์การ ผู้ขาย และลูกค้าต่างก็เป็นส่วนหนึ่งของสภาพแวดล้อม ทั้งนี้หลักการของการจัดการองค์การสมัยใหม่ประกอบด้วย

หลักการ (1) เน้นความสัมพันธ์แบบไม่เป็นทางการ (Informal Organization) (2) มีการกระจายความพึงพอใจของบุคลากรในองค์การออกไปอย่างเท่าเทียมกัน (The Contribution Satisfaction Equilibrium) โดยเห็นว่าการสื่อสารในองค์การเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างคุณภาพของความต้องการระหว่างบุคคลกับองค์การ (Inducement) เพื่อโน้มน้าวให้บุคคลทำงานด้วยความต้องการขององค์การ ในจุดที่องค์การต้องสร้างความพึงพอใจแก่บุคคลในการทำงานด้วย และ (3) นักบริหารมีหน้าที่สำคัญ คือ ดูแลติดต่อประสานงานภายในองค์การ รักษาสมาชิกภายในและชักจูงสมาชิกใหม่ กำหนดเป้าหมายขององค์การและตีความเพื่อแสดงให้สมาชิกในองค์การได้รับรู้ ใช้ศิลปะเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานและทำงานด้วยความรับผิดชอบ โดยใช้หลักของศีลธรรม

ทฤษฎีองค์การไม่เป็นทางการ (Informal Organization) เป็นทฤษฎีการบริหารเชิงพฤติกรรม เป็นระบบความร่วมมือของมนุษย์ในการทำกิจกรรม โดยเน้นปัจจัยสำคัญด้าน

ประสิทธิภาพและประสิทธิผล สร้างแรงจูงใจให้บุคลากรบรรลุเป้าหมาย จะทำให้เกิดความร่วมมือจากบุคลากรโดยมุ่งองค์กรเป็นระบบการสื่อสาร ซึ่งประกอบด้วย

- 1) ความสำคัญของพฤติกรรมมนุษย์ (Importance of Individual Behavior)
- 2) ทฤษฎีการให้ความร่วมมือของ Barnard (Barnard Theory of Compliance)
- 3) ทฤษฎีโครงสร้างขององค์การของ Barnard (Barnard Theory of Organization Structure)

ความคิดเห็นของ Barnard สามารถที่จะนำไปใช้ได้เหมาะสม ทั้งในแง่ขององค์การที่เป็นทางการ (Formal Organization) และไม่เป็นทางการ (Informal Organization) โดยเกิดจากตรรกะทางความคิดที่ว่า องค์การ คือ ระบบความร่วมมือ ดังนั้นถ้าจะนำองค์การให้บรรลุเป้าประสงค์ ผู้บริหารจัดการจะต้องทำหน้าที่ 3 ประการ คือ

- 1) การสร้างและการดำรงรักษาระบบการสื่อสาร
- 2) สร้างความมั่นใจด้านการบริการจากบุคลากรผู้เป็นสมาชิกขององค์การ
- 3) กำหนดจุดประสงค์และเป้าหมายขององค์การ

นอกจากนี้ ทฤษฎีของ Barnard ยังได้กล่าวถึง หน้าที่หรือสิ่งที่กระตุ้นจูงใจ (Authority and Incentives) เกี่ยวกับบริบทระบบการสื่อสารในองค์กร คือ

- 1) ช่องทางการสื่อสารต้องกำหนดขอบเขตให้แน่นอน
- 2) บุคลากรทุกคนต้องรู้ช่องทางการสื่อสาร
- 3) บุคลากรทุกคนต้องสามารถเข้าถึงช่องทางการสื่อสารที่เป็นทางการ
- 4) สายบังคับบัญชาการสื่อสารต้องสั้นและตรงให้มากที่สุด
- 5) บุคลากรต้องมีศักยภาพเพียงพอสำหรับการสื่อสาร
- 6) ต้องไม่มีอุปสรรคในสายบังคับบัญชาการสื่อสาร เมื่อองค์การปฏิบัติงาน
- 7) การสื่อสารทุกรูปแบบต้องเกิดผลน่าเชื่อถือ

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2544) ได้ทำการศึกษาโดยการว่าจ้างบริษัท พอล คอน ซัลแตนท์ จำกัด ให้เป็นที่ปรึกษาเพื่อทำการศึกษาคงความเหมาะสมการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนจังหวัดเชียงราย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ความเหมาะสมของการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนจังหวัดเชียงรายในรูปแบบต่าง ๆ และกำหนดรูปแบบที่สมควรดำเนินการ การกำหนดกิจกรรมโครงการที่มีศักยภาพแผนการใช้ที่ดินในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษและพื้นที่บริเวณรอบนอกโครงสร้างพื้นฐานที่จะ

สนับสนุนการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษจัดทำแผนการพัฒนาพื้นฐานที่จะสนับสนุนโครงการวิเคราะห์ผลกระทบทั้งด้านบวกและด้านลบที่จะเกิดขึ้นจากโครงการ การจัดทำแผนลงทุน กำหนดแนวนโยบายและมาตรการในการสนับสนุนกิจกรรมและแผนงานโครงการ ศึกษาผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อมและสาธารณสุข สำหรับวิธีการศึกษาใช้การทบทวนข้อมูลและเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง การรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์สภาพต่าง ๆ ในปัจจุบัน สถานการณ์และการประมาณความต้องการในอนาคต การเปรียบเทียบและเลือกรูปแบบที่เหมาะสม การประเมินโครงการด้านเศรษฐศาสตร์ การเงินและการลงทุน การศึกษาและเสนอแนะด้านการบริหารจัดการ

ผลการศึกษาทางการค้าในจังหวัดเชียงรายและจังหวัดภาคเหนือตอนบนพบว่า ในแง่ของการค้าทั้งจังหวัดเชียงรายและจังหวัดภาคเหนือตอนบนเกือบทุกจังหวัดมีส่วนของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ในสาขาการค้าสูงกว่าหรือใกล้เคียงกับค่าเฉลี่ยของประเทศที่มีค่าร้อยละ 15.25 ยกเว้นจังหวัดลำพูนและเชียงใหม่ซึ่งมีค่าเพียงร้อยละ 9.43 และ 10.47 ค่าเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าการค้าทั้งในรูปแบบของการค้าส่งและค้าปลีก ยังมีศักยภาพสูงในจังหวัดเชียงรายและจังหวัดในภาคเหนือตอนบน รูปแบบการค้าจังหวัดเชียงรายนอกจากการค้าขายกันภายในจังหวัดและข้ามจังหวัดแล้วยังมีการค้าชายแดนที่แบ่งเป็นการค้าที่ผ่านและไม่ผ่านพิธีการศุลกากร (ซึ่งจากงานศึกษาต่าง ๆ พบว่า มีมากกว่าการค้าในระบบ 0.5-3 เท่า) โดยมีมูลค่าการค้าชายแดนระหว่างภาคเหนือกับประเทศเพื่อนบ้านในปี 2541 มากกว่า 5,000 ล้านบาท ซึ่งแนวโน้มความสำคัญของการค้าชายแดนจะเพิ่มขึ้น การส่งเสริมการค้าชายแดนจึงเป็นช่องทางสร้างงานและเป็นการพัฒนาภูมิภาคของทั้งไทยและประเทศเพื่อนบ้าน สำหรับการค้าตามแนวชายแดนจังหวัดเชียงรายพบว่ามีช่องทางติดต่อการค้าชายแดนผ่านทางด่านศุลกากรแม่สาย ด่านศุลกากรเชียงแสน และด่านศุลกากรเชียงของ รวมทั้งสิ้น 11 จุด ประกอบด้วยจุดผ่านแดนถาวร 3 จุด และจุดผ่อนปรน 8 จุด โดยทำการค้ากับประเทศพม่า ลาว และจีนตอนใต้ มีมูลค่าการค้ารวมที่ผ่านพิธีการศุลกากรซึ่งเป็นการค้าในระบบในปี 2543 เท่ากับ 4,357.94 ล้านบาท และมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 20.9 ต่อปี สินค้าส่งออกมายังไทยจากประเทศพม่าและลาว ส่วนใหญ่เป็นสินค้าวัตถุดิบที่มีอยู่ตามธรรมชาติ เช่น อัญมณีจากพม่า และถ่านหินลิกไนต์จากลาว ส่วนสินค้าที่ส่งออกมายังไทยจากจีน ได้แก่ ผลไม้เมืองหนาว เช่น แอปเปิ้ลและสาลี่ สำหรับสินค้าที่ส่งออกจากไทยไปยังประเทศคู่ค้าเพื่อนบ้าน ได้แก่ ยางรถยนต์ น้ำมันเชื้อเพลิง และสินค้าอุปโภคบริโภค เป็นต้น ศักยภาพในอนาคตเมื่อมีการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จะทำให้ปริมาณการค้าเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากปัจจัยเสริมต่าง ๆ โดยเฉพาะการปรับปรุงด่านและกฎระเบียบให้ดีขึ้น มีสิทธิประโยชน์มากขึ้น ทำให้สินค้าราคาต่ำลง มีการให้ข้อมูลข่าวสารและการประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ มีการผลิตสินค้าคุณภาพดี และมีบริการ

ที่ดีขึ้น ดังนั้นปริมาณการค้าย่อมจะสูงขึ้นและคาดว่าจะอยู่ระหว่างกรณี “ปกติ” ถึงกรณี “ดีกว่าปกติ”

นิจดา เตชะเจริญวิกุล (2545) ศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อธุรกิจบริเวณชายแดนไทย-พม่า อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยและลำดับความสำคัญของปัจจัยที่มีผลกระทบต่อธุรกิจบริเวณชายแดนไทย-พม่า อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย การเก็บข้อมูลใช้การสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ จากผู้ประกอบการที่ประกอบธุรกิจบริเวณชายแดนไทย-พม่า อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย โดยกำหนดตัวอย่างรวม 205 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ บทสัมภาษณ์เบื้องต้น และแบบสอบถามซึ่งประกอบด้วย การสอบถามข้อมูลทั่วไป และปัจจัยที่มีผลกระทบต่อธุรกิจ

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อธุรกิจประกอบด้วย ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ปัจจัยทางการเมืองและกฎหมาย ปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรม และปัจจัยทางกายภาพ เมื่อพิจารณาลำดับความสำคัญของปัจจัยหลักที่มีผลกระทบต่อการค้าชายแดนไทย-พม่า บริเวณอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ตามค่าเฉลี่ยสูงสุดของระดับความสำคัญของปัจจัยย่อยพบว่า ปัจจัยหลักที่มีค่าเฉลี่ยของปัจจัยย่อยสูงที่สุดต่อธุรกิจชายแดนไทย-พม่า อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ได้แก่ ปัจจัยด้านการเมืองและกฎหมาย ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยทางกายภาพ และปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม ตามลำดับ

สีบพงษ์ พงษ์สวัสดิ์ (2546) ทำการศึกษาพัฒนาการทางพื้นที่ของการค้าและบริการของเมืองชายแดนแม่สาย จังหวัดเชียงราย โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษา 3 ประการคือ (1) ศึกษารูปแบบทางพื้นที่ การกระจายตัว ขอบเขตบริการและการขยายตัวของกิจกรรมการค้าและบริการของชุมชนแม่สาย (2) วิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับทำเลที่ตั้งและการขยายตัวของกิจการการค้าและบริการ และ (3) ศึกษาความเชื่อมโยงของกิจการการค้าและบริการกับกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง

ผลการศึกษาพบว่า ศูนย์กลางการค้าหลักของเมืองแม่สายมีศูนย์กลางการค้า 2 ประเภทคือ ศูนย์กลางการค้าของคนท้องถิ่นและศูนย์กลางการค้าของนักท่องเที่ยว สำหรับการขยายตัวของการค้าและบริการ คลังสินค้า อุตสาหกรรม มีการเพิ่มความหนาแน่นในพื้นที่เดิม และบางส่วนขยายตัวไปทางชานเมืองด้านใต้ตามแนวถนนพหลโยธินและด้านตะวันออกตามถนนเมืองแดง สินค้าส่วนใหญ่ในเมืองแม่สายเป็นสินค้าจากสหภาพพม่าและจีน ส่วนการค้าในระดับภูมิภาคมีสินค้านำเข้า เช่น อัญมณี หินมีค่า ผลิตภัณฑ์จากไม้ เป็นต้น สินค้าส่งออก เช่น สินค้าอุปโภคบริโภค วัสดุสิ่งทอ น้ำมันเชื้อเพลิง เป็นต้น จำนวนกิจกรรมการค้าและบริการในเมืองแม่สายยังคง

ขยายตัวเพิ่มขึ้น เช่นเดียวกันกับปริมาณมูลค่าการส่งออกและนำเข้า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการค้าและบริการในระดับเมือง ได้แก่ จำนวนประชากร ปริมาณนักท่องเที่ยว เส้นทางการคมนาคม และราคาที่ดิน สำหรับในระดับภูมิภาค ได้แก่ ปริมาณนักท่องเที่ยว สถานการณ์ชายแดน การส่งเสริมเศรษฐกิจชายแดน การพัฒนาการท่องเที่ยวและเส้นทางการคมนาคม โดยกิจกรรมการค้าและบริการมีความเชื่อมโยงตามทำเลที่ตั้งในเชิงแข่งขัน เชิงเกื้อกูล เชิงการใช้พื้นที่ร่วมกัน และเชิงประกอบ ทำเลที่ตั้งของพื้นที่การค้าและบริการที่หนาแน่นมากมีความสัมพันธ์กับบริเวณที่มีราคาที่ดินสูงและมีการเข้าถึงเส้นทางการคมนาคมสะดวกที่สุด การค้าและบริการมีความเชื่อมโยงต่อการท่องเที่ยวมากที่สุดและขยายตัวไปในทิศทางเดียวกัน เมืองแม่สายได้พัฒนาจากจุดแลกเปลี่ยนสินค้าระดับท้องถิ่นมาเป็นศูนย์กลางการค้าชายแดน การท่องเที่ยวและการคมนาคมกับสหภาพพม่าและภูมิภาคจีนตอนใต้และมีแนวโน้มพัฒนาเป็นเขตเศรษฐกิจชายแดนที่เชื่อมโยงกับเมืองชายแดน เชียงแสนและเชียงของในอนาคต

องอาจ สุขุมมาลวรรณ (2546) ได้ศึกษาระบบการค้าชายแดนไทย-จีนตอนใต้: กรณีศึกษาอำเภอแม่สาย และเชียงแสน จังหวัดเชียงราย โดยสัมภาษณ์แหล่งข้อมูลจำนวน 20 ราย พบว่าผู้ประกอบการฝ่ายไทยมีรูปแบบการส่งออกสินค้าผ่านพิธีการทางศุลกากร (ในระบบ) เนื่องจากต้องการสิทธิประโยชน์ทางภาษี ในการลดอัตราภาษีนำเข้าเหลือกึ่งหนึ่งของอัตราปกติ แต่ดำเนินการนำเข้าส่วนใหญ่ไม่ผ่านพิธีการทางศุลกากร (นอกระบบ) เนื่องจากผู้นำเข้าสินค้าจากประเทศจีนนำเข้าไปในพม่าก่อนจะลักลอบเข้าสู่ไทย เพื่อหลีกเลี่ยงภาษี ปัญหาของการค้าระหว่างสองประเทศเกี่ยวกับระบบการชำระเงินผ่านสถาบันการเงินยังไม่มีความสะดวกเพียงพอ เนื่องจากประเทศจีนมีการควบคุมด้านปริวรรตเงินตรา

โชติกา ชุ่มมี (2547) ศึกษาการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ ในเขตเมือง Shenzhen ประเทศจีน ซึ่งถูกเลือกให้เป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษแห่งแรกของจีนในปี ค.ศ.1980 โดยสามารถพลิกฟื้นเศรษฐกิจจากหมู่บ้านชาวประมงขนาดเล็กที่มี จำนวนประชากรเพียง 30,000 คน ไปสู่ศูนย์กลางด้านเศรษฐกิจและการเงินของประเทศได้ในระยะเวลารวดเร็ว ในพื้นที่แห่งนี้ได้รับการพัฒนาอย่างรวดเร็ว ทั้งการจัดตั้งตลาดหลักทรัพย์ อาคารสำนักงาน โรงแรม และสิ่งปลูกสร้างต่าง ๆ จำนวนมากมาย จนปัจจุบันเมืองเซินเจิ้น กลายเป็นเมืองที่มีความเจริญและทันสมัยในระดับต้น ๆ ของเอเชีย รวมทั้งยังมีสถานะเป็นเมืองในเขตเศรษฐกิจพิเศษที่ใหญ่ที่สุดและประสบความสำเร็จสูงสุดของจีน และเป็นศูนย์กลางด้านการเงินของจีนตอนใต้ อีกทั้งยังได้ชื่อว่าเป็นเมืองที่มีศักยภาพทางด้านเศรษฐกิจและการค้าสูงที่สุดเมืองหนึ่งของประเทศ มีปริมาณสินค้านำเข้า-ส่งออกมากเป็นอันดับ 1 ของประเทศ สามารถสร้างรายได้ให้แก่รัฐบาลกลางมากถึงกว่า 200,000

ล้านหยวนต่อปี รวมทั้งยังมีอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจสูงที่สุดในประเทศจีน โดยเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 28 อย่างต่อเนื่องในช่วงเกือบ 30 ปีที่ผ่านมา

เห็นได้ว่าการเปิดเสรีทางการค้า จะนำมาซึ่งผลประโยชน์หรือผลได้ทางการค้าต่อประเทศในภูมิภาค โดยมีปัจจัยทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องในการเป็นสิ่งดึงดูดการลงทุนและการพัฒนาเพื่อการเจริญเติบโต ในขณะที่เดียวกันนโยบายหรือข้อตกลงที่เกี่ยวกับการค้าระหว่างประเทศ ระบบสาธารณูปโภคต่าง ๆ ต้องมีความพร้อมและเอื้อต่อการทำการค้าระหว่างประเทศด้วยเช่นกัน

ทท พอสสาร (2555) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการค้าชายแดนของจังหวัดนครพนม – แขวงคาม่วน วิเคราะห์โดยใช้ข้อมูลอนุกรมภาคตัดขวาง (Panel Data) ซึ่งอาศัยแบบจำลองแรงดึงดูด (Gravity Model) ระดับจุลภาค ผลการศึกษาพบว่า (1) ผู้ประกอบการค้าชายแดนจังหวัดนครพนมประกอบธุรกิจส่งออกมากที่สุด โดยส่วนใหญ่ทำการค้าประเภทพืชผลทางการเกษตร (2) ระบบการชำระเงินสินค้าส่วนใหญ่ใช้เงินสด (3) ผู้ประกอบการมีปัญหาและอุปสรรคเรื่องการแข่งขันในตลาดการค้า ความไม่สะดวกด้านกฎระเบียบของสปป.ลาว นโยบายและกฎระเบียบการนำเข้าและส่งออกของประเทศเพื่อนบ้านไม่มีความแน่นอน การเก็บค่าผ่านแดนมีราคาสูง ความผันผวนและความเสี่ยงด้านการแลกเปลี่ยนเงินสกุลกีบ ธนาคารพาณิชย์ของไทยมีจำนวนน้อย ส่วนระดับมหาวิทยาลัยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อมูลค่าการส่งออกชนิดแรงดึงดูด พบว่า ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ มีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อมูลค่าการส่งออกของไทยไปยัง สปป.ลาว ในทิศทางเดียวกัน และจำนวนประชากรมีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อมูลค่าการส่งออกของไทยไปยัง สปป.ลาว ในทิศทางตรงกันข้าม มีเพียงระยะทางที่ผลการประมาณค่าไม่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ

สถานการณ์ปัจจุบันในการดำเนินงานของด่านศุลกากรสะเดา มีงานที่ศึกษาโดย **ยุพาวดี สมบูรณ์กุล และคณะ (2556)** กล่าวว่า ด่านพรมแดนสะเดาเป็นประตูสู่อาเซียนที่สำคัญในภูมิภาคของประเทศไทย การศึกษาเบื้องต้นพบว่าปริมาณสินค้าและบุคคลผ่านด่านพรมแดนสะเดามากขึ้นทุกปี มีด่านศุลกากรเป็นเจ้าของพื้นที่ มีหน่วยงาน CIQ ร่วมดูแลรับผิดชอบการจัดการ และด้านตรวจคนหางานร่วมดูแลจัดการแรงงานผ่านแดน ปัจจุบันอยู่ระหว่างการเวนคืนที่ดินเพื่อขยายพื้นที่ด่าน ผลการศึกษาพบว่าผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วนพึงพอใจต่อการอำนวยความสะดวกทางการค้าในระดับปานกลาง ข้อจำกัดของด่านพรมแดนสะเดาคือ การจำกัดจำนวนเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน หน่วยงาน CIQ มีการทำงานแยกส่วน ระบบ National Single Window (NSW) ไม่สามารถใช้งานได้ตามแผนที่วางไว้ เพื่อเป็นการปรับระบบการจัดการด่านให้ได้มาตรฐานสากลและเน้นการอำนวยความสะดวกทางการค้า ต้องมีการปรับเปลี่ยนโดยมอบให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมี

อำนาจเด็ดขาดจัดการด้านเพื่อเสริมสร้างความคล่องตัวในการทำงาน และเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมด้านสาธารณูปโภคพื้นฐาน โดยกรมศุลกากรกำลังดำเนินการก่อสร้างด่านศุลกากรสะเดาแห่งใหม่ รองรับการค้าขยายตัวของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)

วรรครัฐ มูลแก้ว (2557) ศึกษาความพร้อมของชุมชนตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงรายต่อการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจชายแดน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความพร้อมของชุมชนต่อการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจชายแดน และเพื่อเสนอแนวทางการเสริมสร้างความพร้อมของประชาชนและการปรับตัวของชุมชนต่อการพัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดนในพื้นที่ การศึกษารั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจโดยใช้แบบสอบถามรวบรวมข้อมูลจากประชาชนในพื้นที่จำนวน 392 คน และแบบสัมภาษณ์เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารกลุ่มหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง

ผลการศึกษาพบว่า ความพร้อมของชุมชนต่อการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจชายแดน ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจชายแดนภาพรวมประชาชนมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการมีส่วนร่วมพบว่า ในภาพรวมประชาชนมีส่วนร่วมในระดับน้อย และปัญหาอุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อความพร้อมของประชาชน คือ หน่วยงานภาครัฐ ยังขาดการให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนอย่างต่อเนื่อง ขาดการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมโครงการต่าง ๆ อย่างทั่วถึงและไม่มีการบรรจุแผนด้านสังคมเพื่อเตรียมความพร้อมให้กับประชาชนอย่างเป็นรูปธรรม และจากข้อมูลการสัมภาษณ์หน่วยงานรัฐถึงความพร้อมของชุมชนต่อการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจชายแดนว่ายังคงมีในระดับน้อย เนื่องจากการกำหนดนโยบายโครงการจากรัฐบาลยังขาดความชัดเจนด้านสังคม มุ่งเน้นการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ โครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่เป็นหลัก และไม่มีกำหนดบทบาทและหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไว้อย่างชัดเจน

สำหรับแนวทางการเสริมสร้างความพร้อม และการปรับตัวของประชาชนควรมีการกำหนดแผนงาน กิจกรรม โครงการเพื่อเตรียมความพร้อมด้านสังคมอย่างเป็นรูปธรรม เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องและทั่วถึง หน่วยงานรัฐและเอกชนควรมีการประชาสัมพันธ์ ข้อมูล ข่าวสารต่าง ๆ ให้ได้รับทราบอย่างทั่วถึง และร่วมกันพูดคุย แสดงความคิดเห็นเพื่อร่วมกันเตรียมความพร้อมของชุมชนและหาแนวทางที่เหมาะสม

สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (2550) มีเป้าหมายมุ่งส่งเสริม SMEs ในทุกระดับทุกสาขาอุตสาหกรรมและในทุกพื้นที่ทั่วประเทศให้ได้รับการเพิ่มทักษะความสามารถ (Skill Enhancing) และเพิ่มเติมความสามารถในการแข่งขัน (Competitiveness Improvement) โดยมีการวางแผนขับเคลื่อนอุตสาหกรรมอย่างครอบคลุมจากต้นน้ำถึงปลายน้ำ สร้างต้นแบบการ

รวมกลุ่มเครือข่ายวิสาหกิจอย่างครบวงจร และสร้างแบบอย่างความสำเร็จหรือ Role Model เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับ SMEs โดยเน้นให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการกำหนดความต้องการ กลุ่มเป้าหมาย และการดูแลรูปแบบการพัฒนาให้สอดคล้อง กับความต้องการของภาคอุตสาหกรรมในพื้นที่เพื่อให้เกิดการพัฒนาเสริมสร้างความรู้ความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการที่สมบูรณ์แบบอย่างแท้จริง โดยอาศัยพันธมิตรและกลไกเครือข่ายของสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยที่มีอยู่ในทุกจังหวัดทั่วประเทศ ซึ่งได้มีการระดมสรรพกำลังและบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญจากทุกสาขา ใช้ประโยชน์จากประสบการณ์ด้านระบบเครือข่ายและบริหารจัดการของภาคเอกชนมาช่วยกันพัฒนาศักยภาพในการแข่งขันให้กับ SMEs ไทยให้เข้มแข็งและมั่นคงเป็นรากฐานที่สำคัญของเศรษฐกิจประเทศและเศรษฐกิจชุมชนในภูมิภาค

การเติบโตของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยให้เติบโตอย่างต่อเนื่องยั่งยืน ซึ่งภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ที่ส่งผลให้เกิดการแข่งขันด้านการค้า การลงทุนที่รุนแรงทั้งในและต่างประเทศ ทำให้ SMEs จำเป็นต้องดำเนินกลยุทธ์การค้าการลงทุนในเชิงรุกและสามารถเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจโลก ซึ่งการส่งเสริมให้มีกิจกรรมทางการตลาดเพื่อกระตุ้นและสร้างอุปสงค์ (Demand) มารองรับผลผลิตของอุตสาหกรรม ตลอดจนการหาตลาดเป้าหมายใหม่ๆ และพัฒนาช่องทางทางการจัดจำหน่ายที่เหมาะสม เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง นอกจากนี้การส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการเชื่อมโยงของ Supply Chain and Industrial Clusters ยังเป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของ SMEs โดยการดำเนินงานดังกล่าวประกอบด้วย 4 กิจกรรมหลัก คือ

- (1) ส่งเสริมกิจกรรมการตลาดทั้งในและต่างประเทศ
- (2) ส่งเสริมผู้ซื้อพบผู้ขาย
- (3) ส่งเสริมให้มีตลาดกลางซื้อขายวัตถุดิบและชิ้นส่วน
- (4) ส่งเสริมการจัดซื้อวัตถุดิบและชิ้นส่วนระหว่างประเทศ

ดังนั้น การปรับตัวของ SMEs ไทยท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์เพื่อช่วงชิงโอกาสในการขยายการลงทุนในและต่างประเทศ เพิ่มขีดความสามารถ ในการแข่งขันด้วยการมีต้นทุนที่ต่ำ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องได้รับการส่งเสริมจากภาครัฐอย่างเพียงพอ เพื่อให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม โดยมีวัตถุประสงค์

- 1) ส่งเสริมการสร้างและขยายธุรกิจการค้าการลงทุน โดยเฉพาะการสร้างเครือข่ายการค้าการลงทุน
- 2) เพื่อส่งเสริมกิจกรรมแสดงศักยภาพ นวัตกรรม เทคโนโลยีของ SMEs ในแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรมให้เป็นที่รู้จักและยอมรับทั้งในและต่างประเทศ

- 3) เพื่อส่งเสริมการพัฒนา Supply Chain and Industrial Clusters เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของ SMEs ทั้งในระดับ ประเทศและสากล
- 4) เพื่อสนับสนุน SMEs ไทยเติบโตอย่างเข้มแข็ง ด้วยการให้ข้อมูลที่สำคัญอย่างครบถ้วน
- 5) เพื่อสร้างช่องทางเผยแพร่ข้อมูลด้านการตลาด ที่มีข้อจำกัดด้านงบประมาณ ให้เป็นที่รู้จักทั้งในและต่างประเทศ

สถาบันพระปกเกล้า (2555) ได้สรุปผลการศึกษาศักยภาพและโอกาสที่ประเทศไทยจะได้รับจากการรวมกลุ่ม AEC ซึ่งส่งผลกระทบต่อการขยายตัวทางการค้า อันเป็นการพัฒนาทั้งธุรกิจและเศรษฐกิจให้แก่สังคมไทย ซึ่งมีเหตุปัจจัยประกอบกันหลายประการโดยประการหนึ่งคือ การที่รัฐบาลให้ความสำคัญกับการส่งเสริมมาตรฐานการผลิตเพื่อการส่งออก การกำหนดเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเพื่อส่งเสริมการลงทุน ทำให้เกิดการพัฒนาลิขิตและบริการภายในประเทศไทย นับว่าเป็นการสร้างข้อได้เปรียบทางการค้าระหว่างคู่แข่งในตลาดอาเซียน แต่ข้อได้เปรียบที่เกิดจากการมีสินค้าและบริการที่ดีเยี่ยมเท่านั้นยังไม่เพียงพอ หากแต่ต้องคำนึงด้านทุนมนุษย์ด้วย ซึ่งทุนมนุษย์นับว่าเป็นหนึ่งในต้นทุนสำคัญของการพัฒนาธุรกิจในทุกแขนง กล่าวคือ เป็นการเพิ่มขีดความสามารถของมนุษย์ในการจัดการต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น อย่างยืดหยุ่นและพร้อมที่จะพัฒนาอยู่เสมอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีการเปิดเสรีทางการค้า ที่นับว่าเป็นการเปิดโอกาสให้แก่ผู้ประกอบการตั้งแต่ระดับย่อยไปจนถึงขนาดใหญ่ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญกับการพัฒนาเศรษฐกิจของโลกอย่างทัดเทียมกัน

ธุรกิจที่นับว่าเป็นจุดแข็งของประเทศและมีโอกาสได้รับประโยชน์จากการรวมกลุ่ม AEC คือ อุตสาหกรรมยานยนต์ สินค้าอิเล็กทรอนิกส์ อาหารแปรรูป ส่วนธุรกิจภาคบริการ คือ ธุรกิจภาคการท่องเที่ยวและธุรกิจบริการด้านสุขภาพ อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาพบว่า รัฐบาลยังขาดแนวนโยบายที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรมในการส่งเสริมภาคธุรกิจ SMEs และเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันของภาคเอกชนในการวิจัยและพัฒนา การพัฒนาสมรรถนะของฝีมือแรงงาน การใช้ประโยชน์จากกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า และรวมไปถึงการส่งเสริมการสร้างตราสินค้าในสินค้าและบริการที่สำคัญ โดยสินค้าของประเทศที่น่าจะได้รับผลประโยชน์ทางลบจากการเข้าสู่การเปิดเสรีทางการค้ามากที่สุดคือ น้ำมันปาล์ม ซึ่งมีประเทศคู่แข่งในอาเซียนที่สำคัญคือ มาเลเซียและอินโดนีเซียที่ครอบครองกำลังการผลิตกว่าร้อยละ 90 ของการผลิตทั้งหมด และรองลงมาคือ สินค้าจำพวกเครื่องนุ่งห่ม ซึ่งเป็นธุรกิจที่พึ่งพาแรงงานราคาถูกเป็นปัจจัยหลักในกระบวนการผลิต ในส่วนของภาคบริการคือ ธุรกิจผู้ให้บริการด้านโลจิสติกส์ โทรคมนาคม และสาขาอื่นๆ ที่ต้องใช้เงินและเทคโนโลยีขั้นสูง

สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เครือข่ายมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (2557) ได้ทำการศึกษาศักยภาพในการปรับตัวของผู้ประกอบการธุรกิจ (SMEs) เพื่อรองรับการเปิดเสรีทางการค้า กรณีศึกษา: จังหวัดสงขลา ซึ่งผลจากการศึกษาได้ข้อเสนอแนะแนวทางในการปรับตัวของผู้ประกอบการเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการเป็นประชาคมอาเซียน โดยผู้ประกอบการต้องการมีการปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์ให้เป็นเชิงรุกมากกว่าเชิงรับ โดยเร่งแสวงหาโอกาสเพื่อใช้สิทธิประโยชน์จากข้อตกลงทางการค้า ตลอดจนสิทธิพิเศษต่าง ๆ โดยมีแนวทางการปรับตัวและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ดังนี้

1) เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันโดยใช้ความคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) หรือความเข้มข้นทางวัฒนธรรมของไทย รวมถึงความสามารถด้านบริการในการพัฒนาและแปรรูปสินค้าและบริการให้มีความหลากหลายมากขึ้นโดยเป็นไปตามมาตรฐานสากล สร้างผลิตภัณฑ์ที่แปลกใหม่ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม และเน้นการสร้างตราสินค้าให้เป็นที่ยอมรับของผู้บริโภคในระดับสากลทั้งในด้านคุณภาพการใช้งานและการออกแบบ และสร้างความแตกต่างของสินค้าไทยให้แตกต่างจากสินค้าที่มีต้นทุนต่ำกว่าจากต่างประเทศและเพื่อรักษาให้ตำแหน่งทางการแข่งขันสำหรับสินค้าที่สามารถถูกเลียนแบบได้ง่าย

2) ดำเนินกลยุทธ์การตลาดในเชิงรุก โดยการใช้ประโยชน์จากสิทธิพิเศษทางการค้า เช่น ภาษีนำเข้าร้อยละศูนย์ และผลิตสินค้าให้สอดคล้องกับรสนิยมและความต้องการของตลาด ขยายช่องทางตลาดในการเข้าถึงผู้บริโภคในต่างประเทศโดยตรงมากขึ้น มีกระบวนการผลิตและการส่งมอบสินค้าอย่างรวดเร็ว และควรมีการเจาะตลาดคู่ค้าของอาเซียน

3) ให้ความสำคัญกับการผลิตสินค้าที่รักษาสิ่งแวดล้อมและต่อต้านโลกร้อน รวมถึงการดำเนินธุรกิจเพื่อสังคม (CSR) เนื่องจากประเด็นเหล่านี้ จะถูกนำมาใช้เป็นเงื่อนไขในการนำเข้าสินค้าของประเทศสมาชิกมากขึ้นในอนาคตหลังจากยกเลิกมาตรการภาษีระหว่างกัน

4) SMEs ควรศึกษาภาวะเปรียบเทียบเงื่อนไขด้านการนำเข้าของประเทศคู่ค้า และเร่งปรับปรุงโครงสร้างการผลิตให้สอดคล้องกับภาวะเปรียบเทียบเงื่อนไข โดยเฉพาะมาตรฐานด้านเทคนิค และมาตรฐานด้านสุขอนามัย สิ่งแวดล้อม และมาตรฐานด้านแรงงานของประเทศที่เป็นตลาดส่งออก ทั้งนี้ ภาครัฐและภาคเอกชนควรผลักดันความร่วมมือระหว่างกันในการสร้างเครือข่ายการผลิตที่เชื่อมโยงกัน ตั้งแต่อุตสาหกรรมต้นน้ำจนถึงภาคการส่งออกเพื่อให้สินค้ามีต้นทุนการผลิตต่ำลง และควรมีการสร้างเครือข่าย/รวมกลุ่มทางธุรกิจระหว่างภาคเอกชนที่ผลิตสินค้าชนิดเดียวกัน เพื่อลดการแข่งขัน เพิ่มเงินทุน และเพิ่มกำลังการผลิต

5) ปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต การจัดการผลิตและต้นทุนและการดำเนินธุรกิจ เช่น การลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนา (R&D) และทรัพย์สินทางปัญญาเพิ่ม เพื่อสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ การ

ปรับเปลี่ยนเครื่องจักรใหม่และพัฒนาเทคโนโลยีที่ใช้ในการผลิตให้สูงขึ้นเพื่อยกระดับความสามารถในการแข่งขัน โดยเฉพาะเทคโนโลยีด้านสารสนเทศที่จะช่วยอำนวยความสะดวกในการดำเนินธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ และการบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทานอย่างเป็นระบบ และมีการบริหารจัดการข้อมูลที่ดีพอ โดยใช้ข้อมูลเชิงสถิติและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการส่งออกย้อนกลับกรณีเกิดปัญหาเกี่ยวกับสินค้าส่งออก

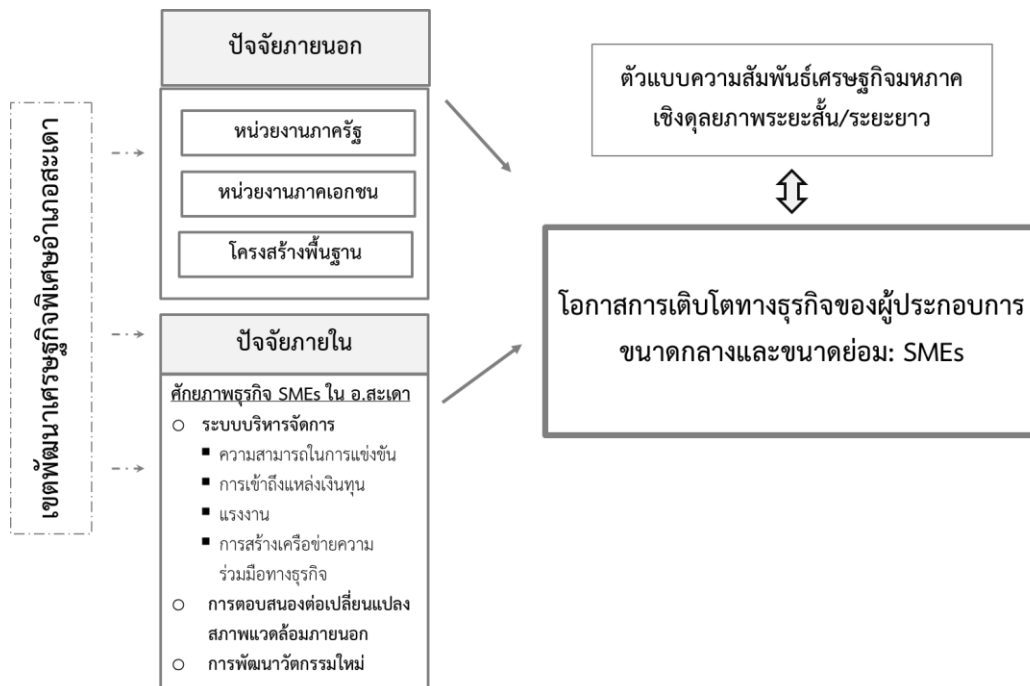
6) พัฒนาศักยภาพและเตรียมความพร้อมของบุคลากรโดยเฉพาะแรงงานฝีมือและช่างเทคนิค เพื่อให้มีปริมาณและความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน สอดคล้องกับความต้องการของภาคเอกชนและระดับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนไป

ระเบียบวิธีวิจัย

3.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การเติบโตของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ กรณีศึกษาอำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา มีแนวคิดเกี่ยวกับการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งปัจจัยภายนอก (เช่น นโยบายและมาตรการของภาครัฐ โครงสร้างพื้นฐาน ฯลฯ) และปัจจัยภายใน (การปรับตัวด้านการบริหารจัดการของธุรกิจ SMEs ในมิติต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา) ดังนั้น การพัฒนากลไกการขับเคลื่อน SMEs เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้ SMEs เติบโตอย่างยั่งยืน จะส่งผลต่อการเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดสงขลา และการพัฒนาของกิจกรรมการผลิตทั้งที่เกี่ยวกับการพาณิชย์และการบริการ ในขณะเดียวกันความสัมพันธ์ของเศรษฐกิจมหภาคเชิงดุลยภาพระยะสั้น และระยะยาวระหว่างตัวแปร GPP กับกิจกรรมการผลิตทั้งที่เกี่ยวกับการพาณิชย์และการบริการจะมีความสัมพันธ์และส่งผลกระทบต่อเนื่องกับการเติบโตของ SMEs ด้วยเช่นกัน

ดังนั้นงานวิจัยนี้จึงใช้เทคนิคการวิจัยแบบผสมวิธี (Combined Qualitative and Quantitative Research) กล่าวคือ ใช้รูปแบบการรวบรวมข้อมูลที่หลากหลายได้แก่ การสัมภาษณ์เชิงลึก การสัมภาษณ์รายบุคคล การจัดเวทีนำเสนอผลการศึกษาและรับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ตลอดจนภาคประชาชน เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงผลการศึกษาให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น (ผ่องพรรณ ตรียมงคลกุล และสุภาพ ฉัตรภรณ์, 2549) การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนาโดยใช้สถิติอย่างง่ายและใช้แผนภูมิประกอบ ส่วนการวิเคราะห์เชิงปริมาณใช้วิธีการทางเศรษฐมิติและตัวแบบเศรษฐศาสตร์สำหรับข้อมูลอนุกรมเวลา โดยมีกรอบแนวคิดการวิจัย ดังภาพที่ 3.1

ภาพที่ 3.1 กรอบแนวความคิดของโครงการวิจัย: การเติบโตทางธุรกิจของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ กรณีศึกษาอำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา

จากภาพที่ 3.1 กรอบแนวความคิดของโครงการวิจัย จะมีองค์ประกอบหลักที่ใช้ในการวิเคราะห์ด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่

- 1) การจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ กรณีศึกษาอำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา
- 2) ตัวแบบความสัมพันธ์เศรษฐกิจมหภาคเชิงคุณภาพระยะสั้นและระยะยาว
- 3) การศึกษาสภาพแวดล้อมจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน (กำหนดเป็นปัจจัยภายนอก) ในประเด็นการกำหนดยุทธศาสตร์ นโยบาย หรือแผนการส่งเสริมการเติบโตของ SMEs ตลอดจนการสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐกับหน่วยงานภาคเอกชน เพื่อร่วมส่งเสริมและสนับสนุนผู้ประกอบการ SMEs ไทย มีศักยภาพและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันต่อไปในระดับสากลอย่างไร
- 4) การศึกษาศักยภาพของผู้ประกอบการ SMEs ซึ่งกำหนดเป็นปัจจัยภายใน ในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา ซึ่งครอบคลุม 4 ตำบล ได้แก่ ตำบลสะเดา ตำบลสำนักขาม ตำบลปาดังเบซาร์ และตำบลสำนักแก้ว

3.2 ทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา

ในส่วนการศึกษาความสัมพันธ์เศรษฐกิจมหภาคเชิงดุลยภาพระยะสั้นและระยะยาว โดยกำหนดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดสงขลาเป็นตัวแปรตาม และกิจกรรมการผลิตที่เกี่ยวข้องกับการพาณิชย์และการบริการเป็นตัวแปรอิสระ ได้นำทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการศึกษา มาใช้ดังต่อไปนี้

3.2.1 ทฤษฎีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

ทฤษฎีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ เป็นการพิจารณาการขยายตัวของผลิตภัณฑ์ในประเทศระยะเวลาหนึ่ง โดยพิจารณาปัจจัยทางเศรษฐกิจ (Economic Factors) และปัจจัยทางสังคม (Social Factors) ซึ่งการพิจารณาการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจระดับจังหวัด สามารถใช้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (Gross Provincial Product: GPP) ที่จะเป็นเครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจของจังหวัด ด้านการผลิตตามรอบระยะเวลาปีปฏิทิน โดยมีรายละเอียดกิจกรรมการผลิตในพื้นที่จังหวัด สามารถใช้ในการวิเคราะห์เศรษฐกิจภาพรวม และโครงสร้างของจังหวัดได้ ทั้งนี้ สถิติผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด จึงเป็นข้อมูลรายการเดียวที่สามารถอธิบายภาพรวมเศรษฐกิจของจังหวัดที่แสดงทั้งขนาดของรายได้จากการผลิตของจังหวัด และสามารถอธิบายทิศทางการขยายตัวทางเศรษฐกิจ (Economic Growth) ในช่วงเวลาต่าง ๆ รวมทั้งแสดงโครงสร้างการผลิตที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งระยะสั้นและระยะยาว ดังนั้น GPP จึงเป็นข้อมูลหลักที่ใช้ในการติดตามภาวะเศรษฐกิจและการนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจจังหวัดสำหรับการศึกษาในครั้งนี้

แนวคิดจากการจัดทำผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2550) ได้มีการดำเนินการโดยใช้วิธีแบบบนลงล่าง (Top Down Approach) โดยกระจายค่ามูลค่าเพิ่ม (Value Added) ณ ราคาประจำปี และราคาคงที่ ด้วยวิธีปริมาณลูกโซ่ (Chain Volume Measure: CVMs) ในระดับจังหวัด ข้อมูลที่เกี่ยวข้องในแต่ละสาขาการผลิตที่จำแนกออกเป็น 16 สาขา ได้แก่ (1) เกษตรกรรม การล่าสัตว์และการป่าไม้ (2) การประมง (3) การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน (4) อุตสาหกรรม (5) การไฟฟ้า แก๊ส และการประปา (6) การก่อสร้าง (7) การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคล และของใช้ในครัวเรือน (8) โรงแรมและภัตตาคาร (9) การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและคมนาคม (10) ตัวกลางทางการเงิน (11) บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและบริการทางธุรกิจ (12) การบริหารราชการและการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกันสังคมภาคบังคับ (13) การศึกษา (14) การบริการด้านสุขภาพและสังคม (15) การให้บริการด้านชุมชน สังคมและบริการส่วนบุคคลอื่นๆ

(16) ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล โดยข้อมูล GPP แบบ Top Down เป็นสถิติที่เป็นทางการ เนื่องจากมีความสอดคล้องกับสถิติผลิตภัณฑ์มวลรวมประเทศ (GDP) ที่ได้ผ่านกระบวนการสมดุล (Reconciliation) ในระบบเศรษฐกิจ และนำไปกระจายค่าออกเป็นรายจังหวัดด้วยเครื่องชี้ (Indicator) ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง สถิติ GPP ด้วยวิธี Top Down จึงสามารถใช้ในการวิเคราะห์ภาพรวมของโครงสร้างการผลิตของจังหวัดที่เชื่อมโยงและเปรียบเทียบกับระดับประเทศได้ ดังนั้นความสัมพันธ์ระหว่างการผลิตทางเศรษฐกิจของจังหวัดสงขลากับกิจกรรมการผลิต 16 สาขาหลักสามารถจัดให้อยู่ในรูปสมการถดถอยพหุคูณ ดังนี้

$$gpp_t = f(agri, fishy, mine, indu, infra, const, trade, hotel, logis, finan, prop, gov, edu, soc, commu, worker)$$

โดยที่	gpp_t	คือ	ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดสงขลา
	$agri$	คือ	เกษตรกรรม การล่าสัตว์และการป่าไม้
	$fishy$	คือ	ประมง
	$mine$	คือ	การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน
	$indu$	คือ	อุตสาหกรรม
	$infra$	คือ	การไฟฟ้า แก๊ส และการประปา
	$const$	คือ	การก่อสร้าง
	$trade$	คือ	การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน
	$hotel$	คือ	โรงแรมและภัตตาคาร
	$logis$	คือ	การขนส่ง คมนาคม การไฟฟ้า แก๊ส และการประปา
	$finan$	คือ	ตัวกลางทางการเงิน
	$prop$	คือ	การบริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและบริการทางธุรกิจ โรงแรมและภัตตาคาร
	gov	คือ	การบริหารราชการ การป้องกันประเทศ และสังคมภาคบังคับ
	edu	คือ	การศึกษา
	soc	คือ	การบริการด้านสุขภาพและสังคม
	$commu$	คือ	การให้บริการด้านชุมชน สังคมและบริการส่วนบุคคลอื่น ๆ
	$worker$	คือ	ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของการเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดสงขลา กับกิจกรรมการผลิตต่าง ๆ ใช้แบบจำลองในรูปสมการเชิงเส้นตรงที่มีรูป Natural Logarithm ดังนี้

$$\begin{aligned} \ln gpp_t = & \beta_0 + \beta_1 \ln agri_t + \beta_2 \ln fishy_t + \beta_3 \ln mine_t + \beta_4 \ln indust_t + \beta_5 \ln infra_t \\ & + \beta_6 \ln const_t + \beta_7 \ln trade_t + \beta_8 \ln hotel_t + \beta_9 \ln logis_t + \beta_{10} \ln finan_t \\ & + \beta_{11} \ln prop_t + \beta_{12} \ln gov_t + \beta_{13} \ln edu_t + \beta_{14} \ln soc_t + \beta_{15} \ln commu_t \\ & + \beta_{16} \ln worker_t \end{aligned}$$

3.2.2 ทฤษฎีข้อมูลอนุกรมเวลา

ข้อมูลที่น่ามาใช้เป็นข้อมูลอนุกรมเวลา (Time Series Data) สิ่งสำคัญที่จะต้องนำมาพิจารณาคือ ข้อมูลอนุกรมเวลานั้นจะมีลักษณะนิ่งหรือไม่ เพราะอาจทำให้เกิดปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรของสมการมีความสัมพันธ์ไม่แท้จริง ซึ่งเป็นการยากที่จะยอมรับได้ในทางเศรษฐศาสตร์ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องทำการทดสอบความนิ่งของข้อมูล

ข้อมูลอนุกรมเวลาที่มีลักษณะนิ่ง (Stationary) หมายถึง ข้อมูลอนุกรมเวลาอยู่ในลักษณะสมดุลเชิงสถิติ (Statistical Equilibrium) ซึ่งหมายความว่าข้อมูลอนุกรมเวลาไม่มีการเปลี่ยนแปลงถึงแม้เวลาจะเปลี่ยนแปลง ซึ่งแสดงได้ดังนี้

1. กำหนดให้ $X_t, X_{t+1}, X_{t+2}, \dots, X_{t+m}$ เป็นข้อมูลอนุกรมเวลาที่เวลา $t, t+1, t+2, \dots, t+k$
2. กำหนดให้ $X_{t+m}, X_{t+m+1}, X_{t+m+2}, \dots, X_{t+m+k}$ เป็นอนุกรมเวลาที่เวลา $t+m, t+m+1, t+m+2, \dots, t+m+k$
3. กำหนดให้ $P(X_t, X_{t+1}, X_{t+2}, \dots, X_{t+k})$ เป็นการแจกแจงความน่าจะเป็นร่วมของ $Z_t, Z_{t+1}, Z_{t+2}, \dots, Z_{t+k}$
4. กำหนดให้ $P(X_{t+m}, X_{t+m+1}, X_{t+m+2}, \dots, X_{t+m+k})$ เป็นการแจกแจงความน่าจะเป็นร่วมของ $Z_{t+m}, Z_{t+m+1}, Z_{t+m+2}, \dots, Z_{t+m+k}$

จากข้อกำหนดทั้ง 4 ข้อมูลอนุกรมเวลาจะมีลักษณะนิ่งเมื่อ $P(X_t, X_{t+1}, X_{t+2}, \dots, X_{t+k})$ เท่ากับ $P(X_{t+m}, X_{t+m+1}, X_{t+m+2}, \dots, X_{t+m+k})$ โดยหากพบว่า $P(X_t, X_{t+1}, X_{t+2}, \dots, X_{t+k})$ มีค่าไม่เท่ากับ $P(X_{t+m}, X_{t+m+1}, X_{t+m+2}, \dots, X_{t+m+k})$ แล้วจะสรุปได้ว่าข้อมูลอนุกรมเวลาดังกล่าวมีลักษณะไม่นิ่ง (Non-stationary) การทดสอบข้อมูลอนุกรมเวลาว่านิ่งหรือไม่นั้น ใช้การวิเคราะห์ Augmented Dickey

3.2.3 การทดสอบความนิ่งของข้อมูล (Unit Root Tests)

การทดสอบยูนิทรูท (Unit Root Tests) หรืออันดับความสัมพันธ์ของข้อมูล เป็นขั้นแรกในการศึกษาภายใต้วิธี Cointegration and Error Correction Mechanism ขั้นตอนนี้จะเป็นการทดสอบตัวแปรต่าง ๆ ที่จะใช้ในสมการว่ามีลักษณะ Stationary [I(0) Integrated of Order 0] หรือ Non-Stationary [I(d) ; d > 0 Integrated of Order 0] ของตัวแปรทางสถิติ ซึ่งสมมติให้แบบจำลองเป็นดังนี้

$$X_t = \rho X_{t-1} + \varepsilon_t$$

โดยที่ X_t, X_{t-1} คือ ข้อมูลอนุกรมเวลาของตัวแปรอิสระ ณ เวลา t และ t-1

ε_t คือ ความคลาดเคลื่อนเชิงสุ่ม (Random Error)

ρ คือ สัมประสิทธิ์อัตโนมัติสหสัมพันธ์ (Autocorrelation Coefficient)

ถ้าให้ $\rho = 1$ จะได้ว่า $X_t = X_{t-1} + \varepsilon_t ; \sim i.id(0, \sigma_\varepsilon^2)$

สมมติฐาน คือ

$H_0 : \rho = 1$ หมายความว่า X_t มี unit root หรือ X_t มีลักษณะไม่นิ่ง

$H_A : |\rho| < 1$ หมายความว่า X_t ไม่มี unit root หรือ X_t มีลักษณะนิ่ง

วิธีการทดสอบ Unit Root มีดังนี้

Augmented Dickey – Fuller Test (ADF) เป็นการทดสอบ unit root อีกวิธีหนึ่งที่พัฒนามาจาก DF Test เนื่องจากวิธี DF ไม่สามารถที่จะทำการทดสอบตัวแปรในกรณีที่เป็น Serial Correlation ในค่า Error Term (ε_t) ที่มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง ซึ่งจะมีการเพิ่ม Lagged Change $\sum_{j=1}^p \lambda_j \Delta X_{t-j}$ เข้าไปในสมการทางขวามือ จะได้สมการดังนี้

$$\Delta x_t = X_t - X_{t-1} = \gamma X_{t-1} + \sum_{j=1}^p \lambda_j \Delta X_{t-j} + \varepsilon_t \quad (2.1)$$

$$\Delta x_t = X_t - X_{t-1} = \alpha_0 + \gamma X_{t-1} + \sum_{j=1}^p \lambda_j \Delta X_{t-j} + \varepsilon_t \quad (2.2)$$

$$\Delta x_t = X_t - X_{t-1} = \alpha_0 + \alpha_2 t + \gamma X_{t-1} + \sum_{j=1}^p \lambda_j \Delta X_{t-j} + \varepsilon_t \quad (2.3)$$

การทดสอบสมมติฐาน เป็นการบอกให้ทราบว่าตัวแปรที่สนใจจะศึกษา (X_t) นั้นมี Unit Root หรือไม่ สามารถพิจารณาได้จากค่า γ ถ้าค่า γ มีค่าเท่ากับ 0 แสดงว่า X_t นั้นมี Unit Root หาก γ มีค่าน้อยกว่า 0 แสดงว่า X_t นั้นไม่มี Unit Root สามารถเขียนสมมติฐานในการทดสอบได้ดังนี้

$H_0 : \gamma = 0$ แสดงว่าข้อมูลไม่นิ่ง (non-stationary)

$H_A : \gamma < 0$ แสดงว่าข้อมูลมีลักษณะนิ่ง (stationary)

ทดสอบสมมติฐานโดยเปรียบเทียบค่า t-statistic ที่คำนวณได้กับค่าวิกฤต MacKinnon ซึ่งค่า t-statistic ที่จะนำมาทำการทดสอบสมมติฐานในแต่ละรูปแบบนั้นจะต้องนำไปเปรียบเทียบกับตารางค่าวิกฤต MacKinnon ณ ระดับต่าง ๆ ถ้าสามารถปฏิเสธสมมติฐานได้ แสดงว่า ตัวแปรที่นำมาทดสอบเป็น Integrated of Order 0 แทนได้ด้วย $X_t \sim I(0)$ ถ้าต้องการทดสอบ γ ร่วมกับ α_0 หรือร่วมกับแนวโน้มเวลา (Time Trend Coefficient) หรือทดสอบ γ ร่วมกับ α_2 และ แนวโน้มเวลา (Time Trend Coefficient) ในขณะเดียวกันสามารถทดสอบโดยใช้ค่า F-statistic ซึ่งเป็น Joint Hypothesis (Φ_1, Φ_2 และ Φ_3) เป็นค่าสถิติทดสอบการเปรียบเทียบกับค่า Dickey-Fuller tables (Enders, 1995) สมการที่ (2.4) ทดสอบภายใต้สมมติฐานที่ว่า $\alpha_2 = \gamma = \alpha_0 = 0$ จะใช้ Φ_2 statistic สำหรับการทดสอบภายใต้สมมติฐาน $\alpha_2 = \gamma = 0$ ใช้ Φ_3 statistic ในการทดสอบซึ่งค่าสถิติดังกล่าวสามารถคำนวณได้ดังนี้

$$\Phi_i = \frac{(N-k)(SSR_R - SSR_{UR})}{r(SSR_{UR})}$$

โดยที่	SSR_R	=	The sum of square of residuals from the restricted model
	SSR_{UR}	=	The sum of square of residuals from the unrestricted model
	N	=	Number of observations
	K	=	Number of parameters estimated in the unrestricted model
	r	=	Number of restrictions

กรณีที่ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า X_t มี Unit Root นั้นต้องนำค่า ΔX_t มาทำ Differencing ไปเรื่อยๆ จนสามารถปฏิเสธสมมติฐานที่ว่า X_t เป็น Non-Stationary Process และมีอันดับความสัมพันธ์ของข้อมูล (Order of Integration) ที่มากกว่า 0 หรือไม่ โดยทำการทดสอบตามรูปแบบสมการต่อไปนี้

$$\Delta^{d+1}X_t = \alpha_0 + \alpha_2 t + (\rho - 1)\Delta^d X_{t-1} + \sum_{j=1}^p \lambda_j \Delta^{d+1}X_{t-j} + \varepsilon_t \quad (2.4)$$

3.2.4 Cointegration

แนวคิดเกี่ยวกับโคอินทิเกรชัน (Cointegration) เป็นขั้นตอนการทดสอบเพื่อศึกษาว่าตัวแปรต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กันในระยะยาวหรือไม่ และพบว่ามีอยู่ 2 วิธีที่นิยมใช้ในการทดสอบ

การทดสอบคุณภาพในระยะยาวนั้น วิธีของ Johansen and Juselius และวิธีของ Engle-Granger มีแนวการทดสอบที่ต่างกัน กล่าวคือตามกระบวนการของ Engle-Granger จะทำการทดสอบคุณภาพระยะยาวจากค่า Error Term ว่า Stationary หรือไม่ ขณะที่การทดสอบของ Johansen methodology จะพิจารณาจากค่า rank ของ π แม้ว่าวิธีการของ Engle-Granger จะเป็นที่นิยม แต่ยังไม่เหมาะสมในกรณีที่ตัวแปรมากกว่า 2 ตัวแปรขึ้นไป (Gülen, 1996) คือวิธีการของ Engle-Granger จะทำการระบุว่าตัวแปรใดเป็นตัวแปรตามและตัวแปรใดเป็นตัวแปรอิสระ ซึ่งไม่สามารถแสดง Multiple Cointegrating Vector ได้ กรณีมีรูปแบบของความสัมพันธ์มากกว่า 1 ตัวแปร ขณะที่ Johansen มีพื้นฐานการวิเคราะห์ บนรูปแบบของ Vector Autoregressive Model (VAR) ซึ่งเป็นกระบวนการทดสอบ Cointegration ที่มีตัวแปรหลายตัวแปร และเหมาะสมสำหรับใช้กับข้อมูลอนุกรมเวลาในการหาคุณภาพระยะยาวจากข้อมูล โดยในการศึกษานี้จะกล่าวถึงเฉพาะวิธีการทดสอบของ Johansen-Juselius ซึ่งเป็นวิธีที่มีพื้นฐานการวิเคราะห์บนรูปแบบของ Vector Autoregressive Model และวิธีการทดสอบ Cointegration ของหลายตัวแปรโดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1) เริ่มต้นด้วยการทดสอบหา Order of Integration และความยาวของ lag ของตัวแปร เริ่มต้นจากการทดสอบหา Order of integration ของตัวแปรทุกตัวแปรและหากพบว่าตัวแปรแต่ละตัวมี Order of Integration ต่างกันจะไม่รวมตัวแปรเหล่านั้นไว้ด้วยกัน ถ้าตัวแปรอิสระมี Order of Integration สูงกว่าตัวแปรตาม ควรจะมีตัวแปรอิสระตั้งแต่ 2 ตัวขึ้นไปจึงมีความสัมพันธ์ในระยะยาวจากนั้นทำการทดสอบหาความยาวของ lag ของตัวแปร ซึ่งมีอยู่ด้วยกัน 3 วิธี ได้แก่ Akaike Information Criterion (AIC) Likelihood Ratio Test (LR) และ Schwartz Bayesian (SBC)

$$AIC = T \log |\Sigma| + 2N \quad (2.5)$$

$$LR = (T - c)(\log |\Sigma_r| - \log |\Sigma_u|) \quad (2.6)$$

$$SBC = T \log |\Sigma| + N \log(T) \quad (2.7)$$

โดยที่ T = number of observations

$|\Sigma|$ = determinant of variance/covariance matrix of residuals

$|\Sigma_r|$ = determinant of variance/covariance matrix of the restricted system

$|\Sigma_u|$ = determinant of variance/covariance matrix of the unrestricted system

N = total number of parameters estimated in all equation

2) สร้างรูปแบบจำลองและหาจำนวน Cointegrating Vector ซึ่งมีอยู่ 3 รูปแบบ

(2.1) รูปแบบที่ 1 VAR Model ที่ไม่ปรากฏค่าคงที่และแนวโน้มเวลา

$$X_t = \sum_{i=1}^p A_i X_{t-1} + \varepsilon_t \quad (2.8)$$

ดังนั้น $\Delta X_t = \pi X_{t-1} + \sum_{i=1}^p \pi_i \Delta X_{t-1} + \varepsilon_t \quad (2.9)$

โดยมีค่า π และ π_i ดังนี้

$$\pi = \sum_{i=1}^p A_i - I$$

$$\pi_i = \sum_{j=1}^p A_j$$

X_t = the $(n \times 1)$ vectors of variables (X_{1t}, X_{2t}, X_{3t})

A_i = the $(n \times n)$ matrix of parameters

I = the $(n \times n)$ identity matrix

ε_t = the $(n \times 1)$ vectors of error term with multivariate white noise

(2.2) รูปแบบที่ 2 VAR Model ที่ไม่มีแนวโน้มเวลา แต่จำกัดค่าคงที่ใน Cointegrating Vectors มีรูปแบบดังนี้

$$\Delta X_t = \pi^* X_{t-1}^* + \sum_{i=1}^{p-1} \pi_i \Delta X_{t-i} + \varepsilon_t \quad (2.10)$$

โดยที่ $\pi^* = \begin{bmatrix} \pi_{11} & \pi_{12} & \dots & \pi_{1n} & \alpha_{01} \\ \pi_{21} & \pi_{22} & \dots & \pi_{2n} & \alpha_{02} \\ \pi_{n1} & \pi_{n2} & \dots & \pi_{nm} & \alpha_{0n} \end{bmatrix} \quad (2.11)$

โดยที่ $X_{t-1}^* = (X_{1t-1}, X_{2t-1}, \dots, X_{nt-1}, 1)$

(2.3) รูปแบบที่ 3 VAR Model ที่มีเฉพาะค่าคงที่

$$X_t = A_0 + \sum_{i=1}^p A_i X_{t-1} + \varepsilon_t \quad (2.12)$$

ดังนั้น $\Delta X_t = A_0 + \pi X_{t-1} + \sum_{i=1}^{p-1} \pi_i \Delta X_{t-i} + \varepsilon_t \quad (2.13)$

โดยที่ $A_0 =$ the $(n \times 1)$ vectors of constants $(a_{01}, a_{02}, \dots, a_{0n})$

3) คำนวณหา Cointegrating Vectors โดยสถิติทดสอบ 2 วิธี คือ maximal eigenvalue static หรือ Max Test และ eigenvalue trace static หรือ Trace Test แล้วเปรียบเทียบค่าสถิติที่คำนวณได้กับค่าวิกฤต โดยค่าที่คำนวณได้มากกว่าค่าวิกฤตจะปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) ทำการทดสอบไปเรื่อยๆ จนกว่าจะไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐานได้

$$\lambda_{trace}(r) = -T \sum_{i=r+1}^n \ln(1 - \hat{\lambda}_i) \quad (2.14)$$

$$\lambda_{max}(r, r + 1) = -T \ln(1 - \hat{\lambda}_{r+1}) \quad (2.15)$$

โดยที่ T = the number of usable observations

r = rank of π

n = number of variables

$\hat{\lambda}_i$ = the estimated value of characteristics roots (eigenvalues)

obtained from the estimated π matrix

วิธีการของ Trace Statistic จะเริ่มต้นจากการทำการทดสอบสมมติฐานหลัก (H_0) โดยเปรียบเทียบค่า $\hat{\lambda}_{trace}$ ที่คำนวณได้มากกว่า Critical Value หรือไม่ เปรียบเทียบค่า Statistic ในตาราง Eistribution of $\hat{\lambda}_{max}$ and $\hat{\lambda}_{trace}$ Statistic (Enders, 1995) ถ้าค่าที่คำนวณได้มากกว่าก็จะปฏิเสธ H_0 โดยเริ่มจาก $H_0 : r = 0$ และ $H_A : r > 0$ ถ้าปฏิเสธ H_0 ก็ทำการเพิ่มค่า r ในสมมติฐานครั้งละ 1 ไปเรื่อยๆ จนกระทั่งยอมรับ H_0

ค่า r ที่ได้ก็คือจำนวน Cointegrating Vectors โดยพิจารณาได้ 2 กรณี คือ กรณีที่ $r = 0$ จะได้ว่าสมการที่นำมาทดสอบนั้นเป็น VAR ในรูป First Difference

3.2.5 Error Correction Model

เมื่อพบว่าแบบจำลองมีความสัมพันธ์ในระยะยาวแล้วใช้วิธีการของ Error Correction Model คำนวณหาลักษณะการปรับตัวในระยะสั้นถ้า x_t และ y_t รวมด้วยไปด้วยกัน (Cointegrated) หมายความว่า ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพระยะยาว (Long Term Equilibrium Relationship) แต่ในระยะสั้นอาจจะมีการออกนอกดุลยภาพ (Disequilibrium) ได้ เพราะฉะนั้นเราสามารถจะให้พจน์ค่าความคลาดเคลื่อน (Error Term) ในสมการที่รวมกันไปด้วยกันเป็นค่าความคลาดเคลื่อนดุลยภาพ (Equilibrium Error) และเราสามารถที่จะนำเอาพจน์ค่าความคลาดเคลื่อนนี้ไปผูกพฤติกรรมระยะสั้นกับพฤติกรรมระยะยาว

(Gujarati, 1995) ได้ลักษณะสำคัญของตัวแปรพร้อมกันไปด้วยกัน (Cointegrated Variables) คือ วิถีเวลาของตัวแปรเหล่านี้จะได้รับอิทธิพลจากการเบี่ยงเบน (Deviation) จากดุลยภาพระยะยาว (Long-Run Equilibrium) และถ้าระบบจะกลับไปสู่ดุลยภาพระยะยาว การเคลื่อนไหวของตัวแปรอย่างน้อยบางตัวแปรจะต้องตอบสนองต่อขนาดการรบกวนนอกดุลยภาพใน Error Correction Model สามารถเขียนแบบจำลองได้ดังนี้

$$\Delta y_t = a_t + a_2 \hat{e}_{t-1} + a_3 \Delta x_t + \sum_{h=1} a_{4h} \Delta x_{t-h} + \sum_{i=1} a_{5i} \Delta y_{t-i} + \mu_t$$

โดยที่ \hat{e}_t คือ ส่วนตกค้างและส่วนที่เหลือ (Residuals) ของสมการถดถอยพร้อมกันไปด้วยกัน (Cointegrating Regression Equation) ค่า a_2 จะให้ความหมายว่า a_2 ของความคลาดเคลื่อน (Discrepancy) ระหว่างค่าสังเกตที่เกิดขึ้นจริงของ y_i กับค่าที่เป็นระยะยาว หรือ ดุลยภาพในคาบที่แล้วจะถูกกำจัดไปหรือถูกแก้ไขไปในแต่ละคาบต่อมา (Gujarati, 1995) เช่นในแต่ละเดือน แต่ละสัปดาห์ นั่นคือ a_2 คือสัดส่วนของการรบกวนนอกดุลยภาพของ y ในคาบนี้ถูกตัดไปในคาบต่อไป เป็นต้น สำหรับรูปแบบ ECM ที่อ้างโดย Gujarati (1995) นั้นสามารถเขียนสมการได้ดังนี้

$$\Delta y_i = a_1 + \hat{e}_{t-1} + a_3 \Delta x_t + \mu_t$$

ส่วนรูปแบบ ECM ที่ไม่มีพจน์ค่าคงที่ และล่าหลัง สามารถแสดงได้ดังนี้

$$\Delta y_t = a_t \hat{e}_{t-1} + a_2 \Delta x_t + \mu_t$$

โดยที่ a_t มีค่าเป็นลบ ซึ่ง $-1 \leq a_1 < 0$ สาเหตุที่ a_1 มีค่าเป็นลบเพราะว่า ถ้า $\hat{e}_{t-1} > 0$ ดังนั้น $y_{t-1} > \alpha + \beta x_{t-1}$ ซึ่งเป็น y_{t-1} ที่เป้าหมายกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ y_{t-1} มีค่าสูงกว่าเป้าหมายนั่นเอง และเพื่อให้ y อยู่บนเป้าหมาย y_t จะต้องมีค่าลดลง ลิมิตล่างของ a_1 มีค่าเท่ากับ -1 หมายถึง การกำจัดออกนอกดุลยภาพของคาบเวลาที่แล้วอย่างสมบูรณ์ ขนาดสมบูรณ์ (Absolute Size) ของ a_1 ได้แสดงถึงความเร็วของการปรับตัว (Speed of Adjustment) โดยที่ดุลยภาพจะกลับมาเร็วขึ้นถ้าค่าสมบูรณ์ของ a_1 มีค่ามากขึ้น

3.2.6 การวิเคราะห์ฟังก์ชันอุปทาน (Supply Function) ในรูปแบบจำลองสมการถดถอยพหุ (Multiple Regression)

ในการศึกษาความสัมพันธ์ของการเติบโตการค้าชายแดนกับสิทธิประโยชน์จากเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษที่ผู้ประกอบการ SMEs ได้รับ ด้วยการวิเคราะห์ฟังก์ชันอุปทาน (Supply Function) ของผู้ประกอบการ SMEs รายละเอียดดังนี้

1) อุปทาน (Supply)

1.1) ความหมายของอุปทาน

อุปทาน หมายถึง ปริมาณการเสนอขายสินค้าและบริการ ซึ่งผู้ผลิตมีความเต็มใจและมีความสามารถจะผลิตออกมาขายในช่วงเวลาหนึ่ง ณ ระดับราคาต่าง ๆ ของสินค้าและบริการ โดยปัจจัยกำหนดปริมาณการเสนอขายสินค้าและบริการจะถูกกำหนดโดยปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

- (1) ราคาสินค้าชนิดนั้น
- (2) ราคาของปัจจัยการผลิต
- (3) ต้นทุนการผลิต
- (4) เทคโนโลยี
- (5) ปัจจัยอื่น ๆ เช่น สภาพดินฟ้า อากาศ เป็นต้น

1.2) กฎของอุปทาน (Law of supply)

กฎของอุปทานเป็นกฎที่ว่าด้วยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างราคาสินค้ากับปริมาณการเสนอขายสินค้า ตามกฎของอุปทานแสดงให้เห็นว่า ปริมาณการเสนอขายสินค้าและราคาสินค้ามีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่น ๆ คงที่ ถ้าราคาสินค้าสูงขึ้น ปริมาณการเสนอขายจะเพิ่มขึ้น และในทิศทางตรงกันข้าม เมื่อราคาสินค้าลดลง ปริมาณการเสนอขายก็จะลดลงไปด้วย

2) ฟังก์ชันอุปทาน (Supply Function) ในรูปแบบจำลองสมการถดถอยพหุ (Multiple Regression)

ปัจจัยต่าง ๆ ที่กำหนดอุปทานในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษอำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา รูปแบบจำลองสมการถดถอยพหุ (Multiple Regression) มีรายละเอียดดังนี้

$$S_i = f(\text{EXP}_P_i \text{ or } P_{\text{serv}} / \text{CorTax}, \text{SpecTax}, \text{LocalTax}, \text{VAT}, \text{Int}_i, \text{Infra})$$

โดยที่ S_i คือ มูลค่าการค้าชายแดนของภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรม หรือภาคบริการ

EXP_{P_i}	คือ	ดัชนีราคาส่งออก (Export Price Index) หมวดสินค้าเกษตรกรรมและ หมวดสินค้าอุตสาหกรรม
P_{serv}	คือ	ดัชนีราคาผู้บริโภคทั้งประเทศชุดทั่วไป
$CorTax$	คือ	มูลค่าภาษีเงินได้นิติบุคคลในเขตสำนักงานสรรพากรพื้นที่สงขลา
$SpecTax$	คือ	มูลค่าภาษีธุรกิจเฉพาะ ในเขตสำนักงานสรรพากรพื้นที่สงขลา
$LocalTax$	คือ	มูลค่าการจัดเก็บภาษีท้องถิ่นในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ
VAT	คือ	มูลค่าภาษีมูลค่าเพิ่ม ในเขตสำนักงานสรรพากรพื้นที่สงขลา
Int_t	คือ	อัตราดอกเบี้ยของภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรม หรือภาคบริการ
$Infra$	คือ	เงินลงทุนโครงสร้างพื้นฐานในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

การวิเคราะห์อุปทานภาคการผลิตต่าง ๆ เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการค้าขายแดนของภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรม หรือภาคบริการกับราคาสินค้าและสิทธิประโยชน์ที่ได้รับ ใช้แบบจำลองในรูปสมการเชิงเส้นตรงที่มีรูป Natural Logarithm ดังนี้

$$\ln S_i = \beta_0 + \beta_1 \ln EXP_{P_i} \text{ or } \ln P_i + \beta_2 \ln CorTax + \beta_3 \ln SpecTax + \beta_4 \ln LocalTax + \beta_5 \ln VAT + \beta_6 \ln int_t + \beta_7 \ln Infra + \varepsilon_t$$

โดยทั่วไปอุปทานในการผลิตกิจกรรมที่แตกต่างกัน ราคาซึ่งเป็นปัจจัยหลักในการกำหนดปริมาณอุปทานย่อมแตกต่างกันไปด้วย ในงานวิจัยจึงจำแนกการผลิตออกเป็น 3 กิจกรรมหลัก ได้แก่ (1) ภาคเกษตรกรรม (2) ภาคอุตสาหกรรม และ (3) ภาคบริการ ซึ่งจะครอบคลุมประเภทของผู้ประกอบการ SMEs ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษโดยสมการอุปทานแบ่งเป็น 3 รูปแบบ ดังนี้

(1) สมการอุปทานภาคเกษตรกรรม

การวิเคราะห์ระดับอุปทานภาคเกษตรกรรม จะพิจารณาราคาซึ่งกำหนดเป็นปัจจัยภายใน โดยอ้างอิงดัชนีราคาสินค้าส่งออก (Export Price Index) ภาคเกษตรกรรม (กำหนด 2550 เป็นปีฐาน) ซึ่งใช้ฐานราคาส่งออก (F.O.B) ที่รวมค่าขนส่งจากโรงงานมาสู่ท่าเรือหรือท่าอากาศยานของประเทศผู้ส่งออก แต่ไม่รวมค่าขนส่งและค่าประกันภัยจากท่าส่งออกจนถึงผู้นำเข้า นอกจากนี้พิจารณาปัจจัยภายนอก ได้แก่ ภาษีประเภทต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อผู้ผลิตภาคเกษตรกรรม รวมทั้งงบประมาณจากภาครัฐและส่วนท้องถิ่นในโครงสร้างพื้นฐาน สำหรับอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ใช้อัตราดอกเบี้ยของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร โดยมีสมการอุปทานภาคเกษตรกรรม ดังนี้

$$InS_{agri} = \beta_0 + \beta_1 InEXP_{P_{agri}} + \beta_2 InCorTax + \beta_3 InSpecTax + \beta_4 InLocalTax + \beta_5 InVAT + \beta_6 lnint_{agri} + \beta_7 Infra + \varepsilon_t$$

(2) สมการอุปทานภาคอุตสาหกรรม

การวิเคราะห์ระดับอุปทานภาคอุตสาหกรรม จะพิจารณาราคาซึ่งกำหนดเป็นปัจจัยภายใน โดยอ้างอิงดัชนีราคาสินค้าส่งออก (Export Price Index) ภาคอุตสาหกรรม (กำหนด 2550 เป็นปีฐาน) ซึ่งใช้ฐานราคาส่งออก (F.O.B) และพิจารณาปัจจัยภายนอก ได้แก่ ภาษีประเภทต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อผู้ผลิตภาคอุตสาหกรรม รวมทั้งงบประมาณจากภาครัฐและส่วนท้องถิ่นในโครงสร้างพื้นฐาน สำหรับอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ใช้อัตราดอกเบี้ยของธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย โดยมีสมการอุปทานภาคอุตสาหกรรม ดังนี้

$$InS_{indus} = \beta_0 + \beta_1 InEXP_{P_{indus}} + \beta_2 InCorTax + \beta_3 InSpecTax + \beta_4 InLocalTax + \beta_5 InVAT + \beta_6 lnint_{indus} + \beta_7 Infra + \varepsilon_t$$

(3) สมการอุปทานภาคบริการ

ในการวิเคราะห์ระดับอุปทานภาคบริการ จะพิจารณาราคาซึ่งกำหนดเป็นปัจจัยภายใน โดยอ้างอิงดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วประเทศชุดทั่วไป ปี 2537 - 2558 (กำหนด 2554 เป็นปีฐาน) โดยพิจารณาปัจจัยภายนอก ได้แก่ ภาษีประเภทต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อผู้ผลิตภาคบริการ รวมทั้งงบประมาณจากภาครัฐและส่วนท้องถิ่นในโครงสร้างพื้นฐาน สำหรับอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ใช้อัตราดอกเบี้ยของธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย โดยมีสมการอุปทานภาคบริการ ดังนี้

$$InS_{serv} = \beta_0 + \beta_1 InP_{serv} + \beta_2 InCorTax + \beta_3 InSpecTax + \beta_4 InLocalTax + \beta_5 InVAT + \beta_6 lnint_{serv} + \beta_7 Infra + \varepsilon_t$$

3.3 การวิเคราะห์ศักยภาพและสภาพแวดล้อมของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ อำเภอสะเตา จังหวัดสงขลา

การวิเคราะห์ศักยภาพและสภาพแวดล้อมของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ อำเภอสะเตา จังหวัดสงขลา เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนากลไกในการขับเคลื่อนโดยปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในเพื่อส่งเสริมการเติบโตของ SMEs ภายใต้เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ อำเภอสะเตา จังหวัดสงขลา ซึ่งรวบรวมข้อมูลจากการสอบถามผู้ประกอบการ SMEs ในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ อำเภอสะเตา จังหวัดสงขลา จำนวน 159 ราย โดยชุดคำถามเชิงโครงสร้างสำหรับ SMEs มีประเด็นครอบคลุมดังนี้ (ภาคผนวกที่ 2)

1) ระบบบริหารจัดการ

ความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการ SMEs: ผู้ประกอบการ SMEs มีข้อมูลที่ทันสมัยในการพัฒนาสินค้าและบริการให้สามารถแข่งขันกลุ่มคู่แข่งได้มากขึ้นเพียงใด โดยเฉพาะอย่างยิ่งตลาดที่มีการเปิดกว้างและมีการแข่งขันสูงในยุคปัจจุบัน นอกจากนี้ผู้ประกอบการ SMEs สามารถรับรู้ความต้องการที่แท้จริงของลูกค้าโดยมีความใกล้ชิดกับลูกค้ามากขึ้นแค่ไหน

ความสามารถในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน โดยสำรวจแหล่งสินเชื่อของผู้ประกอบการประเภทต่าง ๆ เช่น ธนาคารพาณิชย์ ธนาคาร SME ผู้ผลิตและผู้จำหน่ายอุปกรณ์ (แหล่งสินเชื่อระยะสั้น) บริษัทการเงิน หรือกำไรสะสมของกิจการเอง เป็นต้น

การบริหารจัดการแรงงานในกลุ่ม ได้แก่ วิธีการบริหารจัดการของผู้ประกอบการ SMEs ต่อแรงงาน สัดส่วนค่าใช้จ่ายในการจ้างแรงงาน การใช้แรงงานในครัวเรือนหรือชุมชน หรือแนวทางในการพัฒนาคุณภาพแรงงาน

การสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางธุรกิจ ได้แก่ การประสานความร่วมมือทางธุรกิจและขยายตลาดให้กว้างขึ้น โดยเฉพาะในกลุ่มธุรกิจประเภทเดียวกันที่มีในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจในอำเภอสะเดา ตลอดจนนอกกลุ่มธุรกิจในพื้นที่ต่าง ๆ

2) การตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมภายนอก การเตรียมความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจที่จะมีการเปิดรวมกลุ่มเศรษฐกิจ ASEAN การเตรียมความพร้อมในการรับกับการเปลี่ยนแปลงจากตลาดขนาดย่อยเป็นตลาดขนาดใหญ่ (Shift from Micro markets to a Mass Market) การตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ (Physical environment) สิ่งแวดล้อมทางเทคโนโลยี (Technology Environment) สิ่งแวดล้อมทางการเมืองและกฎหมาย (Political and Legal Environment) สิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรมและสังคม (Cultural and Social Environment) นอกจากนี้การเตรียมความพร้อมด้านภาษา การสื่อสารภาษาอังกฤษ

3) การพัฒนานวัตกรรมใหม่

กระบวนการในการพัฒนาความรู้ เพื่อสร้างสินค้าและบริการใหม่ ๆ ตั้งแต่การคิดค้นและพัฒนาในการสร้างมูลค่าเพิ่ม (Value Added) ตรงความต้องการของลูกค้า

ผู้ประกอบการ SMEs มีความสามารถผลิตสินค้าให้ทันกับความต้องการของตลาดที่เติบโตขึ้นอย่างรวดเร็วได้มากขึ้นเพียงใด

ผู้ประกอบการ SMEs แสดงความคิดเห็นในประเด็นปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกส่งผลกระทบต่อ การเติบโตของ SMEs ในระดับใด โดยจำแนกระดับความคิดเห็นเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับคะแนน	ความหมาย
5	ส่งผลกระทบต่อเติบโตในระดับมากที่สุด
4	ส่งผลกระทบต่อเติบโตในระดับมาก
3	ส่งผลกระทบต่อเติบโตในระดับปานกลาง
2	ส่งผลกระทบต่อเติบโตในระดับน้อย
1	ส่งผลกระทบต่อเติบโตในระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์การให้คะแนนที่ได้จากการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (Mean) คือ

ค่าเฉลี่ย ≥ 3.5 หมายถึง เป็นจุดแข็ง (ปัจจัยภายใน) หรือเป็นโอกาส (ปัจจัยภายนอก)

ค่าเฉลี่ย < 3.5 หมายถึง เป็นจุดอ่อน (ปัจจัยภายใน) หรือเป็นอุปสรรค (ปัจจัยภายนอก)

อีกทั้งยังมีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) บุคลากรและเจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐ เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พาณิชย์จังหวัด อุตสาหกรรมจังหวัด ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้าน การลงทุน (OSS) ศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และผู้แทนภาคเอกชน ได้แก่ หอการค้าจังหวัด สภาอุตสาหกรรม สมาคมธุรกิจท่องเที่ยว โดยใช้แบบสอบถามกึ่งโครงสร้าง (ภาคผนวกที่ 3) ร่วมกับการจัดเวทีระดมความคิดเห็น เพื่อรวบรวมแนวทางพัฒนาโครงการขับเคลื่อน ส่งเสริมการเติบโตของ SMEs ภายใต้เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษอำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา จาก หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน 30-50 คน

ผลการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาจากข้อมูลในการสัมภาษณ์เชิงลึกและสนทนากลุ่มย่อย เพื่อให้ได้ แนวทางพัฒนาโครงการขับเคลื่อน ส่งเสริมการเติบโตของ SMEs ภายใต้เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา ตลอดจนการพัฒนาศักยภาพของ SMEs ในด้านระบบบริหารจัดการ (ความสามารถในการแข่งขัน-การเข้าถึงแหล่งเงินทุน-การจัดจ้างแรงงาน-การสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางธุรกิจ) การตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมภายนอก และการพัฒนานวัตกรรม ใหม่

โดยมีชุดคำถามกึ่งโครงสร้างสำหรับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐหรือ เอกชน (ปัจจัยภายนอก) และชุดคำถามกึ่งโครงสร้างสำหรับ SMEs ครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1) หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องมียุทธศาสตร์ นโยบาย แผนการส่งเสริมการเติบโตของ SMEs อย่างไรบ้าง ตลอดจนวิธีการสร้างให้เกิดความร่วมมือ (Collaboration) ระหว่างหน่วยงานอื่น ๆ และ หน่วยงานสนับสนุนอย่างหน่วยงานวิจัยและพัฒนา (R&D) อย่างไร

2) การสนับสนุนงบประมาณในการวิจัยและพัฒนาให้กับผู้ประกอบการ SMEs ต่าง ๆ ผ่านกิจกรรมการเชื่อมโยงข้อมูลความรู้ การเจรจาจับคู่ธุรกิจ การศึกษาดูงาน ฯลฯ เพื่อสร้างศักยภาพของผู้ประกอบการ SMEs ให้เติบโต แข็งแรง สามารถแข่งขันได้ทั้งในประเทศและระดับสากล

3) หน่วยงานภาครัฐกับหน่วยงานภาคเอกชนร่วมกันส่งเสริมและสนับสนุนผู้ประกอบการ SMEs ด้านการพัฒนาองค์ความรู้ ด้านการบริหารจัดการองค์กร ด้านการเงิน ด้านการตลาด การผลิต ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ฯลฯ เพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถให้แก่ผู้ประกอบการ SMEs สามารถแข่งขันได้ในระดับสากลอย่างไร

4) การประสานความร่วมมือของภาครัฐและเอกชนในประเด็น ดังนี้ กลุ่มส่งเสริมด้านการเงิน โดยสถาบันการเงินจะให้การสนับสนุนทางการเงิน สินเชื่อ และการเสริมสร้างองค์ความรู้ด้านการเงิน กลุ่มส่งเสริมด้านการค้า การตลาด และอื่นๆ จะให้การส่งเสริมตลาดทั้งในและต่างประเทศ การจับคู่ธุรกิจเพื่อการขยายสู่ตลาด AEC การให้สิทธิประโยชน์ด้านการค้าและบริการ กลุ่มเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จะให้สิทธิประโยชน์ด้านการสื่อสารและการให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการ SMEs เพื่อก้าวให้ทันเทคโนโลยี รวมถึงนวัตกรรมใหม่ๆ

5) บทบาทการส่งเสริมของภาคเอกชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งหอการค้าจังหวัดสงขลา ให้การเสริมศักยภาพและความสามารถในการแข่งขันให้กับ SMEs พื้นที่อำเภอสะเดา ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ การอบรมความรู้ในการดำเนินธุรกิจด้านต่างๆ การบริหารจัดการการค้ากับกลุ่ม AEC การวิเคราะห์สถานประกอบการ รวมถึงการให้คำปรึกษาเชิงลึกจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน รวมถึงการสร้างเครือข่ายความเชื่อมโยงระหว่าง SMEs ด้วยกันและผู้ประกอบการรายใหญ่ผ่านกิจกรรมจับคู่ธุรกิจ (Business Matching) หรือการประชุมสัมพันธ์ เป็นอย่างไร

6) แนวทางในการพัฒนาและความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์เพื่อการเป็นพื้นที่เชื่อมโยงกับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษของหน่วยงานภาครัฐ ตลอดจนการประสานความร่วมมือกับภาคเอกชน

3.4 การวิเคราะห์ *Tows Matrix* ของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา

บุญเลิศ เย็นคงคา และคณะ (2546) ได้กล่าวถึง การนำผลวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก (SWOT Analysis) มาจัดทำกลยุทธ์ต่าง ๆ โดยนำปัจจัยแต่ละประการมาจับคู่กันและกำหนดเป็นกลยุทธ์ต่าง ๆ ขึ้นใหม่ เพื่อสร้างความได้เปรียบให้แก่ผู้ประกอบการ SMEs ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา ภายใต้กลยุทธ์ที่เรียกว่า Tows Matrix (ตารางที่ 3.1)

ตารางที่ 3.1 แสดงการวิเคราะห์กลยุทธ์ Tows Matrix

ปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก	จุดแข็ง (Strengths)	จุดอ่อน (Weakness)
โอกาส (Opportunities)	SO Strategy ใช้ประโยชน์จากโอกาส โดยอาศัยจุดแข็ง	WO Strategy การลดจุดอ่อนจุดอ่อนโดยการสร้างโอกาส
อุปสรรค (Threats)	ST Strategy การหลีกเลี่ยงอุปสรรคโดยอาศัยจุดแข็ง	WT Strategy การลดจุดอ่อนและหลีกเลี่ยงจากอุปสรรค

วิธีการวิเคราะห์ Tows Matrix เป็นการจับคู่ระหว่างสภาพแวดล้อมภายใน และสภาพแวดล้อมภายนอกมากำหนดกลยุทธ์ให้แก่ผู้ประกอบการ SMEs ดังนี้

กลยุทธ์ WO เป็นการจับคู่จุดอ่อนกับโอกาส ซึ่งเป็นความพยายามที่จะทำให้เกิดจุดอ่อนน้อยที่สุด โดยอาศัยโอกาสทางธุรกิจ ด้วยการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่ดีขึ้น แล้วนำกลับเข้าสู่ตลาดใหม่

กลยุทธ์ WT เป็นการจับคู่จุดอ่อนกับอุปสรรค ซึ่งเป็นความพยายามที่จะแก้ไขปัญหาของธุรกิจเพื่อสร้างเป็นจุดแข็ง หรือโอกาสขึ้น โดยการระบุนุเกี่ยวกับการร่วมทุน การลดต้นทุน และการเลิกผลิตผลิตภัณฑ์ที่ไม่มีกำไร หรือเสื่อมความนิยมจากตลาด เป็นต้น

กลยุทธ์ SO เป็นการจับคู่จุดแข็งกับโอกาส ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่ธุรกิจต้องการใช้สูงสุด เพราะเป็นการใช้จุดแข็งและข้อได้เปรียบที่ธุรกิจมีอยู่ให้เกิดประโยชน์ได้มากที่สุด

กลยุทธ์ ST การจับคู่จุดแข็งกับอุปสรรค โดยการนำข้อดีของธุรกิจมาลดอุปสรรค เช่น การใช้ข้อดี ด้านการผลิต ด้านการตลาด มาลดอุปสรรคที่เกิดจากคู่แข่ง เป็นต้น

ข้อมูลทั่วไปของพื้นที่ศึกษา

การนำเสนอในหัวข้อนี้ประกอบด้วย การศึกษาลักษณะทางสังคมและเศรษฐกิจ โครงสร้างพื้นฐานและด้านสุขภาพกร ในพื้นที่ตำบลสะเดา ตำบลสำนักขาม ตำบลป่าดงเบงชาร์ท และตำบลสำนักแต้ว ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

4.1 พื้นที่ตำบลสะเดา

1) ลักษณะทางสังคมและเศรษฐกิจของพื้นที่ตำบลสะเดา

ในการศึกษาลักษณะทางสังคมและเศรษฐกิจของพื้นที่ตำบลสะเดา เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานทางงานวิจัยประกอบด้วย ที่ตั้ง สภาพภูมิประเทศ ประชากร การศึกษา อาชีพ สถาบันและองค์กรทางศาสนา และสาธารณสุข โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1) ที่ตั้ง

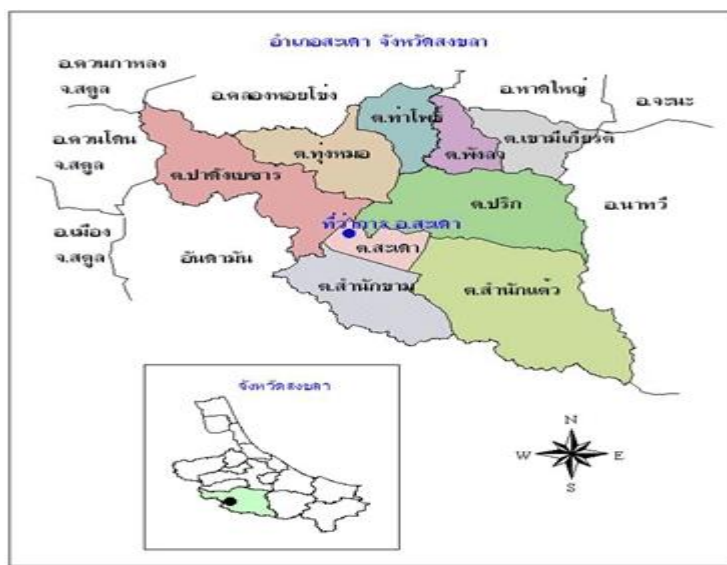
ตำบลสะเดา อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา มีเนื้อที่รวมทั้งหมด 27,950 ไร่ (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2557) เป็นที่ตั้งของศูนย์กลางการปกครอง (ภาพที่ 4.1) เป็นเมืองศูนย์รวมหน่วยงานราชการ เช่น ที่ว่าการอำเภอสะเดา เป็นต้น

ภาพที่ 4.1 ศูนย์ราชการ อำเภอสะเดาจังหวัดสงขลา

ตำบลสะเดา อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา มีอาณาเขตดังนี้ (ภาพที่ 4.2)

- ทิศเหนือ ติดกับ ตำบลปริก
- ทิศตะวันออก ติดกับ ตำบลสำนักแต้ว
- ทิศตะวันตก ติดกับ ตำบลปาดังเบซาร์
- ทิศใต้ ติดกับ ตำบลสำนักขาม

ภาพที่ 4.2 อาณาเขตตำบลสะเดา อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา

ที่มา: เทศบาลเมืองสะเดา, 2556

1.2) สภาพภูมิประเทศ

ลักษณะของพื้นที่ตำบลสะเดา เป็นที่ราบสูง มีภูเขาอยู่รอบ ๆ ติดต่อกัน มีแม่น้ำไหลผ่าน 2 สาย คือ คลองอู่ตะเภาไหลผ่านทางทิศตะวันออก และคลองเลไหลผ่านทางทิศตะวันตก แม่น้ำทั้งสองสายไหลมาบรรจบกันกับเส้นแบ่งเขตเทศบาลเมืองสะเดากับตำบลปริก ดังนั้นฝั่งแม่น้ำทั้งสองสาย จึงเป็นที่ราบลุ่มน้ำท่วมถึง

สภาพภูมิอากาศ อุณหภูมิสูงสุด 38.5 องศาเซลเซียส ต่ำสุด 23.8 องศาเซลเซียส ฤดูฝนเริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงเดือนกันยายน จากสถิติข้อมูลปริมาณน้ำฝน และจำนวนวันฝนตกทั้งปีเปรียบเทียบกันพบว่า ปี 2556 จะมีจำนวนวันฝนตก 68 วัน ปริมาณน้ำฝน 1,257.8 มิลลิเมตร น้อยกว่าปี 2555 ซึ่งมีจำนวนวันฝนตกทั้งปี 82 วัน ปริมาณน้ำฝน 1,557.8 มิลลิเมตร มีฝนตกพอประมาณจนถึงตกหนัก อากาศไม่ร้อนและไม่หนาว เพราะได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งจะพัดผ่านในเดือนพฤษภาคม - สิงหาคม และลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดผ่านในเดือนกันยายน - มกราคม ผลผลิตทางการเกษตร คือ ยางพารา (เทศบาลเมืองสะเดา, 2558)

1.3) ประชากร

ตำบลสะเดาประกอบด้วย 18 ชุมชน โดยมีจำนวนครัวเรือน 7,903 ครัวเรือน (ตารางที่ 4.1) ซึ่งจำนวนประชากรทั้งหมด 20,943 คน แยกเป็นชาย 10,256คน หญิง 10,687คน โดยชุมชนบ้านท่าพรุ 2 มีประชากรมากที่สุดจำนวน 1,878 คน ส่วนชุมชนที่มีประชากรน้อยที่สุดคือ ชุมชนบ้านไพร มีจำนวน 431 คน ความหนาแน่นของประชากร 1.65 คนต่อตารางกิโลเมตร

ตารางที่ 4.1 จำนวนประชากรของตำบลสะเดา จำแนกเป็นรายชุมชน

ลำดับ	ชุมชน	ครัวเรือน	ประชากร (คน)		รวม (คน)
			ชาย	หญิง	ประชากร
1	บ้านท่าพรุ 2	767	923	955	1,878
2	นายเปลี่ยนสามัคคี	276	376	311	687
3	บ้านทับโกบ	365	532	562	1,058
4	บ้านท่าพรุ 1	677	592	785	1,477
5	บ้านทุ่ง	288	575	673	1,248
6	บ้านทุ่งปราบ	305	592	560	1,152
7	บ้านไพร	107	213	218	431
8	บ้านสันติ	562	808	889	1,697
9	ประชาร่วมใจ	683	898	962	1,860
10	หมู่บ้านตัวอย่าง	291	456	445	901
11	ตลาดสด	425	374	419	793
12	ไทรงามสัมพันธ์	671	768	813	1,581
13	สะพานม้า	327	739	704	1,443
14	กาญจนประชารุ่งโรจน์	571	575	563	1,138
15	ภูธรอุทิศ	487	474	515	989
16	ชาวหอนาฬิกา	329	447	477	924
17	รุ่งทรัพย์	464	426	493	919
18	เขาเลยย์	304	386	375	761
	ไม่กำหนดชุมชน	4	2	4	6
รวม 18 ชุมชน		7,903	10,256	10,687	20,943

ที่มา: เทศบาลเมืองสะเดา, 2557

1.4) การศึกษา

ข้อมูลด้านการศึกษาของพื้นที่ตำบลสะเดา ในเขตเทศบาลเมืองสะเดา มีสถานศึกษาทั้งสิ้น จำนวน 6 แห่ง ประกอบด้วย โรงเรียนระดับอนุบาลถึงประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 5 โรงเรียน และอีก 1 โรงเรียน เป็นโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา คือ โรงเรียนสะเดาบรรดชัยกัมพลานนท์อนุสรณ์ ซึ่งเป็นการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 และเปิดสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (เทศบาลเมืองสะเดา, 2557)

1.5) อาชีพ

ประชากรในเขตเทศบาลเมืองสะเดา ประกอบอาชีพทางด้านเกษตรกรรมได้แก่ การทำสวนยางพารา สวนผลไม้ ทำนา และทำไร่ อาชีพรองลงมา ได้แก่ พาณิชยกรรม และรับราชการ จะเห็นได้ว่าอาชีพเกษตรกรรม โดยเฉพาะการทำสวนยางพารา ถือเป็นอาชีพหลักของประชาชน อันเนื่องมาจากลักษณะภูมิอากาศดี มีความเหมาะสม ผลผลิตดี สามารถจำแนกอาชีพของประชาชนในเขตเทศบาล ซึ่งประกอบอาชีพเกษตรกรรมคิดเป็นร้อยละ 60 อาชีพค้าขายและอื่น ๆ ร้อยละ 40 (เทศบาลเมืองสะเดา, 2557)

1.6) สถาบันและองค์กรทางศาสนา

ในพื้นที่เทศบาลเมืองสะเดาประกอบด้วยคนไทยเชื้อสายจีน ซึ่งตั้งรกรากถิ่นฐานมาแต่ดั้งเดิม โดยมีวัดจำนวน 2 วัด และเป็นคนไทยมุสลิมบางส่วน มีมัสยิดจำนวน 4 แห่ง (เทศบาลเมืองสะเดา, 2557)

1.7) สาธารณสุข

สาธารณสุขในพื้นที่ตำบลสะเดา พบว่า มีโรงพยาบาลเอกชน จำนวน 1 แห่ง โรงพยาบาลของรัฐ จำนวน 1 แห่ง ศูนย์บริการสาธารณสุข จำนวน 1 แห่ง และคลินิกเอกชน จำนวน 3 แห่ง (เทศบาลเมืองสะเดา, 2557)

2) โครงสร้างพื้นฐานของพื้นที่ตำบลสะเดา

โครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่ตำบลสะเดาประกอบด้วย การคมนาคม การโทรคมนาคม การไฟฟ้า และแหล่งน้ำ มีรายละเอียดดังนี้ (เทศบาลเมืองสะเดา, 2557)

2.1) การคมนาคม

การคมนาคมของอำเภอสะเดา สามารถติดต่อกับอำเภอต่าง ๆ ในจังหวัดสงขลา จังหวัดอื่น ๆ และกรุงเทพมหานคร มี 2 เส้นทาง คือ (1) ทางรถไฟ เป็นเส้นทางระหว่างอำเภอหาดใหญ่ – ปาดังเบซาร์ โดยเส้นทางรถไฟนี้สามารถใช้ติดต่อกับประเทศมาเลเซียได้ (2) ทางรถยนต์ มีทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 (ถนนกาญจนวนิชย์) เป็นถนนสายยุทธศาสตร์ จากอำเภอหาดใหญ่

ผ่านอำเภอสะเดาไปยังประเทศมาเลเซียโดยเป็นถนนสี่ช่องทางจราจร และทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4054 ซึ่งติดต่อระหว่างเทศบาลเมืองสะเดาไปปาดังเบซาร์ โดยเป็นถนนสี่ช่องทางจราจรเช่นกัน ส่วนถนนที่ใช้ติดต่อในเขตตำบลและหมู่บ้านส่วนใหญ่เป็นถนนลูกรัง บางเส้นทางเป็นถนนลาดยางสามารถใช้ติดต่อกับตำบลและหมู่บ้านอื่น ๆ ได้ทุกฤดูกาล

2.2) การโทรคมนาคม

เทศบาลเมืองสะเดานับเป็นตำบลที่มีความเจริญในด้านการสื่อสารพอสมควรกล่าวคือ มีทั้งที่ทำการไปรษณีย์ ที่ทำการโทรศัพท์ สถานีเครือข่ายวิทยุสื่อสารของที่ว่าการอำเภอสะเดา สถานีตำรวจภูธรอำเภอสะเดา กองร้อย ตชด.437 ตลอดจนระบบประชาสัมพันธ์ของเทศบาล ที่ทำการไปรษณีย์ของชุมชน เทศบาลเมืองสะเดา ตั้งอยู่ริมทางหลวงหมายเลข 4 ในพื้นที่ ต่อเนื่องกับศูนย์ราชการโดยมีตู้ไปรษณีย์ในเขตเทศบาล จำนวน 12 ตู้ (การไปรษณีย์โทรเลขสะเดา) ส่วนโทรศัพท์ของเทศบาลเมืองสะเดานั้น อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของชุมสายสะเดา มีเลขหมายเต็ม 1,900 เลขหมายและเปิดใช้เต็มเลขหมาย สำหรับโทรศัพท์สาธารณะมีจำนวน 56 เลขหมาย (รวมโทรศัพท์ใช้บัตร 13 เลขหมาย) ซึ่งสามารถติดต่อกันพื้นที่ (ทางไกล) ได้ทั้ง 56 เลขหมาย

2.3) การไฟฟ้า

ในเขตชุมชนเทศบาลเมืองสะเดา ได้รับบริการไฟฟ้าจากการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอสะเดา ซึ่งรับกระแสไฟฟ้าจากการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย โดยมีสถานีไฟฟ้าย่อยอยู่ริมถนนสายสะเดา-ปาดังเบซาร์ และอยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอสะเดาประมาณ 2.5 กิโลเมตร

4.2 พื้นที่ตำบลสำนักขาม

1) ลักษณะทางสังคมและเศรษฐกิจของพื้นที่ตำบลสำนักขาม

ในการศึกษาลักษณะทางสังคมและเศรษฐกิจของพื้นที่ตำบลสำนักขาม เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานทางงานวิจัยประกอบด้วย ที่ตั้ง ประชากร อาชีพ และหน่วยธุรกิจ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1) ที่ตั้ง

ตำบลสำนักขาม อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา มีเนื้อที่รวมทั้งหมด 73,807 ไร่ (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2557) เป็นตำบลชายแดนติดต่อกับรัฐเคดาห์ ประเทศมาเลเซีย เป็นแหล่งย่านธุรกิจ โรงแรม สถานบันเทิง (ภาพที่ 4.3) และยังเป็นที่ตั้งของด่านศุลกากรสะเดา (ด่านนอก) ซึ่งเป็นด่าน ที่มีมูลค่าการค้าชายแดนสูงสุดอันดับหนึ่งของประเทศไทย ตำบลสำนักขามมีอาณาเขตดังนี้

ทิศเหนือ ติดกับ ตำบลสะเดา
 ทิศใต้ ติดกับ รัฐเคดาห์ ประเทศมาเลเซีย
 ทิศตะวันออก ติดกับ ตำบลสำนักแต้ว
 ทิศตะวันตก ติดกับ ตำบลปาดังเบซาร์

ภาพที่ 4.3 ย่านธุรกิจ ด้านนอก ตำบลสำนักขาม อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา

ที่มา: ภาพประกอบจากเว็บไซต์ <http://www.oknation.net/blog/exit/2008/06/04/entry-1>

1.2) ประชากร

ตำบลสำนักขาม ประกอบด้วย 7 หมู่บ้าน คือ บ้านสำนักขาม บ้านด่านนอก บ้านหน้าฮั่ว บ้านทับโกบ บ้านพุดเดียว บ้านไร่ตง และบ้านไทย - จังโหลน แบ่งชุมชนย่อยเพื่อการพัฒนาในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลสำนักขาม จำนวน 17 ชุมชน โดยมีจำนวนครัวเรือน 6,507 ครัวเรือน (ตารางที่ 4.2) ซึ่งจำนวนประชากรทั้งหมด 10,709 คน แยกเป็นชาย 5,264 คน หญิง 5,445 คน โดยหมู่ที่ 7 บ้านไทย จังโหลน มีประชากรมากที่สุดจำนวน 3,048 คน ส่วนหมู่บ้านที่มีประชากรน้อยที่สุดคือ หมู่ที่ 4 บ้านทับโกบ มีจำนวน 503 คน

ตารางที่ 4.2 จำนวนประชากรของตำบลสำนักขาม จำแนกเป็นรายหมู่บ้าน

ลำดับ	ชุมชน	ครัวเรือน	ประชากร (คน)		รวม (คน) ประชากร
			ชาย	หญิง	
1	สำนักขาม	604	1,049	833	1,882
2	ด่านนอก	1,983	1,327	1,462	2,789
3	หน้าฮั่ว	290	403	432	835
4	ทับโกบ	167	206	211	417
5	บ้านพุดเดียว	349	598	637	1,235
6	ไร่ตง	598	242	261	503
7	ไทย จังโหลน	2,576	1,439	1,609	3,048
รวม 7 หมู่บ้าน		6,507	5,264	5,445	10,709

ที่มา: กรมส่งเสริมการเกษตร, 2556

1.3) อาชีพ

ประชากรส่วนใหญ่ในเขตเทศบาลตำบลสำนักขาม ประกอบอาชีพอยู่ในภาคเกษตรกรรม ร้อยละ 60 มีอาชีพทำสวนยางพารา โดยเฉพาะรับจ้างกรีดยางพารา เนื่องจากไม่มีสวนยางพาราเป็นของตนเอง รองลงมาประกอบอาชีพในภาคอุตสาหกรรม เช่น รับจ้างในโรงงานอุตสาหกรรม ร้อยละ 25 ค้าขาย ร้อยละ 10 และอาชีพอื่น ๆ ร้อยละ 5

1.4) หน่วยธุรกิจ

ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลสำนักขาม ประกอบด้วย สถานประกอบการด้านพาณิชยกรรม สถานประกอบการด้านบริการ และอุตสาหกรรม โดยสถานประกอบการด้านพาณิชยกรรมส่วนใหญ่ เป็นร้านขายของชำ และร้านสะดวกซื้อ คิดเป็นร้อยละ 61.3 ของหน่วยธุรกิจในด้านพาณิชยกรรมทั้งหมด สำหรับสถานประกอบการด้านการบริการ ส่วนใหญ่เป็นร้านอาหารไอเกะ ร้านอาหาร ห้องแบ่งเช่า บ้านเช่า โรงแรม แมนชั่น (ตารางที่ 4.3) และร้านเสริมสวย คิดเป็นร้อยละ 21.8, 15.3, 13.1, 11.6 และ 11.5 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 หน่วยธุรกิจในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลสำนักขาม

สถานประกอบการ	จำนวน(แห่ง)	สถานประกอบการ	จำนวน(แห่ง)
1.ร้านขายของชำ	80	1.ธนาคาร	6
2.ร้านขายยา	11	2.คลินิก	3
3.ร้านสะดวกซื้อ	34	3.โรงแรม/แมนชั่น	64
4.ร้านขายวัสดุก่อสร้าง/ไฟฟ้า	7	4.ห้องแบ่งเช่า/บ้านเช่า	72
5.ร้านทอง	5	5.คาราโอเกะ	120
6.ร้านขายเครื่องแต่งกาย	27	6.ดิสโก้เทค/ คาเฟ่ ผับ	24
7.ร้านขายโทรศัพท์	16	7.ร้านอาหาร	84
8.ร้านขายสุราและเบียร์	3	8.ร้านเกมส์/อินเทอร์เน็ต	9
9.ร้านถ่าย/ล้าง/อัดรูป	3	9.ร้านเสริมสวย	63
อุตสาหกรรม	จำนวน(แห่ง)	10.ร้านซักอบรีด	15
โรงงานอุตสาหกรรม	13	11.ร้านแลกเงิน	3
		12.ร้านล้างรถ	4
		13.ร้านซ่อมรถ	19
		14.ปั้มน้ำมัน	8
		15.ร้านขายตัวรถทัวร์และเครื่องบิน	8
		16.นวดแผนโบราณ/เสริมความงาม	15
		17.บริษัทขนส่ง(ชิปปิ้ง)	18
		18.อื่น ๆ	15

ที่มา: เทศบาลตำบลสำนักขาม, 2555

2) โครงสร้างพื้นฐานของพื้นที่ตำบลสำนักขาม

การคมนาคมขนส่งในพื้นที่ตำบลสำนักขาม มีรายละเอียด ดังนี้

- หมู่ที่ 1 ได้แก่ ถนน จำนวน 17 สาย
- หมู่ที่ 2 ได้แก่ ถนน จำนวน 30 สาย
- หมู่ที่ 3 ได้แก่ ถนน จำนวน 10 สาย
- หมู่ที่ 4 ได้แก่ ถนน จำนวน 7 สาย
- หมู่ที่ 5 ได้แก่ ถนน จำนวน 10 สาย
- หมู่ที่ 6 ได้แก่ ถนน จำนวน 6 สาย
- หมู่ที่ 7 ได้แก่ ถนน จำนวน 25 สาย

3) ด้านศุลกากรสะเดา

ด่านศุลกากรสะเดาเป็นด่านศุลกากรทางบก ตั้งอยู่ที่ถนนกาญจนวนิช ตำบลสำนักขาม อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา (ภาพที่ 4.4) มีด่านพรมแดนตั้งอยู่บ้านคลองพรวน อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา เชื่อมต่อกับประเทศมาเลเซีย บริเวณตรงกันข้ามกับด่าน BUKIT KAYU HITAM ของรัฐเคดาห์ ประเทศมาเลเซีย มีรายละเอียดดังนี้ (สำนักงานศุลกากรภาคที่ 4, 2558)

ภาพที่ 4.4 ด่านศุลกากรสะเดา ตำบลสำนักขาม อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา

ที่มา: ภาพประกอบจากเว็บไซต์ <https://phukettourguide.wordpress.com>

3.1) เขตพื้นที่รับผิดชอบของด่านศุลกากรสะเดา อำเภอสะเดา (ประกอบด้วย 6 ตำบล คือ ตำบลสำนักขาม ตำบลสำนักแต้ว ตำบลสะเดา ตำบลปริก ตำบลพังลา ตำบลเขามี่เกียรติ) ด่านเปิดเวลา 05.00 นาฬิกา และปิดเวลา 23.00 นาฬิกา

3.2) หน้าที่และความรับผิดชอบ

ภารกิจหลัก

(1) รับผิดชอบพิธีการศุลกากรและจัดเก็บภาษีอากรทุกประเภทแก่ของที่นำเข้า – ส่งออก

(2) หน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบหลีกเลี่ยงหนีศุลกากรและปกป้องความปลอดภัยทางสังคม

(3) หน้าที่ในการอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติตามพิธีการศุลกากรสำหรับรถยนต์ส่วนบุคคลและรถยนต์โดยสารต่างประเทศที่เดินทางเข้า - ออกเพื่อการท่องเที่ยว

(4) ให้คำปรึกษาและส่งเสริมการส่งออกในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายศุลกากร และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศุลกากร

ภารกิจที่ได้รับมอบหมายพิเศษ

(1) เป็นหน้าด่านหลักในการสนธิกับหน่วยราชการอื่น ๆ ในการรักษาความมั่นคงของประเทศ

(2) ได้รับมอบอำนาจในการเจรจาประเทศมาเลเซียในด้านศุลกากรเพื่อส่งเสริมการค้าและการท่องเที่ยวของทั้งสองประเทศ

(3) วิเคราะห์ตัวเลขทางเศรษฐกิจเพื่อให้จังหวัดสงขลาใช้ในการจัดทำยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและส่งเสริมการค้าชายแดน

(4) เป็นหน่วยงานหลักในคณะกรรมการชายแดนของกระทรวงกลาโหมในระดับพื้นที่และระดับประเทศ

(5) เป็นหน่วยงานหลักในการบริการเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว (One Stop Service) โดยนายด่านศุลกากรเป็นผู้บริหารสูงสุด (Chief Executive Officer: CEO) ในระดับด่านศุลกากร

(6) ดำเนินโครงการสร้างด่านศุลกากรสะเดาแห่งใหม่

3.3) ศักยภาพของด่านศุลกากรสะเดา

(1) การจัดเก็บรายได้ของด่านศุลกากรสะเดาประกอบด้วย อากรขาเข้า อากรขาออก ค่าธรรมเนียม และภาษีอื่น ๆ โดยในปี 2557 ด่านศุลกากรสะเดามีการจัดเก็บรายได้รวม 3,261.90 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2555 – 2557 เฉลี่ยร้อยละ 9.09 ต่อปี รายละเอียดดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 การจัดเก็บรายได้ของด่านศุลกากรสะเดา

หน่วย: ล้านบาท

ปีงบประมาณ	2555	2556	2557	อัตราเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
อากรขาเข้า	507.70	545.82	738.82	34.80
อากรขาออก	0.042	0.00	0.00	-
ค่าธรรมเนียม	19.56	36.95	13.53	-63.39
ภาษีอื่น ๆ	2,029.53	2,407	2,512.61	4.38
รวม	2,556.84	2,990.02	3,261.90	9.09

หมายเหตุ : ภาษีอื่น ๆ ได้แก่ ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีเพื่อมหาดไทย ภาษีสรรพสามิต

ที่มา: ด่านศุลกากรสะเดา, 2558

(2) มูลค่าสินค้านำเข้า-ส่งออกผ่านด่านศุลกากรสะเดาประกอบด้วย มูลค่าการนำเข้า มูลค่าการส่งออก และมูลค่าการค้ารวม ในปี 2557 มีมูลค่าการนำเข้า 193,460 ล้านบาท สูงกว่ามูลค่าการส่งออก มูลค่าการค้ารวม 344,690 ล้านบาท หรือเฉลี่ย 28,724 ล้านบาทต่อเดือน รายละเอียดดังนี้ (ตารางที่ 4.5)

ตารางที่ 4.5 มูลค่าสินค้านำเข้า-ส่งออกผ่านด่านศุลกากรสะเดา

หน่วย: ล้านบาท

ปีงบประมาณ	2554	2555	2556	2557	อัตราเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
มูลค่าการนำเข้า	144,579.16	145,941.16	174,539	193,460	10.84%
มูลค่าการส่งออก	162,273.71	145,782.22	135,776	151,230	11.38%
รวม	306,852.87	291,723.38	310,315	344,690	11.08%

ที่มา: ด่านศุลกากรสะเดา, 2558

(3) ผู้เดินทางเข้า-ออก ผ่านด่านศุลกากรสะเดา ในปี 2557 รวม 4,262,264 คน หรือเฉลี่ย 355,188 คนต่อเดือน รายละเอียดดังนี้ (ตารางที่ 4.6)

ตารางที่ 4.6 ผู้เดินทางเข้า-ออก ผ่านด่านศุลกากรสะเดา

หน่วย: คน

ปีงบประมาณ	2554	2555	2556	2557	อัตราเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
ขาเข้า	2,223,323	2,099,402	2,361,358	2,160,803	-8.49%
ขาออก	2,259,339	2,123,717	2,370,972	2,101,461	-11.37%
รวม	4,482,662	4,223,119	4,732,330	4,262,264	-9.93%

ที่มา: ด่านศุลกากรสะเดา, 2558

(4) รถบรรทุกสินค้าเข้า-ออก ผ่านด่านศุลกากรสะเดา ในปี 2557 รวม 335,628 คัน หรือเฉลี่ย 27,969 คันต่อเดือน รายละเอียดดังนี้ (ตารางที่ 4.7)

ตารางที่ 4.7 รถบรรทุกสินค้าเข้า-ออก ผ่านด่านศุลกากรสะเดา

หน่วย: คัน

ปีงบประมาณ	2554	2555	2556	2557	อัตราเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
ขาเข้า	158,204	90,501	85,113	167,427	96.71%
ขาออก	162,575	172,871	128,649	168,201	30.74%
รวม	320,779	263,372	213,762	335,628	57.01%

ที่มา: ด่านศุลกากรสะเดา, 2558

(5) รถส่วนบุคคลและรถโดยสารเข้า-ออก ผ่านด่านศุลกากรสะเดา ในปี 2557 รวม 461,905 คัน หรือเฉลี่ย 38,429 คันต่อเดือน รายละเอียดดังนี้ (ตารางที่ 4.8)

ตารางที่ 4.8 รถบรรทุกสินค้าเข้า-ออก ผ่านด่านศุลกากรสะเดา

หน่วย: คัน

ปีงบประมาณ	2554	2555	2556	2557	อัตราเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
ขาเข้า	210,128	202,674	220,563	220,842	0.13%
ขาออก	210,248	204,195	223,440	241,063	7.89%
รวม	420,376	406,869	444,003	461,905	4.03%

ที่มา: ด่านศุลกากรสะเดา, 2558

(6) สินค้าส่งออก-นำเข้าที่สำคัญ

สินค้าส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ ยาง ไม้ยางพาราแปรรูป เครื่องจักร อะไหล่และอุปกรณ์ ส่วนประกอบและอุปกรณ์ประกอบยานยนต์ และมอเตอร์ไฟฟ้า เครื่องกำเนิดไฟฟ้า เป็นต้น

สินค้านำเข้าที่สำคัญ ได้แก่ สื่อบันทึกที่ยังไม่ได้บันทึกที่จัดทำไว้เพื่อบันทึกเสียง เครื่องประมวลผลข้อมูลอัตโนมัติ เครื่องจักร อะไหล่และอุปกรณ์ วงจรรวมและ ไมโครแอสเซมบลีที่ใช้ในทางอิเล็กทรอนิกส์ และวงจรมพิมพ์ ฯลฯ

4.3 พื้นที่ตำบลปาดังเบซาร์

1) ลักษณะทางสังคมและเศรษฐกิจของพื้นที่ตำบลปาดังเบซาร์

ในการศึกษาลักษณะทางสังคมและเศรษฐกิจของพื้นที่ตำบลปาดังเบซาร์ เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานทางงานวิจัยประกอบด้วย ที่ตั้ง สภาพภูมิประเทศ ประชากร และอาชีพ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1) ที่ตั้ง

ตำบลปาดังเบซาร์ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา มีเนื้อที่รวมทั้งหมด 121,250 ไร่ (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2557) ปาดังเบซาร์ เป็นชุมชนชายแดนไทย – มาเลเซีย มีผู้เข้ามาทำการค้า มีการติดต่อซื้อ-ขายระหว่างกันมาเป็นเวลาช้านาน อีกทั้ง ยังเป็นย่านการค้า มีชุมทางรถไฟ (ภาพที่ 4.5) และเป็นที่ตั้งของด่านศุลกากรปาดังเบซาร์ ตำบลปาดังเบซาร์ มีอาณาเขตดังนี้

ทิศเหนือ	ติดกับ	ตำบลทุ่งหมอ อำเภอสะเดา
ทิศตะวันออก	ติดกับ	ตำบลปริก อำเภอสะเดา
ทิศตะวันตก	ติดกับ	จังหวัดสตูล
ทิศใต้	ติดกับ	รัฐเปอรลิส ประเทศมาเลเซีย

ภาพที่ 4.5 ชุมทางรถไฟ และย่านธุรกิจ ตำบลปาดังเบซาร์ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา

ที่มา: ภาพประกอบจากเว็บไซต์ <http://portal.rotfaithai.com>

1.2) สภาพภูมิประเทศ

ลักษณะของพื้นที่ตำบลปาดังเบซาร์ เป็นที่ราบลุ่มและที่เชิงเขา ซึ่งเหมาะแก่การทำเกษตร สภาพภูมิอากาศ ตำบลปาดังเบซาร์ ตั้งอยู่ในเขตอิทธิพลของลมมรสุมเมืองร้อน มีลมมรสุมพัดผ่านเป็นประจำทุกปี คือ ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ เริ่มตั้งแต่เดือนตุลาคมถึงกลางเดือนมกราคมและลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคมจากอิทธิพลของลมมรสุมดังกล่าว ส่งผลให้มีฤดูกาลเพียง 2 ฤดู คือ ฤดูร้อนและฤดูฝน (เทศบาลเมืองปาดังเบซาร์, 2558)

1.3) ประชากร

ตำบลปาดังเบซาร์ประกอบด้วย 10 ชุมชน โดยมีจำนวนครัวเรือน 3,015 ครัวเรือน มีประชากรทั้งหมด 15,641 คน แยกเป็นชาย 7,644 คน หญิง 7,997คน โดยชุมชนร้อยไร่ มีประชากรมากที่สุดจำนวน 2,210 คน ส่วนชุมชนที่มีประชากรน้อยที่สุดคือ ชุมชนหลังมัสยิด เขตฟุรกอน มีจำนวน 315 คน (ตารางที่ 4.9)

ตารางที่ 4.9 จำนวนประชากรของตำบลปาดังเบซาร์ จำแนกเป็นรายชุมชน

ลำดับ	ชุมชน	ประชากร		รวม
		ชาย	หญิง	ประชากร
1	ต้นพยอม 1	571	608	1,179
2	ร้อยไร่	1,092	1,118	2,210
3	ในตลาดปาดังเบซาร์	426	466	892
4	เขตเศรษฐกิจ	378	410	788
5	หลังมัสยิด เขตสยาม	672	686	1,358
6	หลังมัสยิด เขตรักษาสุข	806	863	1,669
7	หลังสระน้ำ	611	610	1,221
8	หมู่บ้านสาธิต	595	640	1,235
9	ต้นพยอม 2	783	937	1,720
10	หลังมัสยิด เขตฟูกอน	163	152	315
รวม 10 ชุมชน		7,644	7,997	15,641

ที่มา: เทศบาลเมืองปาดังเบซาร์, 2557

1.4) อาชีพ

ลักษณะอาชีพของประชากรในพื้นที่ตำบลปาดังเบซาร์ มีลักษณะดังนี้ (เทศบาลเมืองปาดังเบซาร์, 2558)

(1) การท่องเที่ยวและบริการ พื้นที่ปาดังเบซาร์เป็นเมืองติดกับประเทศมาเลเซีย จึงเป็นที่ตั้งของด่านศุลกากรปาดังเบซาร์ ซึ่งใช้เป็นที่สัญจรไปมาระหว่าง ไทย-มาเลเซีย การท่องเที่ยวส่วนใหญ่จึงเป็นการท่องเที่ยวเชิงการค้าชายแดนและการขนส่งสินค้า โลจิสติกส์

(2) การเกษตร พื้นที่เกษตรกรรมส่วนใหญ่เป็นสวนยางพารา ผลไม้ และปาล์มน้ำมัน โดยผลผลิตที่เป็นรายได้หลักของสาขาการเกษตรกรรมคือ น้ำยางดิบ และการแปรรูปยางแผ่น

(3) การอุตสาหกรรม ส่วนใหญ่จะเป็นอุตสาหกรรมการแปรรูปยางแผ่น โรงงานผลิตยาภัณฑ์ นอกจากนี้เป็นอุตสาหกรรมในครัวเรือน

2) โครงสร้างพื้นฐานของพื้นที่ตำบลปาดังเบซาร์

การคมนาคมขนส่งของตำบลปาดังเบซาร์ประกอบด้วย การคมนาคมทั้งทางรถไฟและรถยนต์ ดังนี้ (เทศบาลเมืองปาดังเบซาร์, 2558)

(1) การคมนาคมขนส่งทางรถไฟ

กรุงเทพฯ – บัตเตอร์เวิร์ธ สถานีปาดังเบซาร์ และ

บัตเตอร์เวิร์ธ – กรุงเทพฯ สถานีปาดังเบซาร์

(2) การคมนาคมขนส่งทางรถยนต์ มีถนนสายหลัก ดังนี้

ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4054 (สะเดา - ปาดังเบซาร์) เป็นเส้นทางสายหลักของชุมชน ซึ่งแยกจากทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 (กรุงเทพฯ- คลองพรวน) สำหรับติดต่อกับอำเภอสะเดาและประเทศมาเลเซีย สภาพถนนเป็นถนนลาดยาง ขนาด 4 เลน

ถนน รพช. สข. 3019 (คลองแงะ – ปาดังเบซาร์) เป็นเส้นทางซึ่งแยกจากทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4054 ใช้สำหรับติดต่อกับตำบลข้างเคียง คือ ตำบลทุ่งหมอ ตำบลท่าโพธิ์ และตำบลพังลา อำเภอสะเดา สภาพถนนเป็นถนนลาดยางขนาดเขตทาง 30 เมตร ผิวจราจร 9 เมตร

ถนน รพช. สข.3021 (บ้านปาดังเบซาร์ - สีแยกพัฒนา) เป็นเส้นทางติดต่อภายในตำบลและตำบลใกล้เคียง คือ บ้านเขารูปช้าง ตำบลปาดังเบซาร์ และตำบลทุ่งหมอ สภาพถนนเป็นถนนลาดยาง ขนาดเขตทาง 30 เมตร ผิวจราจร 9 เมตร

ถนนศิริมงคล เป็นถนนสายหลักภายในชุมชน ซึ่งแยกจากทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4054 (สะเดา-ปาดังเบซาร์) เข้าสู่ศูนย์กลางชุมชนสภาพถนนเป็นถนนลาดยาง ขนาดเขตทางและผิวจราจร 9 -12 เมตร

3) ด้านศุลกากรปาดังเบซาร์

ด้านศุลกากรปาดังเบซาร์ ตำบลปาดังเบซาร์ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา เป็นด่านศุลกากรทางบก ตั้งอยู่ที่ ถนนปาดังเบซาร์ ตำบลปาดังเบซาร์ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา (ภาพที่ 4.6) อยู่ติดเขตแดนไทยกับประเทศมาเลเซีย ตรงกันข้ามกับรัฐเปอร์ลิส ประเทศมาเลเซีย มีด่านพรมแดนปาดังเบซาร์ ตั้งอยู่ที่ ตำบลปาดังเบซาร์ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา และด่านพรมแดนทางรถไฟ ตั้งอยู่ที่สถานีรถไฟปาดังเบซาร์ (ด้านศุลกากรปาดังเบซาร์, 2558)

ภาพที่ 4.6 ด้านศุลกากรปาดังเบซาร์ ตำบลปาดังเบซาร์ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา

ที่มา: ภาพประกอบจากเว็บไซต์ <http://www.padangcustoms.net>

3.1) เขตพื้นที่รับผิดชอบของด่านศุลกากรปาดังเบซาร์

ด่านศุลกากรปาดังเบซาร์ มีพื้นที่รับผิดชอบ 3 ตำบล คือ ตำบลทุ่งหมอ ตำบลปาดังเบซาร์และตำบลท่าโพธิ์ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา มีแนวติดต่อกับพรมแดนของรัฐปะลิส ประเทศมาเลเซีย มีระยะทางประมาณ 40 กิโลเมตร เวลาเปิด – ปิดด่านฯ 05.00 น. – 21.00 น. ทุกวัน

เขตศุลกากร มี 2 เขต คือ บริเวณด่านศุลกากรปาดังเบซาร์ และบริเวณสถานีรถไฟปาดังเบซาร์ นอกจากนี้ด่านศุลกากรปาดังเบซาร์ ยังปฏิบัติหน้าที่พิเศษโดยเป็นด่านพรมแดน ของท่ากรุงเทพฯ ตามเส้นทางรถไฟจากกรุงเทพฯ-หาดใหญ่-ปาดังเบซาร์ อีกหน้าที่หนึ่ง

การขนส่งสินค้าและการเดินทางเข้า – ออก ระหว่างประเทศไทยกับประเทศมาเลเซีย สามารถทำได้ 2 ทาง คือ

(1) ทางรถยนต์ ทางหลวงหมายเลข 4054 (บ้านปาดังเบซาร์ – สะเดา) เชื่อมต่อกับทางหลวงหมายเลข 4 ที่อำเภอสะเดา

(2) ทางรถไฟ รถไฟขบวนพิเศษโดยสารระหว่างประเทศ กรุงเทพฯ-บัตเตอร์เวอร์ธ และการขนส่งสินค้าโดยระบบคอนเทนเนอร์ จากกัวลาลัมเปอร์ ถึงกรุงเทพฯ (สำนักงานศุลกากรตรวจสินค้าลาดกระบ้ง (ICD ลาดกระบ้ง) และฝ่ายบริการศุลกากรพลโยธิน ด่านศุลกากรรถไฟ)

3.2) ศักยภาพของด่านศุลกากรปาดังเบซาร์

ด้านการจัดเก็บภาษีอากร

(1) รายได้ศุลกากรในปีงบประมาณ 2557 ด่านศุลกากรปาดังเบซาร์ จัดเก็บรายได้ศุลกากร ซึ่งประกอบ ด้วยอากรขาเข้า อากรขาออก และค่าธรรมเนียม ได้รวมเป็นจำนวน 324.67 ล้านบาท โดยจัดเก็บได้ต่ำกว่าประมาณการปีงบประมาณ 2556 จำนวน 3.27 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 30.83 (ตารางที่ 4.10)

ตารางที่ 4.10 รายได้ศุลกากร ผ่านด่านศุลกากรปาดังเบซาร์

หน่วย: ล้านบาท			
ปีงบประมาณ	2556	2557	อัตราเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
อากรขาเข้า	305.68	309.55	1.27
อากรขาออก	-	-	-
ค่าธรรมเนียม	22.27	15.12	-32.09
รวม	327.95	324.67	-30.83

ที่มา: ด่านศุลกากรปาดังเบซาร์, 2558

(2) รายได้ที่จัดเก็บแทนหน่วยงานอื่น ปีงบประมาณ 2557 ด่านศุลกากรปาดังเบซาร์ จัดเก็บรายได้จัดเก็บรายได้แทนหน่วยงานอื่น ได้แก่ ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีสรรพสามิต และภาษี

เพื่อมหาดไทย จำนวน 1,746.759 ล้านบาท สูงกว่าที่จัดเก็บได้ในปีงบประมาณ 2556 จำนวน 505.383 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 40.71 รายละเอียดดังตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 รายได้ที่จัดเก็บแทนหน่วยงานอื่นด้านศุลกากรป่าดงเบงชาร์

หน่วย: ล้านบาท

ปีงบประมาณ	2556	2557	อัตราเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
ภาษีมูลค่าเพิ่ม	1,064.405	1,159.484	8.93
ภาษีสรรพสามิต	160.882	533.887	-
ภาษีเพื่อมหาดไทย	16.089	53.388	-
รวม	1,241.376	1,746.759	40.71

ที่มา: ด้านศุลกากรป่าดงเบงชาร์, 2558

4.4 พื้นที่ตำบลสำนักแต้ว

1) ลักษณะทางสังคมและเศรษฐกิจของพื้นที่ตำบลสำนักแต้ว

ในการศึกษาลักษณะทางสังคมและเศรษฐกิจของพื้นที่ตำบลสำนักแต้ว เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานทางงานวิจัยประกอบด้วย ที่ตั้ง สภาพภูมิประเทศ ประชากร การศึกษา อาชีพ สถาบันและองค์กรทางศาสนา การสาธารณสุข และความปลอดภัยและทรัพย์สิน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1) ที่ตั้ง

ตำบลสำนักแต้ว อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา มีเนื้อที่รวม 167,913 ไร่ (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2557) เป็นพื้นที่เหมาะสมแก่การทำเกษตรกรรมอาทิเช่น สวนยางพารา มีคลองสะเดา ซึ่งต้นน้ำเกิดจากเทือกเขาสันกาลาศีรี มีป่าสงวนซึ่งอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติเขาน้ำค้าง และทรัพยากรการท่องเที่ยว คือ อ่างเก็บน้ำหรือเขื่อนคลองสะเดา (ภาพที่ 4.7) น้ำตกโตนไม้ปัก และทำนบกั้นน้ำ จึงมีพื้นที่ปลูกยางพารามากเป็นอันดับหนึ่งของอำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา มีอาณาเขตดังนี้

ทิศเหนือ	ติดกับ ตำบลปริก อำเภอสะเดา
ทิศตะวันออก	ติดกับ ป่าสงวนแห่งชาติเขาน้ำค้าง อำเภอนาทวี
ทิศตะวันตก	ติดกับ ตำบลสะเดา และตำบลสำนักขาม อำเภอสะเดา
ทิศใต้	ติดกับ รัฐเคดาร์ ประเทศมาเลเซีย

ภาพที่ 4.7 เชื่อนคลองสะเดา และสวนยางพารา ตำบลสำนักแต้ว อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา

1.2) สภาพภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่ตำบลสำนักแต้วเป็นที่ราบสูงทางทิศตะวันออก และทิศใต้มีเทือกเขาสนกาลาคีรีพาดผ่าน ส่วนทางทิศตะวันตกเป็นที่ราบ

1.3) ประชากร

ตำบลสำนักแต้ว ประกอบด้วย 10 หมู่บ้าน ประกอบด้วย บ้านสำนักแต้ว บ้านน้ำลาด บ้านม่วง บ้านห้วยคู บ้านควนตานี บ้านห้วยควน บ้านควนพลา บ้านแปดร้อยไร่ บ้านควนยาง และบ้านทุ่งจ้ง โดยในปี 2557 มีจำนวนครัวเรือน 3,726 ครัวเรือน มีจำนวนประชากรทั้งหมด 16,910 คน เป็นชาย 9,596 คน และหญิง 7,314 คน โดยหมู่ที่ 2 บ้านน้ำลาดมีประชากรมากที่สุดจำนวน 6,255 คน ส่วนหมู่บ้านที่มีประชากรน้อยที่สุดคือ หมู่บ้านควนพลา มีจำนวน 433 คน (ตารางที่ 4.12)

1.4) การศึกษา

ข้อมูลด้านการศึกษาของพื้นที่ตำบลสำนักแต้ว แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้ (1) ระดับก่อนวัยเรียน พบว่ามีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหรือศูนย์เด็กเล็กจำนวน 3 แห่ง เพื่อเตรียมความพร้อมในการศึกษาระดับถัดไป (2) ระดับประถมศึกษา พบว่ามีสถานศึกษาระดับประถมศึกษาจำนวน 6 แห่ง

ตารางที่ 4.12 จำนวนประชากรของตำบลสำนักแต้ว จำแนกเป็นรายหมู่บ้าน

หมู่บ้าน	ประชากร (คน)		รวม (คน)
	ชาย	หญิง	ประชากร
หมู่ที่ 1	825	810	1,635
หมู่ที่ 2	4,086	2,169	6,255
หมู่ที่ 3	839	831	1,670

หมู่บ้าน	ประชากร (คน)		รวม (คน)
	ชาย	หญิง	ประชากร
หมู่ที่ 4	533	525	1,058
หมู่ที่ 5	447	416	863
หมู่ที่ 6	1,531	1,297	2,828
หมู่ที่ 7	214	219	433
หมู่ที่ 8	436	444	880
หมู่ที่ 9	303	295	598
หมู่ที่ 10	382	308	690
รวม 10 หมู่บ้าน	9,596	7,314	16,910

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลสำนักแต้ว, 2558

1.5) อาชีพ

พื้นที่ตำบลสำนักแต้วเป็นพื้นที่ที่มีทรัพยากรดิน เหมาะแก่การทำการเกษตรกรรม ประกอบกับมีคลองสะเดา ซึ่งต้นน้ำเกิดจากเทือกเขาสันกาลาศีรี เป็นที่ตั้งของอ่างเก็บน้ำคลองสะเดา น้ำตกโตนไม้ปัก และทำนบกั้นน้ำ ที่เหมาะสมต่อการทำเกษตรกรรมเป็นอย่างยิ่ง ประชากรส่วนใหญ่ จึงประกอบอาชีพทำสวนยางพาราและรับซื้อน้ำยาง ประมาณร้อยละ 90 อีกร้อยละ 10 ปลูกผลไม้ อื่น

หน่วยธุรกิจอื่น ๆ ประกอบด้วย บิมน้ำมันหลอดแก้ว จำนวน 10 แห่ง สถานบริการน้ำมัน จำนวน 1 แห่ง กลุ่มปรับปรุงคุณภาพยาง ธนาคารหมู่บ้าน กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร (การแปรรูปอาหาร ร้านค้ากลุ่มแม่บ้าน การออมทรัพย์กลุ่มแม่บ้าน) กลุ่มส่งเสริมอาชีพ เช่น กลุ่มไม้ผล กลุ่มผสมปุ๋ย ouse (องค์การบริหารส่วนตำบลสำนักแต้ว, 2558)

1.6) สถาบันและองค์กรทางศาสนา

ประชากรในพื้นที่ตำบลสำนักแต้ว นับถือทั้งศาสนาพุทธ และศาสนาอิสลาม ดังนั้นจึงมี สถาบันและองค์กรทางศาสนาซึ่งประกอบด้วย วัด จำนวน 1 แห่ง สำนักสงฆ์ จำนวน 1 แห่ง ที่พัทสงฆ์ จำนวน 3 แห่ง และมีสยิด จำนวน 8 แห่ง

1.7) สาธารณสุข และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

สาธารณสุขขั้นพื้นฐานในพื้นที่ตำบลสำนักแก้ว มีสถานอนามัย จำนวน 3 แห่ง ในส่วนของความปลอดภัยและทรัพย์สิน มีตำรวจชุมชนสัมพันธ์ จำนวน 1 แห่ง และตำรวจตระเวนชายแดน ชุด ปชด. จำนวน 2 แห่ง (องค์การบริหารส่วนตำบลสำนักแก้ว, 2558)

2) โครงสร้างพื้นฐานของพื้นที่ตำบลสำนักแก้ว

ประกอบด้วย การคมนาคม การโทรคมนาคม และการไฟฟ้า มีรายละเอียดดังนี้ (องค์การบริหารส่วนตำบลสำนักแก้ว, 2558)

2.1) การคมนาคม

ตำบลสำนักแก้ว มีเส้นทางสำคัญที่ติดต่อระหว่างตำบล อำเภอ และจังหวัด จำนวน 2 สาย ประกอบด้วยทางหลวงชนบท บ้านสำนักแก้ว – คลองยนต์ หมายเลข สข. 4023 และทางหลวงแผ่นดิน สายสะเดา-นาทวี หมายเลข 4243

2.2) การโทรคมนาคม

ตำบลสำนักแก้ว มีโทรศัพท์ตามบ้านเรือนและโทรศัพท์สาธารณะจำนวนน้อยเมื่อเทียบกับจำนวนประชากร และความต้องการ ส่วนการบริการด้านคมนาคมด้านอื่น ๆ ยังไม่มี

2.3) การไฟฟ้า

ตำบลสำนักแก้ว มีไฟฟ้าใช้ไม่เต็มพื้นที่ ส่วนใหญ่เป็นไฟฟ้าแบบแรงต่ำประมาณร้อยละ 80 และไฟฟ้าแบบระบบผลิตกระแสไฟฟ้าด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ประมาณร้อยละ 15 ส่วนที่เหลือไม่มีไฟฟ้าใช้

ผลการศึกษา

เนื้อหาในส่วนนี้ประกอบด้วย 1) โครงสร้างของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดสงขลา 2) ลักษณะโครงสร้างเศรษฐกิจของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษอำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา 3) การเติบโตของ SMEs ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษอำเภอสะเดา จังหวัดสงขลาต่อการขยายผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดสงขลา 4) ความคิดเห็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ 5) การวิเคราะห์ศักยภาพและสภาพแวดล้อมของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ และ 6) ข้อเสนอแนะในการพัฒนากลไกการขับเคลื่อนการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเพื่อเอื้อต่อการเติบโตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

5.1 โครงสร้างของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดสงขลา

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของการเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดสงขลาต่อกิจกรรมการผลิตต่าง ๆ โดยใช้แบบจำลองในรูปแบบการเชิงเส้นตรงที่มีรูป Natural Logarithm ดังนี้

$$\begin{aligned} \ln GPP_t = & \beta_0 + \beta_1 \ln \text{agri}_t + \beta_2 \ln \text{fishy}_t + \beta_3 \ln \text{mine}_t + \beta_4 \ln \text{indus}_t + \beta_5 \ln \text{infra}_t + \beta_6 \ln \text{const}_t \\ & + \beta_7 \ln \text{trade}_t + \beta_8 \ln \text{hotel}_t + \beta_9 \ln \text{logis}_t + \beta_{10} \ln \text{finan}_t + \beta_{11} \ln \text{prop}_t + \beta_{12} \ln \text{gov}_t \\ & + \beta_{13} \ln \text{edu}_t + \beta_{14} \ln \text{soc}_t + \beta_{15} \ln \text{commu}_t + \beta_{16} \ln \text{worker}_t \end{aligned}$$

สำหรับการศึกษากำหนดให้กิจกรรมการผลิตที่เกี่ยวข้องกับภาคสังคม 5 ตัวแปรที่มีค่าคงที่ ได้แก่ การบริหารราชการและการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกันสังคมภาคบังคับ (gov) การศึกษา (edu) การบริการด้านสุขภาพและสังคม (soc) การให้บริการด้านชุมชนและสังคม (commu) บริการส่วนบุคคลอื่น ๆ และลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล (worker) เนื่องจากเป็นกิจกรรมการผลิตที่ไม่เกี่ยวข้องกับการสร้างมูลค่าเพิ่มในสาขาการค้าชายแดน ดังนั้นแบบจำลองการเติบโตทางเศรษฐกิจจังหวัดสงขลาต่อกิจกรรมการผลิตที่เกี่ยวข้องในการศึกษา คือ

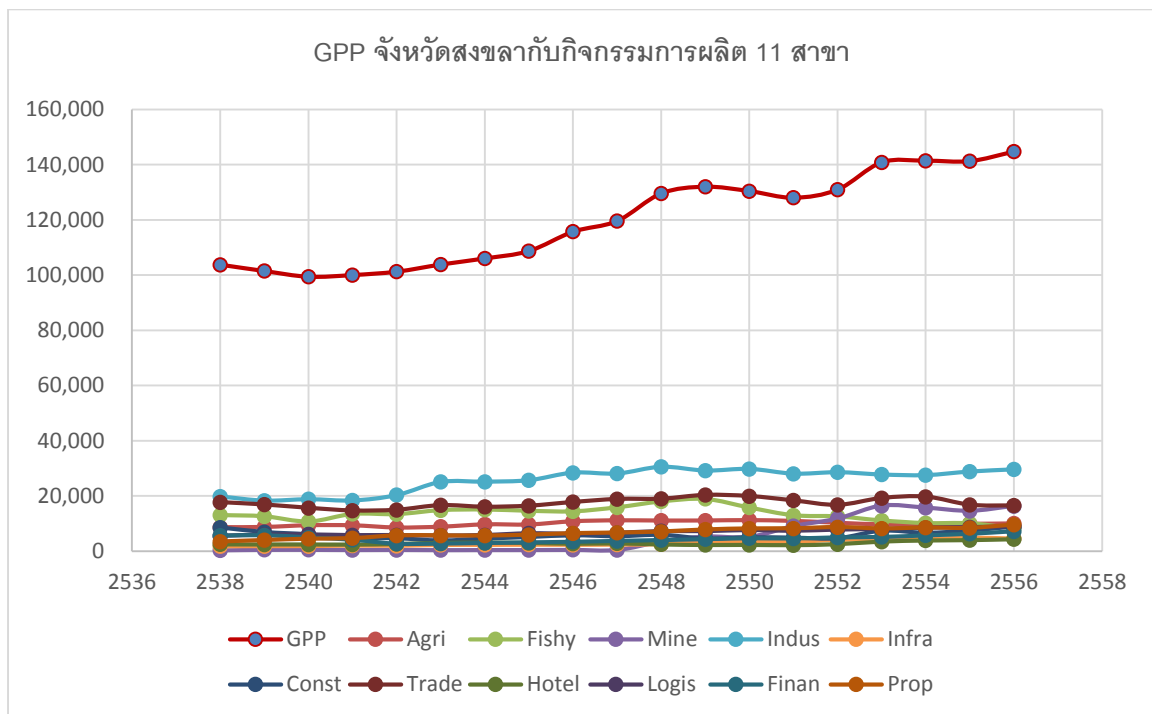
$$\begin{aligned} \ln GPP_t = & \beta_0 + \beta_1 \ln \text{agri}_t + \beta_2 \ln \text{fishy}_t + \beta_3 \ln \text{mine}_t + \beta_4 \ln \text{indus}_t + \beta_5 \ln \text{infra}_t + \beta_6 \ln \text{const}_t \\ & + \beta_7 \ln \text{trade}_t + \beta_8 \ln \text{hotel}_t + \beta_9 \ln \text{logis}_t + \beta_{10} \ln \text{finan}_t + \beta_{11} \ln \text{prop} + \overline{\ln \text{gov}_t} \\ & + \overline{\ln \text{edu}_t} + \overline{\ln \text{soc}_t} + \overline{\ln \text{commu}_t} + \overline{\ln \text{worker}_t} \end{aligned}$$

ตารางที่ 5.1 มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดสงขลาและกิจกรรมการผลิต 11 สาขา ในปี 2538-2556

หน่วย: ล้านบาท

ปี พ.ศ.	GPP1	agri	fishy	mine	indus	infra	const	trade	hotel	logis	finan	prop
2538	87,112.65	9,677.23	9,990.91	222.20	15,668.05	1,723.59	7,003.31	14,424.10	2,291.78	4,818.98	3,869.56	3,324.10
2539	88,302.53	8,996.44	10,215.10	368.13	15,158.99	1,738.76	5,956.50	14,639.34	2,386.11	5,394.82	4,238.74	4,001.20
2540	90,607.57	8,184.88	9,966.60	411.66	16,727.95	1,835.75	5,537.78	14,931.80	2,350.99	5,750.31	3,838.57	4,581.40
2541	97,692.40	8,587.69	13,906.45	380.84	18,336.06	2,313.89	4,507.64	15,036.86	2,250.68	5,772.19	3,464.04	4,857.32
2542	93,991.01	5,959.61	13,162.11	413.22	18,075.93	2,077.28	4,446.49	14,529.59	2,526.87	5,809.02	2,273.58	5,898.42
2543	100,480.85	6,673.79	15,947.29	372.48	24,191.46	2,297.47	3,725.18	16,114.98	2,924.82	5,651.55	2,350.60	5,895.63
2544	102,305.47	7,372.97	15,579.11	413.76	24,159.32	2,266.48	4,420.43	15,712.31	2,995.56	5,865.47	2,767.87	5,704.98
2545	108,735.52	9,657.15	14,608.45	430.83	25,678.54	2,337.15	5,093.20	16,434.05	2,994.15	6,417.80	3,193.11	5,918.51
2546	120,718.04	15,129.61	13,068.39	499.30	29,944.18	2,440.33	5,837.75	17,617.43	2,700.62	6,283.68	3,505.45	6,323.93
2547	132,685.42	18,506.18	13,465.99	501.76	32,614.78	2,697.12	5,698.11	19,524.40	2,808.70	6,843.51	4,183.34	6,371.10
2548	149,339.95	21,208.11	14,243.91	3,968.07	37,131.79	2,799.65	6,531.82	20,491.31	2,428.28	7,422.53	4,897.69	6,743.13
2549	165,295.48	27,574.61	13,885.25	6,384.78	40,053.21	3,984.06	5,367.73	22,706.93	2,248.06	7,825.29	5,781.03	7,484.15
2550	165,856.85	28,105.63	10,482.38	6,538.52	40,565.64	3,806.58	6,090.18	22,504.54	2,415.74	8,517.48	6,603.43	7,805.24
2551	173,088.94	28,893.40	8,296.71	12,354.43	41,222.14	3,703.84	6,346.25	22,311.93	2,424.14	8,393.25	6,940.84	7,895.75
2552	167,090.45	22,285.88	8,000.77	16,770.09	35,988.84	4,269.82	5,951.09	21,421.31	2,657.09	9,086.36	7,151.29	8,433.55
2553	203,376.44	33,774.62	7,057.85	23,050.97	43,644.28	4,352.72	9,749.48	25,265.79	3,616.56	9,273.64	7,400.18	8,094.36
2554	224,404.95	41,781.55	7,090.36	22,468.94	51,098.85	4,717.33	9,256.89	26,741.32	4,003.29	9,900.73	8,630.88	8,464.30
2555	215,484.73	32,159.66	7,534.25	24,163.48	47,970.93	4,770.60	10,664.04	23,763.31	4,283.70	9,989.53	9,489.25	8,499.53
2556	220,711.72	30,062.56	6,335.29	28,347.77	47,029.53	4,954.62	13,062.99	23,286.04	4,828.14	10,145.50	11,156.25	9,769.68

จากตารางที่ 5.1 ข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมภาคใต้ (2557) แสดงมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดสงขลา (GPP) และกิจกรรมการผลิต 11 สาขา ในปี 2538-2556 เห็นได้ว่าตั้งแต่ ปี 2540 – 2548 การเติบโตเศรษฐกิจจังหวัดสงขลาโดยภาพรวมขยายตัวอย่างต่อเนื่อง แต่เกิดภาวะชะลอตัวในช่วง ปี 2550-2551 ตามภาวะเศรษฐกิจโลกที่ซบเซา จากวิกฤติแฮมเบอร์เกอร์ในสหรัฐอเมริกาและปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองในประเทศไทย หลังจากปี 2552 เป็นต้นมา เศรษฐกิจในภาพรวมของประเทศขยายตัวในเติบโตในอัตราร้อยละ 4.5 (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2552) ส่งผลต่อการขยายตัวเศรษฐกิจในจังหวัดสงขลา ประกอบกับปัจจัยสนับสนุนหลัก คือราคาสินค้าเกษตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งราคายางพาราขยับตัวสูงขึ้น อัตราการเติบโตของราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 ที่ตลาดกลางยางพาราหาดใหญ่ อยู่ที่ร้อยละ 15.22 ต่อปี ในปี 2554 ราคายางแผ่นรมควันพุ่งขึ้นถึงจุดสูงสุดที่ระดับ 146 บาทต่อกิโลกรัม (สมบูรณ์ เจริญจิระตระกูล, 2557) ปัจจัยดังกล่าวส่งผลทางบวกต่อการผลิตในสาขาต่าง ๆ เช่น การพาณิชย์ การค้าขาย ภาคบริการ การท่องเที่ยว การขนส่ง และอสังหาริมทรัพย์ เป็นต้น

ภาพที่ 5.1 มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดสงขลา และกิจกรรมการผลิต 11 สาขา ในปี 2538-2556

ที่มา: วิเคราะห์ข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมภาคใต้, 2557

การศึกษานี้ได้นำดัชนีราคาผู้บริโภคชุดทั่วไป ระดับภาคใต้ ปี 2537- 2558 ดังตารางที่ 5.2 เพื่อปรับค่าตัวแปรตามในการวิเคราะห์ถดถอยเชิงเส้นแบบพหุ

ตารางที่ 5.2 ดัชนีราคาผู้บริโภคชุดทั่วไป ระดับภาคใต้ ปี 2537- 2558

ปี พ.ศ.	CPI	ปี พ.ศ.	CPI
2538	57.39	2548	81.07
2539	60.90	2549	85.07
2540	64.83	2550	86.93
2541	70.36	2551	92.53
2542	70.20	2552	92.60
2543	71.40	2553	95.96
2544	72.97	2554	100.00
2545	73.40	2555	103.59
2546	74.89	2556	105.89
2547	77.24	2549	85.07

ที่มา: กระทรวงพาณิชย์, 2558

5.1.1 การทดสอบความสัมพันธ์เชิงคุณภาพของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดสงขลา (GPP) กับตัวแปรทางเศรษฐกิจต่าง ๆ

สำหรับการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เศรษฐกิจมหภาคเชิงคุณภาพระยะยาวและระยะสั้นระหว่างตัวแปรผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดสงขลาตามโครงสร้างภาคส่วนการผลิต 11 สาขา ทดสอบด้วยวิธีการทางเศรษฐมิติ โดยมีขั้นตอนในการศึกษา ดังนี้

1) การวิเคราะห์ถดถอยเชิงเส้นแบบพหุ

การวิเคราะห์ถดถอยเชิงเส้นแบบพหุ เพื่อดูความสัมพันธ์เบื้องต้นของการเติบโต GPP จังหวัดสงขลา กับกิจกรรมการผลิต 11 สาขาหลักซึ่งเป็นตัวแปรอิสระ ด้วยราคาประจำปี (Current Price) (ตารางที่ 5.1) โดยใช้ดัชนีราคาผู้บริโภคชุดทั่วไป ระดับภาคใต้ ปี 2537- 2558 (ตารางที่ 5.2) เพื่อปรับให้มีมูลค่าคงที่ (Current Price) เป็นตัวแปรตาม ใช้ข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมภาคใต้ ในช่วงปี 2538-2556 ในเบื้องต้นต้องวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ เพื่อที่จะทำการทดสอบการปรับตัวสู่ดุลยภาพในระยะยาวและระยะสั้น (Cointegration) ด้วยวิธีของ Johansen and Juselius ต่อไป

2) การทดสอบค่าสหสัมพันธ์ (Correlation) ของตัวแปรกิจกรรมการผลิต

ก่อนที่จะวิเคราะห์การถดถอยการเติบโตทางเศรษฐกิจจังหวัดสงขลา กับกิจกรรมการผลิต 11 สาขาเพื่อดูความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดกับกิจกรรมการผลิตต่าง ๆ ต้องมีการ

ทดสอบสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระแต่ละตัวในกิจกรรมการผลิตที่มีผลต่อการสร้างมูลค่า GPP จึงต้องทดสอบค่าสหสัมพันธ์ (Correlation) โดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson) ผลการทดสอบ (ตารางที่ 5.3) เห็นได้ว่าตัวแปรกิจกรรมการผลิตใน 9 กิจกรรม มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ไม่เกิน 0.8 ยกเว้นการผลิตสาขาเกษตรกรรม (lagri) ที่ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับสาขาอุตสาหกรรม (lindus) สูงถึง 0.898 เพราะการผลิตภาคอุตสาหกรรมในจังหวัดสงขลาเป็นอุตสาหกรรมต่อเนื่องการเกษตรเป็นส่วนมาก เช่น อุตสาหกรรมยางพารา/ไม้ยาง อุตสาหกรรมปาล์มน้ำมัน อุตสาหกรรมแปรรูปสัตว์น้ำ ปริมาณการผลิตจากภาคเกษตรจึงแปรผันตรงกับภาคอุตสาหกรรม นอกจากนี้การผลิตภาคเกษตรยังมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับสาขาการขนส่ง ฯ (llogis) เท่ากับ 0.810 และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับสาขาการเงิน เท่ากับ 0.785 ซึ่งเกือบเท่ากับ 0.8 สำหรับการทำให้เมืองแร่และเหมืองหิน (lmine) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่ 0.870 กับการก่อสร้าง (lconst) เนื่องจากเป็นการผลิตที่ต่อเนื่องกันในการใช้ปัจจัยการผลิตในการก่อสร้าง ดังนั้นตัวแปร การผลิตสาขาเกษตรกรรม (lagri) และการทำให้เมืองแร่และเหมืองหิน (lmine) อาจจะทำให้เกิดปัญหา Multicollinearity กับตัวแปรการผลิตอื่น ๆ ที่ได้กล่าวไปข้างต้น ในการวิเคราะห์ความถดถอยนี้จึงตัดตัวแปรทั้ง 2 ออกไป

ตารางที่ 5.3 เมทริกซ์ค่าสหสัมพันธ์ของทั้งตัวแปรตาม 11 ตัวแปร

	lagri	lfishy	lmine	lindus	lifra	lconst	ltrade	lhotel	llogis	lfinan	lprop
lagri	1.000										
lfishy	0.344	1.000									
lmine	0.473	0.470	1.000								
lindus	0.898	0.220	0.308	1.000							
lifra	0.507	-0.428	0.419	0.445	1.000						
lconst	0.32	-0.521	0.870	0.099	0.200	1.000					
ltrade	0.545	0.344	0.260	0.508	0.454	0.232	1.000				
lhotel	-0.261	0.031	0.108	0.220	0.201	0.307	-0.339	1.000			
llogis	0.810	-0.580	0.438	0.574	0.427	0.379	0.551	0.202	1.000		
lfinan	0.785	-0.365	0.543	0.572	0.421	0.419	0.292	0.312	0.262	1.000	
lprop	0.519	-0.450	0.535	0.735	0.686	-0.280	0.112	0.253	0.513	0.260	1.000
Durbin Watson statistic: d = 1.863, n=19 k>7 critical value: dL=1.624 and dU=2.462											

ที่มา: จากการคำนวณ

การวิเคราะห์ถดถอยเชิงเส้นแบบพหุ เพื่อดูความสัมพันธ์เบื้องต้นของการเติบโต GPP และกิจกรรมการผลิต 9 สาขาหลักที่เกี่ยวข้องกับการพาณิชย์และการบริการ ด้วยวิธี all enter ที่ถือว่าตัวแปร

อิสระทุกตัวมีอิทธิพลต่อตัวแปรตาม จึงนำตัวแปรอิสระทั้ง 9 ตัวแปรเข้าระบบสมการพร้อมกัน ทดสอบปัญหา Autocorrelation ด้วยสถิติ Durbin-Watson (Durbin Watson statistic: d) มีค่าเท่ากับ 1.863 เมื่อเปรียบเทียบกับตารางค่า สถิติ Durbin-Watson (กรณี n=19, k>7 ค่าของ dL=1.624 และ dU=2.462) แสดงว่าตัวแปรอิสระทุกตัวไม่เกิดปัญหาความสัมพันธ์ในตัวเอง

เพื่อการวิเคราะห์ทางเศรษฐมิติในอนุกรมเวลา จึงทำการถดถอยเชิงเส้นแบบพหุสำหรับการเติบโต GPP และกิจกรรมการผลิต 9 สาขาหลักที่เกี่ยวข้องกับการพาณิชย์และการบริการ (ตารางที่ 5.4) โดยจะทำการทดสอบความสัมพันธ์ระยะยาวและระยะสั้นต่อไป

ตารางที่ 5.4 การถดถอยเชิงเส้นแบบพหุสำหรับการเติบโต GPP และกิจกรรมการผลิต 9 สาขาหลักที่เกี่ยวข้องกับการพาณิชย์และการบริการ

sectors	Coef.	Std. Err.	t	P> t	P> t
lfishy	0.0777639*	0.0341839	2.27		0.071
lindus	0.3122085**	0.0634525	4.92		0.000
lifra	0.1238269*	0.0256541	4.83		0.009
lconst	0.0804274**	0.0593989	1.35		0.019
ltrade	0.2131531**	0.1366997	1.56		0.046
lhotel	0.0608737	0.0541293	1.12		0.290
llogis	0.1594727*	0.2281301	0.70		0.063
lfinan	0.0473499	0.066393	0.71		0.195
lprop	0.0566683*	0.1317418	0.43		0.072
_cons	2.9577090	0.9416629	3.14		0.012
R-squared = 0.9924			Prob > F = 0.0000		Number of obs = 19
Adj R-squared = 0.9848			Root MSE=0.02107		Dubin-Watson = 1.942

ที่มา: จากการคำนวณ

หมายเหตุ: * มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ($\alpha = 0.05$)

· มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.10 ($\alpha = 0.10$)

จากการทดสอบคุณสมบัติเบื้องต้นของตัวแปรที่ศึกษาตัวแปรทุกตัวต้องมีลักษณะหนึ่ง ซึ่งหากใช้วิธีการถดถอยปกติ (Ordinary Least Square: OLS) จะทำให้เกิดปัญหา Spurious Regression หรือผลของสมการถดถอยเทียมได้ จึงทำการทดสอบความนิ่งของข้อมูล และทำการทดสอบอันดับความสัมพันธ์ของข้อมูล (unit root test) ต่อไป อย่างไรก็ตามข้อจำกัดการศึกษาข้อมูลอนุกรมเวลาที่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้เพียง 19 ปี เนื่องจากข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมภาคใต้ และธนาคารแห่งประเทศไทยสำนักงานภาคใต้ ได้มีการจัดเก็บไว้ย้อนหลังในช่วงปี 2538-2556 เท่านั้น

ประกอบกับการจัดเก็บข้อมูล GPP เป็นการเก็บข้อมูลแบบรายปี ไม่มีข้อมูลรายไตรมาสหรือรายเดือน ทำให้มีฐานข้อมูลจำกัดและต้องวิเคราะห์ด้วยฐานข้อมูลรายปีเท่านั้น จึงมีข้อมูลจำกัดในการวิเคราะห์อนุกรมเวลา ซึ่งการทดสอบด้วยวิธีการทางเศรษฐมิติ ด้านความสัมพันธ์ในระยะยาวโดยใช้เทคนิคโคอินทิเกรชัน (Cointegration) มีขั้นตอนการศึกษาดังนี้

1) การทดสอบอันดับความสัมพันธ์ของข้อมูล (Unit Root Test)

การทดสอบตัวแปรต่าง ๆ ในการศึกษาว่ามีลักษณะนิ่งหรือไม่และมีอันดับความสัมพันธ์อยู่ระดับใด จะใช้วิธี Augmented Dickey-Fuller test (ADF test) (ใช้โปรแกรม STATA) ในการศึกษาภายใต้วิธี Cointegration and Error Correction Mechanism จากตัวแปรตามและตัวแปรอิสระ 9 ตัวแปร ผลการทดสอบดังตารางที่ 5.5

ตารางที่ 5.5 ผลการทดสอบอันดับความสัมพันธ์ของข้อมูลโดยวิธี Unit Root Test

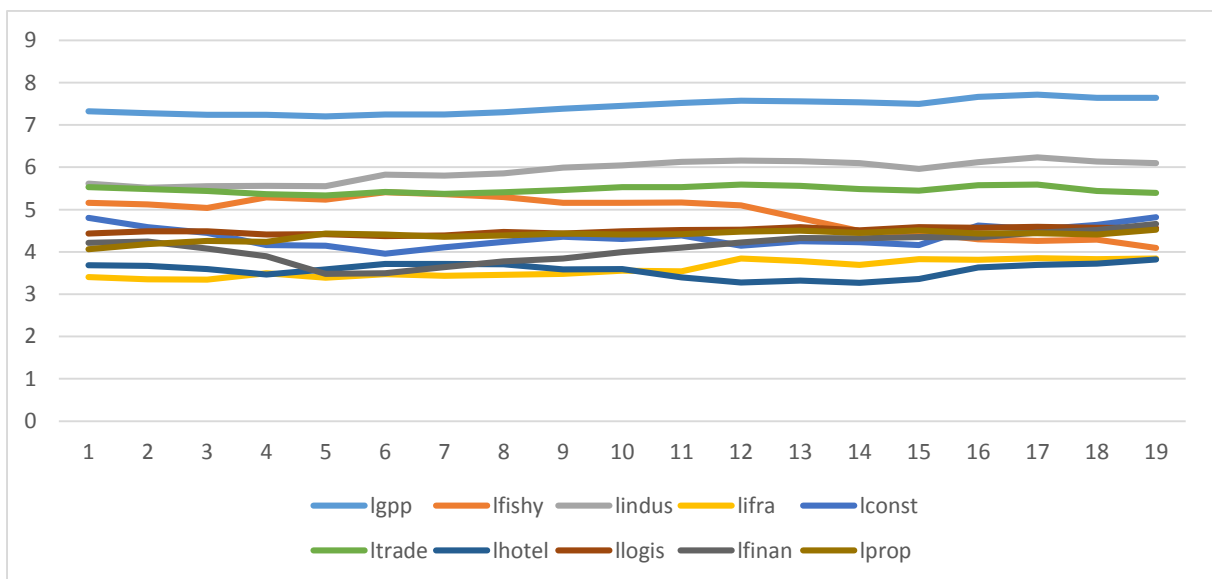
sectors	lags	The random-walk-with-drift model				Order of Integration
		ADF-test	5% critical value	ADF-test	5% critical value	
lgpp	0	-0.557	-1.812	-2.430**	-1.833	I(1)
lfishy	1	0.237	-1.812	-1.981**	-1.833	I(1)
lindus	2	-0.1845	-1.812	-2.078**	-1.833	I(1)
lifra	0	-0.329	-1.812	-1.993**	-1.833	I(1)
lconst	0	-1.561	-1.812	-2.494**	-1.833	I(1)
ltrade	2	-1.390	-1.812	-2.024**	-1.637	I(1)
lhotel	1	-2.346**	-1.812			I(0)
llogis	0	-1.273	-1.812	-2.597**	-1.833	I(1)
lfinan	0	-0.300	-1.812	-5.894**	-1.833	I(1)
lprop	0	-4.305**	-1.812			I(0)

ที่มา: จากการคำนวณ

หมายเหตุ: **มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ($\alpha = 0.05$)

จากตารางที่ 5.5 ผลการทดสอบ Unit Root ข้อมูลที่ระดับ level หรือ Order of Integration ของข้อมูลอนุกรมเวลาในแบบจำลอง ตัวแปรที่มีระดับความนิ่งที่อันดับ 1st differencing: I(1) ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 มี 7 ตัวแปร ได้แก่ ตัวแปร lgpp ตัวแปร lfishy ตัวแปร lindus ตัวแปร lifra ตัวแปร lconst ตัวแปร ltrade ตัวแปร llogis และตัวแปร lfinan นอกจากนี้ ตัวแปร lhotel และตัวแปร lprop มีระดับความนิ่งที่อันดับ 2nd differencing: I(0) ดังนั้น ในการศึกษาความสัมพันธ์ดุลยภาพระยะยาวจึงสามารถนำ 8 ตัวแปรข้างต้นไปทดสอบ Cointegrating Test ของ Johansen and Juselius

พิจารณาทิศทางของตัวแปรทางเศรษฐกิจที่ศึกษาทั้ง 8 ตัวแปร ได้แก่ ตัวแปรผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดสงขลา (lgpp) ตัวแปรประมง (lfishy) ตัวแปรอุตสาหกรรม (lindus) ตัวแปรการไฟฟ้า แก๊ส และการประปา (lifra) ตัวแปรการก่อสร้าง (lconst) ตัวแปรการขนส่ง การขายปลีก (ltrade) ตัวแปรการขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า คมนาคม (llogis) และตัวแปรตัวกลางทางการเงิน (lfinan) ที่อยู่ในรูป natural log ตั้งแต่ปี 2538-2556 เมื่อเวลาผ่านไปจะเห็นได้ว่าตัวแปรผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดสงขลา (lgpp) มีการเปลี่ยนแปลงในทิศทางเพิ่มขึ้น (up-ward sloping curve) ซึ่งปัจจัยทางเศรษฐกิจอื่น ๆ มีทิศทางการเปลี่ยนแปลงไปในทางเดียวกัน ยกเว้นตัวแปรประมง (lfishy) ที่มีปริมาณลดลงอย่างมากในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา ปัจจัยการก่อสร้าง (lconst) ที่มีการเปลี่ยนแปลงผันผวนเนื่องมาจากส่วนหนึ่งเป็นการลงทุนของภาครัฐที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณในแต่ละปี และการเติบโตการก่อสร้างภาคเอกชนที่ขึ้นอยู่กับเศรษฐกิจภาพรวมของประเทศและระดับจังหวัด เนื่องจากประชาชนจะมีกำลังซื้อหรือเอกชนจะตัดสินใจลงทุนในอสังหาริมทรัพย์ต้องพิจารณารายได้และอำนาจการซื้อของประชาชนและเศรษฐกิจในภาพรวมเป็นหลัก ปัจจัยดังกล่าวจึงส่งผลกระทบต่อความแตกต่างของมูลค่าการลงทุนในแต่ละปี นอกจากนี้ปัจจัยตัวกลางทางการเงิน (lfinan) ที่มีทิศทางชะลอตัวในช่วงปี 2540- 2543 จากปัญหาเกิดวิกฤติทางเศรษฐกิจเมื่อปี 2540 โดยเฉพาะด้านการเงินการคลัง ซึ่งส่งผลกระทบต่อเนื่องมาจากการผลิตสาขาตัวกลางทางการเงินของจังหวัดสงขลาด้วย ดังนั้น การทดสอบการปรับตัวเข้าสู่ดุลยภาพของสาขาการผลิตต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดสงขลา จึงต้องทำการทดสอบดุลยภาพในระยะยาวด้วยโคอินทิเกรชัน (Cointegration) เพื่อดูว่าการเคลื่อนไหวของตัวแปรต่าง ๆ มีความสอดคล้องกัน (co-movement) หรือไม่

ภาพที่ 5.2 ทิศทางการเติบโตของตัวแปรทางเศรษฐกิจ ในช่วงปี 2538-2556

ที่มา: วิเคราะห์ข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมภาคใต้, 2557

2) การทดสอบดุลยภาพในระยะยาวด้วยโคอินทิเกรชัน (Cointegration)

การทดสอบหาความสัมพันธ์ระยะยาวของข้อมูลด้วย Cointegration ตัวแปรที่ทดสอบต้องมีความนิ่งและมี order of integration: $I(d)$ ที่อันดับเดียวกันจึงสามารถนำตัวแปรเหล่านั้นมาทำการทดสอบหาความสัมพันธ์ระยะยาว ในการศึกษานี้ใช้วิธีของ Johansen and Juselius เนื่องจากเป็นกระบวนการที่ใช้กับแบบจำลองที่มีหลายตัวแปร และสามารถทดสอบหาจำนวน Cointegrating Vectors ได้พร้อม ๆ กัน เพื่อทดสอบการปรับตัวเข้าสู่ดุลยภาพในระยะยาว มีรายละเอียดดังนี้

(1) การศึกษาการปรับตัวเข้าสู่ดุลยภาพในระยะยาว เมื่อมีการวิเคราะห์หอดถอยเชิงเส้นแบบพหุของตัวแปรอิสระและตัวแปรตามไปแล้ว ต่อมาก็ต้องทดสอบความนิ่งของส่วนที่เหลือ (Residual) ว่ามีความนิ่งของข้อมูลหรือไม่และอันดับใด โดยกำหนดเป็นตัวแปร (Res_lgpp) จากสมการถดถอยการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจจังหวัดสงขลา (ตัวแปรตาม) กับตัวแปรปัจจัยการผลิตสาขาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง (ตัวแปรอิสระ) จากตารางที่ 5.6 ส่วนที่เหลือ (Residual) มีค่า ADF test statistics เท่ากับ -2.573 ซึ่งน้อยกว่า Mackinnon critical Value ที่มีค่า -1.383 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 อยู่ในช่วงปฏิเสธสมมติฐานหลักที่ว่าเกิดยูนิตรูลแสดงว่าส่วนที่เหลือ (Residual) มีความนิ่งระดับความล่าดับที่ 1st differencing: $I(1)$ ดังนั้น ส่วนที่เหลือ (Residual) มีระดับความนิ่งเดียวกับตัวแปรอื่น ๆ ในเบื้องต้นจึงสามารถทดสอบความสัมพันธ์ในระยะยาวได้ต่อไป

ตารางที่ 5.6 การทดสอบความนิ่งของส่วนที่เหลือ (Residual)

Variable	Lag length	ADF-test	5% critical value	ADF-test	5% critical value	Order of Integration
Res_lgpp	3	-0.981	-1.812	-2.573**	-1.383	$I(1)$

ที่มา: จากการคำนวณ

หมายเหตุ: 1. AIC = -5.71613

2. **มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ($\alpha = 0.05$)

การทดสอบหาจำนวน Cointegrating Vectors หรือเป็นการหาค่า rank (r) ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้กำหนดแบบจำลอง VAR ที่ไม่พิจารณาอิทธิพลของฤดูกาลเนื่องจากส่งต่อการเปลี่ยนแปลงมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดไม่มากนัก จึงกำหนด VAR Model ใน 3 รูปแบบ ดังนี้ (ตารางที่ 5.7)

- 1) VAR Model ไม่จำกัดค่าคงที่แต่มีแนวโน้มเวลา (Restricted Intercepts, No Trends)
- 2) VAR Model ไม่จำกัดค่าคงที่และไม่มีแนวโน้มเวลา (Unrestricted Intercepts, No Trends)
- 3) VAR Model ที่ไม่ปรากฏค่าคงที่และแนวโน้มเวลา (No Intercepts or Trends)

ตารางที่ 5.7 ค่า AIC เปรียบเทียบผลการทดสอบ Cointegrating Vector ทั้ง 3 รูปแบบของ VAR Model

Choice of the Number of Cointegrating Relations Using Model Selection Criteria	No Intercepts or Trends	Restricted Intercepts, No Trends	Unrestricted Intercepts, No Trends
Akaike Information Criterion (AIC)			
0	-17.48757	-17.84687	-18.87178
1	-18.57484	-18.57497	-19.84757
2	-19.54874	-19.87455	-20.58774
3	-21.57894	-20.57489	-22.41578**
4	-21.48947	-21.57894	-21.57489
Likelihood Ratio Test	Rank=3		

ที่มา: จากการคำนวณ

หมายเหตุ: ** มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ($\alpha = 0.05$)

การหารูปแบบของ VAR Model ที่เหมาะสมจากที่กำหนดไว้ 3 รูปแบบ โดยพิจารณาค่า Akaike Information Criterion (AIC) ที่บ่งบอกจำนวนตัวแปรล่าช้าที่เหมาะสม (lag length) จากค่า AIC ที่มีค่าน้อยสุด ผลการเปรียบเทียบ (ตารางที่ 5.7) พบว่า รูปแบบของ VAR Model ที่เหมาะสม คือ VAR Model ไม่จำกัดค่าคงที่และไม่มีแนวโน้มเวลา (Unrestricted Intercepts, No Trends) ที่มีค่า AIC เท่ากับ -22.41578 ด้วยจำนวน Cointegrating Vector ที่เหมาะสมในการประมาณ 3 เวกเตอร์ ซึ่งในการเพิ่มตัวแปรล่าช้า (Lag) เข้าไปในแบบจำลองจะไม่ทำให้ค่าเกณฑ์ลดลง

ต่อไปจึงทำการทดสอบความสัมพันธ์ในระยะยาวระหว่างการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจจังหวัดสงขลา กับกิจกรรมการผลิต 7 สาขาที่เกี่ยวข้องกับการพาณิชย์และการบริการ ด้วยวิธี Cointegration LR test based on Eigenvalue Trace of the Stochastic Matrix และ Cointegration LR test based on Maximal Eigenvalue of the Stochastic Matrix ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ภายใต้แบบจำลอง VAR Model ไม่จำกัดค่าคงที่และไม่มีแนวโน้มเวลา (Unrestricted Intercepts, No Trends) ประกอบกับการพิจารณา Cointegrating Vectors ว่ามีความสอดคล้องกับค่า AIC ที่คำนวณมาได้ในข้างต้นหรือไม่

ตารางที่ 5.8 ผลการทดสอบสมมติฐานการหาจำนวน Cointegrating Vectors ของแบบจำลอง VAR Model ไม่จำกัดค่าคงที่และไม่มีแนวโน้มเวลา (Unrestricted Intercepts, No Trends)

rank	Statistic	5% critical value
Cointegration LR test based on Eigenvalue Trace of the Stochastic Matrix		
r=0	133.7356	109.99
r=1	93.5487	82.49
r=2	62.4783	59.46
r=3	37.7007*	39.89
r=4	17.6018	24.31
r=5	4.9188	12.53
Cointegration LR test based on Maximal Eigenvalue of the Stochastic Matrix		
r=0	45.1869	41.51
r=1	38.0703	36.36
r=2	34.7777	30.04
r=3	20.0989*	23.80
r=4	12.6831	17.89
r=5	4.2063	11.44

ที่มา: จากการคำนวณ

หมายเหตุ: * มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ($\alpha = 0.05$)

จากตารางที่ 5.8 พบว่า จำนวน Cointegrating Vector ที่เหมาะสมมีค่าเท่ากับ 3 เวกเตอร์ ซึ่งพิจารณาจากค่าสถิติที่ได้จากวิธี Eigenvalue Trace และ Maximal Eigenvalue ค่าสถิติที่คำนวณได้น้อยกว่าค่าวิกฤต ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 แสดงว่าค่านี้เป็นจำนวน Cointegrating Vector ซึ่งในที่นี้ Eigenvalue Trace มีค่าเท่ากับ 37.7007 (น้อยกว่าค่าวิกฤต ที่ 39.89) สอดคล้องกับ Maximal Eigenvalue มีค่าเท่ากับ 20.0989 (น้อยกว่าค่าวิกฤต ที่ 23.80) แสดงว่ายอมรับสมมติฐาน นั่นคือตัวแปรทั้ง 7 ตัวแปร มี Cointegration Vector เท่ากับ 3 เวกเตอร์ แสดงว่าเกิดความสัมพันธ์กันในกลุ่มภาพระยะยาว

3) การทดสอบดุลยภาพในระยะสั้น ด้วย Error Correction Model: ECM

การพิจารณาการปรับตัวในระยะสั้นของตัวแปรที่ศึกษา ด้วยการสร้างตัวแบบ ECM จากอนุกรมเวลาที่มีการตรวจสอบว่ามีลำดับ (Order) ที่เท่ากันและมี Integrated กันก่อน โดยทั่วไปตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ในระยะยาวอาจมีเหตุหรือไม่มีเหตุในระยะสั้นเพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรได้ สำหรับการพิจารณาความสัมพันธ์ของการเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดสงขลาและสาขาการผลิตที่เกี่ยวข้องกับการพาณิชย์และบริการได้ทดสอบว่าที่มีความสัมพันธ์กันในระยะยาวแล้วนั้น จึงคำนวณหาลักษณะการปรับตัวในระยะสั้นด้วยแบบจำลอง ECM ผลการศึกษาดังตารางที่ 5.9

ตารางที่ 5.9 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระยะสั้นด้วยแบบจำลอง ECM (แบบจำลองที่ 1)

	Coeffi	Std.Err.	z	p> z
_CONS	0.011657	0.020616	0.57	0.572
LD.Ifishy	0.046349	0.4891028	0.09	0.725
LD.lindus	0.251551**	0.0910267	2.76	0.039
LD.linfra	0.026477	0.2044519	0.13	0.897
LD.lconst	0.030038	0.2139781	0.14	0.663
LD.ltrade	0.170240**	0.1366997	1.25	0.026
LD.llogis	0.096038*	0.0422813	2.27	0.075
LD.lfinan	0.023570	1.153048	0.02	0.684
ϵ_{t-1}	-0.895216 ***	0.961412	-1.07	0.000

Log likelihood = 529.9063 AIC = -52.10663 HQIC = -51.68277
 Det(Sigma_ml) = 1.16e-37 SBIC = -47.84254

ที่มา: จากการคำนวณ

หมายเหตุ: *** มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ($\alpha = 0.01$)

** มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ($\alpha = 0.05$)

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.10 ($\alpha = 0.10$)

ผลการศึกษาการปรับตัวในระยะสั้นของตัวแปรในแบบจำลองที่ 1 เพื่อให้ปรับตัวเข้าสู่ดุลยภาพในระยะยาว แสดงได้ดังตารางที่ 5.9 จะเห็นว่าสัมประสิทธิ์การปรับตัวในระยะสั้น (Speed of Adjustment Coefficient) หรือสัดส่วนการเบี่ยงเบนออกจากดุลยภาพของการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจจังหวัดสงขลา มีค่าเท่ากับ -0.895216 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งสอดคล้องกับหลักทฤษฎีที่ว่าความคลาดเคลื่อนในการปรับตัวเข้าสู่ภาวะดุลยภาพทางเศรษฐกิจ ระยะยาวจะต้องลดลงเรื่อย ๆ และสามารถอธิบายได้ว่า ความคลาดเคลื่อนที่การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจจังหวัดสงขลาจะเบี่ยงเบนออกจากค่าดุลยภาพในช่วงปีที่ผ่านมามีการปรับตัวเพื่อให้ความคลาดเคลื่อนลดลงหรือมีการปรับตัวเข้าสู่ดุลยภาพร้อยละ 89.5216 ในปีนี้

ตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติในการอธิบายการปรับตัวของการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจจังหวัดสงขลา พบว่า ตัวแปรล่าช้าของ lindus (LD) ค่า Z-Statistic ของสัมประสิทธิ์มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และมีเครื่องหมายเป็นบวก อธิบายได้ว่า การเปลี่ยนแปลงการผลิตทางอุตสาหกรรม (lindus) มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจจังหวัดสงขลาอย่างเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และตัวแปรล่าช้าของ ltrade (LD) มีค่า Z-Statistic ของสัมประสิทธิ์มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และมีเครื่องหมายเป็นบวก หมายความว่า การเปลี่ยนแปลงการค้าส่ง ค้าปลีก (ltrade) จะส่งผลต่อการปรับเข้าสู่ดุลยภาพในระยะสั้นของการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจจังหวัดสงขลาในทิศทางเดียวกัน นอกจากนี้ตัวแปรล่าช้าของ llogis (LD) มีค่า Z-Statistic ของสัมประสิทธิ์มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.10 มีเครื่องหมายเป็นบวก นั่นคือ การเปลี่ยนแปลงการผลิตทางการขนส่ง มีผลต่อการ

เปลี่ยนแปลงการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจจังหวัดสงขลาอย่างเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยสมการการปรับตัวในระยะสั้นที่ใช้ทดสอบ คือ

$$d(Y)_t = \alpha_1 + \alpha_2 \varepsilon_{t-1} + \sum_{i=1} \alpha_y d(x)_{i=1} + e_{yt}$$

จากผลการทดสอบสามารถเขียนเป็นสมการการปรับตัวในระยะสั้นที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 5 และ 10 ที่ใช้ทดสอบได้ ดังนี้

$$d(Y)_t = -0.895216\varepsilon_{t-1} + 0.251551lindus(-1) + 0.170240ltrade(-1) + 0.096038llogis(-1)$$

นอกจากนี้ได้มีการวิเคราะห์สมการการปรับตัวในระยะสั้นรูปแบบที่ 2 เพื่อพิจารณาปัจจัยการผลิตทางเกษตรกรรม (lagri) คงไว้ในสมการ และตัดตัวแปรอุตสาหกรรม (lindus) นอกจากนี้มีการปรับตัวแปรปัจจัยการขนส่ง คมนาคม (llogis) รวมกับตัวแปรปัจจัยตัวกลางทางการเงิน (lfinan) เข้าด้วยกัน โดยกำหนดเป็นตัวแปรใหม่สำหรับในปัจจัยทางการขนส่งและตัวกลางทางการเงิน (llogfin) เพื่อแก้ปัญหา Multicollinearity ถัดจากนั้นก็ทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์กันในดุลยภาพระยะยาวซึ่งพบว่า มีความสัมพันธ์กันในระยะยาวจึงได้ทำการศึกษาการปรับตัวในระยะสั้น โดยลักษณะการปรับตัวในระยะสั้นด้วยแบบจำลอง ECM ผลการศึกษาดังตารางที่ 5.10

ตารางที่ 5.10 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระยะสั้นด้วยแบบจำลอง ECM (แบบจำลองที่ 2)

	Coeffi	Std.Err.	z	p> z
_CONS	0.1701526*	0.0645143	2.64	0.008
LD.lagri	0.2931339**	0.1494775	1.96	0.003
LD.lfishy	0.5780226	0.4204478	1.37	0.169
LD.linfra	0.133896	0.3691826	0.36	0.102
LD.lconst	0.086514**	0.0820204	1.05	0.005
LD.ltrade	0.163038*	0.0653396	2.49	0.075
LD.llogfin	0.1197025*	0.07466042	1.60	0.099
ε_{t-1}	-1.02770**	0.41465	-2.4784	0.004

Log likelihood = 427.8013 AIC = -44.09427 HQIC = -43.83606
 Det(Sigma_ml) = -5.59e-30 SBIC = -41.4966

ที่มา: จากการคำนวณ

- หมายเหตุ: *** มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ($\alpha = 0.01$)
 ** มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ($\alpha = 0.05$)
 * มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.10 ($\alpha = 0.10$)

สำหรับแบบจำลองที่ 2 ECM มีค่าสัมประสิทธิ์การปรับตัวในระยะสั้น (Speed of Adjustment Coefficient) หรือสัดส่วนการเบี่ยงเบนออกจากดุลยภาพของการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจจังหวัดสงขลามีค่าเท่ากับ -1.02770 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อธิบายได้ว่า ความคลาดเคลื่อนที่การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจจังหวัดสงขลาจะเบี่ยงเบนออกจากค่าดุลยภาพในช่วงปีที่ผ่านมา จะมีการปรับตัวเพื่อให้ความคลาดเคลื่อนลดลงหรือมีการปรับตัวเข้าสู่ดุลยภาพร้อยละ 102.770 ในปีนี้ โดยตัวแปรการเกษตร (lagri) การก่อสร้าง (lconst) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 นอกจากนี้ ตัวแปรการค้าชายแดน (ltrade) และการขนส่ง การเงิน (llogfin) มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.10 จากผลการทดสอบสามารถเขียนเป็นสมการการปรับตัวในระยะสั้นที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 5 และ 10 ที่ใช้ทดสอบได้ ดังนี้

$$d(Y)_t = -1.02770\varepsilon_{t-1} + 0.1701526 + 0.2931339lagri(-1) + 0.086514lconst(-1) + 0.163038ltrade(-1) + 0.1197025llogfin(-1)$$

5.2 ลักษณะโครงสร้างเศรษฐกิจของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา

เนื้อหาในส่วนนี้ประกอบด้วย 1) ข้อมูลพื้นฐานของสถานประกอบการในเขตพัฒนาเศรษฐกิจอำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา 2) ข้อมูลด้านสินค้าและบริการในเขตพัฒนาเศรษฐกิจ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา และ 3) ข้อมูลด้านการจัดการแรงงานในเขตพัฒนาเศรษฐกิจ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

5.2.1 ข้อมูลพื้นฐานของสถานประกอบการ

ในการสำรวจข้อมูลของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา จำนวน 159 ราย กระจายอยู่ในพื้นที่ 4 ตำบล ได้แก่ ตำบลสะเดา สำนักขาม ปาดังเปซาร์ และสำนักแก้ว คิดเป็นร้อยละ 27.7 26.4 39.0 และ 6.9 ตามลำดับ ลักษณะสถานประกอบการส่วนใหญ่เป็นร้านค้าและอาคารพาณิชย์ คิดเป็นร้อยละ 53.5 รองลงมาคือ ใช้บ้านของตนเองเพื่อประกอบธุรกิจร้อยละ 28.3 และสำนักงานเช่าในอาคาร เช่น การเช่าคูหาในการขายสินค้าในย่านธุรกิจคิดเป็นร้อยละ 11.3 สถานประกอบการส่วนใหญ่ร้อยละ 80.5 ตั้งอยู่ในบริเวณตลาดหรือย่านธุรกิจ

ผู้ประกอบการ SMEs ร้อยละ 78.6 ไม่เป็นนิติบุคคล ในจำนวนนี้ร้อยละ 57.6 ได้จดทะเบียนพาณิชย์ มีเพียงร้อยละ 21.4 เท่านั้นที่เป็นนิติบุคคล ในรูปของบริษัท ห้างหุ้นส่วนจำกัด และห้างหุ้นส่วนสามัญที่เป็นนิติบุคคล ผู้ประกอบการ SMEs ส่วนใหญ่ไม่มีสาขาคิดเป็นร้อยละ 81.8 มีทุนจดทะเบียนเฉลี่ยรายละ 1.43 ล้านบาท ร้อยละ 46.5 มีประสบการณ์การประกอบกิจการ 1-10 ปี หรือมีประสบการณ์การประกอบกิจการเฉลี่ย 12.6 ปี (ตารางที่ 5.11)

ตารางที่ 5.11 ข้อมูลเบื้องต้นของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

รายการ	จำนวน (n=159)	ร้อยละ
1. พื้นที่ตำบลสะเดา		
-ตำบลสะเดา	44	27.7
-ตำบลสำนักขาม	42	26.4
-ตำบลปาดังเบซาร์	62	39.0
-ตำบลสำนักแต้ว	11	6.9
2. ลักษณะของสถานประกอบการ		
-สำนักงานเช่าในอาคาร	18	11.3
-บ้าน	45	28.3
-ร้านค้า	52	32.7
-อาคารพาณิชย์	33	20.8
-โรงงาน	3	1.9
-อื่น ๆ	8	5.0
3. ที่ตั้ง		
-บริเวณตลาดหรือย่านธุรกิจ	128	80.5
-ไม่อยู่บริเวณตลาดหรือย่านธุรกิจ	31	19.5
4. รูปแบบการจัดตั้งทางธุรกิจ		
-สำนักงานแห่งเดียว (ไม่มีสาขา/ไม่เป็นสาขาของสถานประกอบการอื่น)	130	81.8
-สำนักงานใหญ่ (เป็นเจ้าของกิจการมีสาขาย่อย)	12	7.5
-สำนักงานสาขาของสถานประกอบการอื่น	13	8.2
-แฟรนไชส์ (franchise)	4	2.5

ตารางที่ 5.11 ข้อมูลเบื้องต้นของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (ต่อ)

รายการ	จำนวน (n=159)	ร้อยละ
5. รูปแบบการจัดตั้งตามกฎหมาย		
5.1.นิติบุคคล	(n=34)	
-บริษัทมหาชน	2	5.9
-บริษัทจำกัด	13	38.2
-ห้างหุ้นส่วนจำกัด (หจก.)	12	35.3
-หสม. นิติบุคคล	7	20.6
5.2.ไม่ใช่นิติบุคคล	(n=125)	
-หสม.	4	3.2
-จดทะเบียนพาณิชย์	72	57.6
ไม่จดทะเบียนพาณิชย์	49	39.2
6. จำนวนทุนจดทะเบียนทุนตั้งต้น/ (บาท)	(n=142)	
- ≤100,000	49	34.5
- 100,001-1,000,000	68	47.9
- 1,000,001-10,000,000	22	15.5
- > 10,000,000	3	2.1
ค่าเฉลี่ย	1,428,485.92	
7. ระยะเวลาในการดำเนินกิจการ (ปี)		
- ≤ 1	23	14.5
- 1-10	74	46.5
- 11-20	36	22.6
- > 20	26	16.4
ค่าเฉลี่ย	12.6	

ที่มา: จากแบบสอบถาม

5.2.2 ข้อมูลด้านสินค้าและบริการ

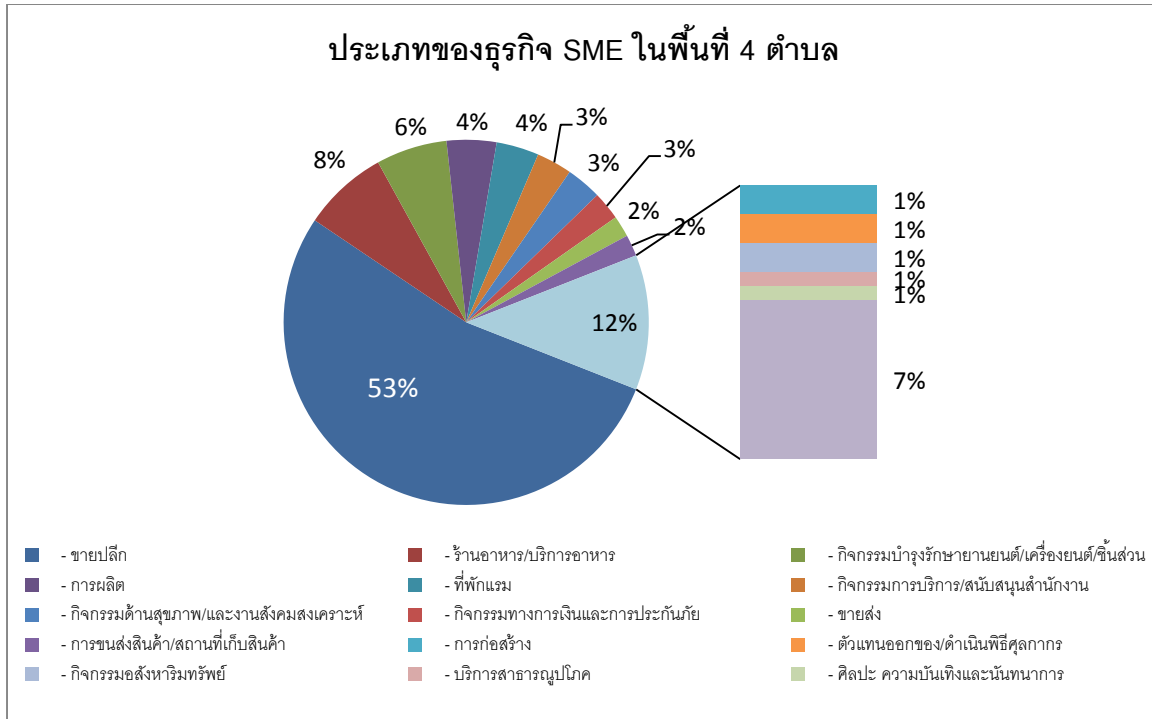
ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ศึกษาส่วนใหญ่ร้อยละ 55.4 ประกอบธุรกิจค้าปลีกค้าส่ง รองลงมาเป็นธุรกิจร้านอาหาร ร้อยละ 7.5 ธุรกิจบริการบำรุงรักษารถยนต์ ร้อยละ 6.3 และธุรกิจการผลิต (สินค้าเกษตร) ร้อยละ 4.4 (ภาพที่ 5.3 และตารางที่ 5.12) จากการสังเกตและสัมภาษณ์เชิงลึกเจ้าหน้าที่และผู้ประกอบการ SMEs ในพื้นที่ศึกษาเพิ่มเติม พบว่าการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการ SMEs ในพื้นที่ 4 ตำบลแตกต่างกันไปตามบริบทของพื้นที่ดังนี้

1) ตำบลสะเดา ซึ่งเดิมเป็นที่ตั้งของด่านศุลกากรสะเดา ทำให้มีนักลงทุนและนักท่องเที่ยวเดินทางเข้าออกจำนวนมาก ทำให้มีธุรกิจค้าส่งค้าปลีกสินค้าอุปโภคบริโภค ธุรกิจร้านอาหาร ที่พัก ตัวแทนออกของ/ดำเนินพิธีศุลกากร กิจกรรมการเงินและประกันภัย การขนส่งสินค้า/โกดังเก็บสินค้า เข้ามາตั้งสำนักงานในพื้นที่จำนวนมาก ทำให้เศรษฐกิจในพื้นที่เติบโตอย่างต่อเนื่องมาเป็นเวลากว่า 20 ปี จนกระทั่งปี 2527 มีการย้ายด่านศุลกากรสะเดามาอยู่ที่บ้านคลองพรวน ถนนกาญจนวนิช ตำบลสำนักขาม ทำให้ตำบลสะเดาเป็นทางผ่านของนักท่องเที่ยวไปสู่อำเภอหาดใหญ่ การแวะพัก จัปจ่ายใช้สอยในพื้นที่น้อยลง ส่งผลต่อเศรษฐกิจของตำบลสะเดาด้านการค้าและการท่องเที่ยวชะลอตัวลงตามลำดับ อย่างไรก็ตามปัจจุบันตำบลสะเดามีความสำคัญในด้านการปกครองเนื่องจากเป็นที่ตั้งของศูนย์ราชการ สถานศึกษาและสถานพยาบาลของอำเภอสะเดา ทำให้ลักษณะการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการ SMEs ในปัจจุบันประกอบด้วยธุรกิจร้านอาหาร ร้านขายอุปกรณ์ก่อสร้างและอุปกรณ์ทางการเกษตร ร้านค้าปลีกประเภทเสื้อผ้าและสินค้าอุปโภคบริโภค เป็นต้น

ตารางที่ 5.12 ชนิดของสินค้าและบริการของผู้ประกอบการ SMEs ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

ชนิดของการผลิตสินค้าบริการ/	จำนวน (n=159)	ร้อยละ
- การก่อสร้าง	7	4.4
- บริการสาธารณูปโภค	1	0.6
- การก่อสร้าง	2	1.3
- ขายส่ง	3	1.9
- ขายปลีก	85	53.5
- ตัวแทนออกของ/ดำเนินการพิธีศุลกากร	2	1.3
- การขนส่งสินค้า-สถานที่เก็บสินค้า	3	1.9
- ที่พักแรม	6	3.8
- ร้านอาหาร/บริการอาหาร	12	7.5
- กิจกรรมอสังหาริมทรัพย์	2	1.3
- กิจกรรมบำรุงรักษายานยนต์/เครื่องยนต์/ชิ้นส่วน	10	6.3
- กิจกรรมการบริการ/สนับสนุนสำนักงาน	5	3.1
- กิจกรรมด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์	5	3.1
- ศิลปะ ความบันเทิงและนันทนาการ	1	0.6
- กิจกรรมทางการเงินและการประกันภัย	4	2.5
- กิจกรรมอื่น ๆ	11	6.9

ที่มา : จากแบบสอบถาม

ภาพที่ 5.3 ประเภทของธุรกิจ SME ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

ที่มา : จากแบบสอบถาม

2) ตำบลปาดังเบซาร์ เป็นเมืองติดกับประเทศมาเลเซียเป็นที่ตั้งของด่านศุลกากรปาดังเบซาร์ซึ่งใช้ติดต่อระหว่างประเทศไทยกับประเทศมาเลเซียเป็นชุมทางรถไฟสถานีปาดังเบซาร์ (กรุงเทพ – บัตเตอร์เวิร์ธ) มีถนนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4054 (สะเดา - ปาดังเบซาร์) เป็นเส้นทางสายหลัก ซึ่งแยกจากทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 (กรุงเทพฯ- คลองพรวน) จึงสามารถติดต่อกับอำเภอสะเดาและประเทศมาเลเซียได้ด้วยสภาพที่ตั้งและโครงสร้างพื้นฐานที่เอื้ออำนวยจึงเกิดธุรกิจการค้าชายแดนและธุรกิจการขนส่งสินค้า โลจิสติกส์ ประกอบกับสภาพพื้นที่ทางการเกษตรของตำบลปาดังเบซาร์ส่วนใหญ่เป็นสวนยางพารา จึงมีวัตถุดิบน้ำยางจำนวนมาก ทำให้เกิดการลงทุนในอุตสาหกรรมยาง เช่น โรงงานแปรรูปยางแผ่น โรงงานแปรรูปน้ำยางข้นเพื่อการส่งออกไปประเทศมาเลเซียและนำมาสู่การจ้างงานทั้งจากในพื้นที่ นอกพื้นที่และแรงงานต่างด้าว ทำให้ธุรกิจค้าปลีกสินค้าอุปโภคบริโภค ธุรกิจอาหารจึงเพิ่มขึ้นเพื่อรองรับจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้น

3) ตำบลสำนักขาม เดิมเป็นหมู่บ้านหนึ่งในตำบลสำนักแก้ว ต่อมาในปี 2531 ได้แยกตัวออกมาตั้งเป็นตำบลชื่อว่า "ตำบลสำนักขาม" โดยพื้นที่ทางทิศใต้ติดกับรัฐเคดาห์ ของประเทศมาเลเซีย ปัจจุบันเป็นที่ตั้งของด่านศุลกากรสะเดา ซึ่งบริเวณด่านผ่านแดนไทย-มาเลเซีย หรือเป็นที่รู้จักในชื่อ "ด่านนอก" เป็นพื้นที่เศรษฐกิจแห่งหนึ่งของภาคใต้ เนื่องจากมีนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียส่วนใหญ่นิยมอยู่เที่ยว กิน ดื่ม และบันเทิงเริงรมย์ ที่ด่านนอกมากกว่าที่จะขับรถเข้าเมืองหาดใหญ่เหมือนในอดีต ประกอบกับบริเวณด่านนอกสามารถใช้สัญญาณโทรศัพท์จากประเทศมาเลเซียได้จึงทำ

ให้ในช่วงวันหยุดหัตถ์ สุกร์ เสาร์และอาทิตย์ นักท่องเที่ยวจากประเทศมาเลเซีย โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวผู้ชายนิยมเข้ามาท่องเที่ยวและรับประทานอาหารที่ด้านนอกจำนวนมาก จึงเกิดธุรกิจบริการห้องพัก โรงแรม ร้านอาหารและภัตตาคาร สถานบันเทิงขึ้นจำนวนมาก ส่งผลให้ธุรกิจก่อสร้างและอสังหาริมทรัพย์ต่าง ๆ ขยายตัวจากการลงทุนของนักลงทุนทั้งในประเทศและต่างประเทศ แต่กลับพบว่าโรงแรมและสถานบันเทิงขนาดใหญ่ ที่ใช้เงินลงทุนจำนวนมากมักมีชาวต่างชาติเข้ามาลงทุน นอกจากนี้ ยังมีธุรกิจต่อเนื่องอื่น ๆ เช่น ธุรกิจค้าปลีกสินค้าอุปโภคบริโภค (ร้านสะดวกซื้อ/ร้านขายของชำ) ธุรกิจซักอบรีด ร้านเสริมสวย สถานพยาบาล สถาบันทางการเงินเปิดให้บริการเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง

4) ตำบลสำนักแต้วสภาพภูมิศาสตร์ทางทิศตะวันตกเป็นที่ราบ ทางทิศตะวันออกและทิศใต้มีเทือกเขาสันกาลาศรีพาดผ่าน เป็นที่ราบสูงและเป็นพื้นต้นน้ำของคลองสะเดา มีป่าสงวนซึ่งอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติเขาน้ำค้าง ด้วยสภาพพื้นที่เหมาะสำหรับปลูกยางพารา ทำให้ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำสวนยางพาราร้อยละ 90 และปลูกผลไม้ร้อยละ 10 ด้วยข้อได้เปรียบด้านที่ตั้งและความสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ ทำให้ผู้ประกอบการ SMEs ที่เกี่ยวข้องมักได้แก่ ธุรกิจค้าปลีกสินค้าอุปโภคบริโภค (ร้านขายของชำ) ธุรกิจรับซื้อน้ำยาง เศษยางและยางแผ่นดิบ เป็นต้น

5.2.3 ข้อมูลด้านการจัดการแรงงาน

การดำเนินธุรกิจในพื้นที่ศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่เจ้าของธุรกิจเป็นคนในพื้นที่ 4 ตำบล คิดเป็นร้อยละ 86.1 รองลงมาเป็นคนนอกพื้นที่ร้อยละ 12.6 และต่างชาตร้อยละ 1.3 (ธุรกิจโรงแรมและบริการในพื้นที่ด้านนอก) ร้อยละ 67.9 ของผู้ประกอบการ SMEs มีการจ้างแรงงานในการดำเนินกิจการเฉลี่ย 7.1 คน โดยร้อยละ 87 ของแรงงานจ้างเป็นคนที่ 4 ตำบล มีอายุการทำงานของผู้จ้างเฉลี่ย 5.7 ปี และส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาไม่เกินอนุปริญญา ส่วนการอบรมหรือเพิ่มทักษะในการทำงาน นั้น พบว่าธุรกิจส่วนใหญ่ให้ผู้จ้างเรียนรู้จากการทำงานในสถานประกอบการด้วยตนเอง ร้อยละ 71.1 ดังรายละเอียดตารางที่ 5.13

ตารางที่ 5.13 ข้อมูลด้านกาจัดการแรงงานในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

รายการ	จำนวน (n=159)	ร้อยละ
1.เจ้าของ/หุ้นส่วนที่เข้ามาดำเนินการ		
- คนในพื้นที่ 4 ตำบล	137	86.1
- คนนอกพื้นที่ 4 ตำบล	20	12.6
- คนต่างชาติ	2	1.3
2.การจ้างแรงงานในการดำเนินการ		
- จ้าง	108	67.9
- ไม่จ้าง	51	32.1
3. จำนวนแรงงานของกิจการในปัจจุบัน (คน)*	(n= 108)	
- ลูกจ้างเป็นคนในพื้นที่ 4 ตำบล	94	87.0
- ลูกจ้างเป็นคนนอกพื้นที่ 4 ตำบล	35	32.4
- ลูกจ้างเป็นชาวต่างชาติ	5	4.6
ค่าเฉลี่ย	7.1	
4. ลูกจ้างมีอายุการทำงานเฉลี่ย (ปี)	(n= 108)	
- ≤ 5	75	69.4
- 6-10	19	17.6
- > 10	14	13.0
ค่าเฉลี่ย	5.7	
5. ระดับการศึกษาของลูกจ้างในธุรกิจ (คน)*	ค่าเฉลี่ย	
- ต่ำกว่ามัธยมศึกษา	2.5	
- มัธยมศึกษา/ปวช./ปวส./อนุปริญญา	3.4	
- ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	1.2	
6. ธุรกิจมีการอบรมพนักงานเพื่อเพิ่มทักษะ		
6.1 ไม่มีการอบรม	113	71.1
6.2 มีการอบรม		
- อบรมอย่างเป็นทางการ	25	15.7
- อบรมอย่างไม่เป็นทางการ	21	13.2
เฉลี่ย (ครั้ง/ปี)	5.1	

ที่มา : จากแบบสอบถาม

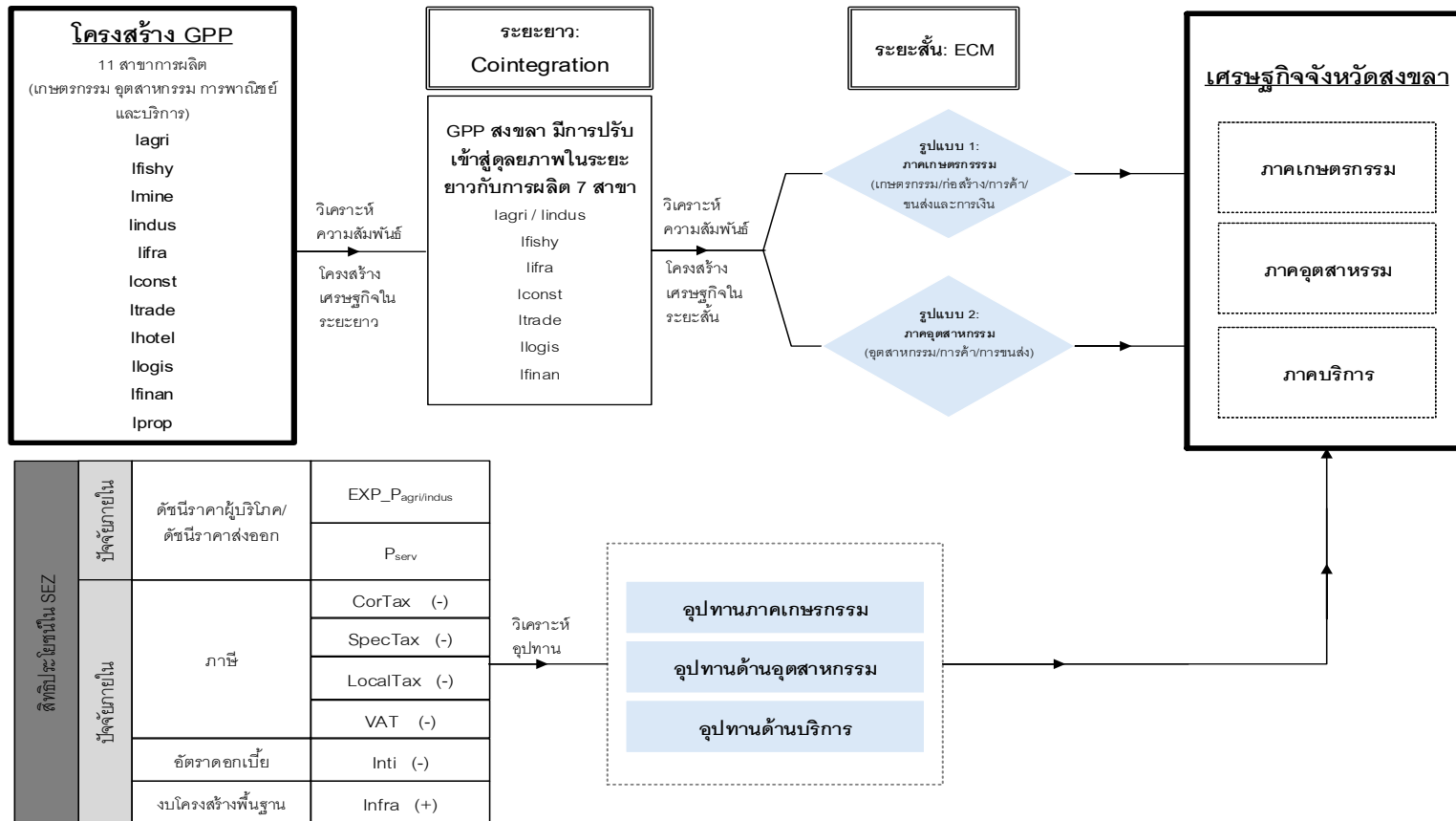
หมายเหตุ * ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

5.3 การเติบโตของ SMEs ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษอำเภอ สะเดา จังหวัดสงขลาต่อการขยายผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดสงขลา

จากแนวคิดเศรษฐศาสตร์สำนักคลาสสิกใหม่ (New - Classical Economics) ที่มองการผันผวนของผลผลิตเป็นผลจากด้านอุปทานไม่ใช่อุปสงค์เพียงอย่างเดียว การเปลี่ยนแปลงด้านอุปสงค์ที่ถูกระคายการณไว้ จะมีผลต่อการขยายตัวของเศรษฐกิจทั้งในระยะสั้นและระยะยาว แต่การเพิ่มของผลผลิตส่วนใหญ่จะเกิดจากด้านอุปทานเป็นปัจจัยสำคัญ (Sargent and Wallace, 1975) หลักการของ J.B. Say ที่เรียกว่า “กฎของเซย์” (Say’s Law) เชื่อว่าการพัฒนาด้านอุปทานในที่สุดจะก่อให้เกิดอุปสงค์ในตัวเอง ฉะนั้นบทบาทของรัฐบาลจึงควรเข้าแทรกแซงเศรษฐกิจน้อยที่สุด เชื่อในกระบวนการทำงานของกลไกราคา และรัฐบาลควรมีบทบาทในทางที่จะสนับสนุนให้เกิดการขยายตัวทางด้านอุปทาน เกิดแนวคิดด้านเศรษฐศาสตร์อุปทาน (Supply Side Economics) จากมุมมองดังกล่าว นโยบายการคลังจึงมีผลต่อด้านอุปทาน เช่น อัตราภาษีส่วนเพิ่ม (Marginal Tax Rate) มีความสำคัญต่อการปรับตัวของเศรษฐกิจอย่างมาก เพราะการลดลงของอัตราภาษีทำให้เสมือนว่าแรงงานได้รับรางวัลจากการทำงานเพิ่มขึ้น ขณะเดียวกันด้านการลงทุน การออม และกิจกรรมทางเศรษฐกิจต่าง ๆ จะถูกเก็บภาษีน้อยลง นอกจากนี้ อัตราภาษีที่เพิ่มขึ้นจะบิดเบือนผลผลิตเพราะไม่ส่งเสริมการทำงานและลดผลิตภาพ ของแรงงาน ส่งผลทางลบต่อการสะสมทุนและการใช้ทุนให้มีประสิทธิภาพ หรือส่งเสริมให้บุคคลทดแทนการลดหย่อนภาษีในสิ่งที่ไม่ปรารถนามากขึ้นเพื่อเป็นการหลีกเลี่ยงการเสียภาษีมากขึ้น (มานิต ผิวขาว, 2555)

ดังนั้นในงานวิจัยนี้จึงสนใจศึกษาผลกระทบด้านอุปทาน (Supply – Side Effects) จากการดำเนินนโยบายสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ (The Special Economic Zones Policy) โดยการวิเคราะห์การเติบโตของ SMEs ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษอำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา ที่จะได้รับสิทธิประโยชน์ ตลอดจนการสนับสนุนงบประมาณลงทุนโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ ซึ่งเป็นนโยบายของภาครัฐที่วางไว้ให้กับกิจการเป้าหมาย นั่นก็หมายความว่า การที่ภาครัฐมีการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษอำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา ย่อมส่งผลต่อการเติบโตของเศรษฐกิจจังหวัดสงขลาต่อไป แนวคิดในการวิเคราะห์การเติบโตของ SMEs ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษอำเภอสะเดา จังหวัดสงขลาจากนโยบายสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ซึ่งจะส่งผลต่อการขยายผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดสงขลา ดังภาพที่ 5.4

ผลกระทบด้านอุปทาน (Supply – side Effects) จากการดำเนินนโยบายสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ

ภาพที่ 5.4 แนวคิดการวิเคราะห์ด้านอุปทาน (Supply – Side Effects) จากการดำเนินนโยบายสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ (The Special Economic Zones Polic)

จากการทดสอบความสัมพันธ์เชิงคุณภาพของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดสงขลา (GPP) ตามโครงสร้างการผลิต 11 สาขา (ที่เกี่ยวข้องกับภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรม การพาณิชย์และบริการ) ด้วยเครื่องมือทางเศรษฐมิติที่ได้ทำการทดสอบการปรับตัวเข้าสู่ดุลยภาพใน 2 ระยะ คือ 1) การปรับเข้าสู่ดุลยภาพในระยะยาว พบว่าสาขาการผลิต 7 กิจกรรม ได้แก่ เกษตรกรรม (lagri) หรือ อุตสาหกรรม (lindus) การไฟฟ้า แก๊ส และการประปา (Infra) การก่อสร้าง (Iconst) การขายส่ง การขายปลีก (Itrade) การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า คมนาคมฯ (Ilogis) และตัวกลางทางการเงิน (Ifinan) เกิดความสัมพันธ์ในดุลยภาพระยะยาวกับการเติบโตผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดสงขลา (Igpp) และ 2) การทดสอบดุลยภาพในระยะสั้น พบว่า แบบจำลองที่ 1 สาขาการผลิตอุตสาหกรรม (lindus) การค้าส่ง ค้าปลีก (Itrade) และการขนส่งฯ (Ilogis) มีทิศทางเปลี่ยนแปลงเดียวกับการเปลี่ยนแปลงมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดสงขลา (GPP) และแบบจำลองที่ 2 สาขาการผลิตการเกษตร (lagri) การก่อสร้าง (Iconst) การค้าส่ง ค้าปลีก (Itrade) ตลอดจนสาขาการผลิตด้านการขนส่ง การเงิน (Ilogfin) มีส่งผลต่อการเติบโตผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดสงขลา (GPP) ในทิศทางที่เป็นบวกเช่นกัน จะเห็นได้ว่าการผลิตภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการส่งผลต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดสงขลาทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

สำหรับโครงสร้างเศรษฐกิจของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษอำเภอสะเดา จังหวัดสงขลาที่ที่มิวิจัยได้สำรวจข้อมูลพบว่า ผู้ประกอบการ SMEs ในพื้นที่ศึกษามีความหลากหลายของการผลิตและบริการ (ตารางที่ 5.12) เช่น กิจการขายส่ง/ขายปลีก ร้านอาหาร กิจการด้านสุขภาพ กิจการบำรุงรักษายานยนต์/เครื่องยนต์/ชิ้นส่วน ตัวแทนออกของ/ดำเนินพิธีศุลกากร การขนส่ง และสถานที่เก็บสินค้า เป็นต้น ซึ่ง SMEs เหล่านี้ครอบคลุมทั้ง 3 สาขาการผลิตหลัก คือ ภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการ โดยภาคการผลิตเหล่านี้ก่อให้เกิดการสร้างมูลค่าการค้าทั้งภายในประเทศและการค้าชายแดนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ อำเภอสะเดาที่มีด่านศุลกากรสะเดาและด่านศุลกากรปาดังเบซาร์ ซึ่งเป็น 2 ด่านศุลกากรที่มีมูลค่าการค้ารวมสูงสุดของประเทศ ตามลำดับ (คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2557) มูลค่าทางเศรษฐกิจชายแดนเหล่านี้ย่อมจะส่งผลกระทบต่อเนื่องเป็นมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดสงขลา (GPP) ต่อไป ดังนั้น เมื่อภาครัฐมีการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา ย่อมส่งผลต่อการเติบโตของเศรษฐกิจจังหวัดสงขลาต่อไป

ตามหลักเกณฑ์และวิธีการสนับสนุนการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษที่ได้ให้สิทธิประโยชน์สำหรับการลงทุนในพื้นที่กิจการเป้าหมาย 6 กลุ่มสำหรับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ อำเภอสะเดา ซึ่งมีมาตรการต่าง ๆ ได้แก่ 1) มาตรการส่งเสริมการลงทุนของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน เช่น การยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล การลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคล การยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักร เป็นต้น 2) มาตรการของกรมสรรพากร กระทรวงการคลัง เช่น สิทธิการลดหย่อนอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล และ 3) มาตรการสนับสนุนอื่น ๆ จากภาครัฐ เช่น การจัดหาที่ดิน ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้านการลงทุน เป็นต้น สิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ข้างต้นเปรียบเสมือนปัจจัยภายนอก (Exogenous Variables) ที่เป็นกลไกผลักดันให้ภาคการผลิตที่สำคัญทั้งสามกิจกรรม (ภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการ) ขยายมูลค่าได้ต่อไป ดังนั้นเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการเติบโตการค้าชายแดนกับสิทธิประโยชน์จากเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษที่ SMEs ได้รับ ด้วยการวิเคราะห์ฟังก์ชันอุปทาน (Supply Function) ของ SMEs โดยพิจารณาปัจจัยที่กำหนดอุปทาน ในรูปแบบจำลองสมการถดถอยพหุ (Multiple Regression) ดังนี้

$$S_i = f(\text{EXP_P}_i \text{ or Pserv} / \text{CorTax, SpecTax, LocalTax, VAT, Int}_i, \text{Infra})$$

มูลค่าการค้าชายแดนไทย-มาเลเซีย ดัชนีราคาส่งออกหมวดสินค้าเกษตรและหมวดสินค้าอุตสาหกรรม ดัชนีราคาผู้บริโภคทั้งประเทศชุดทั่วไปและสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษอำเภอสะเดา ซึ่งนำมาพิจารณาเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับอุปทานของ SMEs มีรายละเอียดดังนี้

1) มูลค่าการค้าชายแดนไทย – มาเลเซีย

ในการวิเคราะห์อุปทานภาคการผลิตต่าง ๆ สำหรับการศึกษานี้กำหนดมูลค่าการค้าชายแดนไทย – มาเลเซีย เป็นตัวแปรตามที่เป็นผลมาจากตัวแปรต้นต่าง ๆ ซึ่งมูลค่าการค้าชายแดน – มาเลเซีย ในช่วงปี 2541-2557 โดยจำแนกเป็นมูลค่าส่งออก มูลค่านำเข้า และมูลค่ารวม (ตารางที่ 5.14) จะเห็นได้ว่าการค้าชายแดนไทย-มาเลเซียมีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ 5.14 มูลค่าการค้าชายแดนไทย - มาเลเซีย จังหวัดสงขลา

(หน่วย: ล้านบาท)

ปี	มูลค่าส่งออก	มูลค่านำเข้า	ดุลการค้า	มูลค่ารวม
2541	44,480.40	16,286.30	28,194.10	60,766.70
2542	60,679.90	54,655.80	6,024.10	115,335.70
2543	43,765.36 ¹	51,893.00 ²	-8,127.64	95,658.36
2544	65,853.75 ¹	64,208.00 ²	1,645.75	130,061.75
2545	74,096.841	76,523.002	-2,426.16	150,619.84
2546	75,666.791	88,838.002	-13,171.21	164,504.79
2547	76,362.141	101,153.002	-24,790.86	177,515.14
2548	80,607.831	113,468.002	-32,860.17	194,075.83
2549	91,455.161	125,783.002	-34,327.84	217,238.16
2550	110,581.831	138,098.002	-27,516.17	248,679.83
2551	138,291.921	150,413.002	-12,121.08	288,704.92
2552	222,203.93	156,493.73	65,710.20	378,697.70
2553	314,634.31	173,809.38	140,824.90	488,443.70
2554	371,979.64	177,051.86	194,927.80	549,031.50
2555	296,295.67	208,490.96	87,804.70	504,786.60
2556	282,496.45	210,834.84	71,661.60	493,331.30
2557	270,396.39	230,314.05	40,082.30	500,710.40

ที่มา: กรมการค้าต่างประเทศ, 2558

หมายเหตุ: ¹ คำนวณจากสมการ fourth-order polynomial; $y = -57.234x^4 + 1767.7x^3 - 16098x^2 + 58867x - 714.11$, $R^2 = 0.9462$ เพื่อศึกษาระดับอุปทานและการพยากรณ์มูลค่าการค้าชายแดนต่อไป

² คำนวณจากสมการ; $y = 12315x + 14948$, $R^2 = 1.00$

2) ดัชนีราคาสินค้าส่งออกแบบไม่ปรับฤดูกาลของภาคเกษตรกรรมและภาคอุตสาหกรรม และดัชนีราคาผู้บริโภคชุดทั่วไป

ดัชนีราคาสินค้าส่งออกแบบไม่ปรับฤดูกาลของภาคเกษตรกรรมและภาคอุตสาหกรรมโดยมีราคาปี 2550 เป็นปีฐาน เพื่อพิจารณาเป็นปัจจัยภายใน (Endogenous Variable) มีรายละเอียดดังตารางที่ 5.15 และดัชนีราคาผู้บริโภคชุดทั่วไปปี 2547-2557 เพื่อพิจารณาระดับอุปทานในภาคบริการ มีรายละเอียดดังตารางที่ 5.16

ตารางที่ 5.15 ดัชนีราคาสินค้าส่งออก (Export Price Index) แบบไม่ปรับฤดูกาลของภาคเกษตรกรรม
กรรมและภาคอุตสาหกรรม

ปี	ดัชนีราคาสินค้าส่งออก	
	ภาคเกษตรกรรม	ภาคอุตสาหกรรม
2547	78.35	100.75
2548	87.54	106.88
2549	100.17	105.29
2550	100.00	100.00
2551	127.41	103.03
2552	117.14	107.73
2553	152.36	105.57
2554	166.10	105.29
2555	170.52	108.09
2556	167.11	106.40
2557	175.61	111.32

ที่มา: ดัดแปลงจาก กระทรวงพาณิชย์และธนาคารแห่งประเทศไทย, 2559

หมายเหตุ: ฐานในการคำนวณปี 2550 = 100 ตามดัชนีราคาส่งออก ที่คำนวณโดยสำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์

ตารางที่ 5.16 ดัชนีราคาผู้บริโภคชุดทั่วไป ปี 2547-2557

ปี	ดัชนีราคาผู้บริโภค
2547	79.78
2548	83.38
2549	87.27
2550	89.21
2551	94.08
2552	93.28
2553	96.33
2554	100.00
2555	103.02
2556	105.27
2557	107.26

ที่มา: ดัดแปลงจากสำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้า, 2559

หมายเหตุ: ฐานในการคำนวณ ปี 2554 = 100

3) การจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีธุรกิจเฉพาะ และภาษีมูลค่าเพิ่ม

เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษอำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา มีพื้นที่อยู่ในเขตสรรพากร สงขลาเขต 1 โดยในปีงบประมาณ 2541-2557 ผลการจัดเก็บภาษีประเภทต่าง ๆ ดังรายละเอียด ในตารางที่ 5.17

ตารางที่ 5.17 ผลการจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีมูลค่าเพิ่ม และภาษีธุรกิจเฉพาะ ในเขตสำนักงาน สรรพากร สงขลา 1 ปีงบประมาณ 2547 - 2557

(หน่วย: ล้านบาท)

ปีงบประมาณ/ ประเภทภาษี	ภาษีเงินได้นิติบุคคล	ภาษีธุรกิจเฉพาะ	ภาษีมูลค่าเพิ่ม
2547	325,120,000	38,444,000	1,782,608,000
2548	335,375,000	61,005,000	2,248,826,000
2549	491,333,000	59,704,000	2,620,763,000
2550	531,024,313	66,354,753	3,478,069,453
2551	457,456,601	47,255,006	3,734,327,005
2552	478,983,712	30,231,247	2,991,879,758
2553	466,041,212	50,939,116	3,447,407,138
2554	591,906,463	75,749,578	4,808,534,110
2555	536,148,823	102,488,547	4,557,731,838
2556	530,743,753	126,181,632	5,220,358,743
2557	597,146,180	136,154,763	5,218,979,114

ที่มา: กรมสรรพากร, 2559

หมายเหตุ: เขตสำนักงานสรรพากร สงขลา 1 ครอบคลุม 10 อำเภอ ได้แก่ เมือง สะเดา จะนะ สิงหนคร สทิงพระ นาทวี เทพา สะบ้าย้อย รัตโนด และกระเส็นนือ จากข้อมูลสำนักงานการค้าภายในจังหวัดสงขลา (2553) พบว่าจำนวนผู้ประกอบการค้าปลีกค้าส่งใน 10 อำเภอ รวมทั้งสิ้น 4,218 ราย โดยจำนวนผู้ประกอบการค้าปลีกค้าส่งในอำเภอสะเดาเป็นอันดับ 2 (604 ราย) รองจากอำเภอเมือง ดังนั้นในงานวิจัยนี้จึงใช้ ค่าเฉลี่ยแบบถ่วงน้ำหนัก (Weighted Mean) ของมูลค่าการจัดเก็บภาษี เท่ากับ 0.1432 เพื่อจะคิดมูลค่าการจัดเก็บภาษีเฉพาะในอำเภอสะเดา

4) รายได้จากภาษีท้องถิ่นและรายการลงทุนโครงสร้างพื้นฐาน

การจัดเก็บภาษีท้องถิ่นและรายการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานครอบคลุมพื้นที่ 4 ตำบล (ภาคผนวกที่ 4) โดยใช้ข้อมูลรายได้จากการจัดเก็บภาษีระหว่างปี 2547-2557 ประกอบด้วย (1) ภาษี โรงเรือนและที่ดิน (2) ภาษีป้าย และ (3) ภาษีบำรุงท้องที่ ตลอดจนงบประมาณรายจ่ายลงทุนในโครงสร้าง พื้นฐานประกอบด้วย (1) งานก่อสร้างถนน (2) งานขยายเขตไฟฟ้า (3) งานขยายเขตประปา และ(4) ที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง ซึ่งมีรายละเอียดดังตารางที่ 5.18

ตารางที่ 5.18 รายได้จากการจัดเก็บภาษีท้องถิ่นและรายจ่ายการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษอำเภอสะเดา

(หน่วย: บาท)

ปี	รายได้จากการจัดเก็บภาษีท้องถิ่น				รายจ่ายการลงทุนโครงสร้างพื้นฐาน				
	ภาษีโรงเรือน และที่ดิน	ภาษีป้าย	ภาษีบำรุง ท้องที่	รวม	งานก่อสร้าง ถนนสาย	งานขยายเขต ไฟฟ้า	งานขยายเขต น้ำประปา/	ที่ดินและ สิ่งก่อสร้าง	รวม
2547	4,346,082.75	315,896.0	261,912.4	4,923,891.1	n	n	n	n	644,759.00 ¹
2548	4,170,630.00	379,586.0	236,160.9	4,786,376.9	n	n	n	n	2007544.42 ¹
2549	8,592,783.74	1,013,604.	374,422.4	9,980,810.3	n	n	n	2,328,000.00	2,328,000.00
2550	12,806,251.74	1,508,124.	675,622.9	14,989,999.	7,936,590.0	1,205,107.29	n	13,674,790.00	22,816,487.29
2551	14,488,230.28	1,483,085.	621,315.2	16,592,631.	2,093,000.0	128,314.89	n	1,696,500.00	3,917,814.89
2552	15,077,579.38	1,665,993.	661,461.9	17,405,034.	5,936,729.0	1,210,253.99	188,000.00	5,956,050.00	13,291,032.99
2553	17,000,425.98	1,839,636.	591,251.6	19,431,314.	6,357,200.0	268,737.29	71,790.00	23,489,000.000	30,186,727.29
2554	23,712,249.62	2,079,831.	778,509.2	26,570,590.	2,346,000.0	2,697,427.91	1,264,200.00	4,278,078.86	10,585,706.77
2555	20,274,081.38	2,261,898.	702,952.3	23,238,932.	6,266,495.6	1,627,059.78	394,583.00	3,192,599.36	11,480,737.80
2556	21,892,769.10	2,798,757.	663,168.7	25,354,695.	11,467,504.	2,682,690.43	704,755.00	14,452,475.58	29,307,425.83
2557	24,328,375.61	2,988,071.	547,795.0	27,864,242.	24,239,056.	3,920,255.34	1,099,751.00	30,033,447.08	59,292,509.56

ที่มา: เทศบาลเมืองสะเดา เทศบาลเมืองปาดังเบซาร์ เทศบาลตำบลสำนักขาม และองค์การบริหารส่วนตำบลสำนักแก้ว, 2559

หมายเหตุ: รายได้จากการจัดเก็บภาษีท้องถิ่นและรายจ่ายการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานในแต่ละตำบลดูในภาคผนวก

ⁿ ไม่มีข้อมูลจากเทศบาล

¹ คำนวณจากสมการ second-order polynomial; $y = -1E+10x^2 + 3E+11x - 6E+11$, $R^2 = 0.7715$ เพื่อศึกษาระดับอุปทานและการพยากรณ์มูลค่าการค้าชายแดนต่อไป

5) อัตราดอกเบี้ย

อัตราดอกเบี้ยของสถาบันการเงินต่าง ๆ ได้แก่ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย ธนาคารพาณิชย์ และธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย ระหว่างปี 2548-2557 มีรายละเอียดดังตารางที่ 5.19

ตารางที่ 5.19 อัตราดอกเบี้ยของสถาบันการเงินต่าง ๆ ปี 2548-2557

ปี	อัตราดอกเบี้ย			
	ธ.ก.ส.	SME Bank	ธนาคารพาณิชย์	EXIM Bank
2548	5.00	6.15	6.10	5.96
2549	5.38	7.33	7.71	7.54
2550	5.50	7.44	7.38	7.15
2551	5.48	7.25	7.30	6.94
2552	4.90	7.04	6.38	6.03
2553	4.75	7.00	6.33	5.90
2554	4.94	7.06	7.29	6.54
2555	5.00	7.25	7.48	6.88
2556	5.00	7.25	7.37	6.88
2557	5.00	7.25	7.15	6.77

ที่มา: ดัดแปลงจากธนาคารแห่งประเทศไทย, 2559

หมายเหตุ: ธนาคารพาณิชย์รวบรวมจาก 5 แห่ง คือ ธนาคารกรุงเทพ ธนาคารกสิกรไทย ธนาคารกรุงไทย ธนาคารไทยพาณิชย์ และธนาคารกรุงศรีอยุธยา

การวิเคราะห์ถดถอยเชิงเส้นแบบพหุ เพื่ออุปทานภาคการผลิต 3 ภาคที่สำคัญกับตัวแปรดัชนีราคาสินค้าส่งออกหรือดัชนีราคาผู้บริโภคและสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ที่จะได้รับจากเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ด้วยวิธี all enter ที่ถือว่าตัวแปรอิสระทุกตัวมีอิทธิพลต่อตัวแปรตาม ผลการศึกษามีรายละเอียดดังนี้

1) สมการอุปทานภาคเกษตรกรรม

ผลการวิเคราะห์แบบจำลองสมการถดถอยพหุแบบ Log Linear Model ดังตารางที่ 5.20 มีรูปแบบสมการดังนี้

$$InS_{agri} = 1.111 + 1.940InEXP_{agri} - 0.018InCorTax - 0.261InSpecTax^* - 0.087InLocalTax + 0.047InVAT - 0.748lnint_{agri} + 0.131Ininfra$$

ตารางที่ 5.20 การถดถอยเชิงเส้นแบบพหุสำหรับอุปทานภาคเกษตรกรรม

sectors	Coef.	Std. Err.	t	p
(Constant)	1.111	6.440	0.172	0.874 ^{NS}
<i>lnEXP_{P_{agri}}</i>	1.940	1.006	1.928	0.150 ^{NS}
<i>lnCorTax</i>	-0.018	0.988	-0.018	0.986 ^{NS}
<i>lnSpecTax</i>	-0.261	0.187	-1.395	0.058 [*]
<i>lnLocalTax</i>	-0.087	0.684	-0.128	0.906 ^{NS}
<i>lnVAT</i>	0.047	0.471	0.099	0.153 ^{NS}
<i>lnint_{agri}</i>	-0.748	2.581	-0.297	0.786 ^{NS}
<i>lninfra</i>	0.131	0.076	1.723	0.183 ^{NS}
R-squared = 0.997 Adj R-squared = 0.983 Prob > F = 0.002				

ที่มา: จากการคำนวณ

หมายเหตุ: * มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ($\alpha = 0.05$)

มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.10 ($\alpha = 0.10$)

^{NS} ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากสมการข้างต้นพบว่า ตัวแปรภาษีธุรกิจเฉพาะ (*lnSpecTax*) มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.10 ซึ่งจะผลกระทบต่อการค้าชายแดนในทิศทางตรงกันข้าม กล่าวคือ หากกำหนดปัจจัยอื่น ๆ คงที่พบว่าเมื่อมีการจัดเก็บภาษีธุรกิจเฉพาะเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 จะส่งผลให้มูลค่าการค้าชายแดนเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางตรงกันข้ามร้อยละ 0.261

2) สมการอุปทานภาคอุตสาหกรรม

ผลการวิเคราะห์แบบจำลองสมการถดถอยพหุแบบ Log Linear Model ดังตารางที่ 5.21 โดยมีรูปแบบสมการดังนี้

$$\begin{aligned} \ln S_{indus} = & -1.595 + 1.368 \ln EXP_{P_{indus}}^* - 0.434 \ln CorTax^* - 0.415 \ln SpecTax^{**} \\ & + 1.243 \ln LocalTax + 1.073 \ln VAT - 1.167 \ln int_{indus} + 0.058 \ln infra \end{aligned}$$

ตารางที่ 5.21 การถดถอยเชิงเส้นแบบพหุสำหรับอุปทานภาคอุตสาหกรรม

sectors	Coef.	Std. Err.	t	P
(Constant)	-1.595	4.113	-1.187	0.321 ^{NS}
<i>lnEXP_P_{indusi}</i>	1.368	1.198	1.141	0.047 ^{**}
<i>lnCorTax</i>	-0.434	0.385	-1.136	0.081 [*]
<i>lnSpecTax</i>	-0.415	0.614	-1.796	0.095 [*]
<i>lnLocalTax</i>	1.243	0.692	1.177	0.324 ^{NS}
<i>lnVAT</i>	1.073	1.016	0.324	0.471 ^{NS}
<i>lnint_{indus}</i>	-1.167	2.168	-0.080	0.174 ^{NS}
<i>lninfra</i>	0.058	0.089	0.657	0.558 ^{NS}
R-squared = 0.993 Adj R-squared = 0.977 Prob > F = 0.003				

ที่มา: จากการคำนวณ

หมายเหตุ: * มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ($\alpha = 0.05$)

^{*} มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.10 ($\alpha = 0.10$)

^{NS} ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากสมการข้างต้น ผลกระทบของตัวแปรอิสระโดยเฉพาะที่มีนัยสำคัญทางสถิติในระดับต่าง ๆ มีผลต่ออุปทานภาคอุตสาหกรรม ได้ดังนี้

(1) ดัชนีราคาส่งออกภาคอุตสาหกรรม (*lnEXP_P_{indusi}*) มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการค้าชายแดนในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือหากกำหนดปัจจัยอื่น ๆ คงที่ พบว่าเมื่อมีดัชนีราคาส่งออกภาคอุตสาหกรรมเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 จะส่งผลให้สัดส่วนมูลค่าการค้าชายแดนเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางตรงกันข้ามร้อยละ 1.368

(2) ภาษีเงินได้นิติบุคคล (*lnCorTax*) มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.10 ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการค้าชายแดนในทิศทางตรงกันข้าม กล่าวคือหากกำหนดปัจจัยอื่น ๆ คงที่ พบว่าเมื่อมีการจัดเก็บภาษีนิติบุคคลเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 จะส่งผลให้สัดส่วนมูลค่าการค้าชายแดนเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางตรงกันข้ามร้อยละ 0.434

(3) ภาษีธุรกิจเฉพาะ (*lnSpecTax*) มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.10 ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการค้าชายแดนในทิศทางตรงกันข้าม กล่าวคือหากกำหนดปัจจัยอื่น ๆ คงที่ พบว่าเมื่อมีการจัดเก็บภาษีธุรกิจเฉพาะเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 จะส่งผลให้สัดส่วนมูลค่าการค้าชายแดนเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางตรงกันข้ามร้อยละ 0.415

3) สมการอุปทานภาคบริการ ผลการวิเคราะห์แบบจำลองสมการถดถอยพหุแบบ Log Linear Model ดังตารางที่ 5.22 โดยมีรูปแบบสมการดังนี้

$$\ln S_{agri} = -1.457 + 1.145P_{servi}^{**} - 0.817\ln CorTax^* - 0.814\ln SpecTax^* + 1.247\ln LocalTax - 1.074\ln VAT^* - 0.489\ln int_{servi}^{**} + 0.650\ln infra^{**}$$

ตารางที่ 5.22 การถดถอยเชิงเส้นแบบพหุสำหรับอุปทานภาคบริการ

sectors	Coef.	Std. Err.	t	p
(Constant)	-1.457	0.974	-1.496	0.243 ^{NS}
$\ln P_{servi}$	1.145	1.304	1.085	0.048 ^{**}
$\ln CorTax$	-0.817	0.756	-1.081	0.067 [*]
$\ln SpecTax$	-0.814	0.678	-1.200	0.074 [*]
$\ln LocalTax$	1.247	0.873	1.428	0.274 ^{NS}
$\ln VAT$	-1.074	0.574	-1.871	0.081 [*]
$\ln int_{servi}$	-0.489	0.458	-1.067	0.046 ^{**}
$\ln infra$	0.650	0.647	1.011	0.048 ^{**}
R-squared = 0.994 Adj R-squared = 0.981 Prob > F = 0.002				

ที่มา: จากการคำนวณ

หมายเหตุ: ** มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ($\alpha = 0.05$)

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.10 ($\alpha = 0.10$)

^{NS} ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากสมการข้างต้น ผลกระทบของตัวแปรอิสระโดยเฉพาะที่มีนัยสำคัญทางสถิติในระดับต่าง ๆ มีผลต่ออุปทานภาคอุตสาหกรรม ได้ดังนี้

(1) ดัชนีราคาผู้บริโภค ($\ln P_{servi}$) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการค้าชายแดนในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือหากกำหนดปัจจัยอื่น ๆ คงที่ พบว่าเมื่อดัชนีราคาผู้บริโภคเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 จะส่งผลให้สัดส่วนมูลค่าการค้าชายแดนเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกัน ร้อยละ 1.145

(2) ภาษีนิติบุคคล ($\ln CorTax$) มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.10 ซึ่งจะผลกระทบต่อการค้าชายแดนในทิศทางตรงกันข้าม กล่าวคือหากกำหนดปัจจัยอื่น ๆ คงที่ พบว่าเมื่อมีการจัดเก็บภาษีนิติบุคคลเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 จะส่งผลให้สัดส่วนมูลค่าการค้าชายแดนเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางตรงกันข้าม ร้อยละ 0.817

(3) ภาษีธุรกิจเฉพาะ ($\ln SpecTax$) มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.10 ซึ่งจะผลกระทบต่อการค้าชายแดนในทิศทางตรงกันข้าม กล่าวคือหากกำหนดปัจจัยอื่น ๆ คงที่ พบว่าเมื่อมีการจัดเก็บภาษีธุรกิจเฉพาะเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 จะส่งผลให้สัดส่วนมูลค่าการค้าชายแดนเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางตรงกันข้าม ร้อยละ 0.814

(4) ภาษีมูลค่าเพิ่ม (InVAT) มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.10 ซึ่งจะผลกระทบต่อการค้าชายแดนในทิศทางตรงกันข้าม กล่าวคือหากกำหนดปัจจัยอื่น ๆ คงที่ พบว่าเมื่อมีการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 จะส่งผลให้สัดส่วนมูลค่าการค้าชายแดนเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางตรงกันข้ามร้อยละ 1.074

(5) อัตราดอกเบี้ยในภาคบริการ ($Inint_{serv}$) มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งจะผลกระทบต่อการค้าชายแดนในทิศทางตรงกันข้าม กล่าวคือหากกำหนดปัจจัยอื่น ๆ คงที่ พบว่าเมื่ออัตราดอกเบี้ยเงินกู้เปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 จะส่งผลให้สัดส่วนมูลค่าการค้าชายแดนเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางตรงกันข้ามร้อยละ 0.489

(6) เงินลงทุนโครงสร้างพื้นฐานในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษอำเภอสะเดา (Ininfra) มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งจะผลกระทบต่อการค้าชายแดนในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือหากกำหนดปัจจัยอื่น ๆ คงที่ พบว่าเมื่อเงินลงทุนโครงสร้างพื้นฐาน ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษอำเภอสะเดา จังหวัดสงขลาเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 จะส่งผลให้สัดส่วนมูลค่าการค้าชายแดนเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกันร้อยละ 0.650

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของอุปทาน 3 ภาคการผลิตหลักในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษอำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา โดยพิจารณาปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้อง สรุปผลการศึกษาคือความสัมพันธ์ระหว่างการเติบโตของผู้ประกอบการ SMEs กับสิทธิพิเศษต่าง ๆ ที่จะได้รับ (ตารางที่ 5.23) มีรายละเอียดดังนี้

1) ดัชนีราคาสินค้าส่งออก/ ดัชนีผู้บริโภค

ความสัมพันธ์ระหว่างราคาสินค้าและปริมาณอุปทานในกรณีปกติค่าความชันเป็นบวก เป็นไปตามกฎของอุปทาน (Law of Supply) นั่นคือ ผู้ผลิตย่อมมีความเต็มใจผลิตสินค้า และนำออกจำหน่ายในระดับราคาที่สูงมากกว่าราคาที่ต่ำ (ประพันธ์ เสวตนันท์ และไพศาล เล็กอุทัย, 2544) ซึ่งปัจจัยระดับราคาข้างต้นย่อมส่งผลต่อการเติบโตของ SMEs และการขยายมูลค่าการค้าชายแดนในทิศทางเดียวกัน จากข้อมูลกระทรวงพาณิชย์และธนาคารแห่งประเทศไทย (2559) ดัชนีราคาสินค้าส่งออก (Export Price Index) แบบไม่ปรับฤดูกาลของภาคเกษตรกรรมและภาคอุตสาหกรรม โดยใช้ฐานราคาส่งออก (F.O.B.) โดยดัชนีดังกล่าวสามารถวัดการเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้าส่งออกที่ผลิตภายในประเทศและส่งออกขายยังต่างประเทศ ซึ่งเห็นได้ว่าดัชนีราคาสินค้าส่งออกมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นทุกปีทั้งภาคเกษตรกรรมและภาคอุตสาหกรรม จึงทำให้ SMEs มีแรงจูงใจในการผลิตสินค้าและบริการเพื่อจำหน่ายไปส่งต่างประเทศ แนวโน้มการค้าชายแดนขยายตัวอย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ 5.23 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเติบโตของผู้ประกอบการ SMEs กับสิทธิพิเศษต่าง ๆ ที่ได้รับในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษอำเภอสะเดา

ปัจจัย		ความคาดหวัง เครื่องหมาย ตามทฤษฎี	ผลการศึกษา			สรุปผลการศึกษาสำหรับเครื่องหมายของ ตัวแปรต่าง ๆ	
			ภาคเกษตรกรรม	ภาคอุตสาหกรรม	ภาค บริการ		
ปัจจัย ภายใน	ดัชนีราคาสินค้าส่งออก/ ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วประเทศ	EXP_P _{agri/indus}	+	+	+	สอดคล้องตามทฤษฎีอุปทานที่ราคาส่งผลกระทบต่อ การเติบโตของ SMEs ในทิศทางเดียวกัน	
		P _{serv}	+	+	+		
ปัจจัยภายนอก: สิทธิพิเศษต่าง ๆ ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษอำเภอสะเดา	ภาษี	CorTax	-	-	-	สอดคล้องตามหลักการจัดเก็บภาษีนิติบุคคลที่ส่งผลต่อ การเติบโตของ SMEs ในทิศทางตรงกันข้าม	
		Special Tax	-	-	-	สอดคล้องตามหลักการจัดเก็บภาษีธุรกิจเฉพาะที่ส่งผลกระทบต่อ การเติบโตของ SMEs ในทิศทางตรงกันข้าม	
		Local Tax	-	-	+	+	ภาคเกษตรกรรมมีเครื่องหมายสอดคล้องตามหลักการจัดเก็บภาษี ท้องถิ่นที่ส่งผลกระทบต่อ การเติบโตของ SMEs ในทิศทางตรงกันข้าม
		VAT	-	+	+	-	ภาคบริการมีเครื่องหมายสอดคล้องตามหลักการจัดเก็บ ภาษีมูลค่าเพิ่มที่ส่งผลกระทบต่อ การเติบโตของ SMEs ในทิศทางตรงกัน ข้าม
	อัตราดอกเบี้ย	Int _t	-	-	-	-	สอดคล้องตามหลักการอัตราดอกเบี้ยที่ส่งผลกระทบต่อ การเติบโตของ SMEs ในทิศทางตรงกันข้าม
	งบโครงสร้างพื้นฐาน	Infra	+	+	+	+	สอดคล้องตามหลักการลงทุนภาครัฐในโครงสร้างพื้นฐานที่มีผล ทิศทางเดียวกันกับการเติบโตของ SMEs

ที่มา: จากการศึกษา

2) มาตรการภาษี

สิทธิพิเศษเกี่ยวกับมาตรการภาษีที่ได้รับจาก (1) มาตรการส่งเสริมการลงทุนของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (Board of Investment: BOI) ต่อกิจการเป้าหมายในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ เช่น การยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล การลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคล การยกเว้นอากรขาเข้าวัตถุดิบที่ใช้เพื่อการส่งออก เป็นต้น หรือ (2) มาตรการของกรมสรรพากร กระทรวงการคลังในการลดหย่อนอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล ตลอดจนแนวคิดในการยกเว้นการจัดเก็บภาษีของท้องถิ่น เช่น ภาษีโรงเรือน หรือการลดหย่อน/ยกเว้นภาษีชนิดอื่น ๆ จากผลการศึกษาจะเห็นได้ว่า มาตรการภาษีส่งผลต่อการค้าชายแดนในทิศทางตรงกันข้ามโดยมีเครื่องหมายเป็นลบ ซึ่งสอดคล้องกับ ญรัฎฐฉิ สิทธิสมาน (2543) ศึกษาผลกระทบจากภาษีมูลค่าเพิ่มต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย พบว่ามีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม เนื่องจากการเก็บภาษีเป็นการลดอำนาจของผู้ประกอบการที่ไม่สามารถทำการผลิตได้อย่างเต็มที่ เพราะต้องรับภาระค่าใช้จ่ายภาษี ซึ่งเท่ากับผู้ผลิตหรือผู้ประกอบการต้องถูกหักกำไรส่วนหนึ่งไปจ่ายภาษีแทนที่จะได้ขยายกิจการ หากภาครัฐช่วยลดภาระภาษีต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ผลิตมีความสามารถขยายกิจการได้อย่างเต็มที่ก็จะส่งผลดีต่อการขยายการเติบโตของเศรษฐกิจต่อไป นอกจากนี้ ปสุตา กาญจนแก้ว (2556) ศึกษาผลการลดภาษีเงินได้นิติบุคคลผ่านการศึกษาด้วยตัวทวีภาษีโดยรวม เท่ากับ -7.98 หมายความว่า การลดภาษีเงินได้นิติบุคคล 1 บาท สามารถกระตุ้นเศรษฐกิจได้เพิ่มขึ้น 7.98 บาท แสดงว่าการใช้นโยบายการคลังได้ผล สามารถกระตุ้นเศรษฐกิจไทยให้ขยายตัวได้ดี แต่อย่างไรก็ตามการใช้นโยบายการคลังในการลดภาษีต่าง ๆ ก็ย่อมส่งผลต่อรายได้ของภาครัฐและการกระจายรายได้ รัฐบาลต้องมีมาตรการที่ค้ำจุนปัจจัยสำคัญต่าง ๆ เช่น รายได้เฉลี่ยของประชากร มูลค่าเพิ่มในภาคอุตสาหกรรม ปริมาณเงินในระบบเศรษฐกิจ จำนวนแรงงาน เพื่อให้การใช้นโยบายการคลังมีประสิทธิภาพมากขึ้น (เกนจิราณี อินโดด, 2554) ดังนั้นรัฐบาลต้องให้ความสำคัญกับการจัดเก็บภาษีที่เหมาะสมทั้งภาษีทางตรงและภาษีทางอ้อม เพื่อไม่ให้เกิดความสูญเสียประโยชน์ (Deadweight Loss) ทางเศรษฐกิจ

3) มาตรการทางการเงิน

สิทธิพิเศษด้านอัตราดอกเบี้ยต่ำที่ได้รับจากสถาบันการเงินต่าง ๆ เช่น บริษัทประกันสินเชื่อบุคคลขนาดเล็ก (บสย.) หรือธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย จากผลการศึกษาแม้ว่าภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการมีเครื่องหมายไม่สอดคล้องกับหลักการดอกเบี้ยต่อการลงทุน โดยปกติธนาคารแห่งประเทศไทยจะใช้นโยบายการเงิน ผ่านเครื่องมือทางการเงิน (Monetary Policy Instruments) เพื่อกำกับระดับอัตราดอกเบี้ยระยะสั้นในตลาดที่มีเป้าหมายชั้นกลาง (Intermediate Targets) สอดคล้องกับอัตราดอกเบี้ยนโยบายที่คณะกรรมการนโยบายการเงิน (กนง.) ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการรักษาเสถียรภาพของระบบเศรษฐกิจทั้งภายในและภายนอก (ธนาคารแห่ง

ประเทศไทย, 2558) ดังนั้น อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ (Lending Rate) ซึ่งเป็นอัตราดอกเบี้ยระยะสั้นจากสถาบันการเงินต่าง ๆ ของ SMEs ในพื้นที่อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา พบว่าตลอดระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา อัตราดอกเบี้ยมีการเคลื่อนไหวน้อย ยกตัวอย่าง ระหว่างปี 2547-2558 ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร มีอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ MLR เปลี่ยนแปลงอยู่ระหว่างร้อยละ 4.75-5 ต่อปี หรือธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย มีอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ MLR เปลี่ยนแปลงอยู่ระหว่างร้อยละ 6.0-7.50 ต่อปีเท่านั้น จึงเห็นได้ว่าอัตราดอกเบี้ยดังกล่าวมีการเปลี่ยนแปลงน้อยมากและเมื่อเทียบกับการเปลี่ยนแปลงปัจจัยอื่น ๆ ดังนั้นอัตราดอกเบี้ยจึงไม่มีความสอดคล้องของเครื่องหมายตามหลักทฤษฎี

จากผลการศึกษา แม้ว่าอัตราดอกเบี้ยจะมีการปรับตัวเพิ่มขึ้นหรือลดลงในช่วงแคบ ๆ ตามสถานการณ์เศรษฐกิจในช่วงเวลานั้น แต่เห็นได้ว่าผู้ประกอบการในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษอำเภอสะเดายังคงมีการลงทุนอย่างต่อเนื่อง สะท้อนได้จากรายงานวงเงินให้สินเชื่อธนาคารพาณิชย์ในอำเภอสะเดา (ตารางที่ 5.24) ดังนั้นหากรัฐบาลมีสิทธิพิเศษด้านอัตราดอกเบี้ยต่ำจะเป็นการช่วยให้ธุรกิจเติบโตขึ้นไปอีก เพราะเสมือนเป็นการช่วยเหลือภาระให้กับผู้ประกอบการเพื่อจะได้ใช้จ่ายได้ไปขยายกิจการต่อไป

ตารางที่ 5.24 รายงานวงเงินให้สินเชื่อธนาคารพาณิชย์ในอำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา

หน่วย: ล้านบาท

ปี	เบิกเกินบัญชี	เงินให้กู้	ตัวเงินและอื่น ๆ	รวม
2548	4,459	19,250	822	24,531
2549	5,746	22,450	2,340	30,535
2550	6,173	25,330	3,310	34,815
2551	6,665	29,197	2,523	38,387
2552	7,393	31,091	2,431	40,914
2553	7,932	33,756	1,844	43,530
2554	8,952	38,811	1,216	48,981
2555	10,971	48,618	1,826	61,418
2556	13,088	61,913	1,469	76,471
2557	14,573	71,206	1,152	86,933
2558	15,910	75,322	1,102	92,338

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2558

4) งบประมาณโครงสร้างพื้นฐานของภาครัฐ

โครงสร้างพื้นฐานไม่ว่าจะเป็นด้านคมนาคมขนส่ง โครงสร้างสาธารณูปโภค เป็นต้น เป็นปัจจัยที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ที่ผ่านมามีทั้งภาครัฐส่วนกลาง และหน่วยงานท้องถิ่นในอำเภอสะเดามีงบประมาณลงพื้นที่เพื่อปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานให้ดีขึ้น ประกอบกับการส่งเสริมเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ โดยคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.) เห็นชอบในหลักการแผนโครงสร้างพื้นฐานและด้านศุลกากร ปี 2557-2565 เพื่อรองรับพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษระยะแรก ซึ่งครอบคลุมจังหวัดสงขลา (สะเดาและปาดังเบซาร์) (คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ, 2558) มีแผนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น ได้แก่ การพัฒนาและขยายด้านศุลกากร ด้านการจัดทำผังเมืองเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น การปรับปรุงถนน การก่อสร้างสถานีไฟฟ้า การปรับปรุงระบบประปา เป็นต้น (ตารางที่ 5.25) ดังนั้นการลงทุนภาครัฐในการสร้างและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ (ภาคผนวกที่ 5) จะมีผลในการขับเคลื่อนการเติบโตของ SMEs อย่างมาก เนื่องจากการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานเป็นการยกระดับมาตรฐานการลงทุน และเป็นการเชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคมที่ดีให้กับเขตเศรษฐกิจพิเศษอำเภอสะเดา จังหวัดสงขลาที่เปรียบเสมือนประตูการค้าชายแดนในภาคใต้ต่อไป

ตารางที่ 5.25 ข้อมูลแผนงานโครงการที่ดำเนินการเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสงขลา

โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ปีดำเนินการ											สถานะ	
		57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67		
1. ปรับปรุงสภาพทั่วไปของด่านสะเดา	ด่านศุลกากรสะเดา (งบประมาณปี 57)	←→												สิ้นสุดสัญญาจ้างผู้รับเหมา 20 ก.ค. 58
2.ปรับปรุงภูมิทัศน์ด้านสะเดาเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนและนักท่องเที่ยว	ตรวจคนเข้าเมือง จ. สงขลา (งบประมาณปี 57)	←→												สิ้นสุดสัญญาจ้างผู้รับเหมา 8 ต.ค. 58
3.ปรับปรุงซ่อมแซมอาคารและปรับปรุงภูมิทัศน์อาคารงานออกบัตรผ่านแดน (Border pass)	อำเภอสะเดา (งบประมาณปี 57)	←→												สิ้นสุดสัญญาจ้างผู้รับเหมา 4 พ.ค. 58
4.ติดตั้งระบบตรวจสอบผู้คอนเทนเนอร์สินค้าด้วยเครื่องเอกซเรย์แบบถอดประกอบเคลื่อนย้ายได้	ด่านศุลกากร ป่าดงเขขาร์ (งบประมาณปี 57)	←→												ดำเนินการเสร็จแล้วสามารถเปิดให้บริการในการเอกซเรย์ตู้สินค้าแล้ว
5.โครงการปรับปรุงด่านสะเดา (เดิม)	ด่านศุลกากรสะเดา (งบประมาณปี 58)	←→												ด่านแดนสะเดา(ขาออก) ก่อสร้างแล้วเสร็จเมื่อวันที่ 12 มิ.ย.58 คาดว่า(ขาออก) จะแล้วเสร็จไม่เกิน ธ.ค. 58
6.ปรับปรุงอาคารที่ทำการด่านป่าดงเขขาร์พร้อมบริเวณระยะที่ 1 และระยะที่ 1 (เพิ่มเติม)	ด่านศุลกากร ป่าดงเขขาร์ (งบประมาณปี 58)	←→												ปัจจุบันอยู่ระหว่างการดำเนินการจัดหาผู้รับจ้าง
7.ก่อสร้างและปรับปรุงถนนเลียบริมชายแดนไทย-มาเลเซีย สายบ้านไทยจังโหลน	อบจ. กับริกรมทางหลวง (งบประมาณปี 58)	←ระยะที่ 1→												ระยะที่ 1 สิ้นสุดสัญญาเมื่อวันที่ 1 ก.ย.58

ที่มา: 1. กลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนาลำดับจังหวัดสงขลา, 2558

2. การประชุมคณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชนครั้งที่ 4, 26 ตุลาคม 2558

ตารางที่ 5.25 ข้อมูลแผนงานโครงการที่ดำเนินการเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสงขลา (ต่อ)

โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ปีดำเนินการ											สถานะ		
		ปีงบประมาณ	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66		67	
8.ก่อสร้างด้านศุลกากรสะเดาแห่งใหม่	ด้านศุลกากรสะเดา (งบประมาณปี 59)		←				→								จ่ายค่าชดเชยที่ดินให้ราษฎรเรียบร้อยแล้ว การก่อสร้างออกแบบเรียบร้อยแล้ว(จัดสรรงบประมาณปี 59-61)
9.ปรับปรุงอาคารที่ทำการด้านศุลกากรป่าดงเบขาร์ ระยะที่2	ด้าน ศ ล ก า กร ป่าดงเบขาร์ (งบประมาณปี 59)		←		→										อยู่ระหว่างการหาผู้ออกแบบและประมาณค่าก่อสร้างและดำเนินการต่อไป
10.ปรับปรุงอาคารที่ทำการด้านศุลกากรป่าดงเบขาร์ (อาคารผู้โดยสารขาเข้า-ขาออก)	ด้าน ศ ล ก า กร ป่าดงเบขาร์		←		→										คาดว่าจะแล้วเสร็จ เดือน สิงหาคม 2559
11.ก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองหาดใหญ่-ชายแดนไทย-มาเลเซีย	กรมทางหลวง (งบประมาณปี 60 เป็นต้นไป)		←					→							การศึกษาความเหมาะสมได้งบประมาณปี 58 การออกแบบศึกษาคาดว่าจะแล้วเสร็จ มี.ค. 59 รองบประมาณต่อไป
12.ศึกษาและออกแบบระบบรถไฟทางคู่ขับเคลื่อนด้วยพลังงานไฟฟ้าจากหาดใหญ่-ป่าดงเบขาร์	กระทรวงคมนาคม (งบประมาณปี 60 เป็นต้นไป)		←											→	อยู่ระหว่างการศึกษาออกแบบ คาดว่าจะแล้วเสร็จเปิดให้บริการปี 2567
13.ศึกษาก่อสร้างรถไฟทางคู่ช่วงสุราษฎร์ธานี-ชุมทางหาดใหญ่-สงขลา	ก า ร ร ถ ไฟ เ พ่ หั ง ประเทศไทย		←		→										อยู่ระหว่างการศึกษาความเหมาะสมและออกแบบรายละเอียด คาดว่าจะศึกษาแล้วเสร็จ 27 ก.ค. 59

ที่มา: 1. กลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดสงขลา, 2558

2. การประชุมคณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชนครั้งที่ 4, 26 ตุลาคม 2558

ตารางที่ 5.25 ข้อมูลแผนงานโครงการที่ดำเนินการเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสงขลา (ต่อ)

โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ปีดำเนินการ											สถานะ
		57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	
14. โครงการก่อสร้างสถานีไฟฟ้า สะเดาแห่งที่ 3	การไฟฟ้าส่วน ภูมิภาค (งบประมาณปี 59)		←→										คาดว่าจะแล้วเสร็จกลางปี 2560
15. ก่อสร้างปรับปรุงขยายประปา สาขาสะเดา	การประปาส่วน ภูมิภาค (งบประมาณปี 59)		←→										อยู่ระหว่างการปรับปรุงทบทวนแผนงาน คาดว่าจะแล้ว เสร็จ มี.ค. 61

ที่มา: 1. กลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนจังหวัดสงขลา, 2558

2. การประชุมคณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชนครั้งที่ 4, 26 ตุลาคม 2558

5.4 ความคิดเห็นขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต่อเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

การสัมภาษณ์เชิงลึกเจ้าหน้าที่และผู้บริหารขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่ 4 ตำบล คือ 1) ตำบลสะเดา 2) ตำบลสำนักขาม 3) ตำบลปาดังเบซาร์ และ 4) ตำบลสำนักแก้ว ต่อการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา มีรายละเอียดดังนี้

5.4.1 พื้นที่ตำบลสะเดา

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่และผู้บริหารเทศบาลเมืองสะเดา ต่อการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสงขลา พบว่าทางเทศบาลเมืองสะเดาทราบนโยบายจากส่วนกลางในการประกาศเขตพื้นที่พัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ แต่ยังไม่ทราบความชัดเจนในรายละเอียดเรื่องสิทธิพิเศษที่ผู้ประกอบการจะได้รับ ตลอดจนกลไกหรือแนวทางปฏิบัติในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ทั้งนี้ทางเทศบาลเมืองสะเดาได้มีการเตรียมแนวทางในการพัฒนาพื้นที่เขาไร่ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (สักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์) เพื่อให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวระหว่างเส้นทางจากมาเลเซีย สิงคโปร์สู่อำเภอหาดใหญ่ รวมถึงการพัฒนาศูนย์จำหน่ายอาหารและสินค้าที่ระลึกเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวอีกด้วย

เทศบาลเมืองสะเดาได้กำหนดผังเมืองให้มีพื้นที่สำหรับตั้งโรงงานอุตสาหกรรม แต่เนื่องจากขาดโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก ทำให้ยังไม่มีผู้ประกอบการหรือนักลงทุนสนใจมาลงทุนในพื้นที่ดังกล่าว ทั้งยังพบว่าในพื้นที่ประสบปัญหาแรงงานต่างชาติที่ก่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างไม่สมดุล ปัญหาอาชญากรรม ยาเสพติด ปัญหาการกักขัง ซึ่งทางเทศบาลสะเดากำลังศึกษาความเป็นไปได้ในการนำขยะมาใช้เป็นพลังงานทดแทน นอกจากนี้ยังพบอุปสรรคในการพัฒนาพื้นที่ เช่น ข้อขัดแย้งในการปฏิบัติตามกฎหมายต่าง ๆ ของหน่วยงานกลางและหน่วยงานในพื้นที่

ในส่วนของความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่และผู้บริหารเทศบาลเมืองสะเดาที่มีต่อการจัดตั้ง Duty Free Zone พบว่าทางเทศบาลเมืองสะเดาเห็นด้วยกับแนวคิดในการกำหนดให้พื้นที่ทั้ง 4 ตำบลในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ เป็นพื้นที่ปลอดภาษี เพราะคิดว่าจะส่งผลให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจในพื้นที่ เช่น มีการลงทุนมากขึ้น มีการจับจ่ายซื้อของมากขึ้น ส่งผลให้ธุรกิจและประชาชนในพื้นที่มีรายได้มากขึ้นตามไปด้วย แต่ในขณะเดียวกันเทศบาลซึ่งเป็นหน่วยงานที่ต้องรับผิดชอบสวัสดิการชุมชน และมลภาวะต่าง ๆ ที่เพิ่มขึ้น ได้ตั้งข้อสังเกตว่า ส่วนกลางควรจัดสรรงบประมาณมาให้พื้นที่เพื่อให้เพียงพอต่อการจัดการกับสวัสดิการชุมชนและมลภาวะที่จะเพิ่มขึ้นด้วย

ทางเทศบาลได้ให้ข้อเสนอแนะในการบริหารจัดการและแนวทางที่ต้องการพัฒนาศักยภาพในอนาคต คือควรมีการจัดตั้งศูนย์ประสานงานของหน่วยงานราชการ โดยมีการทำงานเชิงบูรณาการ ยืดหยุ่น คล่องตัว เพื่อลดความยุ่งยาก ซ้ำซ้อนในการทำงาน และช่วยอำนวยความสะดวกให้แก่นักธุรกิจและประชาชน เร่งพัฒนาพื้นที่เขาแร่ ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (สักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์) และส่งเสริมธุรกิจท่องเที่ยวเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว เช่น ศูนย์อาหาร การจำหน่ายสินค้าที่ระลึก

5.4.2 พื้นที่ตำบลสำนักขาม

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ และผู้บริหารเทศบาลตำบลสำนักขามต่อการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสงขลา พบว่าเทศบาลตำบลสำนักขามทราบนโยบายจากส่วนกลางในการประกาศเขตพื้นที่พัฒนาเศรษฐกิจพิเศษแต่ในส่วนของ การปฏิบัติตามนโยบายดังกล่าวยังไม่ทราบชัดเจน ดังนั้นนายกเทศบาลตำบลสำนักขามจึงได้มีข้อเสนอว่า ควรทำความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่ให้ชัดเจนว่า เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ คืออะไร อาจจะต้องการศึกษาดูงานเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษของต่างประเทศ เพื่อให้ผู้นำชุมชนและข้าราชการท้องถิ่นมีความรู้ความเข้าใจและเห็นตัวอย่าง เพื่อนำมาปรับใช้กับการบริหารจัดการในพื้นที่ต่อไป

ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่และผู้บริหารเทศบาลตำบลสำนักขามได้ระบุถึง สภาพปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาพื้นที่ คือขาดการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานส่วนกลางกับพื้นที่ เช่น ในการก่อสร้างพัฒนาถนน กรมทางหลวงไม่ได้มีการประสานงานกับพื้นที่มาก่อน ส่งผลให้เกิดปัญหาการติดขัด ปัญหางบประมาณไม่เพียงพอในการบริหารจัดการพื้นที่ เนื่องจากด้านนอกมีการเติบโตทางเศรษฐกิจที่รวดเร็ว แต่การพัฒนาด้านสาธารณูปโภคพื้นฐานต่าง ๆ ยังเติบโตช้า นายกเทศบาลตำบลสำนักขามจึงได้เสนอแนะแนวทางในการบริหารจัดการ และแนวทางการพัฒนาศักยภาพในอนาคต ดังนี้

(1) ควรมีการจัดสรรงบประมาณจากส่วนกลางมาสู่พื้นที่มากขึ้น เช่น กรณีแรงงานต่างชาตินำขึ้นทะเบียนที่เทศบาลโดยตรง เพื่อให้เทศบาลได้ทราบข้อมูลที่ชัดเจนและจัดเก็บค่าขึ้นทะเบียนมาใช้ในการดูแลจัดการสวัสดิการในพื้นที่

(2) หน่วยงานท้องถิ่น เช่น อบต. หรือเทศบาล ควรเป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการในพื้นที่ เนื่องจากมีความเข้าใจในสภาพแวดล้อมและบริบทของพื้นที่ ซึ่งส่วนกลางควรทำงานเชิงบูรณาการ โดยอาจมีสำนักงานสาขามาตั้งในพื้นที่เพื่ออำนวยความสะดวกในการประสานงาน

(3) การปรับปรุงด้าน ระบบถนน และการขนส่ง

(4) การพัฒนาสถานีขนส่งผู้โดยสารภายในประเทศ (ควรถูกตั้งด้านนอก-พื้นที่อื่น ๆ)

(5) แนวคิดในการจัดแบ่งโซนพื้นที่ให้ชัดเจนเช่น เขตสถานบันเทิงท่องเที่ยว เขตอุตสาหกรรม (เบา) เขตชุมชนที่อยู่อาศัย และเขตการศึกษา

(6) การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวโดยเน้นตลาดนักท่องเที่ยวชาวจีน เนื่องจากปัจจุบันมีการติดต่อเข้ามาของกลุ่มทัวร์ชาวจีน แต่ส่วนใหญ่เป็นการท่องเที่ยวที่ไม่ได้ค้างคืนในตำบลสำนักขาม แต่นิยมพักค้างคืนที่หาดใหญ่ ดังนั้นหากมีการวางแผนการท่องเที่ยว จัดกิจกรรม หรือเส้นทางท่องเที่ยวที่น่าสนใจ มีเส้นทางการบิน จีน-หาดใหญ่ จะส่งเสริมรายได้จากการท่องเที่ยวให้เพิ่มมากยิ่งขึ้น

5.4.3 พื้นที่ตำบลปาดังเบซาร์

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ และผู้บริหารเทศบาลเมืองปาดังเบซาร์ต่อการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสงขลา พบว่าเทศบาลทราบนโยบายจากส่วนกลางในการประกาศเขตพื้นที่พัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ และเช่นเดียวกับพื้นที่อื่น ๆ ที่ไม่มีความชัดเจนในด้านการแปลงนโยบายสู่การปฏิบัติ ส่วนความต้องการของพื้นที่ ยอยากให้มีการผ่อนปรนการเข้าออกระหว่างชายแดนไทย-มาเลเซีย ให้คล่องตัวกว่านี้ (เช่น ไม่ต้องใช้หนังสือเดินทาง) เพื่อกระตุ้นการเข้ามาท่องเที่ยวทั้งของนักท่องเที่ยวต่างชาติมากขึ้น

พื้นที่เทศบาลเมืองปาดังเบซาร์ยังประสบกับปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาพื้นที่ คือ ปัญหาความแตกต่างของเชื้อชาติ โดยเฉพาะการเข้ามาของคนต่างพื้นที่ ส่งผลต่อความขาดแคลนของทรัพยากร และระบบสาธารณูปโภค เช่น ขาดแคลนน้ำ จึงต้องการให้รัฐบาลสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค เช่น ถนนเลี้ยวเมือง (Bypass) ระบบรางคู่ และต้องการให้ฝ่ายความมั่นคงเข้ามาช่วยเหลือเรื่องปัญหาเสพติด และความปลอดภัยในพื้นที่ในส่วนขอข้อเสนอนี้ในการบริหารจัดการและแนวทางการพัฒนาศักยภาพในอนาคต ดังนี้

(1) ต้องการให้ภาครัฐ ผ่อนปรนเงื่อนไขและวิธีปฏิบัติในการเข้าออกผ่านแดนไทย เพื่อส่งเสริมการค้าและการท่องเที่ยว

(2) ไม่เห็นด้วยกับแนวทางการรวมพื้นที่ 4 ตำบล เข้าเป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ในการบริหารจัดการอาจทำได้ยาก เนื่องจากแต่ละตำบลมีความแตกต่างทั้งทางบริบทพื้นที่และคุณภาพประชากร

(3) เห็นด้วยกับการตั้ง One Stop Service ในพื้นที่เพื่อความคล่องตัวในการบริหารจัดการ

(4) ต้องการพัฒนาตลาดผลไม้ โดยเน้นผลไม้ที่มีคุณภาพ คัดพิเศษ (Premium) และธุรกิจการค้า โดยเฉพาะธุรกิจอาหาร

5.4.4 พื้นที่ตำบลสำนักแก้ว

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ และผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลสำนักแก้ว ต่อการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสงขลา พบว่าทาง อบต. สำนักแก้ว ทราบนโยบายจากส่วนกลางในการประกาศเขตพื้นที่พัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ และมีความเห็นว่า นโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษที่รัฐบาลประกาศไม่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ เนื่องจากตำบลสำนักแก้วไม่ใช่พื้นที่เศรษฐกิจ ส่วนใหญ่เป็นชุมชนเกษตรควรเป็นพื้นที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ จากการสอบถาม พบว่าประชาชนในพื้นที่โดยส่วนใหญ่ยังไม่รับรู้เกี่ยวกับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จึงควรสร้างความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่ให้มากขึ้น ส่วนความคิดเห็นต่อการจัดตั้ง Duty Free Zone พบว่าเนื่องจากคนในพื้นที่ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการทำสวนยางพาราเป็นอาชีพหลัก อยู่ห่างไกลและยังไม่มี ความเข้าใจในพื้นที่ปลอดภาษี จึงน่าจะเป็นอุปสรรคในการผลักดันนโยบายดังกล่าว

สภาพปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาพื้นที่ พบว่าหน่วยงานบริหารส่วนท้องถิ่นได้รับการจัดสรรงบประมาณจากรัฐบาลน้อย ประกอบกับประชาชนในพื้นที่เป็นเกษตรกรมีผู้ประกอบการ/โรงงานอุตสาหกรรมน้อย ทำให้จัดเก็บรายได้น้อย จึงไม่เพียงพอในการลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน จะเห็นได้จากประชาชนในตำบลสำนักแก้วบางส่วนยังเข้าไม่ถึงระบบน้ำประปาและไฟฟ้า รวมถึงปัญหาการเมืองที่ไม่มีเสถียรภาพจึงส่งผลกระทบต่อความต่อเนื่องของการพัฒนาเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองการปกครอง ส่งผลให้โครงการต่าง ๆ ที่วางไว้หยุดชะงัก หรือล่าช้าออกไป

ทางองค์การบริหารส่วนตำบลสำนักแก้ว จึงได้เสนอแนะแนวทางในการบริหารจัดการ และแนวทางในการพัฒนาศักยภาพในอนาคต ดังนี้

- (1) โครงสร้างการบริหารในพื้นที่ควรเป็นหน่วยงานเชิงบูรณาการ
- (2) ควรมีการจัดสรรงบประมาณจากส่วนกลางสู่ท้องถิ่นมากขึ้น
- (3) อบต.ได้พยายามพัฒนาเขื่อนสะเดาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติซึ่งหากมีการเปิดเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ อบต.เห็นว่าพื้นที่สำนักแก้วควรได้รับการส่งเสริมให้มีการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวธรรมชาติ เนื่องจากมีศักยภาพจากพื้นที่สีเขียว และแหล่งธรรมชาติ เช่น น้ำตกโตนไม้ปัก ที่มีคลองสาขา 13 สาย ที่มีทัศนียภาพสวยงาม
- (4) ควรเร่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้คนในชุมชน และตัดถนนสายหลักที่เข้าถึงพื้นที่ได้

5.5 การวิเคราะห์ศักยภาพของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา

การวิเคราะห์ศักยภาพของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา โดยรวบรวมข้อมูลจากผู้ประกอบการ SMEs ในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ครอบคลุมตำบลสะเดา ตำบลปาดังเบซาร์ ตำบลสำนักขาม และตำบลสำนักแก้ว อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา จำนวน 159 ราย และพิจารณาจากเกณฑ์การให้คะแนนปัจจัยต่าง ๆ ด้วยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยแปลความหมายดังนี้

ค่าเฉลี่ย ≥ 3.5 หมายถึง เป็นจุดแข็ง (ปัจจัยภายใน) หรือ เป็นโอกาส (ปัจจัยภายนอก)

ค่าเฉลี่ย < 3.5 หมายถึง เป็นจุดอ่อน (ปัจจัยภายใน) หรือ เป็นอุปสรรค (ปัจจัยภายนอก)

ผลการศึกษาแบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ 1) การวิเคราะห์ปัจจัยภายในของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และ 2) การวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีรายละเอียด ดังนี้

5.5.1 การวิเคราะห์ปัจจัยภายในของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ในการวิเคราะห์ปัจจัยภายในของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา ใน 7 ประเด็น ซึ่งได้แก่ ปัจจัยด้านการผลิต ด้านการตลาด ด้านการเงิน ด้านการบริหารจัดการและบริหารความเสี่ยง ด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ด้านการร่วมนวัตกรรม และด้านข้อมูลสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ พบว่า ในภาพรวมผู้ประกอบการ SMEs ส่วนใหญ่ประเมินกิจการของตนเอง (ตารางที่ 5.26) มีค่าเฉลี่ยมากกว่า 3.5 หมายถึง ผู้ประกอบการ SMEs มีจุดแข็งมากกว่าจุดอ่อน รายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 5.26 ศักยภาพของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

ประเด็น	Mean (n=159)	ระดับศักยภาพของ ธุรกิจ
1.ด้านการผลิต		
-ด้านผลิตภัณฑ์และบริการไม่มีความแตกต่างจากคู่แข่ง	3.36	จุดอ่อน
-ด้านสถานที่ตั้งอยู่ในบริเวณที่เหมาะสมกับธุรกิจ	3.91	จุดแข็ง
-การลงทุน การผลิตสินค้าและบริการด้วยต้นทุนสูง	3.25	จุดอ่อน
-ความพอเพียงของปริมาณวัตถุดิบ (ปัจจัยการผลิต)	3.81	จุดแข็ง
-คุณภาพวัตถุดิบ (ปัจจัยการผลิต)	3.99	จุดแข็ง
-คุณภาพของผลิตภัณฑ์/บริการที่ผลิตได้	4.03	จุดแข็ง

ตารางที่ 5.26 ศักยภาพของผู้ประกอบธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (ต่อ)

ประเด็น	Mean (n=159)	ระดับศักยภาพของ ธุรกิจ
2. ด้านการตลาด		
-ด้านราคาขายสามารถแข่งขันกับคู่แข่งได้	3.87	จุดแข็ง
-ด้านสถานที่ตั้งอยู่ในบริเวณที่ลูกค้าสามารถเข้าถึงได้สะดวก	4.11	จุดแข็ง
-ไม่มีแผนส่งเสริมการขาย	3.11	จุดอ่อน
-การยอมรับจากลูกค้า เช่น ตราสินค้าที่ลูกค้านิยม ไว้วางใจ	3.67	จุดแข็ง
-ไม่มีความสามารถในการหาแหล่งกระจายสินค้า	3.35	จุดอ่อน
3. ด้านการเงิน		
-ช่องทางในการสนับสนุนเงินทุน	3.53	จุดแข็ง
-ความสามารถในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน	3.52	จุดแข็ง
-ความสามารถในการจัดการเงินทุน	3.72	จุดแข็ง
4. ด้านการบริหารจัดการและการบริหารความเสี่ยง		
-ความสามารถของเจ้าของกิจการ	3.88	จุดแข็ง
-ด้านการบริหารและการตรวจสอบภายในที่เป็นระบบ	3.69	จุดแข็ง
5. ด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์		
-ความเพียงพอของแรงงาน	3.82	จุดแข็ง
-ความเชี่ยวชาญและความสามารถของแรงงาน	3.82	จุดแข็ง
-คุณธรรม จริยธรรมของแรงงาน	3.90	จุดแข็ง
6. ด้านการสร้างนวัตกรรม		
-ไม่มีการทดลองพัฒนาสินค้าและบริการใหม่ ๆ	3.34	จุดอ่อน
-ไม่นำผลิตภัณฑ์ที่พบเห็นมาต่อยอดปรับปรุงกับธุรกิจของ ตนเอง	3.25 2.26	จุดอ่อน จุดอ่อน
-ไม่มีการจัดจ้างหรือขอสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา		จุดอ่อน
7. ด้านข้อมูลสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ		
-ไม่มีระบบฐานข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ เช่น สถานการณ์ เศรษฐกิจ/ต้นทุน/ยอดขาย	3.32	จุดอ่อน

ที่มา: จากการสำรวจ

หมายเหตุ: 1. ระดับศักยภาพของธุรกิจ 1-5 (โดย 5 = ส่งผลต่อการเติบโตมากที่สุด 1= ส่งผลต่อการเติบโตน้อยที่สุด)

2. ค่าเฉลี่ย ≥ 3.5 หมายถึง จุดแข็ง และค่าเฉลี่ย < 3.5 หมายถึง จุดอ่อน

สามารถจำแนกรายละเอียดในแต่ละประเด็น ดังนี้

1) **ด้านการผลิต** ผู้ประกอบการ SMEs ประเมินศักยภาพธุรกิจว่ามีจุดแข็ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านคุณภาพของผลิตภัณฑ์/บริการที่ผลิตได้ ($\bar{x} = 4.03$) ผู้ประกอบการมั่นใจในคุณภาพผลิตภัณฑ์ที่จำหน่ายในตลาด เช่น กิจการยานยนต์ เครื่องยนต์และชิ้นส่วน กิจการค้าปลีก หรือการผลิตสาขาบริการ เช่น ภัตตาคาร ร้านอาหาร ที่พัก โรงแรม ซึ่งผู้ประกอบการคนไทยมีจิตบริการ เอาใจใส่ลูกค้า ทำให้ลูกค้าพอใจในการให้บริการอย่างดี หรือกิจการขนส่ง (Logistic) ที่ผู้ประกอบการมีประสบการณ์มาอย่างยาวนาน ทำให้มีความชำนาญ ส่งสินค้าตามกำหนดเวลา สร้างความเชื่อมั่นให้กับลูกค้าทั้งคนไทยและต่างประเทศ ด้านคุณภาพของวัตถุดิบ/ปัจจัยการผลิต ($\bar{x} = 3.99$) เนื่องจากทรัพยากรการผลิตในภาคใต้มีความหลากหลายและปริมาณเพียงพอ สามารถจัดหาปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพได้ง่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ภัตตาคารและร้านอาหาร ตลอดจนด้านสถานที่ตั้ง อยู่ในบริเวณที่เหมาะสมกับธุรกิจ ($\bar{x} = 3.91$) ด้วยความได้เปรียบของอำเภอสะเดา เป็นด่านชายแดน เป็นเสมือนประตูเชื่อมโยงจากประเทศมาเลเซีย สิงคโปร์ และอินโดนีเซียสู่ประเทศไทย ดังนั้นบริเวณย่านธุรกิจ โดยเฉพาะด้านนอกและป่าดงเบขาร์ ซึ่งมีกิจการหลากหลายตั้งอยู่ จึงกลายเป็นจุดแข็งของกิจการเหล่านั้น

อย่างไรก็ตามผู้ประกอบการ SMEs ประเมินด้านความแตกต่างของผลิตภัณฑ์และบริการเป็นจุดอ่อน ($\bar{x} = 3.36$) เนื่องจากสินค้ามีลักษณะคล้ายกัน ไม่มีจุดเด่นหรือเอกลักษณ์ที่แตกต่างจากคู่แข่งทางการค้า จุดอ่อนอีกด้าน คือ ต้นทุนในการลงทุนผลิตสินค้าและบริการ ($\bar{x} = 3.25$) ที่ไม่สามารถควบคุมต้นทุนให้อยู่ในระดับต่ำได้ เนื่องจากต้นทุนในการขนส่งสูง

2) **ด้านการตลาด** โดยภาพรวมผู้ประกอบการ SMEs มีจุดแข็งด้านการตลาด ได้แก่ ด้านสถานที่ตั้ง อยู่ในบริเวณที่ลูกค้าสามารถเข้าถึงได้สะดวก ($\bar{x} = 4.11$) เนื่องจากการเป็นด่านชายแดน ไทย-มาเลเซีย จึงทำให้ลูกค้าชาวมาเลเซีย สิงคโปร์ หรืออินโดนีเซีย เข้ามาซื้อสินค้าและบริการได้ ด้านราคาขายสามารถแข่งขันกับคู่แข่งขั้นได้ ($\bar{x} = 3.87$) โดยตลาดภายในประเทศ มีการตั้งราคาที่ไม่สูงเกินไป และบริเวณตลาดชายแดนที่ด้านนอก สินค้าไทยมีราคาต่ำกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับมาเลเซีย นอกจากนี้ด้านการยอมรับจากลูกค้า พบว่ามีจุดแข็งในด้านตราสินค้าที่ลูกค้านิยม ไว้วางใจ ($\bar{x} = 3.67$) ลูกค้าชาวมาเลเซียนิยมซื้อสินค้าเกษตรจากฝั่งไทยกลับไปยังฝั่งมาเลเซีย เช่น ข้าวสาร

สำหรับจุดอ่อนด้านการตลาดของผู้ประกอบการ SMEs มี 2 ประเด็น คือ ปัญหาด้านความสามารถในการหาแหล่งกระจายสินค้า ($\bar{x} = 3.35$) เช่น มีจุดจำหน่ายสินค้าจำกัดเฉพาะในพื้นที่ไม่สามารถเข้าถึงแหล่งที่มีผู้ซื้อจำนวนมากได้ และแผนการส่งเสริมการขาย ($\bar{x} = 3.11$) ที่ยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร กล่าวคือผู้ประกอบการ SMEs ส่วนใหญ่ ยังขาดความรู้และทักษะในการจัดทำแผนส่งเสริมการขาย ตลอดจนการประชาสัมพันธ์

3) **ด้านการเงิน** ผู้ประกอบการ SMEs ประเมินศักยภาพด้านการเงินว่าเป็นจุดแข็ง โดยมีความสามารถในการจัดการเงินทุน (\bar{x} = 3.72) ของผู้ประกอบการเมื่อได้รับเงินลงทุนมาแล้วสามารถจัดสรรเงินทุนเหล่านั้นอย่างมีประสิทธิภาพ มีช่องทางการสนับสนุนเงินทุนจากแหล่งต่าง ๆ เช่น ทุนตัวเอง เงินกู้ เงินสนับสนุนจากรัฐ (\bar{x} = 3.53) และสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุน (\bar{x} = 3.52) มีแหล่งเงินทุนให้เจ้าของกิจการเข้าถึงได้หลายหลาย ไม่ว่าจะเป็นสถาบันการเงินของรัฐหรือเอกชน จากการสำรวจผู้ประกอบการ SMEs พบว่าในส่วนของเจ้าของกิจการที่มีประสบการณ์มายาวนาน จะมีเงินทุนสำรองไว้เพื่อขยายหรือปรับปรุงกิจการในระดับหนึ่งและรู้ช่องทางเข้าถึงเงินทุนได้ในขณะเดียวกันผู้ประกอบการขนาดเล็กหรือผู้ประกอบการที่เพิ่งเริ่มต้นกิจการยังประสบปัญหาขาดแคลนเงินทุน และปัญหาการเข้าถึงแหล่งเงินทุน ตลอดจนมีต้นทุนการกู้ยืมสูง เช่น ต้องซื้อประกันชีวิตพ่วงกับการขอกู้ เป็นต้น

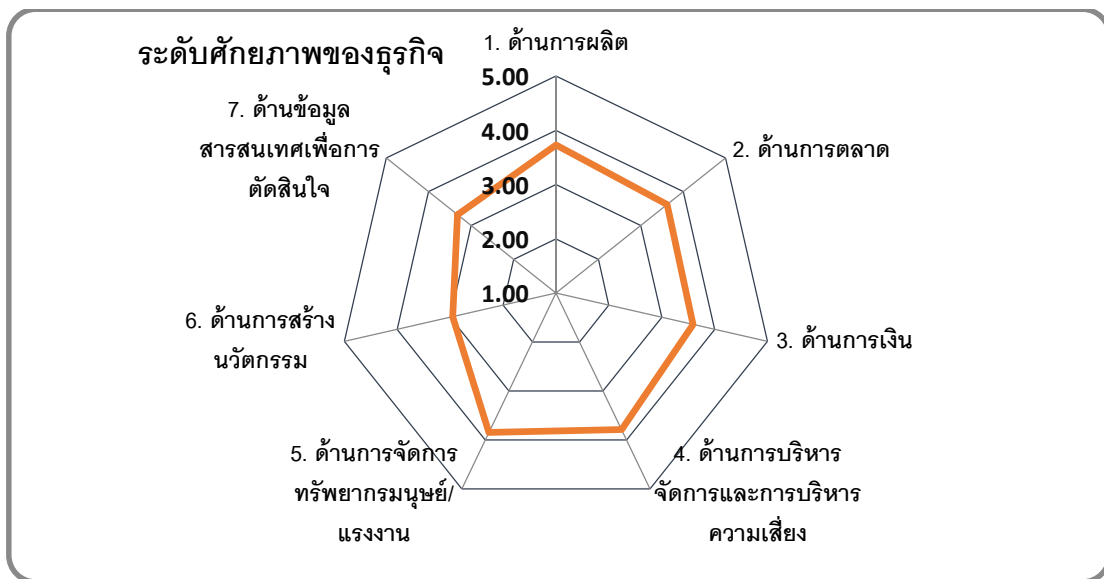
4) **ด้านการบริหารจัดการและการบริหารความเสี่ยง** ผู้ประกอบการ SMEs ประเมินตนเองว่ามีจุดแข็ง ได้แก่ ความสามารถของเจ้าของกิจการ (\bar{x} = 3.88) และด้านการบริหารและการตรวจสอบภายในที่เป็นระบบ (\bar{x} = 3.69) ด้วยประสบการณ์ในการทำธุรกิจมาอย่างยาวนานทำให้มีความสามารถในการบริหารจัดการและการบริหารความเสี่ยงได้ดี

5) **ด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์/แรงงาน** เป็นจุดแข็งของผู้ประกอบการ SMEs ได้แก่ คุณธรรม จริยธรรมของแรงงาน (\bar{x} = 3.90) ความเพียงพอของจำนวนแรงงาน (\bar{x} = 3.82) ความเชี่ยวชาญ ความสามารถของแรงงาน (\bar{x} = 3.82) จากที่ผ่านมาแรงงานมีฝีมือหรือบุคลากรที่ทำงานในสถานประกอบการต่าง ๆ ที่เป็นคนไทยมีจำนวนเพียงพอ แต่มีแนวโน้มว่าจำนวนแรงงานไร้ฝีมือในพื้นที่เริ่มมีความขาดแคลน ดังนั้นในอนาคตอาจจะมีการเพิ่มขึ้นของแรงงานต่างด้าวในพื้นที่ จึงเป็นสิ่งที่หน่วยงานภาครัฐต้องเตรียมการด้านการจัดการคุณภาพชีวิต สวัสดิการสังคม การคุ้มครองแรงงาน เป็นต้น

6) **ด้านการสร้างนวัตกรรม** พบว่า ผู้ประกอบการ SMEs มีจุดอ่อนในด้านนี้ เนื่องจากไม่มีการพัฒนาสินค้าและบริการใหม่ ๆ (\bar{x} = 3.34) ไม่มีการต่อยอดปรับปรุงผลิตภัณฑ์ (\bar{x} = 3.25) ให้มีความแปลกใหม่ ทันสมัย หลากหลาย ส่วนใหญ่เป็นการผลิตแบบเดิมที่เคยผลิตต่อเนื่องกันมา ถึงแม้ว่าหน่วยงานภาครัฐ และสถาบันการศึกษาได้มีความพยายามที่จะวิจัยและพัฒนานวัตกรรม แต่ผู้ประกอบการในพื้นที่ยังไม่ถึงองค์ความรู้ ผลการวิจัย และขาดการประสานงาน (\bar{x} = 2.26) เพื่อขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐและสถาบันการศึกษาดังกล่าว

7) **ด้านข้อมูลสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ** เป็นจุดอ่อนของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (\bar{x} = 3.32) จากการศึกษพบว่า ที่ผ่านมามีผู้ประกอบการบางส่วนมีการจัดบันทึกข้อมูลทางธุรกิจ แต่ยังคงขาดการนำมาวิเคราะห์เพื่อวางแผนพัฒนาธุรกิจ

เมื่อพิจารณาศักยภาพของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จากแผนภูมิแมงมุม (ภาพที่ 5.5) จึงเห็นได้ว่า ผู้ประกอบการ SMEs มีจุดแข็ง ในด้านการผลิต การตลาด การเงิน การบริหารความเสี่ยง การจัดการทรัพยากรมนุษย์ อย่างไรก็ตามด้านการสร้างนวัตกรรม พร้อมทั้งการพัฒนาสารสนเทศที่ทันสมัย เป็นเรื่องที่ภาครัฐ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทโดยตรงต้องเร่งเสริมศักยภาพให้ผู้ประกอบการในรูปแบบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการเร่งเข้ามาส่งเสริมการวิจัย และพัฒนา (Research and Development: R&D) โดยมหาวิทยาลัยหรือสถาบันวิจัยอย่างเร่งด่วนเพื่อพัฒนารูปแบบการผลิตและการตลาดเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ (Value Added) เช่น การควบคุมคุณภาพและมาตรฐานสินค้า การลดการสูญเสียและลดต้นทุนการผลิต การพัฒนาทางการตลาดด้วยการออกแบบบรรจุภัณฑ์ ตลอดจนการประชาสัมพันธ์สินค้าที่หลากหลายและเข้าถึงกลุ่มผู้ซื้อ ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันให้แก่ผู้ประกอบการได้

ภาพที่ 5.5 ศักยภาพของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

5.5.2 การวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

การวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกของผู้ประกอบการ SMEs ในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา พิจารณาใน 11 ประเด็น ได้แก่ สภาวะทางเศรษฐกิจในภูมิภาคอาเซียน กรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ เสถียรภาพทางเศรษฐกิจภายในประเทศ การเมืองและความมั่นคง นโยบายด้านเศรษฐกิจ นโยบายด้านการท่องเที่ยว กฎระเบียบของหน่วยงานภาครัฐ ความร่วมมือขององค์กรภาคเอกชน สภาพสิ่งแวดล้อมและภูมิอากาศ สภาพสังคม ชุมชน และวัฒนธรรม และโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภค (ตารางที่ 5.27)

ตารางที่ 5.27 การวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษอำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา

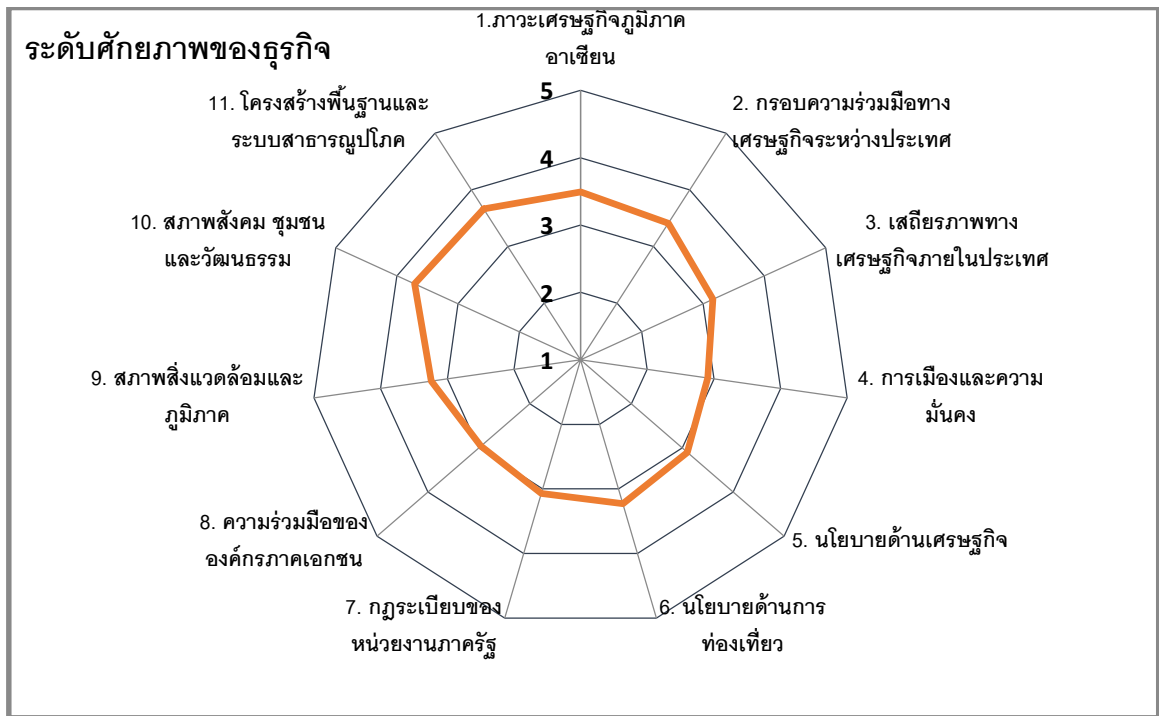
ประเด็น	Mean (n=159)	ศักยภาพของธุรกิจ
1. ภาวะเศรษฐกิจภูมิภาคอาเซียน	3.49	อุปสรรค
2. กรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ	3.41	อุปสรรค
3. เสถียรภาพทางเศรษฐกิจภายในประเทศ	3.20	อุปสรรค
4. การเมืองและความมั่นคง	2.94	อุปสรรค
5. นโยบายด้านเศรษฐกิจ	3.08	อุปสรรค
6. นโยบายด้านการท่องเที่ยว	3.25	อุปสรรค
7. กฎระเบียบของหน่วยงานภาครัฐ	3.06	อุปสรรค
8. ความร่วมมือขององค์กรภาคเอกชน	2.99	อุปสรรค
9. สภาพสิ่งแวดล้อมและภูมิภาค	3.25	อุปสรรค
10. สภาพสังคม ชุมชน และวัฒนธรรม	3.69	โอกาส
11. โครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภค	3.69	โอกาส

ที่มา: จากการสำรวจ

หมายเหตุ: 1. ระดับศักยภาพของธุรกิจ 1-5 (โดย 5 = ส่งผลต่อการเติบโตมากที่สุด 1= ส่งผลต่อการเติบโตน้อยที่สุด)

2. ค่าเฉลี่ย ≥ 3.5 หมายถึง โอกาส และค่าเฉลี่ย < 3.5 หมายถึง อุปสรรค

จากตารางที่ 5.26 พบว่า ในภาพรวมปัจจัยภายนอกข้างต้น ผู้ประกอบการ SMEs ให้ความเห็นว่า เป็นอุปสรรคต่อการเติบโตของผู้ประกอบการ เนื่องจากมีคะแนนเฉลี่ยน้อยกว่า 3.5 และเมื่อวิเคราะห์ในองค์รวมของปัจจัยภายนอก มีลักษณะดังภาพที่ 5.6

ภาพที่ 5.6 สภาพแวดล้อมของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

จากแผนภูมิแมงมุม ปัจจัยภายนอกของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ในแต่ละประเด็นมีรายละเอียด ดังนี้

1) เศรษฐกิจภูมิภาคอาเซียนและกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ ($\bar{X} = 3.49$ และ $\bar{X} = 3.41$) ปัจจัยดังกล่าวเป็นอุปสรรคต่อการเติบโตของผู้ประกอบการ SMEs แต่มีแนวโน้มที่จะเป็นโอกาสในอนาคตได้โดย ศิริวรรณ มนอัคระผดุง (2557) ได้กล่าวถึงกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจร่วมกัน สำหรับประเทศไทยมีกรอบความร่วมมือใน 2 ลักษณะ ได้แก่

(1) กรอบความร่วมมือในภูมิภาค ได้แก่ ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ (Asia-Pacific Economic Cooperation: APEC) เพื่อส่งเสริมระบบการค้าในระดับพหุภาคี สนับสนุนการขยายตัวทางเศรษฐกิจของภูมิภาคและโลก (สหรัฐอเมริกา แคนาดา ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ อาเซียน จีน จีนไทเป ฮองกง ปาปัวนิวกินี เม็กซิโก ชิลี เปรู และรัสเซีย รวมทั้งสิ้น 21 ประเทศ) และการประชุมเอเชีย-ยุโรป (Asia-Europe Meeting: ASEM) เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์กิจกรรมทางเศรษฐกิจระหว่างเอเชีย ยุโรป และอเมริกาเหนือ

(2) กรอบความร่วมมืออนุภูมิภาค ได้แก่ การรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) ของประเทศสมาชิกทั้ง 10 ประเทศ และแผนงานการพัฒนา

เขตเศรษฐกิจสามฝ่าย อินโดนีเซีย-มาเลเซีย-ไทย (Indonesia-Malaysia-Thailand Growth Triangle: IMT-GT) ที่มุ่งพัฒนาจังหวัดพื้นที่ทางใต้ โดยเน้นบทบาทให้เอกชนมีส่วนร่วมในการพัฒนามากขึ้น

ดังนั้น หากกรอบความร่วมมือดังกล่าวมีการขับเคลื่อนอย่างเป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพจะส่งผลต่อความสำเร็จในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมให้เกิดการลงทุนระหว่างประเทศ

2) การเมืองและความมั่นคง ($\bar{X} = 2.94$) ผู้ประกอบการ SMEs ให้ความเห็นว่าการเมืองและความมั่นคงเป็นอุปสรรคอย่างมากต่อการเติบโตของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ด้วยสถานการณ์ในพื้นที่อำเภอสะเดา ถึงแม้จะไม่ใช่พื้นที่เป้าหมายในการก่อความไม่สงบในชายแดนใต้ การลักลอบวางระเบิด หรือการสร้างสถานการณ์ความรุนแรง พื้นที่เป้าหมายจากกลุ่มผู้ไม่หวังดีส่วนใหญ่จะเกิดที่ย่านธุรกิจอำเภอหาดใหญ่ แต่ในช่วงระยะหลังได้ขยายพื้นที่กว้างออกไปยังแหล่งชุมชน แม้แต่ย่านชุมชนที่ป่าดงเบซาร์ก็ถูกลอบวางระเบิดเช่นกัน เมื่อเกิดสถานการณ์ความไม่ปลอดภัยเหล่านั้น ก็ย่อมเสี่ยงผลกระทบทางลบไม่ได้ การขาดความเชื่อมั่นในความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ส่งผลกระทบต่อธุรกิจท่องเที่ยวและธุรกิจต่อเนื่องโดยตรง ทั้งจำนวนนักท่องเที่ยวที่ลดลงอย่างมาก ต้องอาศัยระยะเวลาที่นานกว่าที่นักท่องเที่ยวจะเกิดความเชื่อมั่นและกลับมาท่องเที่ยว จับจ่ายใช้สอยในจังหวัดสงขลาอีกครั้ง ต้องสูญเสียรายได้ทั้งจากการท่องเที่ยวและรายได้จากการพาณิชย์และบริการ ซึ่งเป็นปัญหาเรื้อรังมายาวนานที่ต้องการการปรับแก้ด้วยมาตรการต่าง ๆ ให้สถานการณ์ดีขึ้น เพื่อช่วยกระตุ้นการท่องเที่ยวและการค้าขายให้ดีขึ้น

3) นโยบายด้านเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.08$ และ $\bar{X} = 3.25$) ด้วยยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดสงขลาที่มุ่งเน้นส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยในปี 2553 แผนพัฒนาจังหวัดสงขลา ในยุทธศาสตร์ที่ 2: ส่งเสริม พัฒนาการท่องเที่ยวที่หลากหลาย และเชื่อมโยงสู่ภูมิภาคอื่น มีเป้าประสงค์ให้จังหวัดสงขลามีภาพลักษณ์ที่ดี นักท่องเที่ยวเชื่อมั่นและประทับใจ มีกิจกรรมการท่องเที่ยว และการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน มีบุคลากรด้านการท่องเที่ยวที่มีความพร้อม โดยมีกลยุทธ์ส่งเสริมประชาสัมพันธ์การตลาดเชิงรุก และสินค้าการท่องเที่ยวใหม่ ๆ เช่น งานกิจกรรม และประเพณี พัฒนาระบบการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยว เพิ่มขีดความสามารถของบุคลากรด้านการท่องเที่ยว ซึ่งจะส่งผลดีต่อผู้ประกอบการในธุรกิจท่องเที่ยว ค่าปลีกและค่าส่ง แต่ในขณะเดียวกันด้วยปริมาณนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น ในขณะที่บริเวณด่านพรมแดนสะเดามีข้อจำกัดในการรองรับ ด้วยพื้นที่ที่มีขนาดเล็กและระบบพิธีการศุลกากรที่ยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ทำให้เกิดอุปสรรคต่อผู้ประกอบการด้านการขนส่งที่ต้องเผชิญกับการติดขัดในบริเวณด่านพรมแดน ทำให้เกิดความล่าช้าในการขนส่งเคลื่อนย้ายสินค้า

4) **กฎระเบียบของหน่วยงานภาครัฐ** ($\bar{X} = 3.06$) พบว่า เป็นอุปสรรคต่อศักยภาพของผู้ประกอบการ เนื่องจากมีปัญหาความไม่สอดคล้องกันของกฎระเบียบระหว่างหน่วยงาน หากกฎระเบียบของหน่วยงานภาครัฐมีความยืดหยุ่นและปรับให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ที่จะส่งผลกระทบต่อการเติบโตของธุรกิจ โดยจากการสำรวจพบว่าหน่วยงานและผู้ประกอบการในพื้นที่ต้องการให้มีการผ่อนปรนกฎระเบียบการเข้าออกระหว่างชายแดนไทย - มาเลเซีย เช่น ขยายเวลาปิดด่าน ยกเว้นหนังสือเดินทาง จุดผ่อนปรนการค้า (Check Point for Border Trade) ทำให้เกิดความคล่องตัวมากขึ้น เพื่อกระตุ้นการเข้ามาของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซีย สิงคโปร์ และชาติอื่น ๆ มากยิ่งขึ้น

5) **สภาพสิ่งแวดล้อมและภูมิภาค** ($\bar{X} = 3.25$) พบว่า เป็นอุปสรรคต่อศักยภาพของผู้ประกอบการ เนื่องจากความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ ทำให้ปริมาณน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคลดลง ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของโลก ส่งผลให้เกิดปัญหาภัยแล้ง ปริมาณน้ำไม่เพียงพอ ทำให้ไม่สามารถส่งเสริมการขยายตัวของอุตสาหกรรมการผลิตและอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่ต้องใช้น้ำมากได้ เช่น โรงงานแปรรูปยาง โรงแรมและสถานบริการ ซึ่งประสบปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคในบางเวลา

6) **สภาพสังคม ชุมชนและวัฒนธรรม** ($\bar{X} = 3.69$) เป็นโอกาสในการเติบโตของธุรกิจ เนื่องจากเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษครอบคลุม 4 ตำบล ซึ่งแต่ละพื้นที่มีความแตกต่างและความหลากหลายทั้งทางกายภาพและวัฒนธรรม จึงเป็นโอกาสที่เอื้อให้เกิดการลงทุนทั้งด้านการผลิตและการบริการที่หลากหลาย สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ เช่น สะเดาเป็นชุมชนเมือง มีการทำธุรกิจ และเป็นจุดศูนย์รวมราชการ พื้นที่ป่าดงเบงการ์ เป็นชุมชนเมืองที่มีเรื่องราวความเจริญคึกคักในอดีต มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม มีทั้งชาวไทยพุทธและไทยมุสลิมอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข แต่ในปัจจุบันมีกิจกรรมทางเศรษฐกิจย้ายไปอยู่บริเวณด่านนอก ทำให้พื้นที่สำนักงาน (ด่านนอก) มีความคึกคักทางธุรกิจและนักท่องเที่ยวโดยเฉพาะชาวมาเลเซีย อีกทั้งยังเป็นจุดผ่านแดนทั้งคนและสินค้า ส่วนพื้นที่สำนักงานแก้ว เป็นชุมชนที่ยังคงพื้นที่สีเขียว เป็นแหล่งต้นน้ำ อาชีพหลักของชาวบ้าน ยังคงเน้นการทำเกษตรกรรมเป็นหลัก

7) **โครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภค** ($\bar{X} = 3.69$) เป็นโอกาสในการเติบโตของธุรกิจ เนื่องจากโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภคที่มีอยู่ในพื้นที่มีเพียงพอ นอกจากนี้ภาครัฐยังมีนโยบายพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพิ่มเติมเพื่อรองรับการเปิดเสรีทางการค้า การเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาระบบคมนาคมขนส่ง และระบบโลจิสติกส์บริเวณชายแดนไทย-มาเลเซีย เพื่อความสะดวกในการขนส่งสินค้าและการผ่านแดนของ

ประชาชนให้ดีขึ้น โดยภาครัฐได้กำหนดแผนงานและกิจกรรมการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภค ในปี พ.ศ. 2558-2559 (ตารางที่ 5.28)

ตารางที่ 5.28 แผนงานของรัฐและหน่วยงานราชการ เพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณ ในปี พ.ศ. 2558-2559 ในการรองรับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ อำเภอสะเดา

การพัฒนา	กิจกรรม
1. ด้านการพัฒนาและขยายด้านศุลกากร	1.1 การพัฒนาด้านสะเดา ประกอบด้วย 2 กิจกรรม 1) การเร่งรัดจ่ายเงินชดเชยผลอาสินให้ราษฎรในพื้นที่เวรคืน ด้วยงบประมาณ 36.8 ล้านบาท เนื้อที่ 576 ไร่ 3 ตารางวา 2) ค่าก่อสร้างด้านสะเดาแห่งใหม่ งบประมาณ 1,500 ล้านบาท เนื้อที่ 576 ไร่ 3 ตารางวา (งบสนับสนุนปี พ.ศ.2559)
	1.2 การพัฒนาด้านป่าดงเบซาร์ ประกอบด้วย 2 กิจกรรม 1) โครงการปรับปรุงด้านป่าดงเบซาร์ ระยะที่ 2 งบประมาณ 30 ล้านบาท 2) โครงการขยายพื้นที่ด้านศุลกากรป่าดงเบซาร์ การขยายพื้นที่สถานที่ติดตั้งระบบตรวจสอบตู้คอนเทนเนอร์สินค้าด้วยเครื่องเอกซเรย์แบบถอดประกอบเคลื่อนที่ได้
2. ด้านการจัดทำผังเมืองเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ	ครอบคลุม 4 พื้นที่ ได้แก่ ตำบลสะเดา ตำบลป่าดงเบซาร์ ตำบลสำนักขาม และตำบลสำนักแก้ว เพื่อกำหนดรูปแบบที่เหมาะสมสำหรับการลงทุน (กรมโยธาธิการและผังเมือง)
3. ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน	3.1 การก่อสร้างสถานีไฟฟ้าสะเดาแห่งที่ 2 บริเวณจุดผ่านแดนถาวรด้านสะเดา งบประมาณ 622 ล้านบาท
	3.2 การก่อสร้างระบบประปาอำเภอสะเดา บริเวณเทศบาลตำบลสำนักขาม งบประมาณ 200 ล้านบาท
	3.3 การก่อสร้างและปรับปรุงถนนเลียบชายแดนไทย-มาเลเซีย สายบ้านไทย-จังโหลน ตำบลสำนักขาม-ตำบลป่าดงเบซาร์ ระยะทาง 30.10 กิโลเมตร เพื่อพัฒนาระบบคมนาคมรองรับการขยายตัวของเมือง เสริมสร้างศักยภาพของกรทำธุรกิจการค้าการลงทุน การผลิตและการท่องเที่ยวของภาคเอกชน และเตรียมความพร้อมรองรับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ (อบจ.สนับสนุนงบประมาณ 25 ล้านบาท/ จังหวัดสงขลา เสนอบกลุ่มจังหวัด ปี พ.ศ.2559 จำนวน 50 ล้านบาท/ เสนอของบส่วนกลาง 225 ล้านบาท)

ที่มา: ศูนย์ปฏิบัติการร่วม กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน, 2557

8) ความร่วมมือขององค์กรเอกชน (\bar{X} = 2.99) จากการได้ลงพื้นที่สำรวจข้อมูล ซึ่งได้สัมภาษณ์ 1) ผู้ประกอบการ SMEs 2) หน่วยงานภาครัฐ และ 3) องค์กรภาคเอกชน ในการดำเนินเขต

พัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ อำเภอสะเดา พบว่า ในภาพรวมการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเป็นประเด็นใหม่ของแต่ละภาคส่วน ที่เป็นนโยบายเร่งด่วนที่ส่วนกลางประกาศจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ แต่หน่วยงานในพื้นที่ยังไม่มีความเข้าใจถึงกลไกหรือแนวปฏิบัติยังไม่ชัดเจน สอดคล้องกับมุมมองของผู้ประกอบการ SMEs ในพื้นที่ที่มีความเห็นว่ารูปแบบการดำเนินการเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษยังไม่ชัดเจนมากนักเช่นกัน ทำให้ขาดข้อมูลและรายละเอียด เช่น ระบบฐานข้อมูลของ SMEs กลไกการดำเนินการทั้งด้านการกำหนดผังการใช้พื้นที่ รูปแบบกิจกรรมในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ หรือมาตรการสิทธิพิเศษต่าง ๆ ที่ผู้ประกอบการจะได้รับ เป็นต้น นอกจากนี้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 4 ตำบลได้แสดงความคิดเห็นต่อปัญหาการขาดการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานส่วนกลางทั้งระดับประเทศและระดับจังหวัดกับหน่วยงานระดับพื้นที่ ดังนั้นการส่งเสริมความร่วมมือของภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม จึงยังเป็นอุปสรรคที่รอการแก้ไข

อย่างไรก็ตาม หน่วยงานภาครัฐและเอกชนมีความตื่นตัว ได้เร่งรัดและประสานความร่วมมือในการผลักดันยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษให้เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น โดยมีการเตรียมความพร้อมของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา ตามแนวคิดในการส่งเสริมการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

(1) อุทยานวิทยาศาสตร์ ซึ่งมีบทบาทในการวิจัยเพื่อสร้างนวัตกรรมในการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสงขลา จังหวัดสงขลา โดยมีการร่วมลงนาม MOU กับองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา สภาอุตสาหกรรมจังหวัดสงขลา และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เพื่อการวางแผนและพัฒนายุทธศาสตร์เศรษฐกิจฐานนวัตกรรมจังหวัดสงขลา เพื่อร่วมกันกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์และแผนงานพัฒนาจังหวัดสงขลาด้วยเศรษฐกิจฐานนวัตกรรมเชื่อมโยงกับการดำเนินงานของเขตพัฒนาเศรษฐกิจจังหวัดสงขลา เป็นแนวคิดที่สอดคล้องกันตั้งแต่ระดับประเทศถึงระดับพื้นที่ ที่จะต้องบูรณาการการทำงานทุกภาคส่วนในการส่งเสริมและสนับสนุนการใช้นวัตกรรมในการเพิ่มมูลค่าสินค้าและบริการเพื่อที่จะขับเคลื่อนเศรษฐกิจของเขตพัฒนาเศรษฐกิจจังหวัดสงขลา

(2) การจัดตั้งศูนย์บริการแบบเบ็ดเสร็จด้านการลงทุน (One Stop Service: OSS) เพื่อเป็นศูนย์บริการข้อมูลและอำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการและนักลงทุน รองรับเขตเศรษฐกิจพิเศษตามนโยบาย กนพ. โดยจะมีผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษากับผู้ประกอบการ อาทิ สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสงขลา หอการค้าจังหวัดสงขลา ศูนย์เศรษฐกิจการลงทุนภาคที่ 5 สภาอุตสาหกรรมจังหวัดสงขลา ฯลฯ

(3) ความร่วมมือระหว่างหอการค้าจังหวัดสงขลา กับคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในการศึกษาวิจัยเรื่องเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา โดยมีการร่วมลงพื้นที่สำรวจสถานะเศรษฐกิจ สถานการณ์ของผู้ประกอบการ SMEs การสำรวจความต้องการของผู้ประกอบการต่อสิทธิพิเศษต่าง ๆ ที่จะได้รับ การสำรวจความพร้อม โครงสร้างพื้นฐานในการรองรับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษและการเปิดประชาคมอาเซียน เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม แม้ผู้ประกอบการ SMEs จะให้ความเห็นว่าปัจจัยภายนอกเป็นอุปสรรคในการเติบโตของธุรกิจ แต่ในหลายประเด็นภาคส่วนที่เกี่ยวข้องจะสามารถแก้ไขพัฒนาผล การผลักดัน กระบวนการ หรือมาตรการต่าง ๆ เพื่อให้การขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

5.5.3 กลยุทธ์การพัฒนา SMEs ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา

จากการวิเคราะห์ปัจจัยภายในและภายนอก (SWOT Analysis) ของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา โดยนำจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค มาพิจารณาจับคู่และกำหนดกลยุทธ์การพัฒนา SMEs ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (ตารางที่ 5.28) โดยสามารถจำแนกเป็น 4 กลยุทธ์ ประกอบด้วย

- 1) S-O กลยุทธ์เชิงรุก
- 2) W-O กลยุทธ์เชิงแก้ไข
- 3) S-T กลยุทธ์เชิงป้องกัน
- 4) W-O กลยุทธ์เชิงรับ

ตารางที่ 5.29 การวิเคราะห์ปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก)TOWS Matrix Analysis)

ปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก	จุดแข็ง (Strengths) S1: สถานที่ตั้งเหมาะสมกับการประกอบธุรกิจ S2: วัตถุดิบมีคุณภาพและปริมาณเพียงพอ S3: ราคาขาย สามารถแข่งขันกับคู่แข่งได้ S4: สินค้าเป็นที่ยอมรับจากลูกค้า เช่น ตราสินค้าที่ลูกค้านิยม ไว้วางใจ S5: แรงงานฝีมือมีจำนวนเพียงพอ S6: ผู้ประกอบการมีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการและการบริหารความเสี่ยง S7: มีแหล่งเงินทุนและสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้	จุดอ่อน (Weakness) W1: ไม่มีงบประมาณในการลงทุนหรือขอสนับสนุนด้านการวิจัยและพัฒนา ขาดการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการใหม่ๆอย่างต่อเนื่อง ผลิตภัณฑ์หรือบริการไม่มีความแตกต่างจากคู่แข่ง W2: ผลิตภัณฑ์และบริการมีต้นทุนการผลิตสูง W3: ไม่มีระบบฐานข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ เช่น สถานการณ์เศรษฐกิจ ยอดขาย ต้นทุน ฯลฯ W4: ขาดแผนส่งเสริมการขายและความสามารถในการหาแหล่งกระจายสินค้า W5: ขาดแคลนแรงงานไร้ฝีมือ W6: SMEs บางส่วนยังไม่ถึงข้อมูลข่าวสาร
โอกาส (Opportunities) O1: สภาพสังคม ชุมชน และวัฒนธรรมมีความหลากหลาย O2: มีโครงการก่อสร้างและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภคในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ O3: ภาคเอกชนโดยเฉพาะหอการค้าจังหวัดสงขลามีบทบาทในการส่งเสริมศักยภาพให้กับ SMEs ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ O4: การมีสถาบันการศึกษาและเครือข่ายนักวิชาการในจังหวัดสงขลา	S-O กลยุทธ์เชิงรุก - กลยุทธ์ส่งเสริมศักยภาพด้านตลาด - กลยุทธ์เสริมสร้างความเข้มแข็งของ SMEs	W-O กลยุทธ์เชิงแก้ไข - กลยุทธ์เพิ่มประสิทธิภาพด้านการบริหารจัดการด้วยงานวิจัยและการพัฒนานวัตกรรม
อุปสรรค (Threats) T1: ความไม่มีเสถียรภาพทางการเมืองและความมั่นคง T2: ขาดความร่วมมือขององค์กรภาคเอกชน T3: นโยบายและกฎระเบียบของหน่วยงานภาครัฐไม่ชัดเจนและสอดคล้องกับพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ T4: เศรษฐกิจภายในประเทศไม่มีเสถียรภาพ T5: การเปลี่ยนแปลงของสภาพสิ่งแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคมในภูมิภาคชะลอตัว T6: หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องไม่มีระบบฐานข้อมูลของ SMEs ที่ครอบคลุม	S-T กลยุทธ์เชิงป้องกัน - กลยุทธ์เจาะตลาดลูกค้ากลุ่มใหม่ - กลยุทธ์เพิ่มช่องทางการเข้าถึงสินค้าผ่านระบบ E-commerce	W-T กลยุทธ์เชิงรับ - กลยุทธ์พัฒนาสินค้า/บริการให้มีจุดเด่นและมีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม

ที่มา: จากการสำรวจ

1) กลยุทธ์เชิงรุก (S-O strategies)

กลยุทธ์เชิงรุก เป็นการนำจุดแข็งและโอกาสของผู้ประกอบการ SMEs มากำหนดแนวทางส่งเสริมศักยภาพ ด้วย 2 กลยุทธ์หลัก คือ (1) กลยุทธ์ส่งเสริมศักยภาพด้านตลาดให้กับ SMEs และ (2) กลยุทธ์เสริมสร้างความเข้มแข็งของ SMEs โดยมีรายละเอียด ดังนี้

(1) กลยุทธ์ส่งเสริมศักยภาพด้านตลาดให้กับ SMEs

SMEs ตั้งอยู่ในแหล่งที่ลูกค้าเข้าถึงสะดวก มีสินค้าและบริการเป็นที่ยอมรับและไว้วางใจของลูกค้า อีกทั้งราคาสินค้าสามารถแข่งขันกับคู่แข่งได้ ดังนั้นเมื่อมีการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน เช่น การปรับปรุงด้านศุลกากรสะเดา การปรับปรุงช่องทางการจราจรและการขยายถนน ซึ่งจะลดความแออัดและการจราจรที่ติดขัดบริเวณด้านล่าง ทำให้ลูกค้าทั้งคนไทยและต่างชาติเข้ามาท่องเที่ยวและเลือกซื้อสินค้าได้มากขึ้น

ดังนั้น SMEs ต้องเน้นพัฒนาสินค้าและบริการให้สอดคล้องกับความต้องการของลูกค้าทั้งคนไทยและต่างชาติ โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนารูปแบบของสินค้า (design) ตราสินค้า (branding) โดยอาจใช้ประโยชน์จากผู้เชี่ยวชาญและผู้มีความรู้จากสถาบันการศึกษาในพื้นที่ เช่น ศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เข้ามาส่งเสริมให้ความรู้และพัฒนาทักษะ แต่ทั้งนี้ SMEs ต้องมีความชัดเจนด้านกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย เพื่อพัฒนาสินค้าให้ตรงกับความต้องการของผู้บริโภค

(2) กลยุทธ์เสริมสร้างความเข้มแข็งของ SMEs

SMEs มีวัตถุดิบและแรงงานที่มีคุณภาพในการผลิตสินค้าและบริการให้สอดคล้องกับความต้องการของลูกค้า และด้วยสภาพสังคม ชุมชนและวัฒนธรรมในพื้นที่ 4 ตำบลมีความแตกต่าง เช่น ตำบลสำนักแก้วเป็นชุมชนเกษตรกรรม มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เช่น เขื่อนสะเดา ในขณะที่ตำบลสะเดาเป็นที่ตั้งของด่านสะเดาในอดีต ปัจจุบันเป็นที่ตั้งของศูนย์ราชการ โรงเรียนและสถานพยาบาล เป็นชุมชนของคนไทยเชื้อสายจีน ไทยพุทธและไทยมุสลิม ตำบลปาดังเบซาร์ เป็นเมืองคู่แฝดกับเมืองปาดังเบซาร์ของประเทศมาเลเซียและเป็นที่ตั้งของด่านศุลกากรปาดังเบซาร์ การเชื่อมโยงประเทศไทยกับมาเลเซียด้วยทางรถไฟ ดังนั้นนักท่องเที่ยวจากมาเลเซียสามารถเดินทางด้วยรถไฟเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย ผ่านสถานีรถไฟปาดังเบซาร์ ซึ่งปาดังเบซาร์เองมีความหลากหลายของวัฒนธรรมไทยพุทธ ไทยจีนและไทยมุสลิมเช่นกัน จึงเป็นโอกาสให้ SMEs มีกลุ่มลูกค้าที่หลากหลาย ช่วยกระจายความเสี่ยงในการดำเนินธุรกิจ

ส่วนตำบลสำนักขาม เป็นที่ตั้งของด่านศุลกากรสะเดา นักท่องเที่ยวมาเลเซียนิยมขับรถยนต์เข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยผ่านเส้นทางนี้จำนวนมาก จากรายงานผลการดำเนินงานของด่าน

ศุลกากรสะเดา ปี 2558 พบว่า มีจำนวนรถยนต์ รถจักรยานยนต์ขาเข้าและขาออก มากกว่า 5 แสนคัน และมีจำนวนผู้โดยสารขาเข้าและขาออกมากกว่า 4 ล้านคน และมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นในอนาคต ทำให้บริเวณด่านนอกซึ่งเป็นพื้นที่ติดกับชายแดนประเทศมาเลเซีย มีการพัฒนาธุรกิจเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวจำนวนมาก โดยเฉพาะธุรกิจบริการ เช่น โรงแรม ที่พัก สถานบันเทิง ร้านอาหาร ภัตตาคาร การเงินและธนาคาร โลจิสติกส์ เป็นต้น สำหรับธุรกิจประเภทโรงแรมและสถานบันเทิงขนาดใหญ่จะเป็นการลงทุนโดยนักลงทุนต่างชาติ เช่น มาเลเซีย และจีน เนื่องจากนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่เป็นมาเลเซียและจีน นิยมเข้าพักและใช้บริการกับโรงแรมที่เจ้าของเป็นชาติเดียวกันมากกว่า

ดังนั้นจากการที่หอการค้าจังหวัดสงขลา ได้สร้างความร่วมมือกับองค์กรธุรกิจของเมืองปาดังเบซาร์ รัฐเปอรลิส ในการหาทิศทางพัฒนาาร่วมกัน (ส่งเสริมการท่องเที่ยว การค้า การลงทุน) ในส่วนของ SMEs ควรให้ความร่วมมือ เข้าร่วมในกิจกรรมที่จะเกิดขึ้น จากผลการหารือร่วมกัน เช่น การนำสินค้าที่มีคุณภาพมาจำหน่ายในราคาที่ยุติธรรม ตลอดจนภาคบริการ (โรงแรม ขนส่งสาธารณะ) ควรมีมาตรฐานการให้บริการทั้งราคาและคุณภาพ

ด้านแหล่งเงินทุน สถาบันการเงินควรร่วมกับสถาบันทางวิชาการ ในการกำหนดเงื่อนไขเงินกู้ ดอกเบี้ยพิเศษ โดยกำหนดให้ SMEs ต้องผ่านการอบรม เช่น หลักสูตรการบริหารธุรกิจสมัยใหม่ การจัดการระบบฐานข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ เป็นต้น ก่อนจะได้รับสิทธิพิเศษดังกล่าว ทั้งนี้เพื่อให้ SMEs สามารถใช้เงินทุนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

การดำเนินการภายใต้กลยุทธ์ส่งเสริมศักยภาพด้านการตลาดและความเข้มแข็งของผู้ประกอบการ SMEs กลุ่มผู้ผลิตและกลุ่มบริการ ดังนี้ (ตารางที่ 5.30)

ตารางที่ 5.30 ตัวอย่างการดำเนินการภายใต้กลยุทธ์ส่งเสริมศักยภาพด้านตลาดและความเข้มแข็งของ SMEs

ประเภท SMEs	ตัวอย่างแนวทางส่งเสริมศักยภาพด้านตลาด	หน่วยงาน/องค์กร
กลุ่มผู้ผลิต (กลุ่มแม่บ้าน OTOP กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ประกอบการขนาดเล็ก)	1. เพิ่มการประชาสัมพันธ์สินค้าที่มีเอกลักษณ์ท้องถิ่น 2. นำแนวคิด Story Marketing มาใช้ในการออกแบบบรรจุภัณฑ์และการประชาสัมพันธ์ 3. เพิ่มการปรับเปลี่ยนรูปแบบ ผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ ให้มีความน่าสนใจ เป็นที่ดึงดูดต่อกลุ่มผู้ซื้อแต่ละกลุ่ม 4. ใช้รูปแบบการประชาสัมพันธ์ที่หลากหลายและเข้าถึงกลุ่มลูกค้า เช่น การใช้สื่อ Social Media	- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น - สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด - สถาบันวิชาการ - สำนักงานพาณิชย์จังหวัด

ตารางที่ 5.30 ตัวอย่างการดำเนินการภายใต้กลยุทธ์ส่งเสริมศักยภาพด้านตลาดและความเข้มแข็งของ SMEs (ต่อ)

ประเภท SMEs	ตัวอย่างแนวทางส่งเสริมศักยภาพด้านตลาด	หน่วยงาน/องค์กร
กลุ่มบริการ (ขนส่งโลจิสติกส์ ค้าส่งค้าปลีก โรงแรม ร้านอาหาร ภัตตาคาร)	1. เพิ่มความสามารถทางการสื่อสารด้วยภาษาต่างประเทศให้แก่พนักงานและบุคลากร 2. เพิ่มกลยุทธ์สร้างความแตกต่างในการให้บริการ เพื่อเจาะกลุ่มลูกค้าเฉพาะ เช่น กลุ่มนักท่องเที่ยวครอบครัว กลุ่มนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ กลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติและสุขภาพ 3. นำจุดแข็งด้านความหลากหลายของวัฒนธรรม มาสร้างจุดเด่นหรือข้อได้เปรียบในการให้บริการลูกค้าต่างกลุ่ม เช่น อาหารในแต่ละวัฒนธรรม (จีน ไทย พุทฺธิ ไทยมุสลิม) 4. รักษามาตรฐานคุณภาพในการให้บริการที่เป็นที่น่าเชื่อถือ ตอบสนองความต้องการของลูกค้า 5. สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างผู้ประกอบการ เพื่อช่วยกันยกระดับการให้บริการ	

2) กลยุทธ์เชิงแก้ไข W-O

กลยุทธ์เชิงแก้ไข เป็นการนำโอกาสมาลดจุดอ่อนของผู้ประกอบการ SMEs ด้วยกลยุทธ์เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการของ SMEs กล่าวคือ การกำหนดพื้นที่นวัตกรรมพิเศษ (SAI) ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ โดยอุทยานวิทยาศาสตร์ภาคใต้เป็นหนึ่งในพื้นที่นวัตกรรมพิเศษ ทำหน้าที่ผลิตผลงานนวัตกรรมที่พร้อมนำไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ ซึ่งจะเป็นโอกาสของ SMEs ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ที่มีเอกลักษณ์ เพื่อสร้างจุดขายของตนเอง ตลอดจนรูปแบบการบริหารจัดการในการลดต้นทุนการผลิต เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน เช่น การส่งเสริมให้ผู้ประกอบการ (กลุ่มแม่บ้านแปรรูปเครื่องแกงและผลิตภัณฑ์) พัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีเอกลักษณ์ จุดขาย ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด

การดำเนินการภายใต้กลยุทธ์กลยุทธ์เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการของผู้ประกอบการ SMEs กลุ่มผู้ผลิต กลุ่มอุตสาหกรรมและกลุ่มบริการ ดังนี้ (ตารางที่ 5.31)

ตารางที่ 5.31 ตัวอย่างการดำเนินการภายใต้กลยุทธ์เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการของ SMEs

ประเภท SMEs	แนวทางเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ	หน่วยงาน/องค์กร
กลุ่มผู้ผลิต (กลุ่มแม่บ้าน OTOP กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ผู้ประกอบการขนาดเล็ก)	สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถาบันวิชาการกับผู้ประกอบการ เพื่อนำองค์ความรู้จากงานวิจัย นำสู่การปรับปรุงแก้ไข พัฒนาผลิตภัณฑ์ ผู้ประกอบการควรแสวงหาความรู้ เช่น การเข้ารับการอบรม และขอคำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญ	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด สถาบันวิชาการ สำนักงานพาณิชย์จังหวัด
กลุ่มอุตสาหกรรม (โรงงานแปรรูป)	ผู้ประกอบการควรสร้างและพัฒนาทักษะการวิจัยพัฒนาด้วยตนเอง ประยุกต์ใช้ความคิดเชิงสร้างสรรค์มาพัฒนาผลิตภัณฑ์ ปรับใช้เทคโนโลยีทดแทนแรงงานไร้ฝีมือ	
กลุ่มบริการ (ขนส่งโลจิสติกส์ ค้าส่ง ค้าปลีก โรงแรม ร้านอาหาร ภัตตาคาร)	เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสมัยใหม่ ด้วยการนำระบบฐานข้อมูลเพื่อการตัดสินใจมาใช้ ผู้ประกอบการควรสร้างและพัฒนาทักษะการวิจัยด้วยตนเอง ปรับใช้เทคโนโลยีมาทดแทนการใช้แรงงานไร้ฝีมือ	

3) S-T กลยุทธ์เชิงป้องกัน

ส่งเสริมผู้ประกอบการ SMEs เพิ่มช่องทางการตลาด เพื่อเจาะตลาดลูกค้ากลุ่มใหม่ด้วย 2 กลยุทธ์หลัก คือ (1) กลยุทธ์เจาะตลาดลูกค้ากลุ่มใหม่ และ (2) กลยุทธ์เพิ่มช่องทางการเข้าถึงสินค้าผ่านระบบ E-commerce โดยมีรายละเอียด ดังนี้

(1) กลยุทธ์เจาะตลาดลูกค้ากลุ่มใหม่

SMEs มีสินค้าเป็นที่ยอมรับของลูกค้า ในระดับราคาที่สามารถแข่งขันได้ ประกอบกับผู้บริหารมีความรู้ความสามารถ ดังนั้นในสถานการณ์ที่ภาวะเศรษฐกิจทั้งในประเทศและต่างประเทศชะลอตัว ผู้ประกอบการ SMEs ต้องหากกลยุทธ์ในการเจาะตลาดลูกค้ากลุ่มใหม่ๆ เพิ่มเติม เพื่อรักษายอดขายการจำหน่ายและรายได้ของธุรกิจ โดยศึกษาความต้องการและพัฒนาสินค้าให้สอดคล้องกับกลุ่มลูกค้าแต่ละกลุ่ม เช่น กลุ่มแม่บ้านแปรรูปเครื่องแกงมีผลิตภัณฑ์เครื่องแกงสำเร็จรูปสำหรับกลุ่มแม่บ้าน ร้านอาหาร และภัตตาคารในการประกอบอาหาร นอกจากนี้ได้พัฒนาผลิตภัณฑ์ซาลาเปาไส้คั่วกลิ้ง สำหรับกลุ่มลูกค้านักท่องเที่ยวหรือผู้บริโภคทั่วไปที่ต้องการความสะดวกในการบริโภค

(2) กลยุทธ์เพิ่มช่องทางการเข้าถึงสินค้าผ่านระบบ E-commerce

SMEs มีสินค้าที่เป็นที่ยอมรับของลูกค้า ซึ่งจำหน่ายในราคาที่สามารถแข่งขันได้ แต่พื้นที่ 4 ตำบลมีปัญหาด้านความมั่นคง ทำให้ลูกค้ามีความกังวลด้านความปลอดภัยในการเดินทางเข้ามา

ท่องเที่ยวและซื้อสินค้า ดังนั้นผู้ประกอบการ SMEs ควรเพิ่มช่องทางการเข้าถึงสินค้าได้สะดวกและมีการจัดส่งสินค้าที่รวดเร็ว เช่น การนำระบบ E-commerce เพื่อประชาสัมพันธ์สินค้าเพิ่มช่องทางการจำหน่ายและรายได้ของธุรกิจ

การดำเนินการภายใต้กลยุทธ์เพิ่มช่องทางการตลาด เพื่อเจาะตลาดลูกค้ากลุ่มใหม่ ๆ ของผู้ประกอบการ SMEs กลุ่มผู้ผลิต กลุ่มอุตสาหกรรมและกลุ่มบริการ ดังนี้ (ตารางที่ 5.32)

ตารางที่ 5.32 ตัวอย่างการดำเนินการภายใต้กลยุทธ์เพิ่มช่องทางการตลาดเพื่อเจาะกลุ่มลูกค้าใหม่

ประเภท SMEs	แนวทางเพิ่มช่องทางการตลาดเจาะกลุ่มลูกค้าใหม่	หน่วยงาน/องค์กร
กลุ่มผู้ผลิต (กลุ่มแม่บ้าน OTOP กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ผู้ประกอบการขนาดเล็ก)	สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างผู้ประกอบการในแต่ละกลุ่ม เพื่อกระตุ้นการใช้ผลิตภัณฑ์ เช่น กลุ่มแปรรูปอาหารกับกลุ่มผู้ประกอบการร้านอาหาร โรงแรม ท่องเที่ยว ผู้ประกอบการควรแสวงหาความรู้ในการใช้ระบบ e commerce เพื่อการเพิ่มยอดขาย	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด สถาบันวิชาการ สำนักงานพาณิชย์จังหวัด
กลุ่มอุตสาหกรรม (โรงงานแปรรูป)	หาช่องทางการเข้าถึงกลุ่มลูกค้าใหม่ๆ โดยการเข้าร่วมกิจกรรมที่หน่วยงานภาครัฐและเอกชนจัด เช่น การจับคู่ธุรกิจ หน่วยงานภาครัฐและเอกชนในพื้นที่ร่วมกับประเทศเพื่อนบ้านจัดงานแสดงสินค้าและเจรจาธุรกิจในเขตเศรษฐกิจพิเศษ	
กลุ่มบริการ (ขนส่งโลจิสติกส์ ค้าส่งค้าปลีก โรงแรม ร้านอาหาร ภัตตาคาร)	รักษามาตรฐานการให้บริการ เพื่อรักษาสถานลูกค้าเดิมและเจาะตลาดลูกค้าใหม่ ด้วยการบอกต่อ/การแนะนำของลูกค้าเดิม หน่วยงานภาครัฐและเอกชนในพื้นที่ร่วมกับประเทศเพื่อนบ้านจัดเทศกาลอาหารและวัฒนธรรม	

4) W-T กลยุทธ์เชิงรับ

กลยุทธ์ W-T เป็นการแก้จุดอ่อนของธุรกิจเพื่อสร้างจุดแข็งหรือโอกาสขึ้น ดังนั้น ผู้ประกอบการ SMEs ควรร่วมกับภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวด้วยกลยุทธ์พัฒนาสินค้าและบริการให้มีจุดเด่นและมีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมเพื่อกระตุ้นการท่องเที่ยวโดยมีรายละเอียด ดังนี้

(1) ผู้ประกอบการ SMEs ต้องลงทุนวิจัยและพัฒนาสินค้า/บริการให้มีความแปลกใหม่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นที่ตอบสนองความต้องการของลูกค้า สร้างประสบการณ์ใหม่ในการใช้สินค้า/บริการ เพื่อให้ธุรกิจแข่งขันได้ในภาวะเศรษฐกิจชะลอตัว

(2) ผู้ประกอบการ SMEs ร่วมกันจัดทำปฏิทินและแผนการท่องเที่ยวในพื้นที่ 4 ตำบล ตลอดจนมีการประชาสัมพันธ์ผ่านตัวแทนกลุ่มธุรกิจท่องเที่ยว (โรงแรม ร้านอาหาร) สื่อออนไลน์ เพื่อลดต้นทุนและสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาท่องเที่ยว รับประทานอาหารและเลือกซื้อสินค้าได้มากขึ้นท่ามกลางเศรษฐกิจที่ชะลอตัวได้ ขณะเดียวกันกลุ่มธุรกิจท่องเที่ยวในพื้นที่ต้องร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดูแลความปลอดภัย มีศูนย์ให้บริการแก่นักท่องเที่ยวเพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทาง

5.6 ข้อเสนอแนะในการพัฒนากลไกการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษที่เอื้อต่อการเติบโตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

จากผลการศึกษา ตลอดจนการรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และการระดมความคิดเห็นผ่านเวทีประชาคม พบว่ากลไกการขับเคลื่อนการพัฒนาทั้งจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ตลอดจนจากกลุ่มผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีบทบาทสำคัญต่อการกระตุ้นให้เกิดการขยายตัวและความสำเร็จของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภายใต้นโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษ โดยมีข้อเสนอแนะตามกรอบประเด็นสำคัญ 4 ด้านด้วยกัน คือ 1) ด้านสิทธิประโยชน์ 2) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน 3) ด้านการบริหารจัดการ และ 4) ด้านการตลาดและการประชาสัมพันธ์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) ด้านสิทธิประโยชน์

รัฐบาลได้ให้กรอบสิทธิประโยชน์แก่กิจการในกรณีที่เป็นกิจการเป้าหมายตามที่ กนพ. กำหนดหลากหลายรูปแบบ เช่น การยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นเวลา 8 ปี การลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลร้อยละ 50 เพิ่มเติม อีก 5 ปี เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตามมาตรการสิทธิประโยชน์เหล่านี้ยังไม่เพียงพอในมุมมองของผู้ประกอบการ โดยจากศึกษาพบว่าผู้ประกอบการต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะภาคการเงินให้ความสำคัญกับกลุ่มผู้ประกอบการในพื้นที่ที่มีขนาดกิจการ

ขนาดเล็ก โดยจัดสรรวงเงินกู้เป็นกรณีพิเศษเพื่อผู้ประกอบการท้องถิ่น นอกจากนี้ยังคงมีความต้องการความช่วยเหลือในหลากหลายประเด็น เช่น

(1) ความคาดหวังในส่วนของมาตรการค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนด้านภาษีของผู้ประกอบการในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ผู้ประกอบการต้องการให้หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณามาตรการยกเว้นภาษีเทศบาล ได้แก่ ภาษีโรงเรือน ภาษีป้าย ฯลฯ เพื่อกระตุ้นการท่องเที่ยวและการประชาสัมพันธ์ข้อมูล ผู้ประกอบการมีความจำเป็นต้องใช้ภาษาต่างประเทศ ในการประชาสัมพันธ์ชื่อหรือข้อมูลของสถานบริการ ซึ่งในการจัดทำป้ายสถานประกอบการเป็นภาษาต่างประเทศ จะถูกเรียกเก็บภาษีป้ายในอัตราที่สูงขึ้น ดังนั้นจึงควรปรับลดอัตราภาษีป้ายในกรณีที่ใช้ภาษาต่างประเทศในอัตราเดียวกับการใช้ภาษาไทย

(2) เพื่อกระตุ้นการท่องเที่ยวและการบริโภคของนักท่องเที่ยว ควรมีมาตรการให้สิทธิลูกค้าขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่มจากภาครัฐ (Tax Refund)

(3) ผลักดันนโยบายเขตปลอดภาษี (Duty Free Zone) เพื่อกระตุ้นการลงทุนและการท่องเที่ยว สนับสนุนการค้าระหว่างประเทศและสร้างเอกลักษณ์ ซึ่งผู้ประกอบการและหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นต่างเห็นด้วยกับแนวทางการผลักดันให้มีพื้นที่ปลอดภาษีในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ โดยอาจเป็นรูปแบบของการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม หรือ การยกเว้นภาษีอื่น ๆ เพื่อลดต้นทุนในการผลิตสินค้าและบริการ ซึ่งจะส่งผลต่อราคาสินค้า/บริการที่ลดลง เป็นจุดดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้ามาในพื้นที่มากขึ้น นอกจากนี้รูปแบบการบริหารจัดการพื้นที่ในเขตปลอดภาษียังจำเป็นต้องใช้มืออาชีพเข้ามาบริหารจัดการอีกด้วย

2) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

รัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาพื้นที่แนวชายแดนเพื่อการกระตุ้นเศรษฐกิจและเพิ่มศักยภาพในการค้าขายกับต่างประเทศ ดังนั้นในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจึงมีโครงการพัฒนาและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานหลายโครงการ เช่น โครงการปรับปรุงด้านพรมแดนสะเดา โครงการก่อสร้างและปรับปรุงถนนเลียบชายแดนไทย-มาเลเซีย สายบ้านไทยจังโหลน โครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองหาดใหญ่-ชายแดนไทย-มาเลเซีย โครงการศึกษาและออกแบบระบบรถไฟทางคู่ขับเคลื่อนด้วยพลังงานไฟฟ้าจากหาดใหญ่-ปาดังเบซาร์ โครงการก่อสร้างด้านศุลกากรสะเดาแห่งใหม่ โครงการปรับปรุงอาคารที่ทำการด่านศุลกากรปาดังเบซาร์ โครงการก่อสร้างสถานีไฟฟ้าสะเดาแห่งที่ 2

นอกจากนี้เพื่อสนับสนุนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ภาครัฐได้มีมาตรการให้ผู้ประกอบการหักค่าขนส่ง ค่าไฟฟ้า และค่าประปาในอัตรา 2 เท่าในการคำนวณภาษีเป็นเวลา 10 ปี

ให้หักค่าติดตั้งหรือก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกได้ร้อยละ 25 ในการคำนวณภาษี ตลอดจนมาตรการอื่น ๆ ได้แก่

(1) ยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักร

(2) ยกเว้นอากรขาเข้าวัตถุดิบและวัสดุจำเป็นสำหรับส่วนที่ผลิตเพื่อการส่งออกเป็นเวลา 5 ปี อนุญาตให้ใช้แรงงานต่างด้าวที่ถูกต้องกฎหมาย ทั้งผู้ชำนาญการและแรงงานต่างด้าวไร้ฝีมือ

(3) ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้านการลงทุน (One Stop Service): OSS

ถึงแม้ว่าจะมีนโยบายและมาตรการเพื่อปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานรวมทั้งระบบสาธารณูปโภคแล้วก็ตาม แต่ด้วยข้อจำกัดของงบประมาณและการดำเนินการทำให้ผู้ประกอบการและหน่วยงานในระดับพื้นที่ต้องการให้มีการบูรณาการการพัฒนาและจัดผังพื้นที่ (Zoning) เพื่อวางระบบโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภค ตลอดจนสวัสดิการสังคมต่าง ๆ เช่น

(3.1) สนับสนุนการพัฒนาทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพของระบบสวัสดิการสังคมเพื่อรองรับการขยายตัวของจำนวนประชากรและการขยายตัวทางเศรษฐกิจ เช่น สถานพยาบาลที่ได้มาตรฐาน ระบบการศึกษา ระบบสาธารณูปโภค ตลอดจนการจัดการปัญหาสังคม เช่น ระบบการกำจัดขยะและมลภาวะต่าง ๆ ปัญหาอาชญากรรม เป็นต้น

(3.2) การจัดให้มีศูนย์แสดงและจำหน่ายสินค้านานาชาติ หรือจัดพื้นที่จำหน่ายสินค้าในลักษณะถนนคนเดินและ/หรือย่านการค้าในช่วงเวลาต่าง ๆ Night Bazaar เพื่อกระตุ้นการท่องเที่ยวและการบริโภคในพื้นที่

(3) หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรปรับปรุงป้ายประชาสัมพันธ์ ป้ายบอกทางที่หลากหลายภาษา มีความถูกต้องชัดเจน สวยงาม เพื่ออำนวยความสะดวกด้านข้อมูลข่าวสารแก่นักท่องเที่ยว

(4) สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน ชุมชนและเครือข่ายวิชาการ เพื่อพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวหรือกิจกรรมการท่องเที่ยว ที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่เอง ซึ่งแต่ละพื้นที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวได้หลากหลายรูปแบบที่สามารถตอบสนองพฤติกรรม การท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ การท่องเที่ยวทางความเชื่อประวัติศาสตร์ เป็นต้น

(5) ควรมีการวางนโยบายหรือพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่ชั้นใน เช่น ถนนสายรอง เพื่อต่อยอดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในระดับใหญ่ที่ภาครัฐได้ให้การสนับสนุนงบประมาณมาแล้ว

3) ด้านการบริหารจัดการ

จากการศึกษาพบว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งส่วนกลางและในพื้นที่ได้จัดโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โดยเฉพาะการพัฒนาศักยภาพด้านทรัพยากรมนุษย์ผ่านโครงการพัฒนาฝีมือแรงงาน การยกระดับฝีมือแรงงานและฝึกอาชีพ นอกจากนี้สถาบันการศึกษา เช่น มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ได้มีบทบาทในการการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสงขลาบนฐานนวัตกรรม ด้วยการพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรม การดำเนินงานของอุทยานวิทยาศาสตร์ภาคใต้ ตลอดจนการมีส่วนร่วมอย่างเข้มแข็งระหว่างภาครัฐ เอกชน และเครือข่ายวิชาการทางด้านการพัฒนาชุมชนและการจัดการการท่องเที่ยว แต่อย่างไรก็ตามผู้ประกอบการได้เพิ่มเติมข้อเสนอแนะในประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

(1) การปรับปรุง กฎหมาย กฎระเบียบและข้อปฏิบัติต่าง ๆ ในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ ผลการวิจัยพบว่าการวางแผนการใช้ประโยชน์ของพื้นที่เป็นเรื่องที่มีความสำคัญสำหรับความยั่งยืนในการพัฒนา ถึงแม้ว่าที่ผ่านมาหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เข้ามามีบทบาทในการกำหนดแผนผังพื้นที่ แต่ยังคงขาดการบูรณาการและการเข้าใจในบริบทของพื้นที่ ตลอดจนการมีส่วนร่วมของชุมชนในพื้นที่ ดังนั้นโครงการการวางผังเมืองและการบังคับใช้จึงเป็นเรื่องเร่งด่วนที่ต้องผลักดันให้เกิดขึ้น รวมทั้งการกำหนดกฎระเบียบ หรือแนวทางปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน การกำหนดทิศทาง การควบคุมดูแลความปลอดภัยและคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของนักท่องเที่ยวเพื่อดูแลความเรียบร้อยและป้องกันปัญหาต่าง ๆ ทั้งนี้จะส่งผลต่อภาพลักษณ์และความมั่นใจในความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว

(2) การพัฒนาความสามารถแรงงาน หรือผู้ประกอบการ ตลอดจนบุคลากรของภาครัฐในพื้นที่ ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะการสื่อสารโดยใช้ภาษาต่างประเทศ เนื่องจากต้องติดต่อสื่อสารกับนักท่องเที่ยวต่างชาติและผู้เดินทางผ่านเข้าออกชายแดน

(3) การทำบันทึกข้อตกลงร่วมกันระหว่างสถาบันการเงินและสมาคมผู้ประกอบการ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทางการเงิน เพิ่มความยืดหยุ่นของการทำธุรกรรมทางการเงินของ SMEs ควรปรับเงื่อนไขค่าธรรมเนียมการขอกู้ของสถาบันทางการเงิน เช่น ยกเลิกการกู้ฟ่วงการขยายประกันระยะยาว วงเงินที่รัฐบาลให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการ SMEs กู้ในอัตราดอกเบี้ยต่ำ ควรแยกวงเงินกู้หรือเงินช่วยเหลือให้กับ SMEs ขนาดเล็ก (Small) และขนาดกลาง (Medium) ให้ชัดเจน

(4) ถึงแม้ว่าในทางปฏิบัติผู้ประกอบการทราบถึงประโยชน์ในการรวมกลุ่มเพื่อสร้างความร่วมมือ เพิ่มอำนาจต่อรองในด้านต่าง ๆ แต่ในทางปฏิบัติพบว่ายังไม่มีกลไกที่เข้ามาผลักดันให้

เกิดการสร้างเครือข่ายความร่วมมือของผู้ประกอบการ SMEs ในพื้นที่ หรือแบ่งกลุ่มผู้ประกอบการ เป็น Cluster เพื่อความสะดวกในการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจ

(5) ควรมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน สถาบันวิชาการที่มีการวิจัย พัฒนานวัตกรรม เพื่อเชื่อมโยงความรู้ของผู้ประกอบการ ทั้งนี้อาจจำเป็นต้องมีหน่วยงานภาครัฐ หรือหน่วยงานระดับท้องถิ่นทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานหรืออำนวยความสะดวกเพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงจากการสนับสนุนจากองค์กรนอกพื้นที่ผู้ประกอบการ SMEs ในพื้นที่

4) ด้านการประชาสัมพันธ์และการตลาด

ด้วยในพื้นที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวทั้งปัจจัยด้านทำเล เป็นพื้นที่ชายแดนที่ติดต่อกับประเทศมาเลเซีย ดังนั้นหากมีการประชาสัมพันธ์และการทำตลาดเชิงรุกเพื่อกระตุ้นการท่องเที่ยว จะส่งผลต่อการขยายตัวของธุรกิจในพื้นที่โดยข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาด้านการตลาด และการประชาสัมพันธ์ได้แก่

(1) การพัฒนานวัตกรรม งานวิจัย เช่น การเพิ่มมูลค่าสินค้า การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ให้มีความแตกต่างโดดเด่น เป็นที่รับรู้ของผู้ซื้อ นอกจากนี้การออกแบบบรรจุภัณฑ์และรูปแบบการนำเสนอสินค้าและบริการที่เข้าถึงกลุ่มผู้ซื้อได้มากขึ้นเป็นเรื่องที่ผู้ประกอบการต้องเรียนรู้และพัฒนา

(2) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่งให้ความรู้และเพิ่มช่องทางการให้คำปรึกษาช่วยเหลือด้านกฎหมายแก่ผู้ประกอบการ เช่น กฎหมายเกี่ยวกับลิขสิทธิ์สินค้า กฎหมายสิ่งแวดล้อม อย่างไรก็ตามผู้ประกอบการควรให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามข้อกำหนดและกฎระเบียบต่าง ๆ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีความเข้มงวดในการบังคับใช้กฎหมายในพื้นที่ด้วย

(3) เร่งพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อกระตุ้นการติดต่อสื่อสาร เช่น การพัฒนาโครงข่ายโทรคมนาคมความเร็วสูงให้ครอบคลุมทั่วพื้นที่

(4) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งส่วนกลาง ส่วนท้องถิ่นและผู้ประกอบการในอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว ควรปรับปรุงระบบการจัดการท่องเที่ยวในพื้นที่ ซึ่งจากการศึกษาพบว่าพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษมีศักยภาพในด้านการท่องเที่ยว แต่ยังขาดการจัดการที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้นจึงควรมีการบูรณาการและวางแผนการจัดการร่วมกัน เช่นการจัดปฏิทินและกิจกรรมการท่องเที่ยว การประชาสัมพันธ์ข้อมูลการท่องเที่ยว การปรับปรุงทัศนียภาพและยกระดับมาตรฐานการให้บริการให้เกิดความประทับใจ

(5) การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์อาหารฮาลาลของประเทศไทย เพื่อให้เกิดการยอมรับมาตรฐานฮาลาลของไทยในการส่งออกโดยเฉพาะการส่งออกไปยังประเทศมาเลเซีย

(6) ผลักดันนโยบายการจัดตั้งศูนย์แสดงและจำหน่ายสินค้าในบริเวณด้านพรมแดน โดยศูนย์ดังกล่าวควรจะมีการจัดการและการนำเสนอ ตลอดจนรูปแบบการบริหารที่มีระบบบริหารจัดการอย่างดี แบบมืออาชีพ

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

โครงการวิจัยเรื่อง การเติบโตของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ กรณีศึกษาอำเภอสะเดา จังหวัดสงขลามีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของเศรษฐกิจมหภาคเชิงดุลยภาพระยะยาวและระยะสั้นระหว่างผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดสงขลา ตามโครงสร้าง 16 สาขาการผลิตหลัก 2) หาแนวทางพัฒนากลไกการขับเคลื่อนโดยปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในเพื่อส่งเสริมการเติบโตของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ภายใต้เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษอำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา (SSEZ) 3) ศึกษาผลกระทบของการเติบโตของ SMEs ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสะเดาต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดสงขลา และ 4) เสนอแนะแนวทางในการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษอำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา เก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ ได้แก่ ข้อมูล GPP รายปีของจังหวัดสงขลา ตั้งแต่ปี 2538-2556 จากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และข้อมูลปฐมภูมิ โดยใช้แบบสอบถามเชิงโครงสร้างสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ SMEs จำนวน 159 ราย จัดประชุมกลุ่มย่อยและสัมภาษณ์เชิงลึกองค์กรภาคเอกชน เจ้าหน้าที่ภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่ 4 ตำบล ได้แก่ สะเดา สำนักขาม ปาดังเบซาร์ และสำนักแต้ว ตลอดจนการจัดเวทีนำเสนอผลการศึกษาและรับฟังความคิดเห็น การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา การวิเคราะห์ศักยภาพและสภาพแวดล้อมของธุรกิจ SMEs ตลอดจนวิธีการทางเศรษฐมิติและตัวแบบเศรษฐศาสตร์สำหรับข้อมูลอนุกรมเวลา ผลการศึกษาสามารถสรุปได้ดังนี้

6.1 สรุปผลการวิจัย

6.1.1 โครงสร้างของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดสงขลา

ความสัมพันธ์ของเศรษฐกิจมหภาคเชิงดุลยภาพระยะยาวและระยะสั้นระหว่างผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดสงขลาตามโครงสร้าง 16 สาขาการผลิตหลัก พบว่าโครงสร้างของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดสงขลา มีความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพระยะยาวกับการผลิต 7 สาขาหลัก (เกษตรกรรม/

อุตสาหกรรม ประมง ไฟฟ้า/ประปา ก่อสร้าง การค้า การขนส่ง และการเงิน) และการปรับตัวเชิงคุณภาพ ในระยะสั้น ที่ได้ศึกษา 2 รูปแบบ คือ รูปแบบ 1 สมการภาคอุตสาหกรรมมีค่าสัมประสิทธิ์การปรับตัวในระยะสั้น คือ -0.895216 (อุตสาหกรรม/การค้า/การขนส่ง) และรูปแบบ 2 สมการภาคเกษตรกรรมมีค่าสัมประสิทธิ์การปรับตัวในระยะสั้น คือ -1.02770 (เกษตรกรรม/ก่อสร้าง/การค้า/ขนส่งและการเงิน) อธิบายได้ว่าตัวแปรตามและตัวแปรอิสระมีการปรับตัวเข้าสู่ดุลยภาพในระยะสั้น

6.1.2 ลักษณะโครงสร้างเศรษฐกิจของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ อำเภอสะเตา จังหวัดสงขลา

ลักษณะโครงสร้างเศรษฐกิจของ SMEs ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ อำเภอสะเตา ผู้ประกอบการ พบว่า SMEs ใน 4 ตำบล ได้แก่ สะเตา ปาดังเบซาร์ สำนักขามและสำนักแก้ว ร้อยละ 78.6 ไม่เป็นนิติบุคคล มีทุนจดทะเบียนเฉลี่ย 1.43 ล้านบาทต่อราย ระยะเวลาการดำเนินกิจการเฉลี่ย 12.6 ปี ประเภทกิจการแตกต่างกันตามบริบทของพื้นที่ ส่วนใหญ่กว่าร้อยละ 50 เป็นธุรกิจค้าปลีกค้าส่ง ร้านอาหาร บริการบำรุงรักษารถยนต์ ธุรกิจการผลิตสินค้าเกษตร เป็นต้น โดยเจ้าของกิจการร้อยละ 86.1 เป็นคนในพื้นที่ 4 ตำบล และร้อยละ 67.9 มีการจ้างแรงงาน จำนวนแรงงานจ้างเฉลี่ย 7.1 คน ร้อยละ 87 ของแรงงานจ้างเป็นคนในพื้นที่ 4 ตำบล แรงงานจ้างส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. ปวส. และอนุปริญญา มีอายุการทำงานเฉลี่ย 5.7 ปี

6.1.3 การเติบโตของ SMEs ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ อำเภอสะเตา จังหวัดสงขลาต่อการขยายผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดสงขลา

การวิเคราะห์การเติบโตของ SMEs ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ อำเภอสะเตาที่จะได้รับสิทธิประโยชน์ ซึ่งจะส่งผลต่อการเติบโตของ GPP จังหวัดสงขลา ผลการศึกษา พบว่าผลการวิเคราะห์ด้านอุปทานจากการดำเนินนโยบายด้านสิทธิประโยชน์ทางการค้าและการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ อำเภอสะเตา ซึ่งมีความเชื่อมโยงกับการเติบโตของ SMEs พบว่าตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติ 0.10 และมีเครื่องหมายสอดคล้องตามทฤษฎี ได้แก่ ตัวแปรดัชนีราคาสินค้าส่งออก ดัชนีผู้บริโภค ส่งผลต่อการเติบโตของมูลค่าการค้าชายแดนในทิศทางเดียวกัน ตัวแปรมาตรการภาษี ได้แก่ ภาษีนิติบุคคล ภาษีธุรกิจเฉพาะ ภาษีท้องถิ่น และภาษีมูลค่าเพิ่ม ส่งผลในทิศทางตรงกันข้ามกับมูลค่าการค้าชายแดน เพราะการเก็บภาษีส่งผลให้ SMEs ไม่สามารถทำการผลิตได้อย่างเต็มที่ ตัวแปรงบโครงสร้างพื้นฐานของภาครัฐ มีผลในทิศทางเดียวกับมูลค่าการค้าชายแดน นอกจากนี้ตัวแปรอัตราดอกเบี้ยแม้ไม่สอดคล้องตามทฤษฎี แต่หากรัฐบาลให้สิทธิพิเศษอัตราดอกเบี้ยต่ำจะเป็นการช่วยให้ธุรกิจเติบโต เพราะช่วยลดต้นทุนทางการเงินของ SMEs ได้

6.1.4 ความคิดเห็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่และผู้บริหารเทศบาลเมืองสะเดา เทศบาลเมืองสำนักขาม เทศบาลเมืองปาดังเบซาร์ และองค์การบริหารส่วนตำบลสำนักแต้ว ต่อการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษอำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา พบว่าทั้ง 4 พื้นที่เห็นด้วยกับแนวคิดในการกำหนดให้มีพื้นที่ปลอดภาษี (Duty Free Zone) ในพื้นที่ 4 ตำบล เพราะจะส่งผลให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจ การลงทุน และกระตุ้นการใช้จ่ายในพื้นที่มากขึ้น

ทั้งนี้ได้มีข้อเสนอแนะให้มีการจัดตั้งศูนย์บริการแบบเบ็ดเสร็จ One Stop Service ในพื้นที่ 4 ตำบล เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่เกษตรกร นักลงทุนและประชาชนทั่วไป สำหรับการบริหารจัดการในพื้นที่ 4 ตำบลควรให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการในพื้นที่ โดยให้ส่วนกลางจัดสรรงบประมาณมาสู่พื้นที่ให้มากขึ้น เพื่อรองรับเรื่องการดูแลสวัสดิการสังคมที่จะเพิ่มขึ้น

6.1.5 การวิเคราะห์ศักยภาพของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา

การวิเคราะห์ปัจจัยภายในและภายนอก พบว่า SMEs มีจุดแข็งด้านการผลิต การตลาด การเงิน การบริหารจัดการความเสี่ยงและการจัดการแรงงาน แต่มีจุดอ่อนในการสร้างนวัตกรรมและข้อมูลสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ ส่วนปัจจัยภายนอก ได้แก่ เสถียรภาพเศรษฐกิจภายในประเทศ การเมือง ความมั่นคง กฎระเบียบหน่วยงานภาครัฐ เป็นต้น เป็นอุปสรรคต่อการเติบโตของ SMEs แต่มีสภาพสังคม ชุมชน วัฒนธรรม และโครงสร้างพื้นฐาน เป็นโอกาสในการเติบโตของ SMEs ดังนั้น จากสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกดังกล่าว จึงได้เสนอแนวทางการขับเคลื่อน SMEs ด้วย 4 กลยุทธ์ดังนี้

(1) กลยุทธ์เชิงรุก ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) กลยุทธ์ส่งเสริมศักยภาพด้านตลาดให้กับ SMEs ได้แก่ ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์สินค้าที่มีเอกลักษณ์ท้องถิ่น นำแนวคิด Story Marketing มาใช้ในการออกแบบบรรจุภัณฑ์ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม และ 2) กลยุทธ์เสริมสร้างความเข้มแข็งของ SMEs เช่น สร้างความแตกต่างในการให้บริการ เพื่อเจาะกลุ่มลูกค้าเฉพาะ เช่น กลุ่มนักท่องเที่ยวครอบครัว กลุ่มนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ การสร้างจุดเด่นจากพหุวัฒนธรรม เช่น ความหลากหลายของอาหารจีน ไทยพุทธ และไทยมุสลิม เพื่อรองรับทุกกลุ่มลูกค้า

(2) กลยุทธ์เชิงแก้ไข คือ กลยุทธ์เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ SMEs เช่น สร้างเครือข่ายสถาบันวิชาการกับ SMEs เพื่อนำองค์ความรู้จากงานวิจัยสู่การพัฒนาผลิตภัณฑ์

(3) กลยุทธ์เชิงป้องกัน คือ กลยุทธ์เจาะตลาดลูกค้ากลุ่มใหม่ เช่น สร้างเครือข่ายธุรกิจในกลุ่มแปรรูปอาหารกับร้านอาหาร โรงแรม กลยุทธ์จำหน่ายสินค้าระบบ E-commerce

(4) กลยุทธ์เชิงรับ คือ กลยุทธ์พัฒนาสินค้าที่มีจุดเด่นและมีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม และกลยุทธ์ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวและการประชาสัมพันธ์เพื่อกระตุ้นการท่องเที่ยว

6.1.6 ข้อเสนอแนะในการพัฒนากลไกการขับเคลื่อนการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเพื่อเอื้อต่อการเติบโตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

กลไกการขับเคลื่อนการพัฒนาทั้งจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนและผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภายใต้นโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษ โดยมีข้อเสนอแนะตามกรอบประเด็นสำคัญ 4 ด้าน ดังนี้

1) ด้านสิทธิพิเศษ เสนอให้มีการลดและ/หรือยกเว้นภาษีท้องถิ่น เช่น การปรับลดภาษีป้ายภาษาต่างชาตินอัตราร้อยละเดียวกับภาษาไทย การผลักดันนโยบายเขตปลอดภาษีเพื่อกระตุ้นการลงทุนและการท่องเที่ยว การให้สิทธิลูกค้าซื้อสินค้าภาษีมูลค่าเพิ่ม

2) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน แม้ภาครัฐได้ดำเนินโครงการพัฒนาระบบสาธารณูปโภค เช่น การปรับปรุงด้านพรมแดน การปรับปรุงถนน การก่อสร้างทางหลวงพิเศษ แต่สิ่งที่จะต้องดำเนินการเพิ่มเติมได้แก่ การวางระบบโครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่ชั้นใน เช่น ถนนสายรอง เพื่อเชื่อมต่อกับแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ การจัดตั้งศูนย์แสดงสินค้านานาชาติ เช่น สินค้า OTOP ผลิตภัณฑ์จากยางพารา เป็นต้น นอกจากนี้หน่วยงานภาครัฐควรสนับสนุนการพัฒนาระบบสวัสดิการสังคมทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ เช่น ระบบกำจัดขยะและมลภาวะต่างๆ

3) ด้านการบริหารจัดการ เสนอให้หน่วยงานท้องถิ่นในพื้นที่ 4 ตำบล จัดทำผังเมืองรวมของพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ กำหนดกฎระเบียบและแนวปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ควบคุมดูแลความปลอดภัยและสิทธิประโยชน์ การพัฒนาทักษะการสื่อสารให้บุคลากรทั้งภาครัฐและเอกชน การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถาบันการเงิน สถาบันการศึกษา เพื่อหาแนวทางในการลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพของธุรกิจ ซึ่งเป็นการสร้างความมั่นใจให้กับนักลงทุนและนักท่องเที่ยว

4) ด้านการประชาสัมพันธ์และการตลาด เสนอให้มีการเพิ่มมูลค่าสินค้าและบริการด้วยการพัฒนานวัตกรรมและงานวิจัย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของเร่งให้ความรู้ คำปรึกษาด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้าแก่ผู้ประกอบการ ปรับปรุงระบบการจัดการท่องเที่ยว เช่น การทำปฏิทินท่องเที่ยว

การปรับปรุงภูมิทัศน์และยกระดับมาตรฐานการให้บริการ เพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์ ตลอดจนผลักดันนโยบายการจัดตั้งศูนย์จำหน่ายสินค้าบริเวณด่านพรมแดนที่มีระบบบริหารจัดการแบบมืออาชีพ

6.2 ข้อเสนอแนะ

สำหรับการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษอำเภอสะเดา จังหวัดสงขลาให้เห็นผลเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น หน่วยงานภาครัฐจากส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น ควรดำเนินแนวทางเพิ่มเติม ดังนี้

1) ควรมีการวางนโยบายหรือพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่ขึ้นใน เช่น

(1) การทำถนนสายรอง เพื่อการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติในตำบลสำนักแต้ว

(2) การย้ายสถานีขนส่งสินค้าจากบริเวณสถานีป่าดงเบขาร์ซึ่งไม่สามารถขยายพื้นที่ได้ อีกไปยังพื้นที่หมู่บ้านท่าซ้อยที่มีพื้นที่กว้างขวางกว่า

(3) ตัดถนนสายรอง เพื่อต่อยอดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในระดับใหญ่ที่ภาครัฐได้ให้การสนับสนุนงบประมาณมาแล้ว

2) ควรผลักดันให้มีการวางผังการใช้พื้นที่ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษร่วมกัน รวมทั้งการกำหนดกฎระเบียบ หรือแนวทางปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน เช่น อุตสาหกรรมเป้าหมายที่เข้ามาลงทุนในพื้นที่ต้องอยู่ในโซนพื้นที่ที่กำหนดเท่านั้น

3) การพัฒนาความสามารถแรงงาน ผู้ประกอบการ และบุคลากรของภาครัฐในพื้นที่ โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะการสื่อสารโดยใช้ภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษามลายู ภาษาจีน และภาษาพม่า เพื่อการติดต่อสื่อสารกับนักท่องเที่ยวต่างชาติและผู้เดินทางผ่านเข้าออกชายแดนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4) ปรับเปลี่ยนการทำธุรกรรมทางการเงิน เช่น

(1) การปรับเงื่อนไขค่าธรรมเนียมการขอกู้ของสถาบันทางการเงิน เช่น ยกเลิกการกักพวงกบขายประกันระยะยาว เพื่อลดต้นทุนการทำธุรกรรมทางการเงินของผู้ประกอบการ SMEs

(2) กำหนดวงเงินที่รัฐบาลให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประกอบการ SMEs ในอัตราดอกเบี้ยต่ำโดยกำหนดวงเงินกู้ให้กับ SMEs ขนาดเล็ก (Small) และขนาดกลาง (Medium) อย่างชัดเจน

5) แบ่งกลุ่มผู้ประกอบการเป็น Cluster เพื่อความสะดวกของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดอบรมให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการ SMEs เช่น

(1) การให้ความรู้เกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ประกอบการ SMEs และสิทธิประโยชน์ที่ SMEs จะได้รับ

(2) การให้คำปรึกษาคำปรึกษาด้านกฎหมายแก่ผู้ประกอบการ เช่น กฎหมายเกี่ยวกับลิขสิทธิ์สินค้า กฎหมายสิ่งแวดล้อม

6) เพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการท่องเที่ยวในพื้นที่ เช่น

(1) การปรับปรุงทัศนียภาพของแหล่งท่องเที่ยวให้มีความสวยงาม มีความปลอดภัย

(2) การประชาสัมพันธ์ข้อมูลที่น่าสนใจ ผ่านช่องทางการสื่อสาร Social Media

(3) มีการกำหนดมาตรการกำกับดูแลการประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวให้มีมาตรฐานที่เป็นสากล

(4) จัดตั้งศูนย์แสดงและจำหน่ายสินค้าในบริเวณด้านพรมแดน โดยศูนย์ดังกล่าวควรจะมีการจัดการและมีวิธีการนำเสนอสินค้า ตลอดจนรูปแบบการบริหารจัดการอย่างมืออาชีพ โดยอาจจะมีศูนย์แสดงสินค้าที่เป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่ เช่น ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากยางพารา

(5) การกำหนดทิศทาง การอบการควบคุมดูแลความปลอดภัยและคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของนักท่องเที่ยว เช่น การติดตั้งกล้อง CCTV ในสถานที่ท่องเที่ยวเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ

6.3 ข้อจำกัดของงานวิจัยและข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อ

1) ผู้ประกอบการรายย่อยไม่มีการจัดบันทึกข้อมูลในการทำธุรกิจทั้งในส่วนรายรับรายจ่าย สำหรับผู้ประกอบการรายใหญ่ถึงแม้ว่าจะมีการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบแต่อาจด้วยความกังวลต่อการเปิดเผยข้อมูลส่งผลให้ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจอาจจะสูงหรือต่ำกว่าความเป็นจริง ดังนั้นที่วิจัยจึงประเมินค่าภายใต้ข้อมูลที่ได้รับจากผู้ประกอบการ

2) ข้อมูลทุติยภูมิ ที่เป็นข้อมูลอนุกรมเวลาสามารถรวบรวมย้อนหลังได้เพียง 19 ปี เนื่องจากข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมภาคใต้และธนาคารแห่งประเทศไทยสำนักงานภาคใต้ ได้จัดเก็บข้อมูลในช่วงปี 2538-2556 เท่านั้น ประกอบกับการจัดเก็บข้อมูล GPP เป็นการเก็บข้อมูลรายปี ไม่ได้มีการจำแนกข้อมูลรายไตรมาสหรือรายเดือนจึงเป็นข้อจำกัดให้ต้องวิเคราะห์อนุกรมเวลาเป็นแบบรายปี นอกจากนี้ยังพบว่า มีชุดข้อมูลบางช่วงเวลาที่ขาดหายไป เช่น ข้อมูลการจัดเก็บภาษีท้องถิ่นให้เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ดังนั้นที่วิจัยจึงได้ปรับเทคนิคการประมาณการด้วยสมการทางคณิตศาสตร์เพื่อใช้ในการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นต่อไป

สำหรับข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อมีประเด็นวิจัยดังนี้

1) เนื่องจากผลการวิจัยได้สะท้อนให้เห็นถึงอิทธิพลภาคการผลิตต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจแตกต่างกัน ดังนั้นจึงควรมีการศึกษาเพิ่มเติมว่าในแต่ละภาคการผลิต เช่น ภาคการท่องเที่ยว อุตสาหกรรม โรงแรม ร้านอาหาร หรืออุตสาหกรรมท่องเที่ยวรูปแบบอื่น ๆ ในแต่ละภาคการผลิตย่อยมีศักยภาพอย่างไรและจะส่งผลต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจในลักษณะอย่างไร เพื่อให้ได้ความชัดเจนในการส่งเสริมอุตสาหกรรมเป้าหมาย

2) เนื่องจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษมีเป้าหมายในการลงทุนระหว่างประเทศ หากไม่มีการร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านโอกาสในการประสบความสำเร็จของนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษก็ย่อมมีน้อยลง ดังนั้นจึงควรศึกษารูปแบบความร่วมมือทางเศรษฐกิจทวิภาคีไทย-มาเลเซีย บริเวณชายแดน รวมทั้งความต้องการมาตรการจูงใจนักลงทุนกลุ่มเป้าหมาย เช่น นักลงทุนต่างชาติ หรือนักลงทุนในกิจการเป้าหมาย เช่น อุตสาหกรรมยางพารา อาหารฮาลาล

บรรณานุกรม

- กระทรวงพาณิชย์. 2558. **ดัชนีราคาผู้บริโภคภาคใต้**. [ออนไลน์]. URL: http://www.indexpr.moc.go.th/price_present/cpi/stat/others/report_core1.asp?tb_index=cpig_index_south&code=93 [สืบค้นเมื่อ 24 กรกฎาคม 2558]
- กลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนารัฐวิสาหกิจจังหวัดสงขลา. 2558. **คู่มือการลงทุนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสงขลา**. สงขลา
- เกนจิราณี อินโดด. 2554. รายได้จากภาษีกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศในทวีปเอเชีย Tax Revenue and Economic Growth in Asian. การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาแห่งชาติครั้งที่ 23 ณ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ระหว่างวันที่ 23-24 ธันวาคม 2554.: 478-483.
- คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ. 2558. **ผลการประชุมคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษที่ 1/2558**. [ออนไลน์]. URL: <http://www.jpp.moi.go.th/academic.php?section=14&menu=49> [สืบค้นเมื่อ 26 มิถุนายน 2558]
- คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ. 2558. **รายงานความก้าวหน้าการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (ธันวาคม 2558) ฝ่าฝืนเลขานุการ คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ สศช.** [ออนไลน์]. URL: <http://www.nesdb.go.th/esdps/data/3%E0%B8%84%E0%B8> [สืบค้นเมื่อ 19 กรกฎาคม 2558]
- คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2557. **เขตเศรษฐกิจพิเศษตามแนวชายแดนไทยรองรับประชาคมอาเซียน โอกาสและศักยภาพสู่ความสำเร็จที่ยั่งยืน**. กรุงเทพฯ.
- ชัยยุทธ บุญคง. 2558. **แนวทางการบริหารจัดการของเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน**. [ออนไลน์]. URL: http://203.113.122.174/ULIBIGP/igp/psed7/06_ชัยยุทธ/06_นายชัยยุทธ %20%20บุญคง.pdf [สืบค้นเมื่อ 29 กรกฎาคม 2558]
- โชติกา ชุ่มมี. 2547. **Special Economic Zone โมเดลการเติบโตทางเศรษฐกิจที่น่าสนใจ**. [ออนไลน์]. URL: https://www.scbeic.com/THA/document/topic_kt_20140924_special_economic_zone/ ref:topic_all [สืบค้นเมื่อ 29 ตุลาคม 2557]

- ณัฐวุฒิ สิทธิสมาน. 2543. **ผลกระทบจากภาษีมูลค่าเพิ่มต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย**. เชียงใหม่: การค้นคว้าแบบอิสระ เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ด่านศุลกากรปาดังเบซาร์. 2557. **ศักยภาพของด่านศุลกากรปาดังเบซาร์**. [ออนไลน์]. URL: <http://www.padangcustoms.net/> [สืบค้นเมื่อ 9 กรกฎาคม 2558]
- ด่านศุลกากรสะเดา. 2557. **ศักยภาพของด่านศุลกากรสะเดา**. [ออนไลน์]. URL: <http://www.sadaocustoms.org/> [สืบค้นเมื่อ 9 กรกฎาคม 2558]
- ตีรณ พงศ์มพัฒน์ และคณะ. 2544. **ผลกระทบของการเปิดเสรีต่อแรงงานไทย**. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัย เศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทท พ่อสาร. 2555. **ปัจจัยที่มีผลต่อการค้าชายแดนระหว่างไทย-ลาว อำเภอเมือง จังหวัด นครพนม**. เชียงใหม่ : วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (สำเนา)
- ทำเนียบรัฐบาล. 2557. **ผลการประชุมคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.)**. [ออนไลน์]. URL: <http://www.thaigov.go.th/th/news1/> [สืบค้นเมื่อ 8 มิถุนายน 2558]
- เทศบาลตำบลสำนักขาม. 2558. **ข้อมูลทั่วไปตำบลสำนักขาม**. [ออนไลน์]. URL: <http://www.sumnakkham.go.th/frontpage> [สืบค้นเมื่อ 7 กรกฎาคม 2558]
- เทศบาลเมืองปาดังเบซาร์. 2558. **ข้อมูลทั่วไปตำบลปาดังเบซาร์**. [ออนไลน์]. URL: <http://www.padangbezarcity.go.th/frontpage> [สืบค้นเมื่อ 7 กรกฎาคม 2558]
- เทศบาลเมืองสะเดา. 2558. **ข้อมูลทั่วไปตำบลสะเดา**. [ออนไลน์]. URL: <http://www.sadaocity.go.th/frontpage> [สืบค้นเมื่อ 7 กรกฎาคม 2558]
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. 2550. **ภาวะการณ์ลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในไทย 2549**. [ออนไลน์]. URL: http://www.boi.go.th/thai/download/investment_foreign//88Fdi.pdf [สืบค้นเมื่อ 10 กรกฎาคม 2558]
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. 2558. **อัตราดอกเบี้ยนโยบาย**. [ออนไลน์]. URL: http://library2.parliament.go.th/giventake/content_nrcinf/nrc2557-article51.pdf [สืบค้นเมื่อ 11 มีนาคม 2559]

- นิจดา เตชะเจริญวิกุล. 2545. **ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อธุรกิจบริเวณชายแดนไทย-พม่า อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย**. เชียงใหม่ : วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (สำเนา)
- บุญเลิศ เย็นคงคา และคณะ. 2546. **การจัดการเชิงกลยุทธ์ (Strategic management)**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ห้างหุ้นส่วนจำกัด วิ.เจ.พรินติ้ง.
- ประพันธ์ เสวตนันท์ และไพศาล เล็กอุทัย. 2554. **หลักเศรษฐศาสตร์ Principles of Economics**. พิมพ์ครั้งที่ 7 กรุงเทพฯ : คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปสุตา กาญจนแก้ว. 2556. **ผลของการลดภาษีเงินได้นิติบุคคลที่มีต่อเศรษฐกิจไทย**. [ออนไลน์]. URL: <http://www.eco.ru.ac.th/PDF> [สืบค้นเมื่อ 19 กรกฎาคม 2558]
- ผ่องพรรณ ตริยมงคลกุล และสุภาพ ด้ตรภรณ์. 2549. **การออกแบบการวิจัย**. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พีระวัฒน์ ขาดิพฤกษ์พันธุ์. 2555. **แนวคิดและทฤษฎีการจัดการ**. [ออนไลน์]. URL: <http://adisony.blogspot.com/> [สืบค้นเมื่อ 24 กุมภาพันธ์ 2558]
- ยุพาวดี สมบุญกุล และคณะ. 2556. **โครงการ “รูปแบบการจัดการด้านพรมแดนสะเดา จังหวัดสงขลา”**. สงขลา.
- รัตนา สายคณิต. 2546. **มหเศรษฐศาสตร์**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรวิฐ์ มูลแก้ว. 2557. **ความพร้อมของชุมชนตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงรายต่อการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจชายแดน**. เชียงราย : วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง. (สำเนา)
- ศิริวรรณ มนอัคระผดุง. 2557. **การจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (Special Economic Zones to Support ASEAN Economic Community)**. **บทความวิชาการ สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา**. ฉบับที่ 2557.ค.ต 19
- สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. 2556. **นิยาม SME**. [ออนไลน์]. URL: <http://www.ismed.or.th/%E0%B8%99%E0%B8%B4%E0%B8%A2%E0%B8%B2%E0%B8%A1-smes/> [สืบค้นเมื่อ 20 ตุลาคม 2557]

- สถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา. 2557. **รายงานสรุปเชิงนโยบาย โครงการวิจัย เรื่อง"แนวทางและมาตรการเพื่อการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษบริเวณพื้นที่แนวชายแดนของไทย"**. กรุงเทพฯ.
- สมชาย ศักดาเวคีศรี. 2557. **เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน**. [ออนไลน์]. URL: <http://www.bangkokbank.com/BangkokBankThai/Documents/Site%20Documents/AEC/SpecialEconDevZone.pdf> [สืบค้นเมื่อ 20 ตุลาคม 2557]
- ศูนย์ปฏิบัติการร่วม กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน. 2557. **ข้อมูลเขตเศรษฐกิจพิเศษ สะเดา 2557** [ออนไลน์]. URL: <http://roc-thailand.org/images/EconomicZone/songkhla.pdf> [สืบค้นเมื่อ 10 กรกฎาคม 2558]
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2550. **การจัดทำผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัด** .[ออนไลน์]. URL: http://www.nesdb.go.th/Portals/0/eco_datas/account/gpp/TS_Data [สืบค้นเมื่อ 10 กรกฎาคม 2558]
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2554. **คู่มือการจัดทำสถิติผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด(GPP)**. [ออนไลน์]. URL: <http://klang.cgd.go.th/cti/gpp.html> [สืบค้นเมื่อ 5 พฤษภาคม 2557]
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2557. **รายงานการสำรวจศักยภาพพื้นที่ชายแดนและเขตเศรษฐกิจพิเศษไทย-เมียนมาร์ ณ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก – เมืองเมียวดี – เมืองพะอีน และกรุงย่างกุ้ง**. กรุงเทพฯ.
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน. 2558. **คู่มือการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ**. [ออนไลน์]. URL: <http://www.nesdb.go.th/esdps/data/2BOI%20book/1BOI-SEZ%20THbook%202015.pdf> [สืบค้นเมื่อ 24 กรกฎาคม 2558]
- สำนักงานคลังเขต 9 สงขลา. 2557. **รายงานภาวะเศรษฐกิจการคลัง กลุ่มจังหวัดชายแดนใต้ไตรมาส 2 ปี พ.ศ. 2557**. สงขลา.
- สืบพงษ์ พงษ์สวัสดิ์. 2546. **การพัฒนาพื้นที่ของการค้าและบริการเมืองชายแดนแม่สาย จังหวัดเชียงราย**. เชียงใหม่ : วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (สำเนา)
- องค์การบริหารตำบลสำนักแต้ว. 2558. **ข้อมูลทั่วไปตำบลสำนักแต้ว**. [ออนไลน์]. URL: <http://www.sumnaktaw.go.th/frontpage> [สืบค้นเมื่อ 7 กรกฎาคม 2558]

องอาจ สุขุมมาลวรรณ. 2546. การค้าชายแดนไทย-จีนตอนใต้ : กรณีศึกษาอำเภอแม่สาย และเชียง
แสน จังหวัดเชียงราย. เชียงใหม่ : วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
(สำเนา)

Sargent, T., and Wallace, N. 2001. 'Rational Expectations, the Optimal Monetary Instrument, and
the Optimal Money Supply Rule'. Journal of Monetary Economics 2(1976):169-183

ภาคผนวกที่ 1

ประกาศคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.) ครั้งที่ ๑/๒๕๕๗

คณะรักษาความสงบแห่งชาติลงมติอนุมัติตามมติคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.) ในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๗ ตามที่เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กรรมการและเลขาธิการ กนพ. เสนอ ดังนี้

๑. เรื่องเสนอเพื่อทราบ

๑.๑ รับทราบนโยบายของประธานกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ที่มุ่งหมายให้การจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ในฐานะส่วนหนึ่งของ Road Map ของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ มีส่วนสนับสนุนการนำประเทศเข้าสู่ประชาคมอาเซียน กระตุ้นเศรษฐกิจ ลดความเหลื่อมล้ำ และช่วยรักษาความมั่นคงของประเทศ

๑.๒ รับทราบความก้าวหน้าการดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในช่วงปีที่ผ่านมา ได้แก่ (๑) การศึกษาเพื่อวางยุทธศาสตร์การพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในระดับประเทศและระดับพื้นที่ (๒) การหารือร่วมกับหน่วยงานในเรื่องการให้สิทธิประโยชน์ การให้บริการแบบจุดเดียวเบ็ดเสร็จ และมาตรการสนับสนุนการใช้แรงงานต่างด้าว (๓) การเตรียมความพร้อม สร้างความเข้าใจและการรับฟังความคิดเห็นของภาคส่วนการพัฒนาในพื้นที่ชายแดน (๔) การศึกษาตัวอย่างรูปแบบการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในต่างประเทศ (๕) การสำรวจพื้นที่ชายแดนที่มีศักยภาพและโอกาสการเชื่อมโยงไปยังประเทศในภูมิภาค และ (๖) การประสานความร่วมมือในระดับทวิภาคีกับราชอาณาจักรกัมพูชาและมาเลเซียในการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษร่วมกัน

๒. เรื่องเสนอเพื่อพิจารณา

๒.๑ ให้ความเห็นชอบพื้นที่ที่มีศักยภาพเหมาะสมในการจัดตั้งเป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ระยะแรกของไทยใน ๔ พื้นที่ชายแดน ได้แก่ (๑) อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก (๒) อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว (๓) พื้นที่ชายแดนจังหวัดตราด (๔) พื้นที่ชายแดนจังหวัดมุกดาหาร และ (๕) อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา (ด้านศุลกากรสะเดา และด้านศุลกากรปาดังเบซาร์)

๒.๒ เห็นชอบหลักเกณฑ์และวิธีการสนับสนุนการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ๔ เรื่อง ได้แก่ (๑) สิทธิประโยชน์สำหรับการลงทุน (๒) การให้บริการจุดเดียวแบบเบ็ดเสร็จ (๓) มาตรการสนับสนุนการใช้แรงงานต่างด้าว และ (๔) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและด้านศุลกากรในพื้นที่เพื่อให้สามารถรองรับกิจกรรมในพื้นที่เขตเศรษฐกิจและเชื่อมโยงประเทศในภูมิภาคได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๓ เห็นชอบให้ตั้งคณะกรรมการ ๓ ชุด เพื่อจัดทำแนวทางการดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้อง และเสนอให้ กนพ. พิจารณาภายในเดือนสิงหาคม ๒๕๕๗ ได้แก่ (๑) คณะอนุกรรมการด้านสิทธิประโยชน์ ขอบเขตพื้นที่ และศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้านการลงทุน (๒) คณะอนุกรรมการศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้าน แรงงาน สาธารณสุข และความมั่นคง และ (๓) คณะอนุกรรมการด้านโครงสร้างพื้นฐานและ ด้านศุลกากร

๒.๔ อนุมัติแต่งตั้งกรรมการใน กนพ. เพิ่มเติม ประกอบด้วย (๑) พลอากาศเอก ประจิน จั่นตอง รองหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ และหัวหน้าฝ่ายเศรษฐกิจ คณะรักษาความสงบแห่งชาติ และ (๒) พลเอก ฉัตรชัย สาริกัลยะ รองหัวหน้าฝ่ายเศรษฐกิจ คณะรักษาความสงบแห่งชาติ โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๗ เป็นต้นไป

ภาคผนวกที่ 2

แบบสอบถามเชิงโครงสร้าง

โครงการวิจัย “การเติบโตของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ
กรณีศึกษาอำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา”

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้ใช้เพื่อการรวบรวมข้อมูลโครงการวิจัย “การเติบโตของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ กรณีศึกษาอำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา” โดยได้รับการสนับสนุนจากสำนักวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยทางคณะผู้วิจัยขอความกรุณาจากท่านในการตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงโดยข้อมูลทั้งหมดที่ได้รับจะถูกเก็บไว้เป็นความลับ ซึ่งในการนำเสนอผลที่ได้จะเป็นไปใช้ในภาพรวมเท่านั้นและขอขอบพระคุณอย่างยิ่งที่ท่านได้ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้ โดยแบบสอบถามประกอบไปด้วย 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานสถานประกอบการ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลด้านสินค้าและบริการ

ส่วนที่ 3 ข้อมูลศักยภาพและสภาพแวดล้อมของสถานประกอบการ

กรุณาทำเครื่องหมาย ลงใน และเติมข้อความในช่องว่างตามสภาพความเป็นจริง

ชื่อ-สกุล.....ชื่อสถานประกอบการ.....

ตำบล.....เบอร์ติดต่อ.....อีเมล.....

ID LINE.....

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานสถานประกอบการ

1. ลักษณะของสถานประกอบการ

☐ 1) สำนักงานเช่าในอาคาร	☐ 2) บ้าน	☐ 3) ร้านค้า
☐ 4) อาคารพาณิชย์	☐ 5) โรงงาน	☐ 6) อื่นๆ ระบุ.....

2. ที่ตั้ง

☐ 1) บริเวณตลาดหรือย่านธุรกิจ	☐ 2) ไม่อยู่ในบริเวณตลาดหรือย่านธุรกิจ

3. รูปแบบการจัดตั้งตามกฎหมาย

 นิติบุคคล 1) บริษัทมหาชน 2) บริษัทจำกัด 3) หจก. 4) หสม.นิติบุคคล ไม่ใช่นิติบุคคล 1) หสม. 2) จดทะเบียนพาณิชย์ 3) ไม่จดทะเบียนพาณิชย์

4. รูปแบบการจัดตั้งทางธุรกิจ

 1) สำนักงานแห่งเดียว (ไม่มีสาขา/ไม่เป็นสาขาของสถานประกอบการอื่น) 2) สำนักงานใหญ่ (เป็นเจ้าของกิจการมีสาขาย่อย) 3) สำนักงานสาขาของสถานประกอบการอื่น 4) แฟรนไชส์ (franchise) 5) อื่น. ระบุ.....

5. จำนวนทุนจดทะเบียน / ทุนตั้งต้นบาท

6. ระยะเวลาในการดำเนินกิจการปีเดือน

7. ชนิดของการผลิตสินค้า/บริการ (ระบุชนิดสินค้า)

 1) การผลิต 2) บริการสาธารณูปโภค (เช่น ติดตั้งไฟฟ้า / ประปา / การบำบัดของเสีย)..... 3) การก่อสร้าง..... 4) ขายส่ง 5) ขายปลีก 6) ตัวแทนออกของ/ดำเนินพิธีการศุลกากร..... 7) การขนส่งสินค้า (ทางถนน) และสถานที่เก็บสินค้า 8) การขนส่งผู้โดยสาร..... 9) ที่พักแรม (โรงแรม / รีสอร์ท / ห้องพัก) 10) ร้านอาหาร / บริการอาหาร 11) ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร (เช่น วิทยุกระจายเสียง)..... 12) กิจกรรมอสังหาริมทรัพย์ (ซื้อขาย/ขายฝาก/ให้เช่า).....

- 13) กิจกรรมบำรุงรักษายานยนต์/เครื่องยนต์/ชิ้นส่วน (คู่มือมรดก).....
- 14) กิจกรรมทางวิชาชีพ (สำนักงานกฎหมาย/บัญชี)
- 15) กิจกรรมการบริการ / สนับสนุนสำนักงาน (ร้านถ่ายเอกสาร/ บรรจุภัณฑ์สินค้า).....
- 16) กิจกรรมด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์ (โรงพยาบาล).....
- 17) ศิลปะ ความบันเทิงและนันทนาการ (บริษัทนำเที่ยว).....
- 18) กิจกรรมทางการเงินและการประกันภัย.....
- 19) กิจกรรมด้านอื่นๆ (เช่น รับแต่งสวน/ รักษาความปลอดภัย ฯลฯ).....

8. การเป็นสมาชิกกลุ่ม หรือองค์กรทางธุรกิจ

- 1) ไม่เป็น 2) เป็น โปรดระบุ.....

9. ลำดับการเชื่อมโยงในการทำธุรกิจ

- 9.1) รับวัตถุดิบ/สินค้า/บริการ มาจากธุรกิจใด (ระบุ code มากกว่า 1 code).....
- 9.2) ส่งวัตถุดิบ/สินค้า/บริการ ไปยังธุรกิจใด (ระบุ code มากกว่า 1 code).....

Code

1	การเกษตร	10	พลาสติกและเคมีภัณฑ์
2	เกษตรแปรรูป	11	อัญมณีและเครื่องประดับ
3	เสื้อผ้า สิ่งทอ	12	เฟอร์นิเจอร์
4	เครื่องใช้ไฟฟ้า	13	อาหารและเครื่องดื่ม
5	พลังงาน/อุปกรณ์ไฟฟ้า อิเลคทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์	14	บริการท่องเที่ยว
6	รถยนต์ ยานพาหนะ	15	การโรงแรม
7	อสังหาริมทรัพย์	16	บริการสุขภาพ โรงพยาบาล สปา นวดแผนโบราณ
8	ก่อสร้าง	17	ร้านค้าส่ง ค้าปลีก
9	ผู้บริโภคร / นักท่องเที่ยว	18	อื่นๆ ระบุ

10. จำนวนแรงงานเฉลี่ยของกิจการในปัจจุบัน

คนงาน	ในพื้นที่ 4 ตำบล (คน)	นอกพื้นที่ 4 ตำบล (คน)	ต่างชาติ (คน)	รวม(คน)
1) เจ้าของ/หุ้นส่วนที่เข้ามาดำเนินกิจการ				
2) จำนวนลูกจ้าง				
2.1) ลูกจ้างประจำ				
2.2) ลูกจ้างชั่วคราว				
รวม 1)+2)				

11. ลูกจ้างของท่านมีอายุการทำงานเฉลี่ย.....ปี

12. ระดับการศึกษาของลูกจ้างในธุรกิจของท่าน

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)
☐ 1) ต่ำกว่ามัธยมศึกษา	
☐ 2) มัธยมศึกษา/ปวช./ปวส./อนุปริญญา	
☐ 3)ปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี	

13. ธุรกิจของท่านมีการอบรมพนักงานเพื่อเพิ่มทักษะหรือไม่

 1) ไม่มีการอบรม 2) มีการอบรม 2.1) อบรมอย่างเป็นทางการ ปีละ.....ครั้ง หลักสูตรที่อบรมเกี่ยวกับ..... 2.2) อบรมอย่างไม่เป็นทางการ ฯลฯ โปรดระบุ**ส่วนที่ 2 ข้อมูลด้านสินค้าและบริการ**

1. สินค้าที่ธุรกิจของท่านผลิตมีลักษณะใด

 1.1) สินค้า/บริการทั่วไป ไม่มีเอกลักษณ์เฉพาะ 1.2) สินค้า/บริการที่มีลักษณะพิเศษ มีเอกลักษณ์เฉพาะ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) 1) สินค้า บริการใหม่ๆ ที่พัฒนาต่อยอดจากสินค้าเดิม 2) มีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น 3) มีการสร้างตราสินค้าขึ้นมาเอง 4) มีการจดสิทธิบัตร/ลิขสิทธิ์ 5) อื่นๆ ระบุ.....

2. ต้นทุนการผลิตสินค้าหรือบริการ ประกอบด้วย

- 1) ค่าซื้อวัตถุดิบในการผลิต% ของต้นทุนรวม
- 2) ค่าจ้างแรงงาน% ของต้นทุนรวม
- 3) ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและค่าสาธารณูปโภค% ของต้นทุนรวม
- 4) ค่าใช้จ่ายอื่นๆ ระบุ.....คิดเป็น.....% ของต้นทุนรวม

3. ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ประกอบด้วย

- 1) ค่าใช้จ่ายในการขาย% ของค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน
- 2) ค่าใช้จ่ายในการบริหารและดำเนินการ.....% ของค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน
- 3) ค่าเช่าสถานที่% ของค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน
- 4) ค่าใช้จ่ายอื่นๆ ระบุ.....คิดเป็น.....% ของค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

4. รายได้จากการดำเนินกิจกรรมทุกชนิด โดยไม่หักค่าใช้จ่ายบาท/เดือน

5. สัดส่วนของต้นทุนต่อรายได้ทั้งหมด %

6. สัดส่วนของลูกค้าที่เป็นคนไทย ร้อยละ.....

และลูกค้าที่เป็นคนต่างชาติ (ระบุประเทศ 1.....2.....3.....) ร้อยละ.....

7. ธุรกิจท่านมีการประชาสัมพันธ์หรือไม่

1) ไม่มี

2) มี ระบุ.....

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ศักยภาพและสภาพแวดล้อมของธุรกิจ

1. ขอให้ท่านประเมินระดับศักยภาพของธุรกิจท่านว่าอยู่ในระดับใด

5 = จุดแข็งมากที่สุด \longrightarrow 0 = จุดอ่อนมากที่สุด

ประเด็น	ระดับศักยภาพของธุรกิจ						หมายเหตุ
	5	4	3	2	1	0	
	● ด้านการผลิต						
ด้านผลิตภัณฑ์/บริการที่แตกต่างจากคู่แข่ง							
ด้านสถานที่ตั้ง อยู่ในบริเวณที่เหมาะสมกับธุรกิจ							
การลงทุน การผลิตสินค้า/บริการ ด้วยต้นทุนต่ำ							
ความเพียงพอของปริมาณวัตถุดิบ(ปัจจัยการผลิต)							
คุณภาพของวัตถุดิบ (ปัจจัยการผลิต)							

ประเด็น	ระดับศักยภาพของธุรกิจ						หมายเหตุ
	5	4	3	2	1	0	
● ด้านการผลิต							
คุณภาพของผลิตภัณฑ์ที่ผลิตได้/บริการ							
● ด้านการตลาด							
ด้านราคาขาย สามารถแข่งขันกับคู่แข่งได้							
ด้านสถานที่ตั้ง อยู่ในบริเวณที่ลูกค้าสามารถเข้าถึงได้							
สะดวก							
แผนส่งเสริมการขาย							
การยอมรับจากลูกค้า เช่น ตราสินค้าที่ลูกค้านิยม ใ้วางใจ							
ความสามารถในการหาแหล่งกระจายสินค้า							
● ด้านการเงิน							
ช่องทางในการสนับสนุนเงินทุน (ทุนตัวเอง/เงินกู้/เงินสนับสนุนจากรัฐ)							
ความสามารถในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน							
ความสามารถในการจัดการเงินทุน							
● ด้านการบริหารจัดการและการบริหารความเสี่ยง							
ความสามารถของเจ้าของกิจการ							
ด้านการบริหารและการตรวจสอบภายในที่เป็นระบบ							
● ด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์/ แรงงาน							
ความเพียงพอของจำนวนแรงงาน							
ความเชี่ยวชาญ/ความสามารถของแรงงาน							
คุณธรรม จริยธรรมของแรงงาน							

ประเด็น	ระดับศักยภาพของธุรกิจ						หมายเหตุ
	5	4	3	2	1	0	
	• ด้านการสร้างนวัตกรรม มีการทดลองพัฒนาสินค้าและบริการใหม่ ๆ อยู่เสมอ นำผลิตภัณฑ์ที่พบเห็นมาต่อยอดปรับปรุงกับธุรกิจของตนเอง มีการจัดจ้างหรือขอการสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา						
• ด้านข้อมูลสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ ระบบฐานข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ เช่น สถานการณ์เศรษฐกิจ/ต้นทุน/ยอดขาย อื่นๆ ระบุ.....							

2. ในช่วงเริ่มต้นการทำธุรกิจท่านประสบปัญหาเหล่านี้หรือไม่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1) ไม่มีเงินทุน
- 2) ไม่ทราบกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย
- 3) ไม่มีทักษะวิชาชีพประกอบธุรกิจ
- 4) ไม่มีความรู้ด้านธุรกิจ
- 5) ไม่มีช่องทางการจัดจำหน่าย
- 6) อื่นๆ.....

3. ปัจจุบันท่านประสบปัญหาดังกล่าวหรือไม่ (โปรดระบุ).....

4. ขอให้ท่านประเมินสภาพแวดล้อมว่าเป็นโอกาสหรืออุปสรรคต่อธุรกิจของท่านในระดับใด

5 = โอกาสมากที่สุด \longleftarrow 0 = อุปสรรคมากที่สุด

ประเด็น	ระดับโอกาส/อุปสรรค						หมายเหตุ
	5	4	3	2	1	0	
ภาวะเศรษฐกิจภูมิภาคอาเซียน							
กรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ							
เสถียรภาพทางเศรษฐกิจภายในประเทศ							
การเมืองและความมั่นคง							
นโยบายด้านเศรษฐกิจ							
นโยบายด้านการท่องเที่ยว							

ประเด็น	ระดับโอกาส/ อุปสรรค						หมายเหตุ
	5	4	3	2	1	0	
กฎระเบียบของหน่วยงานภาครัฐ							
ความร่วมมือขององค์กรภาคเอกชน							
สภาพสิ่งแวดล้อมและภูมิอากาศ							
สภาพสังคม ชุมชน และวัฒนธรรม							
โครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภค							
อื่นๆระบุ.....							

5. ท่านรู้จักเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสงขลาหรือไม่ อย่างไร

1) รู้จัก

ระบุ.....

2) ไม่รู้จัก (ข้ามไปทำข้อ 7)

6. ท่านเตรียมความพร้อมธุรกิจกับการเป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสงขลาหรือไม่ อย่างไร

1) ไม่มีการเตรียมพร้อม

2) เตรียมพร้อม

ระบุ.....

7. ท่านคิดว่านโยบายและมาตรการต่อไปนี้มีผลกระทบท่อธุรกิจของท่านหรือไม่ ระดับใด

นโยบายของรัฐบาล	ทางบวก	ทางลบ	ท่านคาดว่าจะส่งผลกระทบต่อธุรกิจเท่าใด (%)
1. ความคาดหวังด้านเศรษฐกิจ/การเงิน เช่น - การปรับลดภาษีเงินได้นิติบุคคล (จากร้อยละ 20) เหลือร้อยละ 10 - การปรับลดลงอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ จากเดิม ร้อยละ..... อัตราดอกเบี้ยที่ท่านคิดว่าเหมาะสม ร้อยละ ต่อปี - การยกเว้นภาษีเทศบาล ได้แก่ ภาษีโรงเรือน ภาษีป้าย ฯลฯ - การให้สิทธิลูกค้าขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่มจากภาครัฐ (TAX REFUND)			
2. ความคาดหวังด้านแรงงานและสวัสดิการ - การผ่อนปรนเงื่อนไขในการจ้างแรงงานต่างชาติ - การแก้ปัญหาขบวนการค้ามนุษย์			

นโยบายของรัฐบาล	ทางบก	ทางลพ	ท่านคาดว่าจะส่งผลกระทบต่อธุรกิจเท่าใด (%)
3. ความคาดหวังด้านโครงสร้างพื้นฐาน - การสร้างถนนทางด่วนพิเศษ - การส่งเสริมให้มีนิคมอุตสาหกรรมในเขตเศรษฐกิจพิเศษ - การส่งเสริมให้มีศูนย์แสดงและจำหน่ายสินค้านานาชาติในเขตเศรษฐกิจพิเศษ - การปรับปรุงด้านสะเดา			
4. ความคาดหวังด้านสิ่งอำนวยความสะดวก - การเปิดศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ ให้ผู้ประกอบการที่สนใจเข้ามาลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษ - ความยืดหยุ่นของการทำธุรกรรมทางการเงินของ SMEs (สกุลเงินในการทำธุรกรรม/อัตราแลกเปลี่ยน ถือ และใช้เงิน)			
5. ความคาดหวังด้านระบบสาธารณูปโภค - การจัดการพลังงานหมุนเวียน เช่น ไฟฟ้าชีวมวลจากขยะ - ระบบการจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ - ระบบสื่อสารโทรคมนาคมที่ต่อเนื่องและรวดเร็ว			
6. ความคาดหวังด้านสาธารณสุข เช่น การเพิ่มขึ้นของสถานพยาบาลที่ได้มาตรฐาน			
7. ความคาดหวังการจัดโซนพื้นที่ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ เช่น อุตสาหกรรมเบา/ สถานประกอบการ/ สถานศึกษา เป็นต้น			
8. ความคาดหวังในด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เช่น ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงาน / การเพิ่มทักษะทางภาษา			
9. อื่นๆ ระบุ.....			

8. ท่านคิดว่าการจัดตั้งพื้นที่ปลอดภาษี (DUTY FREE ZONE) (ใน 4 ตำบล) จะส่งผลต่อการดำเนินธุรกิจของท่าน คู่ค้าและหน่วยงานภาครัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างไร ?

1) ธุรกิจของท่าน (ทางบก/ทางลพ).....

.....

2) คู่ค้าทางธุรกิจ(ทางบก/ทางลพ).....

.....

3) หน่วยงานภาครัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างไร (ทางบวก/ทางลบ)

.....

.....

.....

9. ท่านต้องการให้หน่วยงานภาครัฐ สนับสนุน ช่วยเหลือธุรกิจของท่านในด้านใดบ้าง (โปรดระบุ 3 อันดับแรก โดยเรียงลำดับตามความต้องการเร่งด่วน 1 = ด่วนที่สุด และ 3 = น้อยที่สุด)

ลำดับ ความสำคัญ	ประเด็นความต้องการความช่วยเหลือ
	ด้านข้อมูล สนับสนุน ช่วยเหลือเรื่องแหล่งเงินทุน / สินเชื่อ (ระบุ เช่น ปริมาณ อัตราดอกเบี้ย ฯ)
	ให้คำปรึกษาการจัดทำแผนธุรกิจ (ระบุ)
	ให้คำปรึกษาด้านการตลาด (ระบุ)
	ให้คำปรึกษาด้านการบริหารจัดการ (ระบุ)
	การจัดอบรมบุคลากร (ระบุ)
	ให้การสนับสนุนด้านเทคโนโลยี (ระบุ)
	นวัตกรรม งานวิจัย (ระบุ เช่น บรจักษ์ภัณฑ์ ลดต้นทุน ฯ)
	ให้คำปรึกษาด้านกฎหมาย (ระบุ)
	การสร้างเครือข่ายผู้ประกอบการ
	ความช่วยเหลือด้านอื่นๆ ระบุ.....

ขอบคุณที่เสียสละเวลาในการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์เป็นอย่างยิ่ง

ภาคผนวกที่ 3

แบบสอบถามถึงโครงสร้าง

โครงการวิจัย “การเติบโตของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ
กรณีศึกษาอำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา”

1. ความคิดเห็นของเทศบาลต่อเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ
2. โครงสร้างการบริหารภายใต้เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษควรเป็นรูปแบบใด
 - 2.1 ตัวแบบ: องค์กรแบบเบ็ดเสร็จ ภายใต้ผู้ว่าราชการจังหวัด/ บอร์ดบริหาร
ที่คัดเลือกตัวแทนจากภาคี
3. ความคิดเห็นต่อสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ เพื่อดึงดูดการ
ลงทุน
 - 3.1 โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผลกระทบด้านรายได้ของเทศบาล เช่น การปรับลดภาษีเงิน
ได้นิติบุคคล และภาษีท้องถิ่น
 - 3.2 แนวคิดการจัดสรรงบประมาณ/ รายได้ ตามสัดส่วนทางเศรษฐกิจจากโครงสร้าง
บริหาร
 - 3.3 ความคิดเห็นต่อพื้นที่ปลอดภาษี (Duty Free Zone) ทั้งเชิงบวกและเชิงลบ
อย่างไร
4. การเตรียมความพร้อมในการรองรับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ
 - 4.1 ด้านโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ เช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา
 - 4.2 ด้านสาธารณสุข เช่น โรงพยาบาล
 - 4.3 ด้านการจัดผังเมือง
 - 4.4 ด้านสวัสดิการสังคม
5. การประสานความร่วมมือระหว่างองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น (เทศบาลเมืองสะเดา เทศบาล
เมืองปาดังเบซาร์ เทศบาลตำบลสำนักขาม และ องค์การบริหารส่วนตำบลสำนักแก้ว) ใน
อำเภอสะเดา เพื่อเตรียมความพร้อมอย่างเป็นระบบในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ
6. สิ่งที่หน่วยงานท้องถิ่นต้องการได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือเพิ่มเติมจากรัฐบาล

ภาคผนวกที่ 4

รายงานข้อมูลด้านเศรษฐกิจในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา

1. รายงานข้อมูลด้านเศรษฐกิจในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา (เทศบาลเมืองสะเดา)

หน่วย:บาท

รายการ	2557	2556	2555	2554	2553	2552	2551	2550	2549	2548	2547
1.รายได้จากการจัดเก็บภาษี ท้องถิ่น	9,453,019.90	7,244,832.70	6,747,898.15	6,656,657.36	6,387,775.30	6,230,992.35	5,915,317.15	5,911,666.60	5,314,854.61	4,786,376.98	4,923,891.15
1.1 ภาษีโรงเรือนและที่ดิน	8,328,906.00	6,143,322.50	5,874,987.00	5,860,871.00	5,601,700.00	5,562,332.50	5,256,286.50	5,234,978.00	4,696,692.00	4,170,630.00	4,346,082.75
1.2 ภาษีป้าย	901,374.00	898,309.00	674,060.00	596,316.00	580,178.00	448,670.00	458,707.00	465,723.00	404,088.00	379,586.00	315,896.00
1.3 ภาษีบำรุงท้องที่	222,739.90	203,201.20	198,851.15	199,470.36	205,897.30	219,989.85	200,323.65	210,965.60	214,074.61	236,160.98	261,912.40
2. รายจ่ายการลงทุนโครงสร้าง พื้นฐาน	5,829,610.99	3,375,926.04	4,725,975.62	1,302,129.45	2,075,727.29	6,136,301.86	128,314.89	2,511,357.29			
2.1งานก่อสร้างถนนสายต่างๆ	3,501,546.07	767,743.60	3,725,127.18	170,000.00	1,735,200.00	5,250,000.00	-	1,306,250.00			
2.2 งานขยายเขตไฟฟ้า สาธารณะ	300,541.92	451,876.64	447,666.08	939,344.45	268,737.29	886,301.86	128,314.89	1,205,107.29			
2.3 งานขยายเขตน้ำประปา	912,765.00	557,789.00	394,583.00	192,785.00	71,790.00						
2.4 ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง	1,114,758.00	1,598,516.80	158,599.36								

ที่มา: ข้อมูลจากเทศบาลเมืองสะเดา, 2558

2. รายงานข้อมูลด้านเศรษฐกิจในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา (เทศบาลตำบลสำนักขาม)

หน่วย:บาท

รายการ	2557	2556	2555	2554	2553	2552	2551	2550	2549
1. รายได้จากการจัดเก็บภาษีท้องถิ่น	14,613,989.29	14,025,621.96	13,011,856.98	16,575,870.13	9,945,711.49	8,131,165.66	7,732,382.26	5,961,573.19	4,665,955.73
1.1 ภาษีโรงเรือนและที่ดิน	12,692,797.65	12,290,047.99	11,480,480.38	15,114,818.62	8,767,639.98	6,970,791.88	6,787,136.28	4,985,855.74	3,896,091.74
1.2 ภาษีป้าย	1,751,278.96	1,533,965.70	1,315,747.62	1,238,655.95	1,006,023.60	952,585.20	762,086.84	784,822.55	609,516.13
1.3 ภาษีบำรุงท้องที่	169,912.68	201,608.27	215,628.98	222,395.56	172,047.91	207,788.58	183,159.14	190,894.90	160,347.86
2. รายจ่ายการลงทุนโครงสร้างพื้นฐาน	22,509,735.26	10,059,400.62	2,968,008.69	5,400,662.32	21,290,800.00	4,967,000.00	1,571,500.00	12,680,290.00	2,328,000.00
2.1 งานก่อสร้างถนนสายต่าง ๆ									
2.2 งานขยายเขตไฟฟ้าสาธารณะ	1,228,470.79	2,048,942.62	711,009	1,522,025.46					
2.3 งานขยายเขตน้ำประปา/ประปา		44,258		774,158					
2.4 ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง	21,281,264.47	7,966,200	2,257,000	3,104,478.86	21,290,800	4,967,000	1,571,500	12,680,290	2,328,000

ที่มา: ข้อมูลจากเทศบาลตำบลสำนักขาม, 2558

3. รายงานข้อมูลด้านเศรษฐกิจในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา (เทศบาลเมืองปาดังเบซาร์)

หน่วย:บาท

รายการ	2557	2556	2555	2554	2553	2552	2551	2550
1. รายได้จากการจัดเก็บภาษีท้องถิ่น	3,421,863.00	3,547,186.00	3,061,721.00	2,968,962.00	2,803,590.00	2,755,457.00	2,682,766.00	2,851,238.00
1.1 ภาษีโรงเรือนและที่ดิน	3,016,224.00	3,092,002.00	2,696,524.00	2,546,819.00	2,462,773.00	2,405,276.00	2,346,831.00	2,497,293.00
1.2 ภาษีป้าย	326,005.00	352,083.00	259,883.00	233,092.00	239,867.00	250,320.00	246,570.00	240,744.00
1.3 ภาษีบำรุงท้องที่	79,634.00	103,101.00	105,314.00	189,051.00	100,950.00	99,861.00	89,365.00	113,201.00
2. รายจ่ายการลงทุนโครงสร้างพื้นฐาน	15,974,986.00	4,428,086.00						
2.1 งานก่อสร้างถนนสายต่าง ๆ	13,818,400.00	3,922,000.00						
2.2 งานขยายเขตไฟฟ้าสาธารณะ	92,000.00	86,158.00						
2.3 งานขยายเขตน้ำประปา	186,986.00	102,708.00						
2.4 ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง	1,877,600.00	317,220.00						

ที่มา: ข้อมูลจากเทศบาลเมืองปาดังเบซาร์, 2558

4. รายงานข้อมูลด้านเศรษฐกิจในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา (ตำบลสำนักแก้ว)

หน่วย:บาท

รายการ	2557	2556	2555	2554	2553	2552	2551	2550
1. รายได้จากการจัดเก็บภาษีท้องถิ่น	375,370.45	537,054.90	417,456.25	369,101.35	294,237.48	287,419.50	262,165.98	265,521.46
1.1 ภาษีโรงเรือนและที่ดิน	290,447.96	367,396.61	222,090.00	189,741.00	168,313.00	139,179.00	97,976.50	88,125.00
1.2 ภาษีป้าย	9,414.00	14,400.00	12,208.00	11,768.00	13,568.00	14,418.00	15,722.00	16,835.00
1.3 ภาษีบำรุงท้องที่	75,508.49	155,258.29	183,158.25	167,592.35	112,356.48	133,822.50	148,467.48	160,561.46
2. รายจ่ายการลงทุนโครงสร้างพื้นฐาน	14,978,177.31	11,444,013.17	3,786,753.49	3,882,915.00	6,820,200.00	2,187,731.13	2,218,000.00	7,624,840.00
2.1 งานก่อสร้างถนนสายต่าง ๆ	6,919,110.07	6,777,761.22	2,541,368.48	2,176,000.00	4,622,000.00	686,729.00	2,093,000.00	6,630,340.00
2.2 งานขยายเขตไฟฟ้าสาธารณะ	2,299,242.63	95,713.17	468,385.01	236,058.00		323,952.13		
2.3 งานขยายเขตน้ำประปา				297,257.00		188,000.00		
2.4 ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง	5,759,824.61	4,570,538.78	777,000.00	1,173,600.00	2,198,200.00	989,050.00	125,000.00	994,500.00

ที่มา: ข้อมูลจากองค์การบริหารส่วนตำบลสำนักแก้ว, 2558

ภาคผนวกที่ 5

ข้อมูลแผนงานโครงการที่ดำเนินการในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดสงขลา

โครงการ/กิจกรรม	การดำเนินงาน/ความคืบหน้า
1. โครงการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานและบริการชายแดนด้านศุลกากร (ปรับปรุงสภาพทั่วไปของด่านสะเดา)	- ลงนามสัญญาวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2558 สิ้นสุดเมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2558 (ใช้งบประมาณ 2557)
2. โครงการพัฒนาด่านพรมแดนสู่อาเซียน (ปรับปรุงภูมิทัศน์ด้านพรมแดนสะเดาเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนและนักท่องเที่ยว)	- ลงนามสัญญาวันที่ 12 พฤษภาคม 2558 สิ้นสุดสัญญาเมื่อวันที่ 8 ตุลาคม 2558 (ใช้งบประมาณ 2557)
3. โครงการปรับปรุงซ่อมแซมอาคารและปรับปรุงภูมิทัศน์อาคารงานออกบัตรผ่านแดน (Border pass)	- ลงนามสัญญาวันที่ 6 มกราคม 2558 สิ้นสุดสัญญาเมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม 2558 (ใช้งบประมาณ 2557)
4. โครงการติดตั้งระบบตรวจสอบผู้คอนเทนเนอร์สินค้าด้วยเครื่องเอกซเรย์แบบถอดประกอบเคลื่อนย้ายได้	- ดำเนินการเสร็จแล้ว สามารถเปิดให้บริการในการเอกซเรย์ผู้สินค้าแล้ว (ใช้งบประมาณ 2557)
5. โครงการปรับปรุงด่านพรมแดนสะเดา(เดิม) (งบประมาณปี 2558)	- ด้านพรมแดนสะเดา(ขาออก) ก่อสร้างแล้วเสร็จเมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2558 - โครงการปรับปรุงด้านศุลกากรสะเดา (ขาเข้า) เพิ่มเติมกรมศุลกากรอยู่ระหว่างขอรับจัดสรรงบประมาณสำหรับปรับปรุงด่านสะเดาเพิ่มเติมวงเงิน 40 ล้านบาท และค่าครุภัณฑ์และการวางสายสัญญาณ Fiber Optic วงเงิน 10 ล้านบาท (คาดว่าขาออกจะแล้วเสร็จไม่เกิน ธันวาคม 2558)
6. โครงการปรับปรุงอาคารที่ทำการด้านศุลกากรปาดังเบซาร์พร้อมบริเวณระยะที่ 1 และระยะที่ 1 (เพิ่มเติม) (งบประมาณปี 2558)	- ได้รับจัดสรรงบประมาณปี 58 ระยะที่ 1 วงเงิน 30 ลบ. และ งบประมาณปี 2558 (งบกลางฯ) ระยะที่ 1 (เพิ่มเติม) วงเงิน 20 ล้านบาท ปัจจุบันอยู่ระหว่างการดำเนินการจัดหาผู้รับจ้าง
7. โครงการก่อสร้างและปรับปรุงถนนเลียบชายแดนไทย-มาเลเซีย สายบ้านไทยจังหว่อน ตำบลสำนักขาม-ตำบลปาดังเบซาร์ (ใช้งบประมาณ 2558)	- การดำเนินการระยะที่ 1 ลงนามสัญญาเมื่อวันที่ 6 มีนาคม 2558 สิ้นสุดสัญญาเมื่อวันที่ 1 กันยายน 2558

ที่มา: 1. กลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดสงขลา, 2558

2. การประชุมคณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชนครั้งที่ 4/2558, 26 ตุลาคม 2558

ข้อมูลแผนงานโครงการที่ดำเนินการในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดสงขลา (ต่อ)

โครงการ/กิจกรรม	การดำเนินงาน/ความคืบหน้า
8. โครงการก่อสร้างด้านศุลกากรสะเดาแห่งใหม่ (งบประมาณ ปี 2559-2561)	- กรมศุลกากร จ่ายค่าชดเชยที่ดินให้ราษฎรเรียบร้อยแล้วและได้รับการจัดสรรงบประมาณ ปี 59-61 เพื่อเป็นค่าก่อสร้าง วงเงิน 1,630 ลบ. - การก่อสร้างออกแบบเรียบร้อยแล้ว - เริ่มดำเนินการปี 2559 เป็นต้นไป
9.โครงการปรับปรุงอาคารที่ทำการด้านศุลกากรป่าดงเบงชาร์ท ระยะที่2 (งบประมาณปี 2559)	- งบประมาณ 50ล้าน อยู่ระหว่างการหาผู้ออกแบบและประมาณค่าก่อสร้าง
10.โครงการปรับปรุงอาคารที่ทำการด้านศุลกากรป่าดงเบงชาร์ท (อาคารผู้โดยสารขาเข้า-ขาออก)	- งบประมาณ ประมาณ 25 ล้านบาท (คาดว่าจะแล้วเสร็จ สิงหาคม 2559)
11.โครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองหาดใหญ่-ชายแดนไทย-มาเลเซีย (งบประมาณปี 2560 เป็นต้นไป)	- ปัจจุบันอยู่ระหว่างการออกแบบศึกษา (คาดว่าจะศึกษาเสร็จ มีนาคม 2559) - แนวทางต่อไปรอการจัดสรรงบประมาณ (ค่าเวนคืนประมาณ 5-6 พันล้านบาท งบก่อสร้างหมื่นกว่าล้าน) ซึ่งใช้งบประมาณสูงมาก
12.โครงการศึกษาและออกแบบระบบรถไฟทางคู่ ขั้วเคลื่อนด้วยพลังงานไฟฟ้าจากหาดใหญ่-ป่าดงเบงชาร์ท (งบประมาณปี 2560 เป็นต้นไป)	- ปัจจุบันอยู่ระหว่างการศึกษาและออกแบบโครงการ - มีการจัดประชุมสัมมนารับฟังความคิดเห็นแล้ว เมื่อวันที่ 25 มี.ค. 58 และวันที่ 10 ก.ย. 58 (งบปี 58) - งบประมาณ 58 ล้านบาท คาดว่าจะแล้วเสร็จเปิดให้บริการปี 2567
13.โครงการศึกษาก่อสร้างรถไฟทางคู่ช่วงสุราษฎร์ธานี-ชุมทางหาดใหญ่-สงขลา	- ปัจจุบันอยู่ระหว่างการศึกษาคความเหมาะสมและออกแบบรายละเอียด โดยเริ่มปฏิบัติงานตั้งแต่ 3 สิงหาคม 2558 และจะทำการศึกษาเสร็จ 27 กรกฎาคม 2559
14.การขยายเวลาเปิด-ปิด ด้านศุลกากรสะเดา 24 ชม.	- ปัจจุบันยังไม่มีข้อสรุป
15. โครงการก่อสร้างสถานีไฟฟ้าสะเดาแห่งที่ 3 (งบประมาณปี 2559)	- ประกอบด้วย 3 ส่วน การก่อสร้างสถานี 1 แห่ง , ก่อสร้างสายส่ง, ระบบจำหน่ายแรงสูง - คาดว่าจะแล้วเสร็จหมดทั้ง 3 ส่วน กลางปี 2560
16. โครงการก่อสร้างปรับปรุงขยายประปา การประปาส่วนภูมิภาคสาขาสะเดา (งบประมาณปี 2559)	- ปัจจุบันอยู่ระหว่างขั้นตอนการปรับปรุงทบทวนแผนงาน จะทำการจัดจ้างได้ประมาณเดือน กุมภาพันธ์-มีนาคม 2559 - คาดว่าจะแล้วเสร็จ มีนาคม 2561

ที่มา: 1. กลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดสงขลา, 2558

2. การประชุมคณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชนครั้งที่4/2558, 26 ตุลาคม 2558

ภาคผนวกที่ 6

ภาพประกอบการลงพื้นที่สัมภาษณ์เชิงลึก สัมภาษณ์ และการจัดเวทีนำเสนอผลการศึกษา และรับฟังความคิดเห็น โครงการวิจัย “การเติบโตของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ กรณีศึกษาอำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา”

ภาพที่ 1 ทีมนักวิจัยลงสำรวจข้อมูลในพื้นที่

ภาพที่ 2 ทีมนักวิจัยลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูล

ภาพที่ 3 การประชุมกลุ่มย่อยและสัมภาษณ์เชิงลึก

ภาพที่ 4 การจัดเวทีนำเสนอผลการศึกษาและรับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง